

Master's Thesis

Citizen Participation Beyond The Participation Ladder

A Discrete Choice Experiment in a Public Transport Node Context

L.J.W. Jansen

Graduation Committee

dr. mr. N. Mouter MSc

mr. drs. ing. S. M. van Barneveld

Prof. mr. dr. J.A. de Bruijn

Supervisor province of Utrecht

E. van Kesteren

Master's Thesis

Citizen Participation Beyond The Participation Ladder

A Discrete Choice Experiment in a Public Transport Node Context

by

L.J.W. Jansen

to obtain the degree of Master of Science
at the Delft University of Technology,
to be defended publicly on Friday November 18, 2022 at 11:00.

Student number: 4375041
Project duration: February 7, 2022 – 18 November 2022
Thesis committee: Prof. mr. dr. J.A. de Bruijn, TU Delft, chair
dr. mr. ir. N. Mouter TU Delft, first supervisor
mr. drs. ing. S.M. Barneveld, TU Delft, second supervisor

An electronic version of this thesis is available at <http://repository.tudelft.nl/>.

Preface

After years of studying, my time in Delft has come to its apotheosis. Submitting this document marks the end of a joyful time in Delft. I enjoyed my educational journey, but even so enjoyed all the good that the life of a student has to offer.

My thesis revolves around citizen participation, a topic I already had in mind months before starting this thesis. This topic speaks to me as I believe policymaking can be more inclusive by genuinely listening to the concerns of citizens. Even behind the angriest citizen, a person with genuine concerns might be hidden. I would like to thank the province of Utrecht, and especially Eileen and the team of public transport node development, to offer me an internship and making me feel welcome. This internship taught me the political-administrative sensitivity of citizen participation, as well as of matters as a whole.

Furthermore, I would like to thank all my close ones for supporting me in completing my thesis, both interviewees and respondents for making this study possible, and my graduation committee for guiding me through the process. Hans, I admired your ability to fathom my work in a few words and in such a short time. Niek, you always exactly knew where I needed guidance and was able to academically guide me in the right direction. Sander, thanks for being a great sparring partner. You always provided me with comprehensive feedback which helped me a lot. Lastly, I would like to remember Bert, who sadly passed away after a short sickbed whilst being the chair of my graduation committee. Bert, you were a wonderful teacher with a warm heart, and I would like to thank you for your early feedback on this thesis and your education earlier on.

Now that my time in Delft has come to an end, I look forward to the working life as I can finally say that I will graduate!

L.J.W. Jansen
Delft, November 2022

Summary

With the new Environment & Planning Act (*Omgevingswet*) planned to come into force on the 1st of July 2023 (Rijksoverheid.nl, n.d.), citizen participation is currently relevant in the Dutch public debate (Westrik, 2022). The Association of Dutch Municipalities (Vereniging Nederlandse Gemeenten) deems citizen participation as important because it enables a comprehensive consideration of interests and perspectives. Moreover, it is expected to prevent delays of juridical procedures in the realisation phase of a project. However, the implementation of the new Environment & Planning Act is the responsibility of the government authorities. One governing body struggling with the implementation of citizen participation is the Dutch province of Utrecht, together with its municipalities. The province of Utrecht wants to develop public transport nodes (PTNs) (provincie Utrecht, 2019). To be able to help municipalities with citizen participation the province has the desire to understand how citizens can best be involved in the development of public transport nodes (PTNs). Scholars studied the participation preferences of citizens, but two shortcomings were identified for the case of PTN development. Firstly, these studies took place in a different context than the context of PTN development. Secondly, these studies examined how citizens themselves want to participate, not how citizens think the government should let citizens participate. Both factors were expected to influence the participation preferences of citizens. This problem background, the corresponding scope, and knowledge gap lead to the **main research question** of this study: *How do citizens weigh different attributes of citizen participation regarding the policy-making process by the province of Utrecht in the context of public transport node development?*

The main method to answer this research question is a **discrete choice experiment** (DCE). This is a quantitative technique in which individuals state their preferences about hypothetical alternative scenarios (Mangham et al., 2009). Each scenario is described by several attributes, and each attribute can take on different levels. Subsequently, “[...] responses are used to determine whether preferences are significantly influenced by the attributes and also their relative importance” (Mangham et al., 2009, p. 151). Firstly, **literature research** was conducted to identify relevant attributes of citizen participation. This resulted in five attributes: the *Participation Moment*, the *Participation Selection Method*, the *Mode of Participation*, the *Extent of Influence*, and the *Costs*. The literature research also established the preliminary levels of all except the *Costs* attribute. Secondly, to establish the final levels **semi-structured interviews** were conducted with nine policymakers and civil servants. To establish the levels of the *Costs* attribute **market research** was conducted. Nine companies specialised in citizen participation were contacted. Ultimately, the levels of the *Costs* attribute were based on the information of one company but were verified by public sources and interview results. Thirdly, the information from the literature research, interviews, and market research were synthesised which resulted in the attributes with according levels depicted in Table 1. Furthermore, for all except the *Costs* attribute, level descriptions were developed which explained the level and, if applicable, suited it to the case of PTN development. Fifthly, a **survey** was developed which included an opening statement, an introduction to the attributes and levels, ten choice sets with two participation scenarios and one *No Participation* scenario, and eight closing questions about demographics. In the choice sets, respondents were asked which participation scenario they would prefer for the province of Utrecht to choose.

Table 1: DCE Attributes and Levels (Fung and Kennedy, 2006; Jann and Wegrich, 2007)

Attribute	Levels
Participation Moment	Agenda-Setting Policy Formulation Decision-Making Implementation
Participation Selection Mode	Random Selection Open, Targeted Recruiting Open
Mode of Participation	Listen as Spectator Express Preferences Develop Preferences Aggregate & Bargain Deliberate & Negotiate
Extent of Influence	Personal Benefits Communicative Influence Advise & Consult Co-Governance Binding Power
Estimated Costs	€12,500 €37,500 €62,500 €156,500 €250,000 €437,500 €625,000

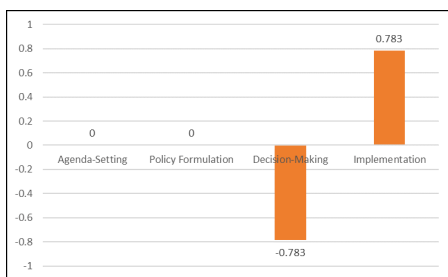
Ultimately, 110 respondents completed the survey. The sample of respondents enabled insights in descriptive results and the estimation of two Multinomial Logit (MNL) models. The descriptive results yielded that most respondents prefer Monday evenings to attend a physical participation event. Then, firstly, a simple model was estimated which yielded general participation preferences. Secondly, an elaborate model was estimated which yielded participation preferences per *Participation Moment*. Below, the **results** are presented.

Generally, the attributes *Participation Moment*, *Extent of Influence*, and *Mode of Participation* did significantly influence the way respondents traded off participation scenarios. The average utility deviations are depicted in Figure 1a, Figure 1b, and Figure 1c. Firstly, respondents favoured participation scenarios with *Implementation* as *Participation Moment* above earlier phases in the policy cycle. Respondents neither significantly liked nor disliked participation scenarios with *Agenda-Setting* and *Policy Formulation*. However, the phase of *Decision-Making* was disliked over all other phases by respondents. Secondly, respondents preferred participation scenarios with *Advise & Consult* as *Extent of Influence*, closely followed by *Co-Governance*. Participation scenarios with a *Communicative Influence* were also valued positively by respondents whereas scenarios which yielded only *Personal Benefits* to citizens were valued indifferently. Moreover, respondents had an aversion to participation scenarios in which citizens had *Binding Power*. Finally, respondents preferred participation scenarios with *Listen as Spectator* as *Mode of Participation*. Scenarios in which citizens could *Develop Preferences* were also valued positively, and respondents had an aversion to participation scenarios with *Deliberate & Negotiate* as *Mode of Participation*. With regard to differences per *Participation Moment*, mainly the preferred *Extent of Influence* differed. Furthermore, any participation scenario was preferred over *No Participation* and respondents had an aversion to the *Costs* attribute. The relative valuation of each level of the *Extent of Influence* for the *Agenda-Setting*, *Policy Formulation*, and *Decision-Making Moment of Participation* is visualised in Figure 1d. The preferences for the *Implementation* phase were not identified due to a combination of the added complexity of interpretation and time restrictions of this study.

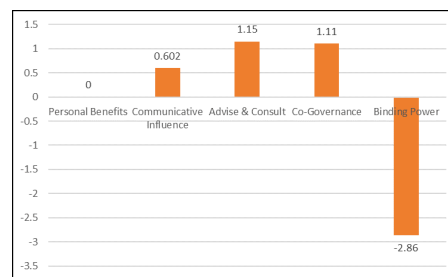
Next, the results were **discussed**. Firstly, it was not expected that respondents favoured participation scenarios in the *Implementation* phase of PTN development over the earlier phases. Possibly, citizens do not trust other citizens to participate at an earlier *Moment of Participation*. Namely, the earlier the *Moment of Participation*, the greater the potential influence on the final design of a PTN. Secondly, the preference for an *Extent of Influence* of *Advise & Consult* was not expected as literature indicated a preference for *Co-Governance*. Furthermore, it contrasts with the concept of the often-used

participation ladder. Although *Co-Governance* was valued close to *Advise & Consult*, an explanation might again be that respondents do not trust citizens to make a right decision and thus prefer not to give them a co-vote. Thirdly, it was not expected that the *Mode of Participation* of *Listen as Spectator* was preferred best and that an aversion existed to *Deliberate & Negotiate*. It is expected that this relates to the aversion to *Costs*, as it was assumed that the more intensive the *Mode of Participation*, the more expensive the participation scenario. The main limitations of this study are the limited representativity of the respondent sample, the lack of understanding of respondents' rationales for their decisions, and the lack of interpretation of participation preferences during the *Implementation* phase. Future research is advised to address these limitations.

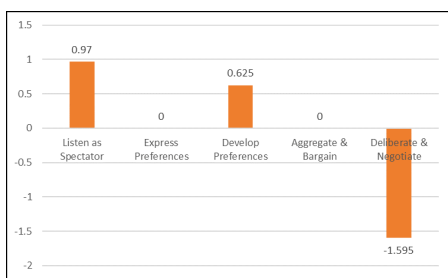
Finally, the answer to the main research question can be formulated as follows. From this study, it is **concluded** that citizens significantly weigh the attributes *Participation Moment*, *Extent of Influence*, *Mode of Participation*, and *Costs* when stating their preferences over which participation scenario the province of Utrecht should choose. Firstly, citizens prefer that the province of Utrecht deploys citizen participation during the *Implementation* phase of PTN development. Secondly, citizens prefer citizen participation in which the province takes the input of citizens seriously, but policymakers have the final say. Thirdly, citizens prefer the least intensive *Mode of Participation*, namely to *Listen as Spectator*. In addition, participation preferences differ per *Moment of Participation*. During *Agenda-Setting* citizens prefer the province to deploy participation in which the province takes the input of citizens seriously, but policymakers have the final say. During *Policy Formulation*, where all alternatives for PTN development are identified, citizens prefer participation in which citizens and policymakers are formally equal. During *Decision-Making*, when it is decided which alternatives to develop, citizens again prefer participation in which citizens *Advise* policymakers and thus are *Consulted*. Finally, citizens have an aversion to *Costs*, and generally, any participation is preferred above *No Participation*.

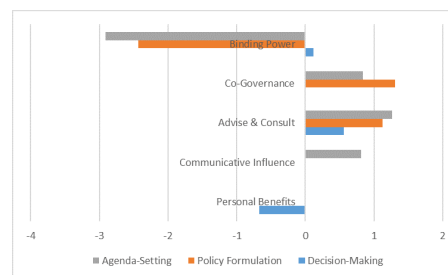
(a) Average Utility Deviation of the Participation Moment

(b) Average Utility Deviation of the Extent of Influence

(c) Average Utility Deviation of the Mode of Participation

(d) Differences in Average Utility Contributions for the Extent of Influence per Moment of Participation

Figure 1: Deviations From the Average Utility Contributions per Attribute

Contents

1	Introduction	1
1.1	Problem Background	1
1.2	Core Concepts and Scope	1
1.3	Research Questions and Approach	2
1.4	Addressing CoSEM main aims	3
1.5	Reading Guide	3
2	Methods	5
2.1	The Discrete Choice Experiment	5
2.2	Sub-Question 1 - Literature Research	6
2.3	Sub-Question 2 - Interviews and Market Research	7
2.3.1	Semi-Structured Interviews	7
2.3.2	Market Research	9
2.4	Sub-Question 3 - DCE Design	9
2.4.1	Approach - Experimental Design	9
2.4.2	Approach - Survey	11
2.4.3	Limitations	11
2.5	Sub-Question 4 - DCE Analysis	11
3	Attributes of Citizen Participation	13
3.1	Conceptual Framework	13
3.2	Attribute Identification	14
3.2.1	The Participation Ladder	14
3.2.2	A Broad Design Space for Participation	14
3.2.3	Participation Moment	17
3.2.4	Costs	19
3.3	Synthesis	19
4	Case Specific Attributes	21
4.1	Interview Set-Up	21
4.1.1	Interview Guides	21
4.1.2	Interview Category 1	22
4.1.3	Interview Category 2	23
4.1.4	Interview Category 3	23
4.2	Case Specific Level Descriptions	23
4.2.1	Participation Moment	23
4.2.2	Participation Selection Method	26
4.2.3	Mode of Communication & Decision	28
4.2.4	Extent of Authority & Power	30
4.3	Cost Specification	33
4.3.1	Market Research Set-Up	33
4.3.2	Market Research Results	33
4.3.3	Cost Range Validation	33
4.3.4	Cost Level Generation	33
4.4	Synthesis	35
5	The Discrete Choice Experiment	39
5.1	DCE Design	39
5.1.1	Restrictions	39
5.1.2	Model Specification	40
5.1.3	Design Generation	42

5.2	Survey	42
5.2.1	Introduction	42
5.2.2	Choice Sets	42
5.2.3	Closing Questions	42
5.3	Synthesis	43
6	Results	47
6.1	Survey Distribution	47
6.2	Needed Number of Respondents	47
6.3	Descriptive Statistics	48
6.3.1	General Representativeness.	48
6.3.2	Spatial Distribution	48
6.3.3	Data-Set Modification	48
6.4	Descriptive Results	51
6.4.1	No Participation.	51
6.4.2	Participation Moment.	51
6.4.3	Participation Selection Method.	51
6.4.4	Mode of Participation.	52
6.4.5	Extent of Influence	52
6.4.6	Costs	52
6.4.7	Participation Day and Day-Part Preferences	52
6.5	Simple Model Results	54
6.5.1	Model Specification.	54
6.5.2	Modelling Results.	54
6.6	Elaborate Model Results	58
6.6.1	Model Specification.	58
6.6.2	Modelling Results.	58
6.7	Synthesis of Modelling Results	63
6.7.1	Simple Model	63
6.7.2	Elaborate Model	63
6.8	Chapter Conclusion	65
6.8.1	Descriptive Results	65
6.8.2	General Preferences	65
6.8.3	Preferences per Participation Moment	65
7	Discussion and Recommendations for Future Research	67
7.1	Main Findings.	67
7.1.1	Participation Moment.	67
7.1.2	Extent of Influence	68
7.1.3	Mode of Participation.	69
7.1.4	Aversion To No Participation And Costs.	69
7.2	Limitations and Impacts on Results	69
7.2.1	Literature Research	69
7.2.2	Interviews and Market Research	70
7.2.3	DCE Design.	70
7.2.4	DCE Sample	71
7.3	Recommendations for Future Research.	71
8	Conclusion and Policy Recommendations	73
8.1	Conclusion	73
8.2	Recommendations for Policymakers	74
A	Front Page	79
B	Literature Research Process	81
C	Interviews	83
C.1	Question Development.	83
C.1.1	Agenda-Setting	83

C.1.2	Participation Selection Method.	84
C.1.3	Mode of Communication & Decision.	84
C.1.4	Extent of Authority & Power	85
C.2	Invitations	85
C.2.1	Invitation Sub-Question 1	85
C.2.2	Invitation Sub-Question 2	86
C.2.3	Invitation Sub-Question 1 & 2	87
C.3	Interview Guides	88
C.3.1	Category 1	88
C.3.2	Category 2	90
C.3.3	Category 3	92
C.4	Supplemented Interview Guide	94
C.5	Research Statement & Research Information.	100
C.5.1	Sub-Question 1	100
C.5.2	Sub-Question 2	107
C.6	Transcriptions.	114
C.6.1	Arne Schaddelee	114
C.6.2	Eileen van Kesteren	120
C.6.3	Muriël van As	135
C.6.4	Kees van Dalen & Lex van der Meer	153
C.6.5	Arjen Dekker	167
C.7	Interview Results	183
C.7.1	Participation Moment.	183
C.7.2	Participation Selection Method.	189
C.7.3	Mode of Communication & Decision.	192
C.7.4	Extent of Authority & Power	193
C.8	Synthesis	195
C.8.1	Participation Moment.	195
C.8.2	Participation Selection Method.	198
C.8.3	Mode of Communication & Decision.	200
C.8.4	Extent of Authority & Power	202
D	Market Research	205
D.1	Mail to Participation Companies	205
D.2	Attachment to E-Mails	207
E	DCE and Survey Design	211
E.1	NGene Syntax	211
E.2	Opening Statement Survey	213
E.3	Introduction of Survey	214
F	Results	219
F.1	Needed Number of Respondents	219
F.2	Biogeme Syntax	220
F.2.1	Simple Model	220
F.2.2	Elaborate Model	222

List of Figures

1	Deviations From the Average Utility Contributions per Attribute	vii
3.1	Conceptual Framework of Public Participation based on Wessler (2008) and Friess and Eilders (2015)	13
3.2	Participant Selection Methods (Fung & Kennedy, 2006)	15
3.3	Modes of Communication and Decision (Fung & Kennedy, 2006)	16
3.4	Extent of Authority and Power (Fung & Kennedy, 2006)	17
3.5	Policy Cycle by Jann and Wegrich (2007)	17
5.1	Example of a Choice Set in Dutch	44
6.1	Spatial Distribution of Respondents	49
6.2	General Contribution of the Extent of Influence	56
6.3	General Contribution of the Mode of Participation	57
6.4	General Contribution of the Participation Moment	57
6.5	Average Deviation of the Average Utility Contribution of the Extent of Influence During Agenda-Setting	61
6.6	Average Deviation of the Average Utility Contribution of the Extent of Influence During Policy Formulation	61
6.7	Average Deviation of the Average Utility Contribution of the Extent of Influence During Decision-Making	62
6.8	Average Deviation of the Average Utility Contribution of the Participation Selection Method During Decision-Making	62
6.9	Differences in Average Utility Contributions for the Extent of Influence per Moment of Participation	64

List of Tables

1	DCE Attributes and Levels (Fung and Kennedy, 2006; Jann and Wegrich, 2007)	vi
2.1	Interviewees With Corresponding Organisation, Function, Interview Form, and Duration	8
3.1	Preliminary Attributes and Levels (Friess and Eilders, 2015; Fung and Kennedy, 2006)	20
4.1	Qualitative Cost Estimation of the Participation Selection Mode	34
4.2	Qualitative Cost Estimation of the Mode of Communication & Decision	34
4.3	Quantitative Level Generation	34
4.4	Final Levels of the Cost Attribute	35
4.5	Final Attributes with Level Description in English	36
4.6	Final Attributes with Level Description in Dutch	37
5.1	Coding of Categorical Attribute Levels	41
5.2	Parameter Definition for Experimental Design Generation	41
5.3	Experimental Design	45
5.4	Closing Questions with Answer Options	46
6.1	Sample Demographics	50
6.2	Percentage of Choices For <i>No Participation</i> Scenario (N = 1050)	51
6.3	Relative Percentage of <i>No Participation</i> Choices Over Each <i>Participation Moment</i> (N = 1050)	51
6.4	Relative Percentage of Choices For Each <i>Participation Selection Method</i> (N = 1050)	51
6.5	Relative Percentage of Choices For Each <i>Mode of Participation</i> (N = 1050)	52
6.6	Relative Percentage of Choices For Each <i>Extent of Influence</i> (N = 1050)	52
6.7	Relative Percentage of Choices For <i>Costs</i> (N = 1050)	52
6.8	Participation Day and Day-Part Preferences	53
6.9	Parameter Definition for Simple Model Specification	54
6.10	Model Fit of the Simple Model	55
6.11	Parameter Estimates of the Simple Model	55
6.12	Parameter Definition for the Elaborate Model	58
6.13	Model Fit of the Elaborate Model	58
6.14	Parameter Estimates of the Elaborate Model	59
C.1	Interviewees With Corresponding Organisation, Function, Interview Form, and Duration	183
C.2	Interview Level Count	184
C.3	General Questions for Policy Formulation in the Context of PTN-Development	186
C.4	Themes for Policy Formulation in the Context of PTN-Development	187
C.5	Specific Options for Policy Formulation in the Context of PTN-Development	187
C.6	Expert Administrators Identified from Interviews	190
C.7	Professional Stakeholder Identified from Interviews	191
C.8	Lay Stakeholders Identified from Interviews	191
C.9	ROCOV Utrecht Members (ROCOV Utrecht, n.d.)	192
C.10	Target Groups Identified from Interviews	193
C.11	Identified Methods Linked to Suiting Levels	194

List of Abbreviations

ACS1	-	Anonymous Civil Servant 1
APC1	-	Anonymous Participation Company 1
ASC	-	Alternative Specific Constant
a.o.	-	among others
DCE	-	Discrete Choice Experiment
MNL	-	Multinomial Logit
MS Teams	-	Microsoft Teams
PTN	-	Public Transport Node

Introduction

In this chapter, firstly, the problem background of this study is presented. Secondly, the core concepts and scope of this study are defined. Thirdly, the research questions and approach are outlined. Finally, the relevance of CoSEM is discussed and a reading guide is provided.

1.1. Problem Background

With the new Environment & Planning Act (*Omgevingswet*) planned to come into force in mid 2023 public participation is currently relevant in the Dutch public debate (Rijksoverheid.nl, n.d.; Westrik, 2022). Public participation is deemed important because in order to make a comprehensive consideration, as many as possible interests and viewpoints need to be incorporated (Vereniging Nederlandse Gemeenten, 2019). Vereniging Nederlandse Gemeenten (2019) furthermore expects that public participation causes higher public support for initiatives which could prevent delays by juridical procedures in the realisation phase of a project. The new law states that participation must be done, but not how. According to Vereniging Nederlandse Gemeenten (2019) this is due to the importance of customisation. So, the implementation of the new Environment & Planning Act is up to governing bodies which can form a risk while measures of quality, effectiveness, and efficiency of a participation process are not described in legislation.

One of the governing bodies struggling with the implementation of public participation is the Dutch province of Utrecht, together with its municipalities. The province of Utrecht wants to develop public transport nodes (PTNs) (provincie Utrecht, 2019) and to be able to help municipalities with public participation the province has the desire to understand how citizens can best be involved in the development of public transport nodes.

1.2. Core Concepts and Scope

Within public participation it is important to distinguish between citizen participation (*burgerparticipatie*) and government participation (*overheidsparticipatie*). It is assumed that citizen participation concerns the government actively involving citizens, defined by (Cunningham, 1972, p. 595) as "... a process wherein the common amateurs of a community exercise power over decisions related to the general affairs of the community". Opposite to the government actively involving citizens, government participation concerns a government supporting ideas and initiatives from citizens themselves (Rijksoverheid, n.d.). So, citizens are involved in a more passive way. This thesis focuses on citizen participation as the province of Utrecht is interested in how citizens can be actively involved.

Also scholars argue to transform representative democracies into more participatory policy design (Hoppe, 2010). However, expectations of citizen participation often exceed actual results, and evidence that it can lead to beneficial individual and collective impacts is scattered and not consistent (Hoppe, 2010; Delli Carpini et al., 2004). This raises a more fundamental question about how the quality of citizen participation is defined. Research of Ansari and Andersson (2011) summarised different stances in measuring quality in the sense of costs and benefits of participation. Arguments against

measuring costs and benefits are mainly derived from the belief that benefits from participation are beyond economic value, or simply cannot (yet) be measured.

Another way of looking at the evaluation of public participation is not to evaluate the quality of the outcome of participation, but what citizens actually want when they participate in policymaking. After all, citizens pay taxes which can be spent on either participation or something else. Also, citizens are the ones most impacted by public policy decisions. However, participation wants are not unambiguous as they can differ per stage of the policy cycle and per participation topic (Willems et al., 2020; Delli Carpini et al., 2004). For example, Langer et al. (2017) and Corbié (2017) studied participation preferences of citizens in the context of wind energy projects, and Willems et al. (2020) studied participation preferences in the context of green infrastructure project. However, two shortcomings of these studies are identified for the case of PTN development. Firstly, these studies did take place in another context than the context of PTN development. Secondly, these studies researched how citizens want to participate themselves, instead of how citizens think the government should let citizens participate. This is relevant as citizens might have different preferences on what they want for themselves, and what they think the government should do (Mouter et al., 2017).

To set a clear scope, and consider the case of the Dutch province of Utrecht, this thesis focuses on citizen participation in the context of public transport node development in the Netherlands.

1.3. Research Questions and Approach

With the problem background, the corresponding scope, and the knowledge gap in mind, the research question is as follows:

How do citizens weigh different attributes of citizen participation regarding the policy-making process by the province of Utrecht in the context of public transport node development?

A quantitative research approach is chosen to answer the main research question. The ability to provide estimates for large populations and the allowance for statistical comparison between groups are the main advantages of a quantitative approach (Sukamolson, 2007). Sukamolson (2007) also names the precise, definitive, and standardised nature as an advantage. A disadvantage of a quantitative approach can be that it can only reveal correlations, and not causation (Sukamolson, 2007).

The main method to answer the main research question is a discrete choice experiment (DCE). This is “a quantitative technique for eliciting preferences that can be used in the absence of revealed preference data” (Mangham et al., 2009, p. 151). More practically, a discrete choice experiment “involves asking individuals to state their preference over hypothetical alternative scenarios, goods or services. Each alternative is described by several attributes and the responses are used to determine whether preferences are significantly influenced by the attributes and also their relative importance” (Mangham et al., 2009, p. 151). For this experiment, 110 participants filled out a survey in which they chose ten times between three different scenarios. Furthermore, qualitative research methods are also used to inform DCE design, in line with good practice described by Vass et al. (2017). Therefore, overall a mixed-methods approach is used.

The steps of Mangham et al. (2009) are used for conducting the DCE. Firstly, the attributes need to be established. Secondly, varying levels need to be assigned to every attribute. The implications of these levels must be clear for citizens to ensure good validity when answering the research question (Hall et al., 2004). Thirdly, the choice sets need to be designed. Fourthly, the questionnaire must be generated. Finally, the results can be analysed (Mangham et al., 2009).

Based on the steps described above, the following sub-questions are addressed:

1. What relevant attributes exist for citizen participation?
2. How can the attributes of citizen participation be translated to a public transport node development context?

3. What does a discrete choice experiment (DCE) for citizen participation in PTN development look like?
4. What results do the DCE yield?

Firstly, literature research is conducted to establish the attributes. Secondly, after the relevant attributes are known, semi-structured interviews and market research are conducted to tailor the levels to the case of PTN development. Thirdly, the final discrete choice experiment is designed. Finally, the results of the DCE are presented and analysed.

1.4. Addressing CoSEM main aims

As this thesis is part of the finalisation of the CoSEM Masters programme, the research should have a clear design and/or engineering component. It should also have a technological component, address systems engineering approaches and project management strategies, and cover values from both the private and public domains.

In this study, a discrete choice experiment on citizen participation is designed. The technical component is reflected in the processing and analysis of the choices made in the DCE survey. In addition, technical means in the form of NGene are used to design the experiment. Furthermore, the context of public transport nodes is also a technical component of this study.

Furthermore, a systems engineering approach is taken on by considering the interests of various governmental organisations, as well as citizen interests, all in the context of PTN development. Also, the DCE is developed in a systematic way, and the estimation of two different models represents creativity in dealing with the engineering issue.

Also, the technical results of the research are translated into meaningful implications and recommendations for policymakers. Lastly, both private and public values are covered by conducting research at the point where private citizens meet governments.

1.5. Reading Guide

This document is structured as follows. This Chapter functions as the introduction to the problem. In addition, it shows the core concepts, scope, research questions, approach, and relevance to the CoSEM programme. Then, chapter 2 explains all methods that were used in this study. chapter 3 presents the literature research which was used to answer the first sub-question. Next, chapter 4 presents an analysis of the interviews and market research which were used to answer sub-question 2. chapter 5 shows the final DCE design. Then, in chapter 6 the DCE results are analysed. In chapter 7 these results are discussed and recommendations for further research are made. Finally, in chapter 8 the results are concluded and recommendations to policymakers are made.

2

Methods

As explained in the previous chapter, a quantitative research approach and a discrete choice experiment (DCE) are selected to answer the main research question. In this chapter, firstly, the DCE method is elaborated upon. Secondly, the methods to construct the DCE are explained for each sub-question.

2.1. The Discrete Choice Experiment

As explained in the previous chapter, a DCE is defined as “a quantitative technique for eliciting preferences that can be used in the absence of revealed preference data [and] involves asking individuals to state their preference over hypothetical alternative scenarios, goods or services. Each alternative is described by several attributes and the responses are used to determine whether preferences are significantly influenced by the attributes and also their relative importance” (Mangham et al., 2009, p. 151).

Revealed preference data is gathered from choices that people actually made, whereas stated preference data is gathered from choices in hypothetical situations (dell’Olio et al., 2018). As no settings were known where citizens could choose between different participation scenarios, stated preference data is needed. The advantage of a DCE above other stated preference techniques is that the choices between scenarios in a DCE are deemed reasonably straightforward and closer represent real-world decisions (Mangham et al., 2009).

The DCE method is theoretically grounded in random utility theory which assumes economic rationality of and the maximisation of utility (Hall et al., 2004). When choosing between the scenarios it is assumed that an individual chooses the scenario which they prefer best, and thus yields them the most so-called utility. Lancaster (1966) states that the utility of a scenario depends on its attributes with according attribute levels. Mangham et al. (2009, p. 152) constructed the following formula for the utility of an individual for a particular scenario:

$$U_{iq} = X_i\beta_i + \varepsilon_{iq} \quad (2.1)$$

with:

U_{iq} = utility of individual q for the i th scenario

X_i = vector of all attributes for the i th scenario

β_i = weight parameter of the relative contribution of each attribute to the utility associated with the i th alternative

ε_{iq} = error term capturing the unobserved utility not associated with any of the attributes

The utility of a scenario that is derived by an individual thus depends on the attributes and the weight an individual attaches to that attributes, plus an error term for all the utility that cannot be explained by the attributes. The relative importance of attributes can potentially be used to inform policymakers

(Baltussen & Niessen, 2006).

To analyse the effect of attributes on the utility an experimental design needed to be constructed. In the experimental design the attributes are variables which can take on multiple fixed levels. Each scenario is part of a so-called choice set. Generally, two or three scenarios are presented per choice set. The experimental design then represents the choice sets that each individual is presented with. As explained in the previous chapter, this study was based on the five steps of Mangham et al. (2009) for conducting a DCE. Firstly, the attributes of this study were established. Secondly, levels were assigned to each attribute. Thirdly, the choice sets were designed. The choice sets are a series of hypothetical scenarios presented to an individual. Fourthly, the survey was created. Finally, the data of the DCE was analysed. The sub-questions to answer the main research question were derived from these steps. In the second sub-question the levels are tailored to case of public transport node (PTN) developed because the level descriptions need to be realistic and meaningful (Hall et al., 2004). In the fourth sub-question the third and fourth step of Mangham et al. (2009) were combined.

1. What relevant attributes exist for citizen participation?
2. How can the attributes of citizen participation be translated to a public transport node development context?
3. What does a discrete choice experiment (DCE) for citizen participation in PTN development look like?
4. What results do the DCE yield?

In chapter 3, the attributes were established by means of a **literature research**. Five attributes were identified and for four of those attributes the levels were established as well. In chapter 4, the final levels were assigned to the attributes and level descriptions were developed. The levels and level descriptions were developed based on **interviews** with policymakers and civil servants and a **market research** of citizen participation companies. In chapter 5, the final DCE was designed by generating an experimental design in the experimental design software of NGene and creating a survey in the online survey tool of Qualtrics. In chapter 6, the relative importance of the attributes and attribute levels was estimated with the help of the DCE estimation software of Biogeme. Afterwards, the results of the DCE were analysed.

2.2. Sub-Question 1 - Literature Research

To answer the first sub-question a literature research was conducted. The goal of conducting literature research was twofold. Firstly, it was used to understand the citizen participation research field, which was used to identify a knowledge gap. Secondly, it was used more to identify relevant characteristics of citizen participation. By doing so, the first sub-question was answered which was:

1. *What relevant attributes exist for citizen participation?*

The rationale for conducting a literature research was twofold as well. Firstly, because it is suitable for serving as a ground for future research (Snyder, 2019). This was relevant for identifying a knowledge gap and creation of the conceptual framework. Secondly, it is able to provide a base for knowledge development (Snyder, 2019) which was relevant for identifying relevant attributes of citizen participation.

Approach

The literature research had a convergent character. Firstly, a wide view on public participation literature was taken. In this way, a broad understanding of the scientific field of public participation was established. Then, a more narrow view was adapted, focusing on research discussing the quality of participation. Finally, the literature research focused on identifying relevant attributes of citizen participation.

The sources for the literature research are derived from the databases of Scopus and Google Scholar. Furthermore, mainly snowballing was used in order to find similar relevant sources. The search strings

used to identify sources can be found in Appendix B. All identified sources were stored and analysed in the online reference manager Mendeley. All the consulted sources are displayed in the Bibliography.

Advantages and Disadvantages

An advantage of literature research is its ability to minimise bias. Because of that, it enables for the provision of trustworthy findings. These findings then can be used to draw reliable conclusions and make grounded decisions (Moher et al., 2009). However, a disadvantage of literature research is that due to time constraints not all available literature can be consulted and the quality of articles cannot always be evaluated (Onwuegbuzie et al., 2010).

Influence on Results

The influence of the literature research on the research is deemed substantial. Firstly, the knowledge gap which was identified during the literature research forms the starting point of this study. Therefore, it forms the basis from which the results of this study stem. Secondly, the literature research was used to identify relevant attributes of citizen participation. In addition, the literature research was also used to establish attribute levels. These attribute and attribute levels were later used in the discrete choice experiment (DCE). Therefore they directly influenced the results of this study.

2.3. Sub-Question 2 - Interviews and Market Research

To answer the second sub-question, semi-structured interviews and market research were conducted. Firstly, the method of semi-structured interviews is discussed. Secondly, the method of market research is discussed. By conducting the semi-structured interviews and market research the second sub-questions was answered which was:

2. How can the attributes of citizen participation be translated to a public transport node development context?

2.3.1. Semi-Structured Interviews

The goal of the interviews is twofold. Firstly, the interviews were used to verify the attribute and attribute levels identified with the literature research. Secondly, the interviews were used to, if applicable, tailor the attribute levels to the case of PTN development.

The rationale for using semi-structured interviews is threefold. Firstly, it is advised to use qualitative research methods to inform DCE design (Vass et al., 2017). Secondly, interviewing is used because it enables the targeting of subjects from which one suspects that they have the information a researcher needs. Finally, the interviews are used to further consider previously identified attributes. This is in line with Kallio et al. (2016) who state that the questions of a semi-structured interview are based on previous research.

Approach

The approach of the interviews consisted out three steps. Firstly, the interviewees were identified. Secondly, the interviews were set-up. Finally, the interviews were analysed.

Interviewee Identification

Firstly, potential interviewees were identified. Because of the time constraints of this study, a limited but diverse set of interviewees was identified. As discussed earlier, the context of this study is citizen participation regarding PTN development in the Dutch province of Utrecht. Therefore, the interviewees were recruited within the province of Utrecht and municipalities within this province. To get both a governance and practical perspective, policymakers as well as civil servants were identified as potential interviewees. Furthermore, the potential interviewees' expertise ideally lied in the field of mobility, citizen participation, and/or finance. The field of finance was deemed relevant for identifying the monetary costs associated with citizen participation. However, it turned out that the interviews did not yield the information required for the previously identified *Costs* attribute. Therefore, a market research was performed as well. This method is explained in subsection 2.3.2. Ultimately, eight interviews were planned

with nine policymakers and civil servants. The final interviewees with their according organisation and function are displayed in Table 2.1. One civil servant wished to remain anonymous.

Table 2.1: Interviewees With Corresponding Organisation, Function, Interview Form, and Duration

Name	Organisation	Function	Form	Duration
[Anonymous Civil Servant 1]	-	Civil Servant PTN Development	In-person	60 min.
Engbert Strooboscher	Municipality of Veenendaal	Alderman of Traffic & Transport and Implementation 'Omgevingswet' a.o.	Telephone	30 min.
Arjan Wisseborn	Municipality of Stichtse Vecht	Alderman of Mobility, 'Omgevingswet' and Finance a.o.	MS Teams	60 min.
Kees van Dalen Lex van der Meer	Municipality of Houten	Alderman of Mobility and Participation a.o. Environmental Advisor	In-person	60 min.
Arne Schaddelee	Province of Utrecht	Deputy of Mobility and Participation a.o.	MS Teams	30 min.
Eileen van Kesteren	Province of Utrecht	Project Manager - PTN Development	MS Teams	60 min.
Muriel van As	Municipality of Woerden	Participation Advisor	MS Teams	60 min.
Arjen Dekker	Province of Utrecht	Information Analyst Finance	MS Teams	45 min.

Set-Up

Secondly, a set up for conducting the interviews was created. This consisted out of three steps. Firstly, interview guides were developed. Secondly, interview questions were developed. Finally, the interviews were conducted.

Firstly, interview guides were developed in which the main topics of the interview were presented, as described by Taylor (2005). In case of this study, the main topics are the attributes which were identified during the literature research. Secondly, the interview questions were developed. The interview questions were based on the main topics from the interview guide, as described by Rubin and Rubin (2005). Thirdly, the interviews were conducted. The interview guide was not strictly followed, but functioned as a guidance for interviewees on what topics were to be discussed, as described by Kallio et al. (2016) and Gill et al. (2008). Thus, the idea of the semi-structured interview is to discuss each identified relevant attribute the interviews. The form and duration of each interview is depicted in Table 2.1.

Analysis

Finally, the interviews were analysed. All but two interviews were recorded. The interview with Engbert Strooboscher unexpectedly took place via telephone instead of in-person, and in the case of Arjan Wisseborn the recording and transcribing tool of MS Teams failed. For these two interviews, notes were taken in an edited interview guide, displayed in section C.3.

The analysis consisted out of three steps. Firstly, all but the interviews of Engbert Strooboscher and Arjan Wisseborn were transcribed. These transcriptions can be found in section C.6. One interviewee wished to remain anonymous and its transcriptions is therefore not included in this document. Secondly, all interviews were coded. Each quote from the transcriptions, and each note from the edited interview guides were linked to the applicable identified relevant attributes and attribute levels. Finally, this information was used to develop the attribute level descriptions.

Advantages and Disadvantages

The advantage of semi-structured interviews is that the method is both versatile and flexible (Kallio et al., 2016). It is flexible because the rigidity of its structure can be modified to the study purpose (Kelly, 2010). A disadvantage of interviews is that it is time consuming. Therefore, only a limited amount of subjects can be interviewed.

Influence on Results

The influence on the results is deemed to be limited, but fundamental. Whereas 234 quotes and notes linked to one or multiple attribute levels were identified, only six levels were ultimately tailored to the case of PTN development. However, the tailored levels make that the results must be seen in the context of PTN development.

2.3.2. Market Research

The goal of the market research was to identify the costs associated with conducting citizen participation in the context of PTN development as this information could not be extracted from the interviews. By doing so, the second sub-question was answered, which was: *How can the attributes of citizen participation be translated to a public transport node development context?*

The rationale for conducting a market research is twofold. Firstly, the required information for the *Costs* attribute could not be fully extracted from the interviews. Secondly, it was assumed that participation companies better knew the costs of a participation scenario than policymakers or civil servants.

Approach

For the market research ten Dutch companies specialised in public participation were contacted. The names and information about these companies are not mentioned in this report because of the business-sensitivity of their costs. With contacting private companies, it was assumed that the costs of outsourcing citizen participation does not significantly differ from governments internally executing citizen participation. The costs of a participation scenario were deemed to be dependent on two of the identified attributes. Therefore, the companies were asked to estimate the costs for all levels of these two attributes. In addition, the companies were also asked to give insight in the costs of various participation methods. This was done in case an estimation of the levels of two attributes could not be made. The e-mail sent to these companies with according attachment can be found in respectively section D.1 and section D.2.

Advantages and Disadvantages

It is assumed that the advantage of a market research is that state-of-the art information can be obtained from relevant companies. A first disadvantage of market research however is that companies might be hesitant to provide information because of potential business-sensitivity.

Influence on Results

The influence on the results is deemed substantial as individuals generally have an aversion to spending money. Each scenario had a *Costs* level and therefore the influence on which scenario an individual chose is expected to partly rely on the *Costs*. The market research formed the basis for establishing the levels of the *Costs* attribute, thus it is expected the market research influenced the results of the DCE. If the levels were set too high, relatively expensive scenarios might have been chosen less often than with more accurate *Costs* levels. And vice versa, if the levels were set too low, the relatively cheap scenarios might have been chosen more often than with more accurate *Costs* levels.

2.4. Sub-Question 3 - DCE Design

To answer the third sub-question, an experimental design is generated and a survey is created. Firstly, the experimental design generation is discussed. Secondly, the survey creation is discussed. By generating the experimental design and creating the survey the third research question was answered which was.

3. *What does a discrete choice experiment (DCE) for citizen participation in PTN development look like?*

2.4.1. Approach - Experimental Design

When participating in a discrete choice experiment (DCE), respondents are asked to choose a certain amount of times between a certain amount of hypothetical scenarios. This is generally referred to as the choice sets or the experimental design, as explained earlier. Theoretically, these respondents could be presented all possible combinations of attribute levels, which is called a full-fractional design (Mangham et al., 2009). However, this would result in a large amount of choice sets. If all participants would rate all sets, this would be 'cost-prohibitive and tedious' (Kuhfeld, 2010, p. 154). Therefore, a more efficient design was created.

Firstly, restrictions on the design were identified. This was needed to prevent implausible scenarios

which can confuse respondents and cause a lower response rate and heterogeneity among interpretations of the respondents (Johnson et al., 2013). Thus, attribute level combinations were identified that could not be presented together. Secondly, linked levels were identified. These are combinations of levels which are always presented together. For example, the level of the *Costs* attribute in a scenario was dependent on the level of two of the other identified attributes.

Thirdly, a choice model was specified and the effects of interests were specified. This is also referred to as model identification and is named as most important aspect of constructing the choice sets (Johnson et al., 2013). Firstly, the choice model is used to estimate the relative importance between attributes and attribute levels. This is determined by estimating the β 's displayed in Equation 2.1. As already stated before, the DCE model assumes economic rationality and a random parameter in the utility function. As can be derived from Equation 2.1, the utility function has a deterministic observed part, and a non-deterministic random part. The most used choice model is the Multinomial Logit (MNL) model (Kenneth Train, 2009). Other choice models have been developed as well which make different assumptions about the random parameter in the utility function. However, the MNL model is the simplest one. Because of its simplicity and because no other DCE studies were known like this study, the MNL model was chosen as choice model. The MNL model is a basic logit model with fixed parameters and assumes the choice are independence from irrelevant scenarios (Luce, 1959) and that the random utility part is distributed extreme value (McFadden, 1974). The probability that a scenario is chosen is described by Kenneth Train (2009) and is defined in Equation 2.4.1. As can be derived from Equation 2.4.1, the random utility part is disregarded as it is assumed that only the differences between the observed utility of scenarios matter. Furthermore, it is assumed that the utility adds linearly. Thus, no quadratic components are considered. Because ultimately the choices of the respondents are known, the choice parameters, or β 's, can be estimated. Secondly, the effects of interest were specified. These are specified in chapter 5 because these effects were dependent on the attributes and attribute levels that were identified in chapter 3 and chapter 4.

$$P_{qi} = \frac{e^{\beta_{qi} * X_i}}{\sum_j e^{\beta_{qj} * X_j}} \quad (2.2)$$

with:

P_{qi} = probability that individual q chooses scenario i

X_i = vector of all attributes for the i th scenario

β_{qi} = weight parameter of the relative contribution of each attribute to the utility associated with the i th alternative of individual q

Fourthly, the experimental design was generated. Different kind of designs exist, namely: full-fractional designs, orthogonal designs, efficient designs, and Bayesian designs. An efficient design approach was taken as constructing an full-fractional, orthogonal or Bayesian design proved infeasible. The reason for taking an efficient design approach was threefold. Firstly, a full fractional design would yield too many choice situations for practical consideration as all possible combinations would be showed. Secondly, the identified non-compatible scenarios and linked levels caused that levels can not vary independently and therefore an orthogonal design cannot be adapted (Johnson et al., 2013). Thirdly, no prior information of the parameter values is known which prevents a Bayesian design approach (Johnson et al., 2013). The goal is to ensure maximisation of statistical efficiency of the experimental design, which refers to "... minimizing the confidence intervals around parameter estimates in a choice model for a given sample size" (Johnson et al., 2013, p. 6). Therefore, the most efficient design was selected by minimising the D-efficiency measure. This measure is most widely used, and recommend for optimising efficiency (Carlsson and Martinsson, 2003; Street et al., 2005; Kuhfeld, 2010; Kessels et al., 2006; Street, 2020)). The experimental design software of Ngene was used because it is highly flexible in defining constraints such as the restrictions and linked levels and is able to optimise the D-efficiency of experimental designs (Johnson et al., 2013). Finally, the minimum number of required choice sets for model estimation was estimated. This calculation can be found in chapter 5 as it was dependent on the results of the previous chapters.

2.4.2. Approach - Survey

Finally, a survey was created in the online survey tool of Qualtrics. The survey consisted out an opening statement, an introduction, the choice sets, and eight closing questions.

Firstly, the opening statement provided general information about the research and obligatory ethical statements. Secondly, an introduction was provided which explained the attributes and attribute levels. Thirdly, ten choice sets of three scenarios were shown to each respondent. Elaboration on the choice set design can be found in chapter 5 as the design was dependent on the previous chapters. Finally, eight non-mandatory demographic questions were presented to the respondents. In the first place, these data was used to check the representativity of the sample. In the second place, these data would allow for group segmentation.

2.4.3. Limitations

The advantage of the MNL model is that it is a simple, but strong model for estimating choice behaviour. Therefore, it is comprehensible and straightforward to use. Two disadvantages however lie in the assumptions of the MNL model. According to Hauber et al. (2016, p. 308): “[f]irst, the model assumes that choice questions measure utility equally well (or equally poorly) across all respondents and choice tasks (scale heterogeneity). Second, [MNL] does not account for unobserved systematic differences in preferences across respondents (preference heterogeneity)”. These limitations could be addressed by using different choice models such as Nested Logit models or Mixed Logit model. However, these models are not considered in this study. A third disadvantage is that it is assumed that utility is added linearly. In reality, this might not be the case. Including quadratic components might better represent reality. However, this is also not considered in this study.

2.5. Sub-Question 4 - DCE Analysis

To answer the fourth and final sub-question, two MNL models were estimated in DCE estimation software Biogeme. By presenting the results of the DCE the fourth and final sub-question is answered:

4. *What results do the DCE yield?*

Firstly, the survey data from Qualtrics was exported, and transformed to be suitable for Biogeme. In this way, a datafile with 1050 choice observations was constructed. Secondly, a simple and an elaborated estimation model were specified. Finally, Biogeme evaluated all choices which yielded the general parameter estimates, or β 's. Further elaboration can be found in chapter 6.

Attributes of Citizen Participation

In this chapter, relevant attributes of citizen participation are identified by means of literature research. These relevant attributes are used to establish the attributes for the discrete choice experiment. As described in chapter 1, the sub-question answered in this chapter is as follows:

1. What relevant attributes exist for citizen participation?

Firstly, the position of this study in general participation research is highlighted. A conceptual framework is created which forms a base for a better understanding of further attribute identification. Secondly, relevant attributes are identified and elaborated upon. Thirdly, in the conclusion, relevant attributes are established. They are used to inform the interview design for sub-question two. A summary of the literature search process can be found in Appendix B.

3.1. Conceptual Framework

The field of participatory policymaking research is broad. Wessler (2008) described three consecutive dimensions of participatory policymaking, namely: input, throughput, and outcome. Firstly, the input dimension focuses on an environment of equal opportunities for topics, ideas, and arguments. Secondly, the throughput dimension revolves around the question of how public participation should be conducted. Thirdly, the last dimension is the productive outcome of participation. This means that a participatory process can have effects on citizens participating, and on the quality of the final policy. Friess and Eilders (2015) developed the work of Wessler (2008) in a basic framework for citizen participation. In this framework, the first two dimensions are described differently than those of Wessler (2008). Friess and Eilders (2015) describe the first dimension as the institutional design, which enables and fosters deliberation. The second dimension is addressed as the quality of the communication process. In Figure 3.1 a conceptual framework is displayed to provide insight in the dimensions of citizen participation.

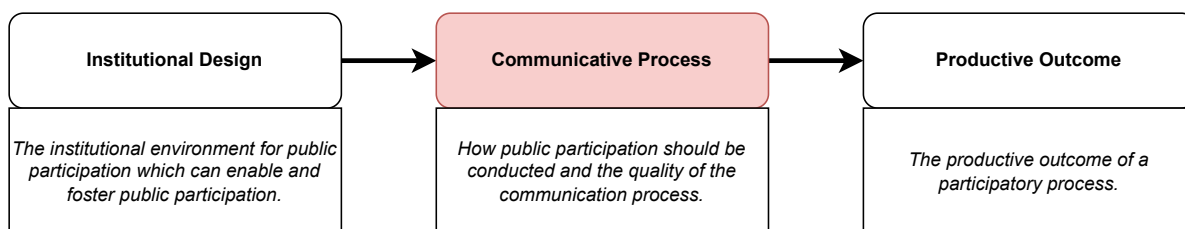

Figure 3.1: Conceptual Framework of Public Participation based on Wessler (2008) and Friess and Eilders (2015)

This study focuses on the second dimension of the conceptual framework. With the new Dutch Environment & Planning Act (*Omgevingswet*) and ambitions of the province of Utrecht (Provincie Utrecht, 2021a) an institutional setting is created which enables participation. The question whether these also

foster participation is not considered in this study. Also, the productive outcome of participatory processes will not be addressed in this study.

3.2. Attribute Identification

Now that the position of this study in literature is clear, relevant attributes are identified. Firstly, the concept of the participation ladder is discussed. Secondly, a broader design space for participation is identified which yields three relevant attributes. Thirdly, the moment of participation is discussed as a relevant attribute. Finally, the costs of citizen participation are the last relevant attribute.

3.2.1. The Participation Ladder

A concept frequently used in participation literature is the participation ladder. It describes the level of power that citizens can exert in a participatory process. Arnstein (1969) was the first to develop such a ladder. Afterwards, different scholars made adaptations and created different ladders (e.g. Edelenbos and Monnikhof, 1998; Guaraldo Choguill, 1996; Bishop and Davis, 2002; Hurlbert and Gupta, 2015). Basically, all ladders have increasing steps from non-participation or mock-participation to full decision power.

Although scholars are using the ladder metaphor, this does not mean that a higher step is always better or desired (Grossardt and Bailey, 2018; Corbié, 2017). Fung and Kennedy (2006) endorse this and name it as one of two reasons why ladders of participation are 'obsolete and defect' (Fung & Kennedy, 2006, p. 67) as an analytical tool for participation. The second reason they mention is the advances made in participation theory and practice since the ladder of participation of Arnstein (1969).

3.2.2. A Broad Design Space for Participation

Fung and Kennedy (2006) have identified three questions for a fundamental understanding of the potential and limits of public participation, namely: '[w]ho participates?', '[h]ow do they communicate and make decisions?' and '[w]hat is the connection between their conclusions and opinions on one hand, and public policy and action on the other?' (Fung & Kennedy, 2006, p. 67). In the next subsection, these three dimensions will be described. To clarify, these dimensions are not related to the dimensions of the conceptual framework (Figure 3.1).

Participation Selection Method

Fung and Kennedy (2006) name five mechanisms of selection for direct citizen participation. The first and most common one is *Open Self-Selection*. As everyone can participate, it may sound like an ideal selection method. However, participants via *Open, Self-Selection* are frequently not representative of the larger public (Fung & Kennedy, 2006). Wealthier and higher-educated individuals are more prone to participate, as well as those with special interests or stronger views (Fiorino, 1990). Two mechanisms to tackle this issue are *Open, Targeted Recruiting* and *Random Selection*. The second mechanism is *Open, Targeted Recruiting*. With this mechanism, everyone can still participate, but sub-groups who are less likely to participate are actively recruited. Nevertheless, the pitfall of exploiting the open character by those who have special interest can still occur (Fung & Kennedy, 2006). The third mechanism is *Random Selection* of participants from the general population. This is named the best selection method for representativeness. The fourth method is *Engaging Lay Stakeholders*. Fung and Kennedy (2006, p. 68) describe lay stakeholders as "[...] unpaid citizens who have a deep interest in some public concern and thus are willing to invest substantial time and energy to represent and serve those who have similar interests or perspectives but choose not to participate", and name for example neighbourhood association boards. As the fifth mechanism Fung and Kennedy (2006) name *Engaging Professional Stakeholders* as a way of collaborative planning. Participants are often paid and exist of representatives of organised interests and public officials (Fung & Kennedy, 2006).

Besides these more or less inclusive forms of participant selection Fung and Kennedy (2006) name two other more traditional ways of selecting 'participants' for policy-making, namely *Electing Representatives* and *Deploying Expert Administrators*. With the sixth mechanism of *Electing Representatives* competitive elections are held to select representatives, which are then meant to represent citizens' interests. With the seventh mechanism of *Deploying Expert Administrators*, already established civil

servants select technical capable experts to fulfil the creation of policies (Fung & Kennedy, 2006).

As opposed to selecting a so-called mini-public Fung and Kennedy (2006) mention the public in a general sense, or 'macro-public', which entails mass media and informal discussion panels among others. In this study, it is decided to exclude this dimension while it is deemed to be practically unfeasible to include the whole public including the media in public participation processes in the context of PTN development.

Fung and Wright (2003) believe that the prime reason for citizen participation is the added value in terms of "[...] knowledge, competence, public purpose, resources, or respect necessary to command compliance and cooperation" (Fung & Kennedy, 2006, p. 67) as compared to elected representatives or administrative professionals. To answer the question of who gets to participate Fung and Kennedy (2006, p. 67) identify four relevant questions: "[a]re they appropriately representative of the relevant population or the general public? Are important interests or perspectives excluded? Do they possess the information and competence to make good judgements and decisions? Are participants responsive and accountable to those who do not participate?". The dimensions of participation discussed above are visible in Figure 3.2.

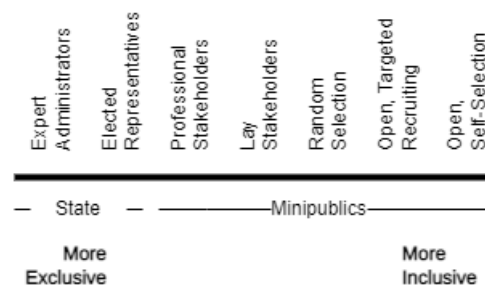

Figure 3.2: Participant Selection Methods (Fung & Kennedy, 2006)

Mode of Communication and Decision

As the second dimension, Fung and Kennedy (2006) describe the way participants interact in a public discussion or decision. They divide it into six main mechanisms, displayed in Figure 3.3. The first mechanism that is described is *Listen as Spectator*. Fung and Kennedy (2006) state that participants often only attend and absorb information, and do not put forward their own views. Therefore, they are exposed to the views and debate of politicians, activists, and interest groups. The second mechanism of communication is *Express Preferences*. In the case of public meetings Fung and Kennedy (2006) for example name citizens and activists lining up at the microphone to make their point or ask their question. The third mechanism is *develop preferences*. Firstly, participants are encouraged to "[...] learn about issues and, if appropriate, transform their views and opinions by providing them with educational materials or briefings and then asking them to consider the merits and trade-offs of several alternatives" (Fung & Kennedy, 2006, p. 68). Secondly, participants can discuss issues with each other, instead of only listening to e.g. experts or politicians. These first three modes of communication often do not result in a collective view or decision based on preferences brought forward by participants. Also, the input of participants is often only taken for notice, with the option of consideration in officials' own deliberation process (Fung & Kennedy, 2006).

Three more methods exist that attempt to develop a collective view or decision. The fourth mechanism Fung and Kennedy (2006) name is *Aggregate & Bargain*, and is the most common one. In this case, individuals know their preferences. Subsequently, these preferences are aggregated into certain choices. The bargaining part then enables participants to explore and give-and-take. In this way, the most preferred alternative is found, ensued from the participant's joint preferences. The fifth mechanism is *Deliberate & Negotiate*. In this mode, participants develop their preferences by deliberation, both individually and as a group. Participants typically do this by first studying background material, after which they can exchange perspectives and arguments. This way, their views are developed and

their interests are discovered (Fung & Kennedy, 2006). With this mechanism “[...] deliberative mechanisms often employ procedures to facilitate the emergence of principled agreement, the clarification of persisting disagreements, and the discovery of new options that better advance what participants value” (Fung & Kennedy, 2006, p. 69). Participants aim to reach an agreement, however, this does not mean they reach a consensus (Fung & Kennedy, 2006). Nevertheless, this mode is described as deliberative ideal of democracy by Cohen (1989) and Gutmann and Thompson (1996).

Nonetheless, in most policymaking processes aggregation and deliberation are not used. Moreover, citizens are usually not involved at all. Instead, governments *deploy technique and expertise* of officials with specialised training to solve policy issues (Fung & Kennedy, 2006).

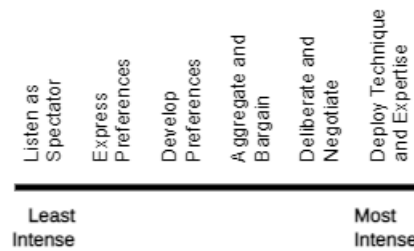

Figure 3.3: Modes of Communication and Decision (Fung & Kennedy, 2006)

Extent of Authority and Power

The third and last dimension is the *Extent Authority & Power*. This dimension is linked to the question “[h]ow is what participants say linked to what public authorities or participants themselves do?” (Fung & Kennedy, 2006, p. 69). One way of the spectrum is that the decisions made by citizens are directly ratified to policy, whereas on the other end citizens have no real power at all. In between these two ends of the spectrum, Fung and Kennedy (2006) identified three more categories of authority and power. These five levels are visualised in Figure 3.4.

The first level is *Listen as Spectator*. According to Fung and Kennedy (2006), most of the time, citizens do not have any real power and citizens also expect little or no influence on a policy decision. In this case, an individual participates for *Personal Benefits*, derived from for example edification or fulfilling a perceived civil duty. If participation has more influence on the participant than on the policy design itself the first three modes of communication are mostly used: *Listen as Spectator*, *Express Preferences*, and *Develop Preferences* (Fung & Kennedy, 2006).

The second level is *Communicative Influence*. This is a more complex mechanism, which is based on the effect of participation on ‘altering or mobilizing public opinion’ (Fung & Kennedy, 2006, p. 69). In this mechanism, the process and outcomes of a participatory process influence public opinion or that of government officials (Fung & Kennedy, 2006). So, participation has no direct influence on the policy design but does have an indirect influence via public opinion or via change of thought of government officials. For this category, Fung and Kennedy (2006) name reports created by order of governments as an example. The third mechanism is when participants *Advise* and thus are *Consulted*. Government officials then commit themselves to the input gathered, but they keep their authority and power.

Although less common, participation mechanisms exist which do exert direct power (Fung, 2004; Fung and Kennedy, 2006). These can be separated into two mechanisms: *Co-Governance* and *Direct Authority* (Fung & Kennedy, 2006). With the fourth mechanism of *Co-Governance*, citizens join government officials and develop policies together. At the fifth and highest level, which is not necessarily preferred, participants have direct authority on policy decisions or on for example budgets (Fung & Kennedy, 2006).

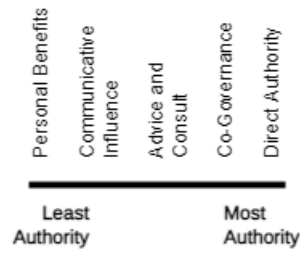

Figure 3.4: Extent of Authority and Power (Fung & Kennedy, 2006)

3.2.3. Participation Moment

Although a design space is identified, the moment of participation is added as a relevant attribute of public participation. As described earlier, participation preferences can differ across stages of the policy cycle (Willems et al., 2020). Also Peña-López (2019) recognise the importance of public participation throughout the whole policy cycle. Fung and Kennedy (2006) also note that decision-making processes are ‘frequently composed of multiple points’ (Fung & Kennedy, 2006, p. 67). Furthermore, this year (2022), a new participation regulation is pending in the Dutch House of Representatives (*Tweede Kamer*) which will enable provincial governments to let citizens participate during the preparation, implementation, and evaluation phase of policy-making (Provincie Utrecht, 2021a). As stated by Provincie Utrecht (2021a), every participation process is unique. Therefore, the province of Utrecht (Provincie Utrecht) developed a ‘participation compass’, in which they also name the ‘when?’ question as a relevant point on the compass. As the timing of participation is deemed relevant both in scientific literature and policy documents, it is thus added as a relevant attribute.

The Policy Cycle

Concluding, participation methods can be used in various stages of the policy cycle. Jann and Wegrich (2007) describe five stages as the most conventional way of describing the policy-making process, namely: agenda-setting, policy formulation, decision-making, implementation, and evaluation and termination. This policy cycle is visualised in Figure 3.5.

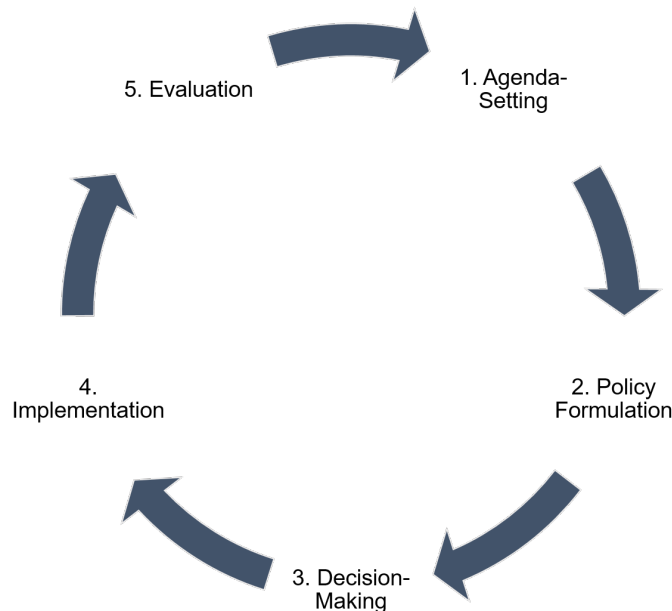

Figure 3.5: Policy Cycle by Jann and Wegrich (2007)

Agenda-Setting

The first phase Jann and Wegrich (2007) describe is *agenda-setting*. This is the phase in which a societal problem has been defined and the desire of state intervention is outspoken, followed by putting this recognised problem “[...] on the agenda for serious consideration of public action” (Jann & Wegrich, 2007, p. 45). More generally stated, the agenda is: “the list of subjects or problems to which governmental officials, and people outside the government closely associated with those officials, are paying some serious attention at any given time” (Kingdon, 1995, p. 3). Citizen participation can be used to gain insight in what issues to put on the agenda. Or that, if no public participation takes place, it might mean the public agenda does not entail issues citizens find important (Lee and Kim, 2017; West, 2004; lasulaitis et al., 2019; King et al., 1998).

Policy Formulation

The second phase “Theories of the Policy Cycle” describe is *Policy Formulation*. Multiple theories exist about the manner in which policies are constructed, chosen, and designed. Young and Quinn (2002) define this phase as the consideration of all alternatives. An attempt is made to map all possible solutions to solve the problem identified in the first step of agenda-setting. Young and Quinn mention that an ideal solution is often not possible so ‘the most feasible and realistic’ policy option must be sought. Early processes of decision-making have a strong influence on the final outcome of a policy, even stronger than processes that take place in the parliamentary arena (Kenis & Schneider, 1991). In conclusion, not resolving possible conflicts with citizens early on the policy-making process can lead to a policy design that is not in line with the desires of citizens.

Decision-Making

The third phase Jann and Wegrich (2007) describe is *Decision-Making*. This phase is also described as ‘choice of solution’ by Young and Quinn (2002). Jann and Wegrich (2007) describe that when choosing a final solution not only do economic resources play a role in decision-making, but political support does as well. Young and Quinn (2002) name effectiveness, efficiency, equity, feasibility, and flexibility as commonly used criteria for evaluating policy options. They argue that such criteria also enable governments to “[...] authoritatively argue for the legitimacy of your policy option” (Young & Quinn, 2002, p. 14). In addition, public participation itself can be useful for creating legitimacy as well (Wesselink et al., 2011). Citizen participation might be relevant in this phase as political will likely increase if certain policy options are backed by the public. In this study, it is assumed that in this stage all alternatives identified in the policy formulation stage are evaluated, and a decision is made about a final mix of suiting alternatives.

Implementation

The fourth phase described by Jann and Wegrich (2007) is *Implementation*. This phase is broadly defined as “what happens between the establishment of an apparent intention on the part of the government to do something or to stop doing something, and the ultimate impact in the world of action” (O’Toole, 2000, p. 266). Jann and Wegrich (2007) identify three core elements of an ideal implementation process. The first core element is the specification of program details. This entails ‘how and by which agencies/organisations should the program be executed?’ (Jann & Wegrich, 2007, p. 52). The second core element is the allocation of resources. This element is about how budgets are distributed and which staff should be deployed. This element is about how budgets are distributed and which staff should be deployed. The final core element is ‘decisions’. Thus, how will decisions about single cases be made? (Jann & Wegrich, 2007).

Evaluation

The last step described by both Jann and Wegrich (2007) is *Evaluation*. According to Jann and Wegrich (2007), evaluation does not only mean evaluating policies against predetermined objectives, and possibly redesigning or terminating a policy, but takes a broader perspective than only the last stage of the policy cycle. It focuses on both the intended and unintended results of policy and stretches along the whole policy cycle. However, this is only seen from a scientific perspective, while in reality evaluation is embedded in the political process and debate (Jann & Wegrich, 2007). It is argued that evaluation is largely based on ‘inherent and often implicit’ (Jann & Wegrich, 2007, p. 54) values. Relevant for public participation is Jann and Wegrich (2007) mentioning that the public debate is also a significant factor

in evaluation. Another relevant aspect is the reluctance of governments to develop hard evaluation criteria. This distorted definition of policy goals forms a serious obstacle for evaluation as governments have the incentive to not specify hard goals to avoid blame for failure afterwards (Jann & Wegrich, 2007).

In addition, Young and Quinn (2002, p. 15) define the evaluation phase as when “[g]overnment and delivery organization evaluate the effectiveness of the policy”. They also mention that evaluation may contain reconsidering either phase of the policy cycle. As shortly mentioned before, they also stress the importance of monitoring to enable thorough evaluation. According to Young and Quinn (2002, p. 15), for good evaluation, “government agencies and delivery organizations need to consider how the policy objectives can be accurately and effectively measured and how the evaluation data collected will be used as a basis for decision-making”. Evaluation will likely involve a broad group (Young & Quinn, 2002), so public participation could play a role in defining both criteria development as evaluation on those itself.

3.2.4. Costs

The last attribute that is added is the costs of a participation process. The reason to add the price attribute is twofold. Firstly, in the context of Dutch law, policies need to be both effective and efficient (Algemene Rekenkamer, n.d.). Effectiveness revolves around the question of whether desired results are reached with a policy, and efficiency addresses whether a right amount of money is spent to reach those desired goals and whether no other ways are possible to reach the same goals. So, if a participatory process is deployed, the right amount of money should be spent on it. Secondly, by including a continuous variable such as price the results can be interpreted more intuitively. In this study, only the monetary costs for deploying citizen participation are considered. Thus, the social costs and benefits of participation are beyond the scope of this study.

3.3. Synthesis

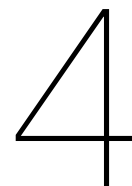
To summarise, five main attributes are relevant in the second dimension of the conceptual framework from Figure 3.1. Fung and Wright (2003) identified three dimensions in which a participation process can be designed. In addition, the time dimension is added with the policy cycle of Friess and Eilders (2015). Finally, also the price of a participation scenario is added as a relevant attribute.

As explained in chapter 2, attributes with corresponding levels must be identified for the DCE. The five main attributes are set as attributes. Concerning the attributes of Fung and Kennedy (2006) three levels are not included because the scope of this study solely encompasses citizen participation. With respect to the participation selection methods (Figure 3.2), the state-affiliated mechanisms of *Expert Administrators* and *Elected Representatives* are not included. This also applies to *Deploy Technique and Expertise* mode of communication and decision (Figure 3.3). Moreover, all steps of the policy cycle of Friess and Eilders (2015) are deemed relevant for citizen participation. The levels of the price attribute cannot yet be established after literature research. Instead, it will be identified in chapter 4.

This chapter aimed to identify which relevant attributes exist for citizen participation. Five main attributes are identified with corresponding levels. Three levels are excluded because they lie outside the scope of this study. The remaining attributes with corresponding levels are depicted in Table 3.1. Note that these attributes and levels are preliminary and they will be adapted to the case of public transport node development in chapter 4.

Table 3.1: Preliminary Attributes and Levels (Friess and Eilders, 2015; Fung and Kennedy, 2006)

Attribute	Levels
Participation Moment	agenda-setting Policy Formulation Decision-making Implementation Evaluation
Participation Selection Method	Random Selection Open, Recruiting Open, Self-Selection
Mode of Communication & Decision	Listen as Spectator Express Preferences Develop Preferences Aggregate & Bargain Deliberate & Negotiate
Extent of Authority & Power	Personal Benefits Communicative Influence Advise & Consult Co-Governance Direct Authority
Costs	To Be Determined

Case Specific Attributes

In this chapter, the identified attributes of citizen participation identified in the previous chapter are suited to the case of public transport node (PTN) development. As explained in chapter 2, the implications of all levels must be clear for citizens to ensure good validity when answering the research question (Hall et al., 2004). The aim of this chapter is to answer the second sub-question:

2. How can the attributes of citizen participation be translated to a public transport node development context?

As described in chapter 2, nine semi-structured interviews are conducted with both public administrators and civil servants. Furthermore, private companies specialised in public participation are contacted. Namely, a complete range of costs of participatory processes could not be sufficiently derived from the interviews. In this chapter, first, the interview set-up process and interview guides are described. Secondly, based on interview results the level descriptions are developed to tailor the case of PTN development. This is done by combining insights from the literature and the interviews. Thirdly, the cost attribute with corresponding levels is specified. Finally, the results are synthesised and a conclusion is drawn.

4.1. Interview Set-Up

In order to adapt every level to the right context, ideally, each previously identified level (Table 3.1) is individually addressed and sorted by attributes. In addition, general questions are developed. Checking identified attributes and levels against the situation in reality is described as good practice by Mangham et al. (2009). The first goal of these general questions is to check whether other attributes or levels must be added. The second goal is to check whether the current levels are compatible with the participatory processes experienced by municipalities and the province of Utrecht.

As elaborated upon in chapter 2, three categories of interviews are distinguished because of the diverse fields of expertise of the interviewees. The first and most frequent category is discussing all attributes except price. The second category only discusses the price attribute. The third category is discussing all attributes. In this section, all three categories are described subsequently.

4.1.1. Interview Guides

All interviewees are provided with an interview guide upfront so that they can prepare themselves accordingly and provide a structure to the interviews. So, the guides also function as an agenda. The interview guide for each interview category can be found in section C.3. The interviewees are also provided with the research statement and research information. These can be found in section C.5. Furthermore, the invitation for the interviews can be found in section C.2. All are constructed in Dutch, as the working language in the public sector is Dutch (PG Awb III, n.d.).

4.1.2. Interview Category 1

The first interview category discussed all but the price attribute. Initially, twenty questions were developed for the first categories of interviews. These questions stem from identifying knowledge gaps for the translation of the theory to the case of PTN development (see section C.1). However, as the available time of the interviewees ranges from thirty to sixty minutes per interview, it is expected not all twenty questions can be addressed. A first introduction and get-to-know is already expected to take up to fifteen minutes. Therefore, the identified questions are summarised. Furthermore, general questions are developed in order to check whether the currently identified attributes and levels stroke with reality as described above. This is in line with suggestions of Sekaran and Bougie (2016). Sekaran and Bougie advice to first let the interviewer introduce himself, followed by explaining the purpose of the interview, discussing confidentially, and asking permission for recording. Then, some warm-up questions are suggested “[...] which are easy to answer and non-threatening” (Sekaran & Bougie, 2016, p. 115), after which the main questions can be posed. To get a general understanding of participatory processes, the following questions are added, which also function as warm-up questions:

1. What is your role in citizen participation and public transport node (PTN) development?
2. What choices can be made when designing a participation process in general and around public transport nodes in particular?

Secondly, abstract concepts from theory must be translated to the case of public transport node development. To get a broad understanding of the attributes and levels, a question for each attribute of interest is developed:

3. When looking at the moment of participation throughout the whole policy cycle, how do you think participation can play a role in respectively the agenda-setting, policy formulation, decision-making, implementation, and evaluation phase?
4. When looking at the last three levels of ‘participation selection method’, which methods are used (e.g. surveys, public hearings), and how many people usually participate? Which kind of groups who normally do not participate would you actively recruit in the context of public transport node development?
5. When constructing alternatives and choosing options for developing public transport nodes, what are typical design choices that must be made? What do you consider possible methods for citizens to ‘express’, ‘express and develop’, and ‘express, develop, and transform’ their preferences in the case of public transport node development?
6. When looking at the ‘extent of authority and power’ of a participation process, could there be certain reports or publications which influence public sentiment and/or government of officials in the case of public transport node development? And are there examples of possible co-governing or direct authority of participatory bodies in the case of public transport node development?

If time allows, besides these six questions, the following questions are added to get a better fit of some levels in the case of PTN development:

7. If citizens were to have topics educated to them prior to deliberating what they want as individuals and as a group, what would or could they be?
8. Do hard evaluation criteria exist for developing public transport node [x]? If so, how where they developed?
9. In what way did the development of public transport nodes end up on the public agenda?

4.1.3. Interview Category 2

In the second category of interviews, the aim is to discuss only the price attribute. This category only applies to the interview with Arjen Dekker (Information Analyst Finance at the province of Utrecht). As noted earlier, the levels should be in line with scenarios that participants can expect in real life as realistic and meaningful levels enhances the accuracy of the DCE outcome (Hall et al., 2004). Therefore, the aim is to identify a realistic range of costs. Prior to developing the questions for this category, it is assumed that the costs of participation processes do not depend on the participation topic. Thus, the costs of a participation process are assumed to be generic and not dependent on the case of PTN development. Furthermore, it is assumed the costs depend on the instrument which is used for participation.

So, to identify a realistic range of the costs of a participation process the following questions are developed:

1. What kind of instruments exist for citizen participation?
2. What are the costs for each instrument?
3. How many citizens can be reached per instrument?

4.1.4. Interview Category 3

The third interview category encompasses the discussion of all attributes. The questions posed in this interview category are the questions of categories one and two combined. In case of time constraints, the questions from the second category are prioritised over the questions from the first category. This is because the majority of the interviews lie in category one.

4.2. Case Specific Level Descriptions

In this section, the case-tailored level descriptions are developed by merging literature insights and interview results. As explained in chapter 2, after transcribing all interviews were coded. Each quote from the transcriptions and each note from the edited interview guides were linked to the applicable attribute levels from Table 3.1. This process yielded 234 quotes and notes, linked to one or multiple attribute levels.

The attributes with corresponding levels are discussed one by one. In this chapter, only relevant case-specific information extracted from the interviews is discussed. First, a summary of the interviews is presented. Secondly, each level concludes with a preliminary level description. After this section, in section 4.4, another iteration is made on the level descriptions to make them more concise. This was necessary to enable a clear comparison of scenarios in the DCE choice sets. A more elaborate summary of the interviews can be found in section C.7. More questions, themes, and information for certain levels can also be found there.

4.2.1. Participation Moment

The topics up for public participation depend on the participation moment. For example, in the *Agenda-Setting* phase the set of options includes all different policy fields and topics, whereas in the implementation phase the set of options is narrowed down to smaller project-specific options. Or, as stated by [Anonymous Civil Servant 1], the amplitude of possible outcomes becomes smaller along the policy cycle. So, the moment in the policy cycle decides what citizens can participate on. Therefore, for each level, it is made clear what topics could be up for discussion.

Agenda-Setting

As described in chapter 3, the agenda is defined as “the list of subjects or problems to which governmental officials [...] are paying some serious attentions to at any given time” (Kingdon, 1995, p. 3). This inherently means that issues exist which do not receive serious attention. According to Jann and Wegrich (2007) this phase yields a defined societal problem in which the state should intervene. The challenge for public participation in the *Agenda-Setting* phase is to capture the diverse set of input and ideas of citizens (Lee & Kim, 2017). To translate this phase to the context of public participation and

make this phase comprehensible for the DCE, it is assumed that the *Agenda-Setting* phase entails the process in which the input of citizens is used for deciding what issues end up on the public agenda.

Now, the interview results are used to make a vivid image for respondents, by providing them with context and suitable examples. As named by Arne Schaddelee, the period prior to elections is used as suitable and clear time when *Agenda-Setting* is relevant. Furthermore, Kees van Dalen mentioned the opportunity for citizens to express their concerns to a new-to-form coalition of Mayor and Aldermen (*College van Burgermeester & Wethouders*).

Also, potential topics of discussion emerged from the interviews. Kees van Dalen mentioned the question whether to develop a PTN, or not, as well as deciding on prioritising housing development together with PTN development, or housing development in the meadow. Furthermore, Engbert Strooboscher also named the choice whether to construct a new train station or not and the choice between developing public transport or developing new roads.

Altogether, this leads to the level description below:

Participation Moment

Agenda-Setting

You will participate in the phase of Agenda-Setting, which means you will think about what topics should be taken on by the government. This can typically happen in the run-up to elections, or be used to inform a new City Council.

You have a lot of leeway, you can for example think about the importance of constructing a new train station or something else, or prioritise either developing public transport or new roads.

Policy Formulation

The *Policy Formulation* stage, as described in chapter 3, consists of constructing and considering all alternatives for a problem or issue identified during the *Agenda-Setting* phase. All alternatives are considered in this stage, and ideally, all possible solutions to the defined problem or issue are identified (Young & Quinn, 2002). As stated before, it is assumed that now the decision is made to develop a public transport node, and alternatives must be constructed.

In the context of public participation regarding PTN-development, the interviews yielded helpful insights. General questions, relevant themes, and specific options for this phase in the context of PTN-development were displayed in respectively Table C.3, Table C.4, and Table C.5. The topic of an integral approach to PTN-development was frequently mentioned, especially the combination with housing development. Furthermore, numerous questions, themes, and specific options were mentioned. However, to construct a clear level-description not all can be incorporated. Therefore, it is chosen to put the most frequently mentioned questions and themes in the description, together with a few specific options.

This leads to the level-description underneath:

Participation Moment*Policy-Formulation*

You will participate in the phase of policy formulation, this means it is decided that a public transport node will be developed, and you will think about what options are possible and which themes are important for you. Typically, general questions like ‘what do you imagine when a public transport node is developed?’ and ‘are there things the government is overlooking’ are addressed.

Themes like mobility and housing development can be relevant. You can for example think about if public transport node development should only encompass a mobility function, or also incorporate housing-, greenery-, and/or business development.

Concrete preferences could be the construction of a new motorway exit, the preferences for a certain transport mode, or the preference for a retail concept of a station.

Decision-Making

In chapter 3 it became clear that in the *Decision-Making* phase a set of alternatives is chosen from the alternatives created in the previous stage. Furthermore, effectiveness, efficiency, equity, feasibility, and flexibility are commonly used criteria to evaluate the alternatives created in the previous stage (Young & Quinn, 2002). In addition, also sufficient economic resources need to be available if a policy option is desired (Jann & Wegrich, 2007).

From the interviews, Arjan Wisseborn grasped the essence of this stage, namely its trade-off character. As an example, Wisseborn named keeping open a highway exit after a public participation process, with the consequence of not being able to develop fifteen to twenty new houses. Also, [*Anonymous Civil Servant 1*] names the importance of economic resources and names a sound business case as a requirement, as well as the fact that limited funds are available and thus, certain choices must be made. Besides that, choosing between all possible combinations of attributes of a PTN might be practically unfeasible.

It is assumed that in this phase citizens have to trade-off the identified themes from the previous stage. Combining the above leads to the level-description presented below:

Participation Moment*Decision-Making*

You will participate in the phase of decision-making, which means it is already decided what kinds of themes are up for decision, such as for example mobility, housing-, greenery-, and business development. Now, choices like for transport mode are up for decision.

While no unlimited money is available, you will trade off all identified themes. You can for example use criteria like effectiveness, efficiency, equity, feasibility, and flexibility.

So, you will choose what themes you think must be developed in the final public transport node. This can for example mean preferring car parking spaces over housing, or vice versa.

Implementation

Grabbing back on the definitions specified in chapter 3, the implementation phase stretches from the point that a policy option is chosen, until the final result in the real world (O’Toole, 2000). Furthermore, Jann and Wegrich (2007) specified three core elements, namely: specification of program details, resource allocation, and single-case decisions.

The specification of program details revolves around the question of “[h]ow and by which agencies or organisations should the program be executed?” (Jann & Wegrich, 2007, p. 52). This means depending on the country, tender laws are applicable to this core element of program details while governmental contracts will be awarded. For the case of PTN-development in the Dutch province of

Utrecht, Dutch tender law is applicable (Raad van State, 2012). It is assumed that tender regulations are too complex for complete public interpretation. However, final selection criteria like lowest price, lowest lifetime costs, or best price-performance ratio, as specified in Dutch tender law, are assumed to be eligible for public discussion because of clear value choices. The second core element of resource allocation is excluded for the translation to the case of PTN-development while it is assumed the companies awarded by the tender are responsible for these decisions. For the third core element, public participation is deemed suitable again while single-case decisions are assumed to be straightforward and can thus be easily presented to citizens.

From the interviews, two main applications to the case of PTN-development were identified. One is the operationalisation of public transport plans, with Kees van Dalen mentioning the example of replacing a static bus line with a flexible bus line, available on call. Secondly, as indicated by Lex van Dalen, public participation can also play a role in implementing the needs of specific groups, naming less-abled citizens as an example. Furthermore, Muriël van As named the example of choosing the colour of a bench as an example for participation during the implementation phase. At last, it is assumed also the concrete architectonic design is up for choice. So, the choice of importance for an attractive appearance could have been made during the *Decision-Making* phase. Then, it is assumed a concrete design can be decided on in the implementation phase.

Combining the topics above yields the following level-description:

Participation Moment

Implementation

You will participate in the implementation phase, this means all major design choices for the public transport node already have been made, but some practical decisions still need to be made.

Because contracts will be awarded by the government, a tender must be issued. You can for example decide if companies must be selected on the basis of the lowest price, or the best price-performance ratio.

Furthermore, you can think of choices about whether or not to replace a bus line with a flexible bus line available on call, the colour of the benches at a station, or specific needs for certain groups, like for example less-mobile people.

Evaluation

The last step described in the policy cycle is the evaluation phase. As became clear from chapter 3, evaluation not only takes place against predetermined objectives but takes a broader perspective and stretches along the whole policy cycle. Furthermore, hard goals are often not specified as governments are reluctant to be evaluated. It is also stressed that for meaningful evaluation, according monitoring is needed.

It is chosen to exclude the evaluation level from consideration in the DCE, and therefore no level description is developed. The reason for exclusion is twofold. In the first place, from the interviews, the reluctance of being evaluated did not seem the reason that hard goals are not specified. Policymakers stated that the complex character of PTN development made it hard to define concrete evaluation criteria. As Kees van Dalen for example mentioned, the topic of public transport is focused on long-term planning and vision and uncertainty, for example recently caused by COVID-19, makes developing hard criteria nearly impossible. So, involving citizens in developing evaluation criteria is assumed to be unfeasible. Secondly, literature indicated that evaluation is more an integral part of citizen participation and not a one-time endeavour. So, to be able to evaluate a participation process, citizens have to participate priorly.

4.2.2. Participation Selection Method

In this subsection, relevant case-specific aspects for the participation selection method are identified. As discussed in chapter 3, the levels of expert administrators and elected representatives are not

considered.

Random Selection

As stated by Fung and Kennedy (2006), randomly selecting participants from the general population is the best method for descriptive representativeness. With this method, participants are selected who normally would not step up for participation in the case of an open, self-selecting mechanism. Also, wealthier and higher-educated individuals are more prone to participate, as well as those with special interests or stronger views Fiorino (1990).

Furthermore, it is assumed that the general population from which is randomly selected is dependent on the participation moment. For example, the population for participation in the *Agenda-Setting* phase is eligible for a larger group than the implementation phase of a specific public transport node. So, it is assumed the further in the policy cycle, the smaller the general population for selection becomes. As this research focuses on PTN development in the Dutch province of Utrecht, the general population at the start of the policy cycle is assumed to be all eligible voters to best avoid legitimacy issues. However, also citizens under 18 could contribute to public participation as they can provide insights in the preferences and needs of current future users of a PTN. Therefore, it is recommended to include them as well, albeit only for input, and not necessarily for deciding. This is mainly a constitutional question and therefore deemed to be outside the scope of this study.

From the interviews, the urgency for representative participation became clear as non-representative participation could lead to biased outcomes, illustrated by Arjan Wisseborn and Engbert Strooboscher. No clear consequences are identified from the interviews for the case of PTN-development. However, one could think of certain public transport lines not being exploited if certain neighbourhoods are under-represented in participation processes. Also, for example, citizens with strong views on the design of a PTN might strongly influence its design if an open, self-selecting mechanism is used. When randomly selecting participants, it could turn out a representative group of the population does not find design important.

Synthesising all leads to the following level-description:

Participation Selection Method – How are participants selected?

Random Selection

The citizens which are selected to participate for the method you will engage in, presented underneath, are randomly selected from a larger group. Dependent on the participation moment, this group will be larger or smaller, but will always consist of citizens who are eligible to vote from the province, city, village, or neighbourhood you live in.

This is said to be the best method for selecting participants while the selection is representative for the larger group. With more open ways of selecting, citizens who are higher-educated or have a strong view are more prone to participate which can lead to for example an under-represented neighbourhood being disconnected from public transport.

Open, Targeted Recruiting

The selection mechanism in between random selection and open, self-selection is the mechanism of open entry, but with targeted recruiting. As described in chapter 3, with this mechanism everyone participate, but subgroups who are less likely to participate are actively recruited.

From literature, and as described in the level above, Fiorino (1990) already mentioned wealthier and higher-educated individuals are more prone to participate, as well as those with special interests or stronger views. So, citizens who are lower-educated and with lower income could actively be recruited, as well as a broader group of citizens with less strong views, or general instead of special interests.

Possible target groups identified from the interviews are displayed in Table C.10. Passengers and future residents or users were named most often. The group of future residents or users is in line with

youth being named as a possible target group by both Muriël van As and [Anonymous Civil Servant 1].

Together, the information from literature and interviews is captured in the level-description below:

Participation Selection Method – How are participants selected?

Open, Targeted Recruiting

Anyone can participate in the method presented underneath. But, also citizens who are usually less likely to participate will be actively recruited, which are often citizens with lower education and income, as well as citizens with not so strong views on public transport node development.

Other examples of possibly targeted groups are passengers, future users of a public transport node, and youth.

Open, Self-Selection

As described in chapter 3, the mechanism of open, self-selection is most common in participant selection but has the downturn of not being representative of the larger public. As stated before, this level is assumed to be sufficiently understandable for respondents, and thus is not adapted to the context of PTN-development. Therefore, the mechanism of open, self-selection yields the following level-description:

Participation Selection Method – How are participants selected?

Open, Self-Selection

The citizens which participate in the method you will engage in, presented underneath, are not specifically selected, because anyone can participate. So, you can select yourself to participate.

However everyone can participate if they want so, the downturn is that it turns out that in this way participants are not representative of the larger public. This is because wealthier, higher-educated people and/or people with special interests or stronger views are more prone to participate.

4.2.3. Mode of Communication & Decision

In this subsection, the level descriptions for the attribute levels of the *Mode of Communication & Decision* are developed. It is assumed these modes are generally applicable. Thus, these modes do not have to be suited to the case of PTN development. Therefore, the level descriptions are derived from literature, identified in chapter 3.

Listen as Spectator

As described in chapter 3, in this mechanism participants only attend and are not actively engaged. So, participants only absorb information. Because they do not put forward their own views, citizens do not really participate. This leads to the exposition of views of politicians, activists, or interest groups (Fung & Kennedy, 2006). This leads to the level-descriptions beneath:

Mode of Communication & Decision - What is the way of interacting?

Listen as a Spectator

You will engage in a setting where you will only listen as a spectator. So, you are involved to a certain extent, but will only attend or absorb information expressed by politicians, activists, or interest groups.

Express Preferences

The mechanism of *Express Preferences* is straightforward. Fung and Kennedy (2006) name participants lining up at the microphone posing questions or stating their preferences at a public hearing as an example. In addition, it is assumed also online means can be used to *Express Preferences*. The difference with more elaborate mechanisms is that participants are not provided with possible educational materials, and do not discuss preferences with each other. To make this clear to respondents, the following level-description is developed:

Mode of Communication & Decision - What is the way of interacting?*Express Preferences*

You will engage in a setting where you express your preferences about the topics described at the participation moment above, just as other participants. So, you are able to express yourself but the difference with more elaborate methods is that you are not provided with possible educational material, and will not discuss preferences and issues with other participants.

Develop Preferences

The third *Mode of Communication & Decision* is *Develop Preferences*, as explained in chapter 3. In this mechanism, participants can also discuss issues with each other, instead of only listening to others. The main difference with the *Aggregate & Bargain* mechanism is that no collective view is developed. Fung and Kennedy (2006, p. 68) define this mechanism as participants encouraged to “[...] learn about issues and, if appropriate, transform their views and opinions by providing them with educational materials or briefings and then asking them to consider the merits and trade-offs of several alternatives”.

Furthermore, it is assumed background information encompasses relevant themes and trade-off topics concerning a specific public transport node. It is also assumed citizens can express their preferences after they developed them. Together, this yields the following level description:

Mode of Communication & Decision - What is the way of interacting?*Develop Preferences*

You will engage in a setting where you develop your preferences about the topics described at the participant moment above, along with other participants.

By means of studying some background material about relevant issues of the public transport node concerned, and discussing preferences with others you will learn about issues and you and others will possibly transform views and opinions. Afterwards, you can also express your developed preferences about the topics from the participation moment.

Aggregate & Bargain

As described in chapter 3, *Aggregate & Bargain* is a method which does attempt to develop a collective view or decision. In this case, participants know their preferences which are subsequently aggregated. The bargaining part then entails the exploration of other participants’ preferences, after which give-and-take of preferences can take place. In this way, a best alternative derived from the participant’s joint preferences is found. As a result, the following level description is adapted:

Mode of Communication & Decision - What is the way of interacting?*Aggregate & Bargaining*

You will engage in a setting where your preferences and desires are collected by a facilitator, just as the preferences and desires of all other participants. Then, you will explore each other’s preferences guided by a facilitator and by give-and-take try to find the best collective view or decision, based on joint preferences.

Deliberate & Negotiate

The second mechanism for developing a collective view is deliberating and negotiating. As stated in chapter 3, participants usually first study some background material and afterwards exchange perspectives and arguments. Per definition: “[...] deliberative mechanisms often employ procedures to facilitate the emergence of principled agreement, the clarification of persisting disagreements, and the discovery of new options that better advance what participants value” (Fung & Kennedy, 2006, p. 69). At last, participants aim to reach an agreement, but this does not mean a consensus is always reached (Fung & Kennedy, 2006). This leads to the level-description underneath:

Mode of Communication & Decision - What is the way of interacting?

Deliberate & Negotiate

You will engage in a setting where you will deliberate and negotiate with other participants. Typically, you first develop your preferences both individually and in a group by studying some background material and then exchange perspectives and arguments with other participants. With the help of a facilitator it is tried to reach a principled agreement, clarify disagreements, and discover options which suit the values of participants. However, the aim of reaching an agreement does not necessarily mean a consensus will be reached.

4.2.4. Extent of Authority & Power

The final dimension of Fung and Kennedy (2006) is the *Extent of Authority and Power* which encompasses “[h]ow is what participants say linked to what public authorities or participants themselves do?” (Fung & Kennedy, 2006, p. 69). The level descriptions are mainly derived from literature and are eventually complemented by information gathered from the interviews.

Personal Benefits

Firstly, as described in chapter 3 most of the time citizens do not have any real power, and they also expect little or no influence on a policy decision. In this case, a citizen only participates for personal benefit, derived from for example edification or fulfilling a perceived civil duty (Fung & Kennedy, 2006).

While no PTN context relevancy is deemed to be needed for this level, the following description is generated:

Extent of Authority & Power - How is the participatory outcome used?

Personal Benefits

The outcome of your participatory method will not have any influence on policy-makers. You participate for possible edification or, for example, to fulfil a sense of civic duty.

Communicative Influence

Secondly, *Communicative Influence* is based on the outcome of a participatory process ‘altering or mobilizing public opinion’ (Fung & Kennedy, 2006, p. 69), as described in chapter 3. In this case, participation does not have a direct influence on the policy design but does have an indirect influence via public opinion or via change of thought of government officials. Fung and Kennedy (2006) already named reports created by order of governments as an example.

From the interviews two concrete examples in relation to PTN development became clear. Namely, the Experience Monitor (*Belevingsmonitor*), and the Trip Monitor (*Reismonitor*) are named by Eileen van Kesteren. However, it is assumed the outcome of a wide variety of participatory methods can legally be neglected but can have an influence on governance by altering or mobilising public opinion.

Merging the knowledge from literature and interviews, the following level-description is developed.

Extent of Authority & Power - How is the participatory outcome used?

Communicative Influence

The outcome of your participatory method will not have a direct influence on policy-makers. However, the outcome of your participatory method will have an indirect influence by changing or mobilising public opinion. As a result, the views of policy-makers can change.

Examples of such methods are an Experience Monitor or Trip Monitor performed by public carriers. The outcomes do not directly influence policy, but can shift public opinion.

Advise & Consult

Thirdly, as found in literature identified in chapter 3, the advise and consult mechanism means policymakers take the outcome of a participatory process as advice, and participants are thus consulted. According to Fung and Kennedy (2006), policymakers commit themselves to the input gathered but still keep their final decision-power.

No specific PTN context is assumed to be needed for a clear understanding of this level. Thus, the following level description is adapted:

Extent of Authority & Power - How is the participatory outcome used?

Advise & Consult

The outcome of your participatory method will be used as an advice for policy-makers. Although policy-makers keep their final decision-power, they commit themselves to receive the input.

Co-Governance

Fourthly, as defined by Fung and Kennedy (2006, p. 69) co-governance entails citizens participating in some partnership where “[...] they join with officials to make plans and policies or to develop strategies for public action”. As an example, Fung and Kennedy (2006, p. 69) name each public school in Chicago being “[...] jointly governed by a Local School Council that is composed of both parents and community members and the school’s principal and teaching staff.” So, a participation council (*medezeggenschap-sraad*) is an explicit example of co-governance. It is assumed this means that citizens and government officials both have votes in these kind of bodies. However, it is assumed the exact allocation of votes is dependent on specific settings.

From the interviews, another clear example of co-governance emerged. Lex van der Meer explained that in the municipality of Houten, a voluntary public transport service is in place, intended for citizens with reduced mobility.

Synthesising the knowledge from literature and example from the interviews leads to the following level-description:

Extent of Authority & Power - How is the participatory outcome used?

Co-Governance

You will participate in a kind of co-governing partnership where you join government officials to make plans or develop strategies for a public transport node near you.

You can for example have a seat in a Participation Council where you, other citizens, and government officials all have equal votes. Another example, in the implementation stage of policy-making, is the possibility of running a voluntary public transport service intended for citizens with reduced mobility, with the government supplying vehicles if needed.

Direct Authority

Finally, if adapting the mechanism of *Direct Authority*, citizens do exert direct power (Fung & Kennedy, 2006). So, at this level, the outcome of a participatory process about policy decisions or budgets is directly adapted. Despite it being the level with the highest authority, Fung and Kennedy (2006) state that is not necessarily more desirable. Although Fung and Kennedy (2006) do not name a reason, the interviews gave a possible hint. A constitutional question rose, as the City Council finally is to decide. As stated by Wisseborn, a second City Council in the form of a participatory body is undesirable. Similar to the constitutional issue in subsection C.8.2, this is deemed to be outside of the scope of the study but is made aware to respondents. The worked out level description can be found underneath:

Extent of Authority & Power - How is the participatory outcome used?*Direct Authority*

The outcome of your participatory method will be immediately adapted. So, policy-makers have nothing more to say about it.

Despite it is the highest form of citizen authority, scholars name this method as not necessary more desirable. This could be due to the fact that the accountability of citizens is unclear, in contrast to elected representatives.

4.3. Cost Specification

In this section, the levels of the *Costs* attribute are set. As explained in chapter 2, the selected interviewees could not provide a full range of costs, and so market research is conducted.

4.3.1. Market Research Set-Up

For this market research, ten Dutch companies specialised in public participation are contacted. As laid out in chapter 2 the costs of a participation process are deemed to be dependent on the *Participation Selection Mode*, and *Mode of Communication & Decision*. Therefore, the companies are asked to estimate the costs for all levels of these two attributes. In addition, the companies are also asked to give insight into the costs of various participation methods. This is done in case an estimation of the levels of the *Participation Selection Mode*, and *Mode of Communication & Decision* could not be made. The e-mail sent to these companies with according attachment can be found in respectively section D.1 and section D.2.

4.3.2. Market Research Results

From the ten companies that are contacted, five responded. Out of these five companies, two provided a brief, limited cost estimation, and one company provided a comprehensive cost estimation.

Therefore, the range of costs is mainly based on the information provided by this one company which prefers to stay anonymous. However, the range is validated by public participation and information from the interviews. The anonymous participation company gave insight into the lead time in hours for different levels of participation, from limited, non-intensive to intensive participation. In addition, this company gave insights in their average hourly wage. This yielded in a lower limit of €12.500 and an upper limit of €625.000 for a complete participation process.

4.3.3. Cost Range Validation

As this cost information stems from just one source the range is validated to check whether it is realistic. The identified price range is validated by public price information of online participation company Mett, and a quote from [*Anonymous Civil Servant 1*]. Thus, Mett provides an online participation platform which is assumed to be non-intensive participation. A subscription to this online platform costs €430 per month, and setting-up and guidance to the platform is offered for €11.979 (Mett, n.d.). This strokes with a lower-limit of around €12.500 and is thus deemed as valid. Concerning the upper-limit, [*Anonymous Civil Servant 1*] stated that a complete and comprehensive participation process “could easily run into tons [of euros]”. Albeit a less precise validation than the lower limit, the upper limit is now also assumed to be valid.

4.3.4. Cost Level Generation

Now the range of the cost attribute is known, levels must be distilled from this range. In this subsection, it is determined how many levels suit the cost attribute. First, a qualitative approach is taken to determine the number of levels. Then, quantitative values are assigned to these levels.

Qualitative Cost Base

As discussed earlier, it is assumed the costs depend on the *Participation Selection Mode*, and *Mode of Communication & Decision*. Moreover, it is assumed that the more open the participation selection method, the lower the costs. In addition, it is assumed the more intensive the *Mode of Communication & Decision*, the higher the costs. As the attribute of the *Mode of Communication & Decision* has five levels, a five-point qualitative scale is used to enable differentiation between these levels. The same five-point qualitative scale is used for the *Participation Selection Mode*. In Table 4.1 and Table 4.2 the qualitative cost estimation of all considered levels are depicted. The coding is used later on to move to one set of levels of the cost attribute.

So, the open, self-selecting mode is deemed to have the lowest costs. It is assumed the more one wants to engage certain under-represented groups of citizens, the higher effort one has to be made, and the higher the costs will be. Secondly, it is assumed the more intensive the *Mode of Communication & Decision* making, the more expensive it will be to organise such a setting. So, a setting where

citizens can *Deliberate & Negotiate* with each other under the guidance of one or more facilitators will be more expensive than a newsletter or information evening where citizens only *Listen as Spectator*.

Table 4.1: Qualitative Cost Estimation of the Participation Selection Mode

Participation Selection Mode	Cost Estimation	Coding
Random Selection	High	4
Open, Targeted Recruiting	Moderate	3
Open, Self-Selecting	Low	2

Table 4.2: Qualitative Cost Estimation of the Mode of Communication & Decision

Mode of Communication & Decision	Cost Indication	Coding
Listen as Spectator	Very Low	1
Express Preferences	Low	2
Develop Preferences	Moderate	3
Aggregate & Bargain	High	4
Deliberate & Negotiate	Very High	5

Towards Quantitative Cost Levels

With the qualitative cost estimations in place, this paragraph addresses the transformation to quantitative levels. In Table 4.3 this process is summarised.

In the DCE all level combinations of the *Participation Selection Mode* and *Mode of Communication & Decision* can appear. So, to enable differentiation between each level combination a new seven-point scale is created. To do so, the average coding for each level combination is computed. This average score results in seven different values. These averages are re-coded into a seven-point scale, labelled from very low to very high. Finally, the range of costs priorly identified is matched to the new seven-point scale. The lower limit of €12.500 is assigned to the lowest level and the upper limit of €625.000 is assigned to the highest level. The costs of the levels in between are then based on the participation intensity levels of the anonymous participation company.

In conclusion, a seven-point quantitative scale is created for the price attribute, depicted in Table 4.4. Furthermore, the estimated costs for all level combinations of the attributes of *Mode of Communication & Selection*, and *Participation Selection Mode* are developed as showed in Table 4.3.

Table 4.3: Quantitative Level Generation

Mode of Communication & Decision	Participation Selection Method	Average Score	New Coding	Qualitative Cost Estimation	Quantitative Cost Estimation
Listen as Spectator	Random Selection	2,5	3	Moderately Low	€ 62.500
Express Preferences	Random Selection	3	4	Moderate	€ 156.250
Develop Preferences	Random Selection	3,5	5	Moderately High	€ 250.000
Aggregate & Bargain	Random Selection	4	6	High	€ 437.500
Deliberate & Negotiate	Random Selection	4,5	7	Very High	€ 625.000
Listen as Spectator	Open, Targeted Recruiting	2	2	Low	€ 37.500
Express Preferences	Open, Targeted Recruiting	2,5	3	Moderately Low	€ 62.500
Develop Preferences	Open, Targeted Recruiting	3	4	Moderate	€ 156.250
Aggregate & Bargain	Open, Targeted Recruiting	3,5	5	Moderately High	€ 250.000
Deliberate & Negotiate	Open, Targeted Recruiting	4	6	High	€ 437.500
Listen as Spectator	Open, Self-Selecting	1,5	1	Very Low	€ 12.500
Express Preferences	Open, Self-Selecting	2	2	Low	€ 37.500
Develop Preferences	Open, Self-Selecting	2,5	3	Moderately Low	€ 62.500
Aggregate & Bargain	Open, Self-Selecting	3	4	Moderate	€ 156.250
Deliberate & Negotiate	Open, Self-Selecting	3,5	5	Moderately High	€ 250.000

Table 4.4: Final Levels of the Cost Attribute

Attribute	Levels
Costs	€ 12.500
	€ 37.500
	€ 62.500
	€ 156.250
	€ 250.000
	€ 437.500
	€ 625.000

4.4. Synthesis

To summarise, by combining the results from the literature and the interviews level descriptions are developed for all but the cost attribute. In this process, the evaluation step of the participation moment attribute is excluded from consideration in the DCE. Also, seven quantitative levels are developed for the cost attribute.

As stated before, another iteration is made on the level descriptions of all but the cost attribute. Retrospectively, the preliminary level descriptions are deemed to be too extensive. In line with Mangham et al. (2009) the choice sets of the DCE should be presented clearly and easy to understand. To achieve shortened final level descriptions, the preliminary level descriptions are summarised. Furthermore, the name of two attributes is edited to make them easier to understand for citizens. The *Mode of Communication & Decision* is renamed to *Mode of Participation*, and the *Extent of Authority & Power* is renamed to *Extent of Influence*. From now on, these attributes will be called liked this. The final level descriptions are first developed in Dutch. The reason for this is twofold. Firstly, because the target audience of the DCE is Dutch citizens, and secondly because of the local character of Dutch PTN development. The final attributes with level descriptions in Dutch are presented in Table 4.6. The translated version is displayed in Table 4.5. An introduction to the attributes and levels for the DCE is developed later on in chapter 5.

The aim of this chapter was to translate the attributes of citizen participation to a public transport node development context. To conclude, all attributes are translated to the case of PTN development by combining insights from literature, interviews, and market research. The cost levels from Table 4.4, and level descriptions from Table 4.6 are now deemed final and ready to be implemented in a DCE.

Table 4.5: Final Attributes with Level Description in English

Participation Moment	Agenda Setting Which issues should be addressed by politicians? <i>New train station or new primary school?</i> <i>Public transport or or new roads?</i>
	Policy Formulation A public transport node will be developed. What options should be explored? <i>Only public transport? Or also develop greenery, housing, and/or shops directly?</i> <i>Train, tram, and/or bus?</i>
	Decision-Making The themes and options for a public transport node are fixed. Which ones should be chosen? <i>Car parks or new houses?</i> <i>Build cheaply or quickly?</i>
	Implementation Important design choices are made, you think about practical implementation. <i>Fixed bus service or a flexible on-call bus?</i> <i>Needs of certain groups such as the disabled?</i>
Participation Selection Mode	Random Selection + Diverse group, population is well represented
	Open, Targeted Recruiting + Everyone can participate, with targeted recruitment of underrepresented groups (e.g. young people). - Some groups remain over-represented (e.g. highly educated).
	Open + Everyone can participate. - Some groups are over-represented (e.g. highly educated).
Mode of Participation	Listen as Spectator Individually listening to discussions by e.g. politicians or activists.
	Express Preferences Individually expressing your opinion on topics.
	Develop Preferences Individually express your opinion after studying, and discussing, specific topics.
	Aggregate & Bargain Explore each other's preferences a group, led by a facilitator.
	Deliberate & Negotiate Coming to agreement as a group, led by a facilitator. Often several sessions.
Extent of Influence	Personal Benefits + Learning about public transport nodes. - No influence on governance.
	Communicative Influence + Influence on public opinion indirectly influences politicians. - No guaranteed influence on governance.
	Advice & Consult + Public administrators consider outcomes seriously. - Public administrators may disregard outcomes.
	Co-Governance + Official cooperation (e.g. participation council or budget for citizens' initiatives). - Intense for citizens.
	Binding Power + Public administrators adopt outcomes directly. - Citizens cannot oversee certain consequences.

Table 4.6: Final Attributes with Level Description in Dutch

Participatiemoment	Agendavorming Welke onderwerpen moeten worden aangepakt door de politiek? <i>Nieuw treinstation of nieuwe basisschool? OV of asfalt?</i>
	Beleidsvorming Er komt een OV-knooppunt. Welke opties moeten worden verkend? <i>Alleen OV? Of ook direct groen, huizen, en/of winkels bouwen? Trein, tram, en/of bus?</i>
	Besluitvorming De thema's en opties voor een OV-knooppunt staan vast. Welke moeten gekozen worden? <i>Parkeerplaatsen of nieuwbouwhuizen? Goedkoop of snel bouwen?</i>
	Implementatie Belangrijke ontwerpkeuzes zijn al gemaakt, je denkt na over praktische invulling. <i>Vaste buslijn of een flexibele belbus? Behoeften van bepaalde groepen zoals bijvoorbeeld mindervaliden?</i>
	Willekeurige selectie + Diverse groep, bevolking is goed vertegenwoordigd.
Selectiemethode	Open, met gerichte werving + Iedereen kan meedoen met gerichte werving van ondervertegenwoordigde groepen (bijv. jongeren). - Sommige groepen blijven oververtegenwoordigd (bijv. hoog-opgeleiden).
	Open + Iedereen kan meedoen. - Sommige groepen zijn oververtegenwoordigd (bijv. hoog-opgeleiden).
	Luisteren als toeschouwer Individueel luisteren naar discussies van bijv. politici of activisten.
Manier van participeren	Voorkeuren aangeven Individueel je mening geven over onderwerpen.
	Voorkeuren ontwikkelen Individueel je mening geven na bestudering van, en discussie over specifieke onderwerpen.
	Verzamelen & verkennen Als groep elkaars voorkeuren verkennen o.l.v. facilitator.
	Samenwerken & onderhandelen Als groep tot overeenkomst komen o.l.v. facilitator. Vaak meerdere sessies.
	Persoonlijk gewin + Leren over OV-knooppunten. - Geen invloed op bestuur.
Mate van invloed	Communicatieve invloed + Invloed op publieke opinie beïnvloedt indirect politici. - Geen gegarandeerde invloed op bestuurders.
	Adviseren & consulteren + Bestuurders overwegen de uitkomsten serieus. - Bestuurders kunnen de uitkomsten in de wind slaan.
	Samenwerking burger en overheid + Officiële samenwerking (bijv. medezeggenschapsraad of budget voor burgerinitiatieven). - Intensief voor burgers.
	Bindende macht + Bestuurders nemen uitkomsten direct over. - Burgers kunnen bepaalde consequenties niet overzien.

5

The Discrete Choice Experiment

In this chapter, a discrete choice experiment (DCE) for citizen participation in the context of PTN development is designed. Thus, in this chapter the following sub-question is answered:

3. *What does a discrete choice experiment (DCE) for citizen participation in PTN development look like?*

In the previous chapter, the identified relevant attributes of citizen participation were tailored to the case of PTN development. With this, the final attributes with corresponding levels are set. As explained in chapter 2, respondents of a DCE are asked to choose a certain amount of times between three hypothetical scenarios. This is generally referred to as the choice sets or experimental design. Theoretically, these respondents could be presented with all possible combinations of attribute levels, which is called a full-fractional design (Mangham et al., 2009). However, as explained in chapter 2, this would result in a large number of choice sets which would be 'cost-prohibitive and tedious' (Kuhfeld, 2010, p. 154) to rate for all respondents. Therefore, a more efficient design is constructed. After designing the choice sets, the questionnaire is generated (Mangham et al., 2009).

5.1. DCE Design

In this section, an efficient choice set design for the DCE is generated. To generate an experimental design, first restrictions in the form of non-compatible level combinations and linked levels are identified. Afterwards, the utility functions are specified as discussed in chapter 2. Finally, an experimental design is created in NGene. This is a software product for generating efficient designs suited for logit-type choice models (ChoiceMetrics, 2018).

5.1.1. Restrictions

In this section, the restrictions for the experimental design are identified. Firstly, non-compatible levels are identified. This is needed to prevent implausible scenarios which can confuse respondents and cause a lower response rate and heterogeneity among interpretations of the respondents (Johnson et al., 2013). Furthermore, the level overlap is discussed. These are combinations of levels that are always presented together.

Non-Compatible Scenarios

When varying all attribute levels identified set in the previous chapter, combinations appear which are not compatible. It is assumed that if a citizen can only *Listen as Spectator* during a participation event, no influence at governance can be exerted and thus only *personal benefits* are possible. Furthermore, it is assumed when citizens *Aggregate & Bargain* or *Deliberate & Negotiate* at least they will have a Communicative Influence. It is assumed that when governments deploy these two mechanisms, they will take the outcome seriously (*Advise & Consult*) or at least some officials will (*Communicative Influence*). This is in line with findings of Fung and Kennedy (2006).

Overlap

After identifying the non-compatible scenarios, the linked levels are defined. As stated above, these are combinations of levels that are always presented together. In this paragraph linked levels for the attributes of Costs and participation and Participation Moment are discussed.

As already discussed in section 4.3 the Costs of a participation process are deemed to be dependent on the *participation selection mode* and *Mode of Participation*. So, specific cost levels are linked to all variations of these attributes. The cost level for each combination is already displayed in Table 4.4.

In addition, the attribute of *Participation Moment* is forced to be constant within a choice set. This is generally referred to as a scenario variable. The reason for this is twofold. Firstly, it is assumed that governments have to choose between participation approaches at a certain step of the policy cycle. So, it is assumed governments are not trading participation in one step in the policy cycle to another step in the policy cycle. The second reason to treat the *Participation Moment* attribute as a scenario variable is that it is assumed to be difficult for respondents to compare participation approaches in various steps of the policy cycle.

5.1.2. Model Specification

As explained in chapter 2, Johnson et al. (2013) name model identification as most important aspect of constructing the choice sets. Model identification encompasses deciding on a choice model and specifying which effects are of interest. As explained in chapter 2, a Multinomial Logit (MNL) choice model is used for parameter estimation. In this paragraph, the effects of interest are specified. Namely, if the effects of interests are known, a more efficient design can be generated.

These effects of interest can be divided into main and interaction effects. A main effect is an effect where one variable directly influences another, whereas with an interaction effect the level of a third, fourth, or even fifth variable influences the effect of a variable on another one. If one wants to estimate all interaction effects, a full-choice design is needed. So, a design with all combinations of all attribute levels. However, this can be reduced by identifying the interaction effects of interest upfront, so that a smaller design can be constructed.

To identify the effects of interest, a closer look is taken at the main research question as defined in chapter 1:

How do citizens weigh different attributes of citizen participation regarding the policy-making process by the province of Utrecht in the context of public transport node development?

If only the main effects are specified, the preferences of respondents for all attributes can be determined. So, how do respondents weigh the cost attribute, which is continuous, and each level of the *Participation Moment*, *Participation Selection Method*, *Mode of Participation*, *Extent of Influence*.

However, deeper insights can be provided. Namely, the participation preferences for every step in the policy cycle can be estimated by adding interaction effects. Besides scientific relevance, it can also be useful for governments like the province of Utrecht. Therefore, the interaction of each attribute with the Participation Moment is specified. As explained in chapter 2 the utility function for each alternative of a choice set must be specified.

It is chosen to optimise the experimental design for the more elaborate model with interactions with the Participation Moment attribute. It is assumed that the simpler model with only main effects can also be specified on the experimental design of the elaborate model. The main effects for the attributes of *Participation Selection Method*, *Mode of Participation*, *Extent of Influence*, and *Costs* are first included. Then, interactions of the *Participation Moment* attribute with all other attributes are included as well. Effect coding is used for all categorical variables. Effect instead of dummy coding is used to enable better comparison in the elaborate model with interaction effects. Because coding is used, a parameter for all except one level of the categorical parameter is specified. The level without a specified parameter is referred to as the reference level. The coding of the categorical attribute levels is depicted in Table 5.1.

Note that NGene requires to start counting from zero. Finally, the utility function for design-generation is displayed in Equation 5.1. The definition of all variables is displayed in Table 5.2.

The final utility functions for estimating both the simple and elaborate models are specified in the next chapter.

Table 5.1: Coding of Categorical Attribute Levels

Attributes	Levels	Coding
Participation Moment (PM)	Agenda Setting	0
	Policy Formulation	1
	Decision-Making	2
	Implementation	3 (reference)
Participation Selection Method (PSM)	Random Selection	0
	Open, Targeted Recruiting	1
	Open, Self-selecting	2 (reference)
Mode of Participation (MP)	Listen as Spectator	0
	Express Preferences	1
	Develop Preferences	2
	Aggregate & Bargain	3
	Deliberate & Negotiate	4 (reference)
Extent of Influence (EI)	Personal Benefits	0
	Communicative Influence	1
	Advise & Consult	2
	Co-governance	3
	Binding Power	4 (reference)

$$\begin{aligned}
 U_{1,2} = & \beta_{PSM_{0,1}} * PSM_{0,1} + \beta_{MP_{0,1,2,3}} * MP_{0,1,2,3} + \beta_{EI_{0,1,2,3}} * EI_{0,1,2,3} + \beta_{Costs} * Costs \\
 & + \beta_{1,2,\dots,5} * PM_{0,1,2} * PSM_{0,1} \\
 & + \beta_{6,7,\dots,18} * PM_{0,1,2} * MP_{0,1,2,3} \\
 & + \beta_{19,20,\dots,30} * PM_{0,1,2} * EI_{0,1,2,3} \\
 & + \beta_{31,32,33} * PM_{0,1,2} * P
 \end{aligned} \tag{5.1}$$

Table 5.2: Parameter Definition for Experimental Design Generation

Parameter	Definition
$U_{1,2}$	Utility of alternative one and two
$\beta_{PSM_{0,1}}$	Parameters for levels zero and one of the Participation Selection Mode attribute
$\beta_{MP_{0,1,2,3}}$	Parameters for levels zero, one, two, and three of the Mode of Participation attribute
$\beta_{EI_{0,1,2,3}}$	Parameters for levels zero, one, two, and three of the Extent of Influence attribute
β_{Costs}	Parameter of the cost attribute
$\beta_{1,2,\dots,5}$	Parameters of the interactions between levels zero and one of the Participation Selection Mode attribute and levels zero, one, and two of the Participation Moment attribute
$\beta_{6,7,\dots,18}$	Parameters of the interactions between levels zero, one, two, and three of the Mode of Participation attribute and levels zero, one, and two of the Participation Moment attribute
$\beta_{19,20,\dots,30}$	Parameters of the interactions between levels zero, one, two, and three of the Extent of Influence attribute and levels zero, one, and two of the Participation Moment attribute
$\beta_{31,32,33}$	Parameters of the interactions between the price attribute and level zero, one, and two of the Participation Moment attribute

5.1.3. Design Generation

The next step is to generate the experimental design. The number of choice sets that would have been required for a full-factorial design can now be calculated because the number of attributes with according levels was established in the previous chapter. A full-factorial design would have resulted in $4 * 3 * 5 * 5 * 7 = 2100$ choice sets. Thus, as explained in chapter 2, an efficient design approach is selected. The goal is to ensure maximisation of statistical efficiency of the experimental design, which refers to "... minimizing the confidence intervals around parameter estimates in a choice model for a given sample size" (Johnson et al., 2013, p. 6). So, the most efficient design is selected by minimising the D-efficiency measure. This measure is most widely used, and recommend for optimising efficiency (Carlsson and Martinsson, 2003; Street et al., 2005; Kuhfeld, 2010; Kessels et al., 2006; Street, 2020).

As stated before, experimental design software NGene is used to optimise the design. The experimental design is optimised for estimating an MNL model and maximising D-efficiency. Entering the identified restrictions and utility functions of Equation 5.1, and optimising for D-efficiency yields the experimental design shown in Table 5.3. As depicted, fifty choice situations of two alternatives are created. This exceeds the minimum number of 44 choice situations (Equation 5.2 (ChoiceMetrics, 2018)). It is chosen to expand this number to 50 to possibly allow for adding other effects when estimating the model in the next chapter. It is assumed that fifty choice situations are too many to carefully evaluate for respondents. Therefore the 50 choice situations are divided into five blocks of each 10 choice situations. Respondents are then randomly assigned to one of the blocks.

$$\frac{\#_{parameters\ of\ interest}}{\#_{alternatives\ per\ choice-set} - 1} = \frac{44}{2 - 1} = 44 \quad (5.2)$$

5.2. Survey

This section shows the final survey which consists of an opening statement, an introduction, the choice sets, and eight closing questions. As stated in chapter 2 this survey is in Dutch and is constructed by means of the online survey tool Qualtrics.

5.2.1. Introduction

The questionnaire starts with an opening statement providing general information about the research and obligatory ethical statements. Then, an introduction to the choice sets and attributes with according levels is shown. The opening statement and introduction can be found in respectively section E.2 and section E.3.

5.2.2. Choice Sets

After the introduction, the respondents are randomly assigned to one of the five blocks and subsequently face the 10 choice situations. After all, it is decided to add a third alternative to each choice set being an opt-out alternative representing the preference for *No Participation*, as described in chapter 2. Including this option is assumed to stroke more with reality as governments always have the choice of not deploying citizen participation. If the opt-out alternative had been specified in NGene upfront this would have resulted in a different experimental design. However, adding the opt-out alternative would require fewer choice sets than specified now (ChoiceMetrics, 2018). Therefore, the opt-out option can safely be added.

As explained before, the level of the attribute of *Participation Moment* remains constant over alternatives within a choice set. Also, the levels of the attributes of *Participation Selection Method* and *Mode of Participation* determine the level of the cost attribute. Finally, it is made clear to the respondents that the *Costs* are only an estimate. An example of a choice-set is visualised at the end of this chapter in Figure 5.1.

5.2.3. Closing Questions

After answering the ten choice sets, the respondents are shown eight non-mandatory closing questions.

Firstly, respondents are asked for their gender, age, ethnicity, educational background, and family

income. The reason for this is twofold. In the first place, these data are used to check the representativity of the sample. In the second place, these data allow for group segmentation.

Secondly, respondents are asked for the digits of their postal code. These data allow for group segmentation as well, providing insights into participation preferences at a local level. However, analysing group preferences turned out to be infeasible within the time limit of this thesis.

Thirdly, the respondents are asked on what day they are most likely to participate in a physical participation meeting. Subsequently, the respondents are asked what part of the day they would prefer. These insights can prove useful to Dutch governments.

All questions are closed-form multiple-choice questions, except for the ethnicity and postal code questions. The answer options for each question are displayed in Table 5.4. Multiple answers can be selected for the ethnicity question, as well as text input. The suggested answers for the ethnicity question are derived from the six most common foreign backgrounds in the Netherlands (CBS, 2022).

5.3. Synthesis

The aim of this chapter was to identify what a discrete choice experiment for citizen participation in PTN development looks like. To summarise, an experimental design was designed in NGene after specifying restrictions on the choice sets and effects of interest. Afterwards, a survey with an opening statement, an introduction, the choice sets, and the closing questions was created in Qualtrics. So, a full experiment is designed and ready to be deployed.

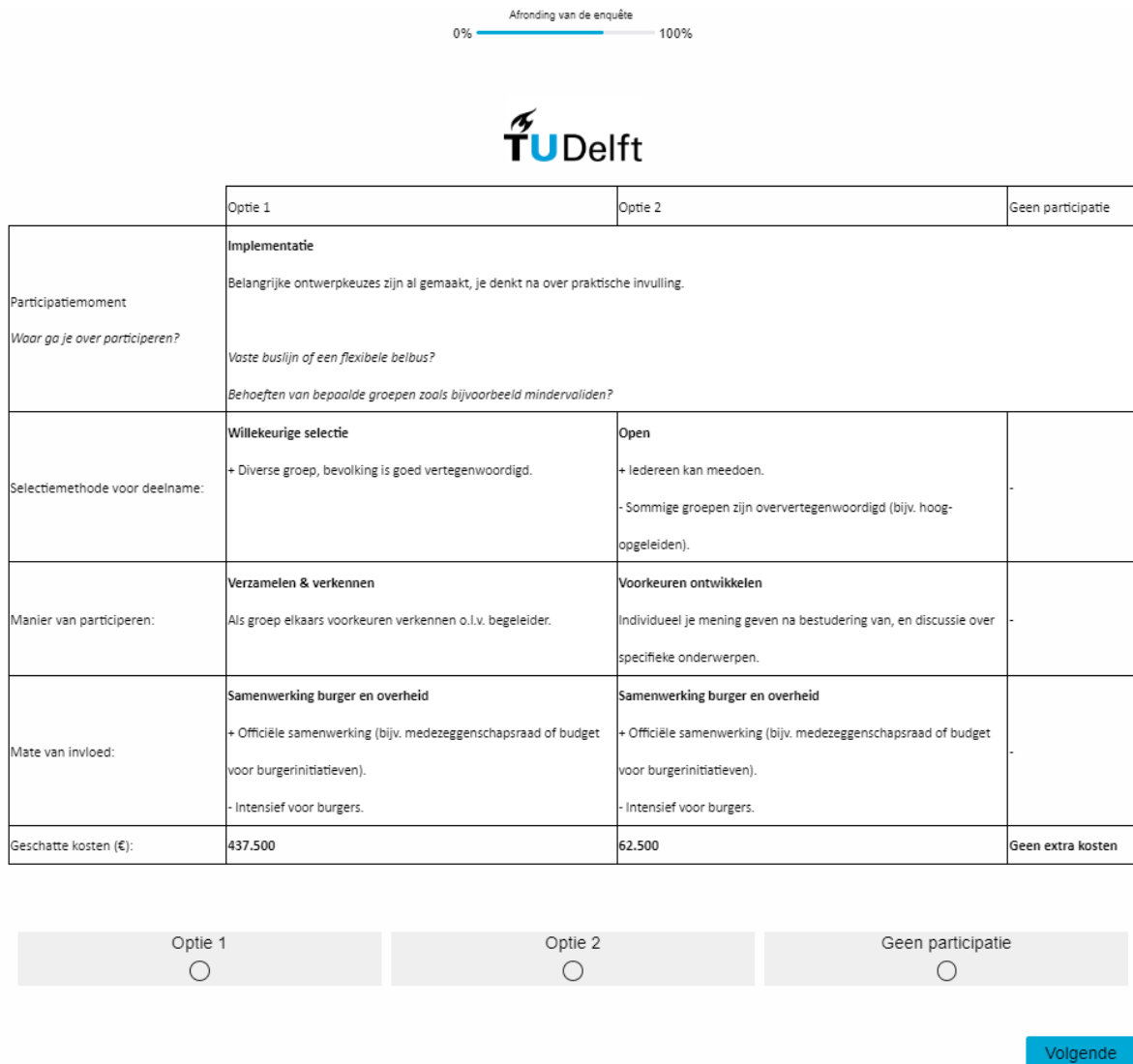

Figure 5.1: Example of a Choice Set in Dutch

Table 5.3: Experimental Design

Choice situation	Block	PM1	PSM1	MP1	EI1	C1	PM2	PSM2	MP2	EI2	C2
1	1	0	0	2	1	250000	0	1	4	4	437500
2	1	3	2	1	0	37500	3	1	3	4	250000
3	1	0	2	3	1	156250	0	1	4	2	437500
4	1	2	1	1	0	62500	2	2	2	4	62500
5	1	0	2	3	3	156250	0	0	1	4	156250
6	1	1	1	3	1	250000	1	0	1	2	156250
7	1	0	2	4	4	250000	0	1	1	2	62500
8	1	2	1	2	1	156250	2	0	1	0	156250
9	1	1	1	1	4	62500	1	2	0	0	12500
10	1	3	0	1	2	156250	3	1	4	1	437500
11	2	3	1	4	1	437500	3	0	2	4	250000
12	2	3	0	1	3	156250	3	2	3	1	156250
13	2	3	0	2	0	250000	3	2	1	4	37500
14	2	0	1	3	2	250000	0	0	4	3	625000
15	2	1	0	4	4	625000	1	2	3	2	156250
16	2	3	0	4	3	625000	3	2	2	2	62500
17	2	1	2	1	4	37500	1	0	2	0	250000
18	2	3	2	4	3	250000	3	2	1	1	37500
19	2	0	2	2	3	62500	0	1	3	1	250000
20	2	2	2	1	1	37500	2	0	0	0	62500
21	3	3	0	3	3	437500	3	2	2	3	62500
22	3	0	0	4	1	625000	0	0	1	3	156250
23	3	3	2	2	4	62500	3	0	4	1	625000
24	3	1	2	3	4	156250	1	1	1	1	62500
25	3	3	2	2	2	62500	3	0	4	2	625000
26	3	0	0	1	0	156250	0	1	2	4	156250
27	3	0	1	3	3	250000	0	2	2	0	62500
28	3	2	0	3	1	437500	2	2	4	2	250000
29	3	2	2	0	0	12500	2	0	2	3	250000
30	3	1	1	4	3	437500	1	0	3	1	437500
31	4	0	2	4	2	250000	0	0	3	4	437500
32	4	2	0	3	2	437500	2	1	1	4	62500
33	4	2	1	1	2	62500	2	0	4	4	625000
34	4	2	0	4	2	625000	2	2	3	3	156250
35	4	1	0	2	2	250000	1	2	1	0	37500
36	4	0	1	2	3	156250	0	1	0	0	37500
37	4	2	2	2	0	62500	2	1	4	3	437500
38	4	1	2	2	1	62500	1	1	3	2	250000
39	4	2	0	3	4	437500	2	2	4	1	250000
40	4	1	0	0	0	62500	1	2	1	2	37500
41	5	1	1	0	0	37500	1	2	4	3	250000
42	5	0	2	1	2	37500	0	1	2	0	156250
43	5	1	1	4	2	437500	1	1	1	3	62500
44	5	0	1	1	1	62500	0	0	3	2	437500
45	5	1	2	4	1	250000	1	1	2	3	156250
46	5	2	1	3	4	250000	2	2	1	3	37500
47	5	3	2	1	3	37500	3	1	2	1	156250
48	5	2	1	2	0	156250	2	0	1	1	156250
49	5	1	1	2	4	156250	1	0	3	3	437500
50	5	3	1	4	4	437500	3	1	1	0	62500

Table 5.4: Closing Questions with Answer Options

Variable	Options
Gender	Male Female Other
Age	Under 18 18-24 years 24-34 years 35-44 years 45-54 years 55-64 years 65+
Ethnicity	Dutch Turkish Maroccan Surinamese Indonesian German Polish Other, namely ...
Education	None Primary School Vmbo Havo, Vwo MBO HBO, Wo-bachelor Wo-master PhD
Income	Less than 25,000 euro 25,000 - 49,999 euro 50,000 - 99,999 euro 100,000 - 199,999 euro 200,000 or more I'd rather not answer
Postal Code Digits	...
Participation Day	Monday Tuesday Wednesday Thursday Friday Saturday Sunday
Participation Day Part	Morning Afternoon Evening

6

Results

In this chapter, the results of the discrete choice experiment (DCE) are presented. Thus, in this chapter the following sub-question is answered:

4. What results do the DCE yield?

Firstly, the survey distribution is discussed. Secondly, a calculation is made on how many respondents are needed for a decent estimation of the results. Thirdly, the descriptive statistics of the respondents are discussed. Fourthly, the descriptive results are presented. Fourthly, the final simple and elaborate models are specified and estimated, and the results are presented. Finally, these results are synthesised and ultimately concluded.

6.1. Survey Distribution

The survey created in the previous chapter aired on the 1st of September 2022, and was live for one month, until the 1st of October 2022. No funds were available for hiring an external survey company. The survey is therefore distributed via the researcher's personal circle (e-mail, WhatsApp, and Instagram), public channels (LinkedIn, Facebook), and internal and external channels of the province of Utrecht (intranet, website, LinkedIn, Twitter).

The researcher its personal circle is geographically concentrated around the municipality of Delft, Netherlands. To further reach the target audience of the province of Utrecht the survey is shared in 37 local Facebook groups. The publication of the survey via external channels of the province of Utrecht also yielded one local news item (Roulette FM, 2022).

So, the survey is distributed in the researcher its own network as well as publicly. Furthermore, the survey is also locally distributed in the province of Utrecht.

6.2. Needed Number of Respondents

In this section, the minimum number of respondents needed for the estimation of the model is calculated to assess whether sufficient respondents are gathered. Different rules of thumb of Johnson et al. (2013), Pearmain and Kroes (1990), and Louviere and Lancsar (2009) are discussed after which an estimated number of needed respondents is concluded.

Firstly, Johnson et al. (2013) developed a formula to estimate the minimum number of respondents. Following this formula (see section F.1) yields an estimated number of required respondents of 120 to enable estimation of the main effects. Subsequently, an estimated number of 585 respondents is needed to enable the estimation of all two-way interaction effects. Secondly, Pearmain and Kroes (1990) argue that a minimum number of 100 respondents is needed for basic modelling. Thirdly, this number strokes with Louviere and Lancsar (2009) who state that more than 20 respondents per block are rarely needed for standard analysis.

To conclude, an estimated number of between 100 and 120 respondents is needed to estimate a simple model.

6.3. Descriptive Statistics

Ultimately, 110 respondents completed the survey. In this section first, general representativeness is discussed. Secondly, the spatial distribution of respondents is considered. Finally, the data-set modification is addressed.

6.3.1. General Representativeness

The respondents were asked to state their demographic details in the closing questions. All respondents completed these questions which results in the sample attributes depicted in Table 6.1.

The sample lacks a diverse representation in mainly the gender, age, ethnicity, and education variable. The reason for this is assumed to be twofold. Firstly, it is suspected this is a result of a high response rate within the researcher's personal network, which is not representative of the Dutch population. Secondly, due to the time and money constraints of this study no more specific groups could be targeted. Hiring a survey collection company or spending more time on targeted specific groups in the population is suggested to increase the representativeness of the sample.

Nonetheless, 110 respondents completed the survey. As stated above it is expected this enables estimation of the main effects. However, group segmentation is deemed to be unfeasible due to the limited number of respondents per group.

6.3.2. Spatial Distribution

As the province of Utrecht is mainly interested in the preferences of its citizens, also spatial distribution is discussed. In Figure 6.1 the concentration of respondents per municipality is visualised. The suspicion of a high response rate within the personal circle of the researcher is confirmed as the respondents are mainly concentrated around the municipality of Delft in the West of the Netherlands. However, the targeted distribution yielded responses in various municipalities in the province of Utrecht. So, the responses are mainly concentrated around the municipality of Delft. However, the second largest group of respondents is concentrated in the province of Utrecht.

Just as for the general attributes, group segmentation on a municipal level is deemed to be unfeasible due to the limited number of respondents per municipality. If the province of Utrecht wishes to get insights on a municipal or district level it is advised to invest in collecting a representative sample of at least 100 respondents in each municipality or district.

6.3.3. Data-Set Modification

The completion of ten choice sets by 110 respondents yields 1100 observations. However, not all observations are included in the final data set. Firstly, non-trading behaviour is identified. Secondly, unevenly distributed blocks are addressed. Lastly, a requirement for the completion time of the survey is discussed.

Non-Trading Behaviour

One respondent is identified as a non-trader as they only chose the 'no-participation' alternative. This means no statistical information can be derived on the relative importance of the attributes. Therefore this respondent is removed. Furthermore, 31 responses with only *No Participation* scenario choices were deleted as they originated from one IP-address and in the time-span of a few hours.

The occurrence of only one non-trader on 110 respondents is relatively low compared to other DCE studies. For example Corbié (2017) reports non-trading behaviour of around a third of the respondents. Two explanations for this are identified. Firstly, it is possible other studies include an overload of responses by one person. Secondly, other studies, such as Corbié (2017) often make use of survey collection companies. These companies often have incentives for respondents to fill in a survey.

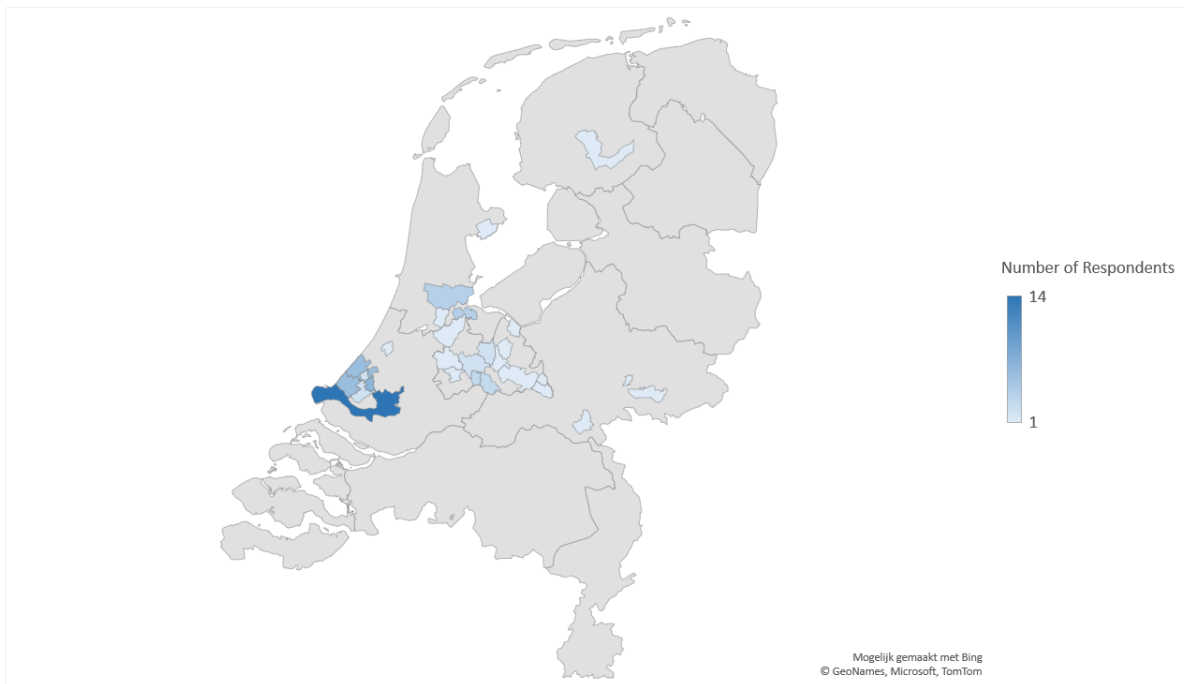

Figure 6.1: Spatial Distribution of Respondents

This might result in respondents trying to complete the survey as fast as possible causing non-trading behaviour. The survey of this study was not distributed via a survey collection company but mainly completed by citizens within the personal circle of the researcher and other interested citizens. It is suspected that this combination caused the little non-trading behaviour.

Block Distribution

As described in chapter 5, the fifty choice sets are divided into five blocks. These blocks are randomly presented to respondents. However, certain blocks are over-represented in the collected data. This generally causes a loss of orthogonality (ChoiceMetrics, 2018). Therefore, only full combinations of all five blocks are included in the choice set. Twenty-one sets of five blocks are available, which yield 1050 observations. The most recent responses were deleted until full blocks of choice sets remained.

Completion Time Requirement

Some respondents might not have taken sufficient time to fully comprehend the survey and rushed to completion. This would result in less reliable parameter estimates as the attributes are not carefully traded off. Therefore, an alternative data set is created to check if this is the case.

The median completion time of the survey is 16 minutes. The lowest completion time was 68 seconds, whereas the highest completion time was >95 hours. The highest completion time is expected to be the result of taking a pause from filling out the survey and completing it four days later. An alternative data set is created by removing respondents with a completion time of lower than 9 minutes. This corresponds with the first quartile of the completion time range. The resulting data set has 750 observations.

It turned out that the data-set with 1050 observations with the no-trader removed yielded the highest regular and adjusted rho-square value which means that this data set best fits the regression models developed in subsection 6.5.1 and subsection 6.6.1. Therefore, a requirement for completion time is ultimately not considered.

Table 6.1: Sample Demographics

	Count	Percentage
Total	110	100%
Gender		
Male	69	63%
Female	41	37%
Other	0	0%
Age		
Under 18	0	0%
18-24 years	29	26%
24-34 years	48	44%
35-44 years	3	3%
45-54 years	7	6%
55-64 years	15	14%
65+	8	7%
Ethnicity		
Dutch	103	94%
Turkish	0	0%
Moroccan	0	0%
Surinamese	0	0%
Indonesian	1	1%
German	0	0%
Polish	0	0%
Russian	1	1%
Dutch-Turkish	1	1%
Dutch-Surinamese	1	1%
Dutch-Indonesian	3	3%
Education		
Low	2	2%
Middle	11	10%
High	97	88%
Income		
Less than 25,000 euros	40	36%
25,000 - 49,999 euros	28	25%
50,000 - 99,999 euros	19	17%
100,000 - 199,999 euros	6	5%
200,000 euros or more	1	1%
I'd rather not answer	16	15%

6.4. Descriptive Results

In this section, the descriptive results of the survey are presented. Firstly, the choices for the *No Participation* scenario over any participation scenario are presented. Secondly, the relative percentage of choices for each attribute level is presented. Finally, the participation day and day-part preferences of respondents are presented.

6.4.1. No Participation

As mentioned earlier, all choice sets consisted of three scenarios: two different participation scenarios and a *No Participation* scenario. The percentages of the choice for any participation scenario and for the *No Participation* scenario are depicted in Table 6.2. In 84% of the choice sets, respondents chose any participation scenario above a *No Participation* scenario. In 16% of the choice sets, respondents chose a *No Participation* scenario above any participation scenario.

Table 6.2: Percentage of Choices For *No Participation* Scenario (N = 1050)

Scenario	Percentage
No Participation	16%
Any Participation	84%

6.4.2. Participation Moment

The *Participation Moment* was constant within a choice set. Therefore, the percentage of choices for *No Participation* over each *Participation Moment* is used to examine differences between the levels of the *Participation Moment*. However, the experimental design was not level-balanced. This means that not all levels occurred an even number of times in the experimental design. Thus, counting the choices for a certain level and dividing it by the total number of choice sets would result in skewed results. Therefore, the number of choices used for the calculation of the percentages were all scaled to enable a fair comparison of percentages. This scaling is used for the attributes of the *Participation Selection Moment*, the *Mode of Participation*, the *Mode of Influence* and the *Costs* as well.

The relative percentages are displayed in Table 6.3. Thus, these represent the relative amount of times the *No Participation* scenario was chosen over each *Participation Moment* for all choice sets. Scenarios with *Implementation* as *Participation Moment* are relatively chosen most often, followed by *Agenda-Setting* and *Policy Formulation*. Scenarios with *Decision-Making* as *Participation Moment* are relatively chosen least often.

Table 6.3: Relative Percentage of *No Participation* Choices Over Each *Participation Moment* (N = 1050)

Participation Moment	Percentage
Agenda-Setting	3.8%
Policy Formulation	3.6%
Decision-Making	5.6%
Implementation	3.0%

6.4.3. Participation Selection Method

The relative percentage of choices for each *Participation Selection Method* are displayed in Table 6.4. Scenarios with an *Open Participation Selection Method* are chosen relatively most often, subsequently followed by *Open*, *Targeted Recruiting*, and *Random Selection*.

Table 6.4: Relative Percentage of Choices For Each *Participation Selection Method* (N = 1050)

Participation Selection Method	Percentage
Random Selection	24%
Open, Targeted Recruiting	29%
Open	32%

6.4.4. Mode of Participation

With regards to the *Mode of Participation*, the relative percentage of choices for each level are displayed in Table 6.5. Scenarios in which citizens could *Express Preferences* is relatively most chosen. Scenarios in which citizens could *Develop Preferences* were relatively chosen second most often, subsequently followed by scenarios in which citizens could *Aggregate & Bargain*, *Deliberate & Negotiate*, and *Listen as Spectator*.

Table 6.5: Relative Percentage of Choices For Each *Mode of Participation* (N = 1050)

Mode of Participation	Percentage
Listen as Spectator	12%
Express Preferences	20%
Develop Preferences	18%
Aggregate & Bargain	15%
Deliberate & Negotiate	14%

6.4.5. Extent of Influence

The relative percentage of choices for each *Extent of Influence* are displayed in Table 6.6. Scenarios in which citizens could *Advise* and thus were *Consulted* are relatively most chosen by respondents, followed by *Co-Governance* with a difference of 1%. These two modes of influences were subsequently followed by scenarios in which citizens had *Communicative Influence*, *Personal Benefits* and *Binding Power*.

Table 6.6: Relative Percentage of Choices For Each *Extent of Influence* (N = 1050)

Extent of Influence	Percentage
Personal Benefits	12%
Communicative Influence	16%
Advise & Consult	22%
Co-Governance	21%
Binding Power	12%

6.4.6. Costs

The relative percentage of choices for the *Costs* are displayed in Table 6.7. The level of €37,500 was relatively chosen most often. However, the relative percentages of choices for the other levels, with exception for the two highest ones, are close to this. The highest level is relatively chosen the least amount of times, followed by the second highest level.

Table 6.7: Relative Percentage of Choices For *Costs* (N = 1050)

Costs	Percentage
€12,500	12%
€37,500	14%
€62,500	13%
€156,250	12%
€250,000	13%
€437,500	10%
€625,000	7%

6.4.7. Participation Day and Day-Part Preferences

Finally, the last two questions of the survey are used to gain practical insights into what day and part of the day citizens prefer to join a physical participation meeting.

As depicted in Table 6.8, a physical participation meeting on a Monday evening is preferred by most respondents (31%). Tuesday and Wednesday are respectively preferred by 17% and 18% of the respondents. If a physical participation meeting would be organised on a Tuesday or Wednesday, re-

spondents also prefer the evening by 89% and 80% respectively. Thursday, Friday, Saturday, and Sunday are preferred by 10%, 8%, 9%, and 6% respectively.

So, if governments want to organise physical participation meetings, a Monday evening is expected to yield the most participants. However, this is based on a not fully representative sample. Also, preferences might differ between groups. Therefore it is advised to governments to collect a representative sample for all groups of interest to obtain accurate day and day-part preferences.

Table 6.8: Participation Day and Day-Part Preferences

		Morning	Afternoon	Evening
Monday	31%	12%	3%	85%
Tuesday	17%	0%	11%	89%
Wednesday	18%	5%	15%	80%
Thursday	10%	27%	27%	45%
Friday	8%	22%	56%	22%
Saturday	9%	80%	20%	0%
Sunday	6%	43%	57%	0%

6.5. Simple Model Results

As stated before, first a simple model is discussed. Afterwards, a more elaborate model is discussed as well. As mentioned in chapter 2, a Multinomial Logit (MNL) choice model is used for the estimation of both models. In this section first, the final simple model is specified, after which it is estimated using estimation software Bison Biogeme (Bierlaire, 2015).

6.5.1. Model Specification

In this subsection, the final utility functions for the simple model are established. In chapter 5 an elaborate model was specified for generating the experimental design. It was assumed that a more simple model could be estimated on the data gathered with the experimental design optimised for the elaborate model.

The final specification for the simple model is depicted in Equation 6.1. Only main effects are specified in this model. All parameters except the cost parameter are categorical attributes and therefore effect-coded. The same coding is used as in Table 5.1. Furthermore, an alternative specific constant (ASC) is added to capture the utility of the 'no participation' alternative. In addition, an ASC is added to both alternatives one and two to check whether respondents tend to systematically value one over the other. ASC_1 is fixed to observe the relative importance of ASC_2 and ASC_{NP} . Finally, the costs are scaled to an order of 10,000 euros. The reason for this is twofold. Firstly, when choosing between policy options the order of magnitude of tens of thousands of euros is deemed more realistic than single euros. Secondly, scaling the small price parameter enhances the estimation of the MNL choice model and results in smaller standard errors.

The Biogeme syntax of the simple model can be found in subsection F.2.1.

$$\begin{aligned}
 U_{1,2} &= ASC_{1,2} \\
 &\quad + \beta_{PSM_{0,1}} * PSM_{0,1} \\
 &\quad + \beta_{MP_{0,1,2,3}} * MP_{0,1,2,3} \\
 &\quad + \beta_{EI_{0,1,2,3}} * EI_{0,1,2,3} \\
 &\quad + \beta_{Costs} * \frac{Costs}{10,000} \\
 U_{NP} &= ASC_{NP}
 \end{aligned} \tag{6.1}$$

Table 6.9: Parameter Definition for Simple Model Specification

Parameter	Definition
$U_{1,2,NP}$	Utility of alternative 1, 2, and <i>No Participation</i>
$\beta_{PSM_{1,2}}$	Parameters for levels 1 and 2 of the Participation Selection Mode attribute
$\beta_{MP_{0,1,2,3}}$	Parameters for levels 0, 1, 2, and 3 of the Mode of Participation attribute
$\beta_{EI_{0,1,2,3}}$	Parameters for levels 0, 1, 2, and 3 of the Extent of Influence attribute
β_{Costs}	Parameter of the cost attribute
$ASC_{1,2,NP}$	Alternative Specific Constants for alternative 1, 2, and <i>No Participation</i>

6.5.2. Modelling Results

In this subsection, the modelling results of the simple model are presented. As mentioned above, the estimation software Bison Biogeme is used to estimate the simple MNL model. This results in the estimates depicted in Table 6.11. The model fit variables are displayed in Table 6.10. Firstly, the goodness of fit of the model is discussed. Secondly, the parameter estimates are discussed.

Table 6.10: Model Fit of the Simple Model

Statistic	Value
Number of observations	1050
R^2	0.140
Adjusted R^2	0.126

Table 6.11: Parameter Estimates of the Simple Model

Parameter	Value	Robust Std err	Robust t-test	p-value
ASC_1	0.00	fixed	-	-
ASC_2	0.132	0.072	1.83	0.07
ASC_{NP}	-0.380	0.427	-0.89	0.37
$\beta_{EI_{Personal\ Benefits}}$	-0.114	0.160	-0.71	0.47
$\beta_{EI_{Communicative\ Influence}}$	0.602	0.147	4.11	0.00
$\beta_{EI_{Advise\ \&\ Consult}}$	1.15	0.159	7.24	0.00
$\beta_{EI_{Co-Governance}}$	1.11	0.155	7.13	0.00
$\beta_{MP_{Listen\ as\ Spectator}}$	0.970	0.477	2.03	0.04
$\beta_{MP_{Express\ Preferences}}$	0.597	0.368	1.62	0.10
$\beta_{MP_{Develop\ Preferences}}$	0.625	0.317	1.97	0.05
$\beta_{MP_{Aggregate\ \&\ Bargain}}$	0.362	0.200	1.81	0.07
$\beta_{PSM_{Random\ Selection}}$	-0.348	0.242	-1.44	0.15
$\beta_{PSM_{Open,\ Targeted\ Recruiting}}$	-8.37E-04	0.136	-0.01	1.00
$\beta_{PM_{Agenda-Setting}}$	-0.421	0.263	-1.60	0.11
$\beta_{PM_{Policy\ Formulation}}$	-0.380	0.264	-1.44	0.15
$\beta_{PM_{Decision-Making}}$	-0.783	0.250	-3.14	0.00
β_{costs}	6.73E-04	0.010	0.07	0.95

Goodness of Fit

In Table 6.10 two goodness of fit measures are reported. McFaddens rho-square (R^2) is often used to describe how well a model fits the data. A R^2 -value in between 0,20 and 0.40 is considered to be a good model fit (McFadden, 1977). The adjusted R^2 -value is corrected for the number of estimated parameters. Therefore, a comparison between models can be made. The R^2 -value of 0.140 means that the model is 14.0% better in explaining the data than a model with only zero values for all parameters. So, the ability of the simple MNL model to explain the data is limited. However, the model can still be used to estimate significant parameter values.

Model Estimates

The parameter estimates of the simple model are depicted in Table 6.11. The bold parameters are statistically significant with a confidence level of 95%. The significant parameters are the *Communicative Influence*, *Advise & Consult*, and *Co-Governance* parameters of the *Extent of Influence* attribute, the *Listen as Spectator* and *Develop Preferences* parameters of the *Mode of Participation*, and the *Decision-Making* parameter of the *Participation Moment* attribute. These attribute levels are presented as follows.

Firstly, the significant parameter estimates for the levels of the attribute of *Extent of Influence* are presented. The parameter estimate for *Communicative Influence* is 0.602, for *Advise and Consult* it is 1.15, and for *Co-Governance* it is 1.11. Because of effect coding, these values represent the difference in utils from the average utility contribution of all levels of an attribute. Again due to effect coding, the total

utility difference within an attribute should sum to zero because the parameter values represent the deviation from the average utility contribution of all levels in an attribute. The insignificant parameters can be interpreted as zero. So, the parameter estimate of *Binding Power* then is estimated at -2.86. (see Equation 6.2). The relative differences are visualised in Figure 6.2.

Secondly, the parameters estimates of *Listen as Spectator* and *Develop Preferences* of the *Mode of Participation* attribute are significant within a 95% confidence interval. The *Listen as Spectator* level is estimated at 0.970, whereas the level of *Develop Preferences* is estimated at 0.625. The levels of *Express Preferences* and *Aggregate & Bargain* are not significant within the confidence interval and therefore interpreted as zero. Following the same procedure as in Equation 6.2, the difference from the average utility contribution of the reference level *Deliberate & Negotiate* is -1.595. The relative utility contribution deviation of all levels of the *Mode of Participation* attribute is visualised in Figure 6.3.

Thirdly, the *Decision-Making* parameter of the *Participation Moment* attribute is estimated at -0.783. As *Implementation* is the reference level, and the other levels of the attribute are not significant, its difference from the average utility contribution of the attribute is 0.783. This contribution of the *Participation Moment* is visualised in Figure 6.4.

$$\begin{aligned}
 \Delta \bar{U}_{EI \text{ Binding Power}} &= -\beta_{EI \text{ Personal Benefits}} - \beta_{EI \text{ Communicative Influence}} - \beta_{EI \text{ Advise \& Consult}} - \beta_{EI \text{ Co-Governance}} \\
 &= -0 - 0.602 - 1.15 - 1.11 \\
 &= -2.86
 \end{aligned}
 \tag{6.2}$$

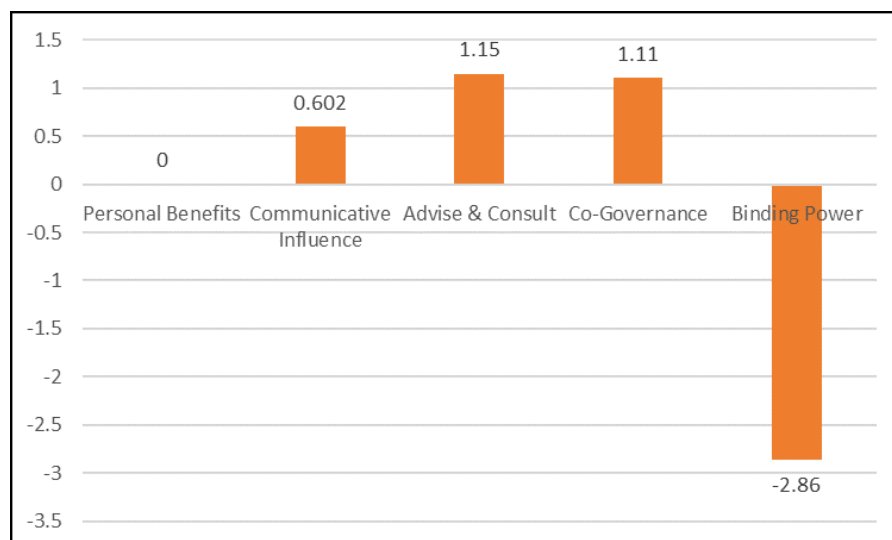

Figure 6.2: General Contribution of the Extent of Influence

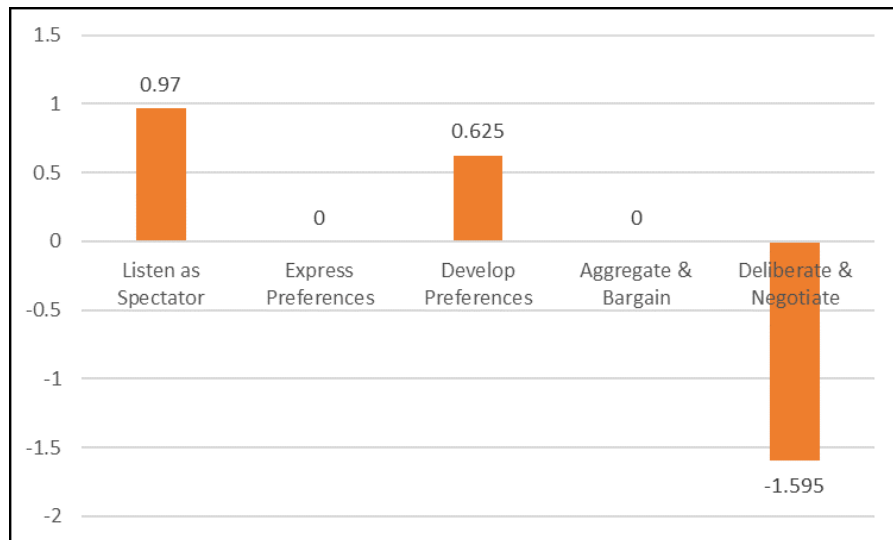

Figure 6.3: General Contribution of the Mode of Participation

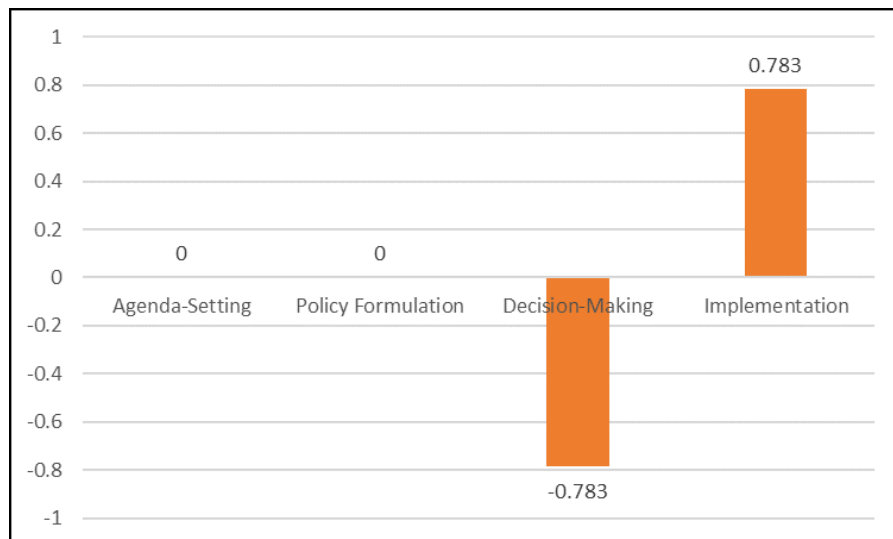

Figure 6.4: General Contribution of the Participation Moment

6.6. Elaborate Model Results

In section 6.5, a simple model with only main effects was estimated. In this section, a more elaborate model with interaction effects is specified and analysed. Just as for the simple model, an MNL choice model is estimated in Bison Biogeme.

6.6.1. Model Specification

In this subsection, the final utility functions for the elaborate model are specified. An interaction term is added for each effect coded *Participation Moment* level with each effect coded *Participation Selection Method*, *Mode of Participation*, and *Extent of Influence* level. In this way it can be checked if the preferences for *Participation Selection Method*, *Mode of Participation*, and *Extent of Influence* level depends on the *Participation Moment*. Just as in the simple model, the price is scaled by 10,000. The final utility functions of the elaborate model are depicted in Equation 6.3.

$$\begin{aligned}
 U_{1,2} = & ASC_{1,2} \\
 & + \beta_{Costs} * \frac{Costs}{10,000} \\
 & + i_{1,2,\dots,5} * PM_{0,1,2} * PSM_{0,1} \\
 & + i_{6,7,\dots,18} * PM_{0,1,2} * MP_{0,1,2,3} \\
 & + i_{19,20,\dots,30} * PM_{0,1,2} * EI_{0,1,2,3} \\
 U_{NP} = & ASC_{NP}
 \end{aligned} \tag{6.3}$$

Table 6.12: Parameter Definition for the Elaborate Model

Parameter	Definition
$U_{1,2,NP}$	Utility of alternative one, two, and 'no participation'
β_{Costs}	Parameter of the cost attribute
$i_{1,2,\dots,5}$	Parameters of the interactions between levels zero and one of the Participation Selection Mode attribute and levels zero, one, and two of the Participation Moment attribute
$i_{6,7,\dots,18}$	Parameters of the interactions between levels zero, one, two, and three of the Mode of Participation attribute and levels zero, one, and two of the Participation Moment attribute
$i_{19,20,\dots,30}$	Parameters of the interactions between levels zero, one, two, and three of the Extent of Influence attribute and levels zero, one, and two of the Participation Moment attribute
$i_{31,32,33}$	Parameters of the interactions between the price attribute and level zero, one, and two of the Participation Moment attribute

6.6.2. Modelling Results

In this subsection, the modelling results of the elaborate model are presented. Estimating the elaborate model in Biogeme yields the parameter estimates depicted in Table 6.14. The model fit variables of the elaborate model are presented in Table 6.13. Firstly, the goodness of fit is discussed. Secondly, the parameter estimates are discussed.

Table 6.13: Model Fit of the Elaborate Model

Statistic	Value
Number of observations	1050
R^2	0.145
Adjusted R^2	0.116

Table 6.14: Parameter Estimates of the Elaborate Model

Parameter	Value	Robust Std err	Robust t-test	p-value
ASC_1	0	fixed		
ASC_2	0.931	0.098	0.95	0.34
ASC_{NP}	-1.05	0.160	-6.60	0.00
$\dot{i}_{PM}Agenda-Setting * EI_{Personal Benefits}$	-0.277	0.343	-0.81	0.42
$\dot{i}_{PM}Agenda-Setting * EI_{Communicative Influence}$	0.808	0.288	2.81	0.00
$\dot{i}_{PM}Agenda-Setting * EI_{Advise \& Consult}$	1.26	0.250	5.05	0.00
$\dot{i}_{PM}Agenda-Setting * EI_{Co-Governance}$	0.841	0.262	3.21	0.00
$\dot{i}_{PM}Agenda-Setting * PM_{Listen as Spectator}$	0.186	0.628	0.30	0.77
$\dot{i}_{PM}Agenda-Setting * PM_{Express Preferences}$	-0.558	0.288	-1.94	0.05
$\dot{i}_{PM}Agenda-Setting * PM_{Develop Preferences}$	-0.434	0.270	-1.61	0.11
$\dot{i}_{PM}Agenda-Setting * PM_{Aggregate \& Bargain}$	-0.124	0.236	-0.53	0.60
$\dot{i}_{PM}Agenda-Setting * PSM_{Random Selection}$	0.299	0.267	1.12	0.26
$\dot{i}_{PM}Agenda-Setting * PSM_{Open. Targeted Recruiting}$	0.002	0.207	0.01	0.99
$\dot{i}_{PM}Policy Formulation * EI_{Personal Benefits}$	-0.107	0.370	-0.29	0.77
$\dot{i}_{PM}Policy Formulation * EI_{Communicative Influence}$	0.138	0.272	0.51	0.61
$\dot{i}_{PM}Policy Formulation * EI_{Advise \& Consult}$	1.12	0.265	4.25	0.00
$\dot{i}_{PM}Policy Formulation * EI_{Co-Governance}$	1.31	0.277	4.71	0.00
$\dot{i}_{PM}Policy Formulation * MP_{Listen as Spectator}$	0.401	0.494	0.81	0.42
$\dot{i}_{PM}Policy Formulation * MP_{Express Preferences}$	0.146	0.272	0.54	0.59
$\dot{i}_{PM}Policy Formulation * MP_{Develop Preferences}$	-0.105	0.297	-0.35	0.72
$\dot{i}_{PM}Policy Formulation * MP_{Aggregate \& Bargain}$	-0.411	0.287	-1.43	0.15
$\dot{i}_{PM}Policy Formulation * PSM_{Random Selection}$	-0.149	0.247	-0.60	0.55
$\dot{i}_{PM}Policy Formulation * PSM_{Open. Targeted Recruiting}$	-0.106	0.198	-0.53	0.59
$\dot{i}_{PM}Decision-Making * EI_{Personal Benefits}$	-0.676	0.328	-2.06	0.04
$\dot{i}_{PM}Decision-Making * EI_{Communicative Influence}$	0.343	0.267	1.28	0.20
$\dot{i}_{PM}Decision-Making * EI_{Advise \& Consult}$	0.557	0.275	2.02	0.04
$\dot{i}_{PM}Decision-Making * EI_{Co-Governance}$	0.243	0.280	0.87	0.39
$\dot{i}_{PM}Decision-Making * MP_{Listen as Spectator}$	-0.100	0.519	-0.19	0.85
$\dot{i}_{PM}Decision-Making * MP_{Express Preferences}$	-0.189	0.290	-0.65	0.51
$\dot{i}_{PM}Decision-Making * MP_{Develop Preferences}$	0.090	0.283	0.32	0.75
$\dot{i}_{PM}Decision-Making * MP_{Aggregate \& Bargain}$	0.301	0.275	1.10	0.27
$\dot{i}_{PM}Decision-Making * PSM_{Random Selection}$	-0.659	0.231	-2.85	0.00
$\dot{i}_{PM}Decision-Making * PSM_{Open. Targeted Recruiting}$	-0.130	0.205	-0.63	0.53
β_{costs}	-0.015	0.004	-3.64	0.00

Goodness of Fit

As with the simple model, the R^2 -value of the elaborate model is lower than the proposed range (0.20 - 0.40) for a good model by McFadden (1977). Nevertheless, the elaborate model explains the data better than the simple model by 0.5%-point. However, the adjusted R^2 of the elaborate model is 1%-point lower than the simple mode due to the addition of estimated parameters. As with the simple model, the ability to explain the data is limited but significant parameter estimates can still be estimated.

Model Estimates

The parameter estimates of the elaborate model are depicted in Table 6.14. The bold parameters are statistically significant with a confidence level of 95%. The significant parameters are the alternative specific constant (ASC) of the 'no participation' alternative; the interaction term of *Agenda-Setting* with respectively *Communicative Influence*, *Advise & Consult*, and *Co-Governance*; the interaction term of *Policy Formulation* with respectively *Advise & Consult* and *Co-Governance*; the interaction term of *Decision-Making* with *Personal Benefits* and *Advise & Consult*, and *Random Selection*; and the *Costs* parameter.

Firstly, the estimated value of the parameter for ASC_{NP} is -1.05. This means if all the other parameters are kept constant, an aversion to the 'no-participation' alternative exists. Furthermore, the interaction term of *Agenda-Setting* with *Communicative Influence*, *Advise & Consult*, and *Co-Governance* is estimated at respectively 0.808, 1.26, and 0.841. Because effect coding is used in combination with interaction terms, these values represent the deviation from the average utility contribution of all groups. The parameter of the interaction between *Agenda-Setting* and *Personal Benefits* is not significant and therefore assumed to be zero. Therefore, the deviation from the average utility contribution of the reference level *Binding Power* is calculated in the same way as in Equation 6.2. This yields a deviation from the average utility contribution of -2.91. This is visualised in Figure 6.5.

Secondly, as for the interactions with *Policy Formulation* only the parameter values for *Advise & Consult* and *Co-Governance* are significant, and estimated at respectively 1.12 and 1.31. As the other parameter value estimates of the interactions of *Policy Formulation* with *Personal Benefits* and *Communicative Influence* are not significant, they are interpreted as zero. Using the same calculation as in Equation 6.2, the reference level of *Policy Formulation* interacted with *Binding Power* is estimated at -2.43. The deviations from the average utility contribution of the *Extent of Influence* during *Policy Formulation* are visualised in Figure 6.6.

Thirdly, *Decision-Making* level has significant interactions with not only levels from the *Extent of Influence* attribute, but also with one from the *Participation Selection Method* attribute. The interaction effect parameter estimates of *Decision-Making* with *Personal Benefits* and *Advise & Consult* are estimated at respectively -0.676 and 0.557. As the interaction effects of *Communicative Influence* and *Co-Governance* with *Decision-Making* are not significant, these are interpreted as zero. This yields a positive estimated value of 0.117 for *Binding Power* interacted with *Decision-Making*. The relative utility contributions are depicted in Figure 6.7.

Fourthly, the interaction effect of *Decision-Making* and *Random Selection* of the *Participation Selection Mode* has an estimated value of -0.658. As the interaction with *Open, Targeted Recruiting* is not significant, the deviation of the average utility contribution of an *Open Participation Selection Method* is estimated at 0.658. The relative differences are displayed in Figure 6.8.

Finally, the cost parameter is also significant with an estimate of -0.015. This means, with all other parameters remaining constant, an increase of ten thousand euros in an alternative yield a decrease of -0.015 utils.

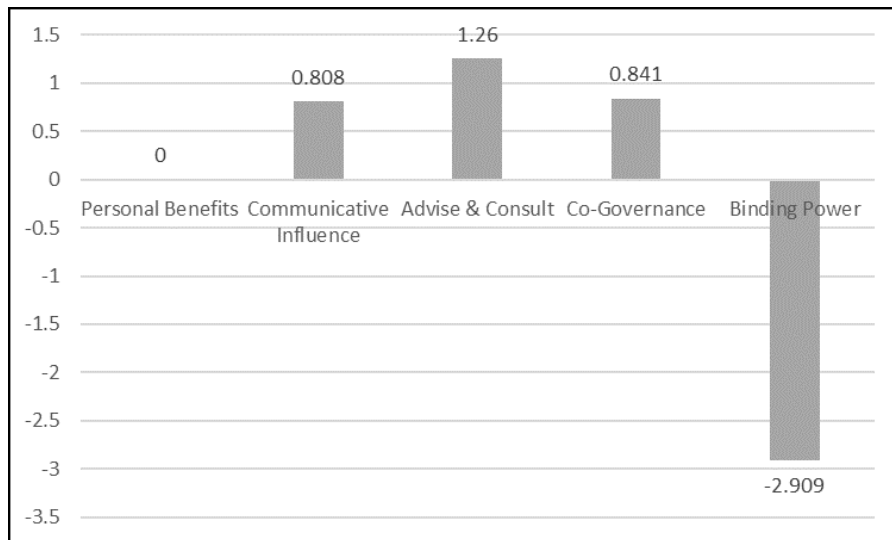

Figure 6.5: Average Deviation of the Average Utility Contribution of the Extent of Influence During Agenda-Setting

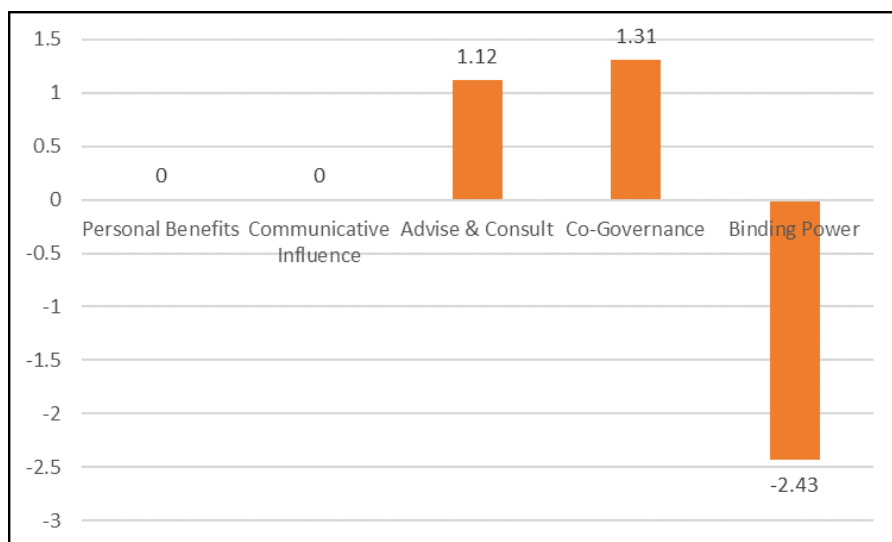

Figure 6.6: Average Deviation of the Average Utility Contribution of the Extent of Influence During Policy Formulation

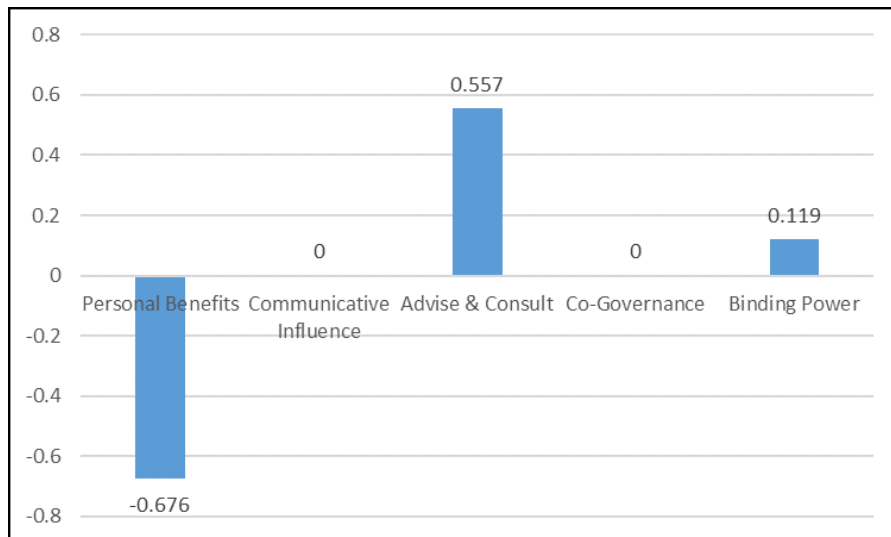

Figure 6.7: Average Deviation of the Average Utility Contribution of the Extent of Influence During Decision-Making

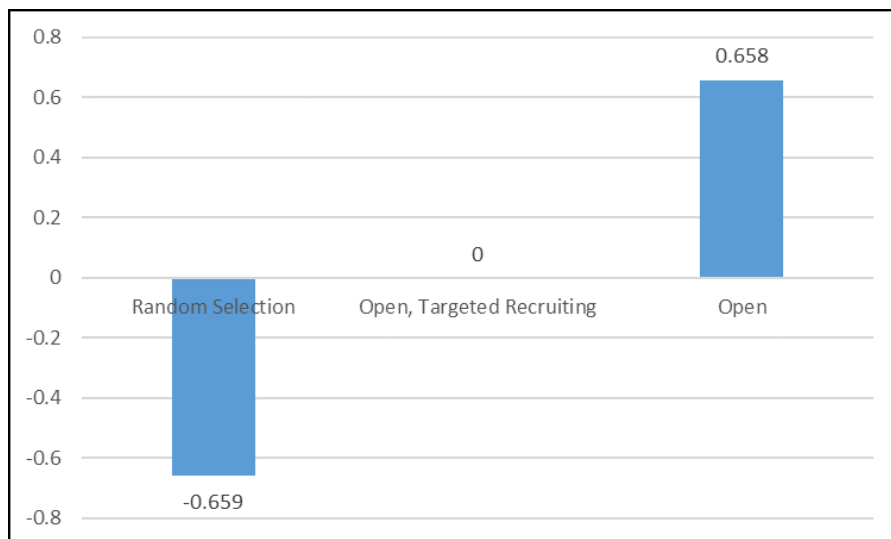

Figure 6.8: Average Deviation of the Average Utility Contribution of the Participation Selection Method During Decision-Making

6.7. Synthesis of Modelling Results

To summarise, first, a simple model was estimated, followed by an elaborate model. Firstly, the simple model is synthesised. Secondly, the elaborate model is synthesised. Interpretation and discussion of the results follow in chapter 7.

6.7.1. Simple Model

In the simple model, only the main effects were included. Thus, the results represent the preferences regardless *Moment of Participation*, except for its own attribute levels. Six significant parameter estimates were identified. Firstly, the alternative specific constants are addressed. Secondly, the significant levels of the attribute of *Extent of Influence* are synthesised. Thirdly, the significant levels of the attribute of *Mode of Participation* are synthesised, and finally, the significant levels of the attribute of *Participation Moment* are synthesised.

Alternative Specific Constants

As explained before, an alternative specific constant (ASC) is added to each alternative to capture any utility which is not specified by the main effects. In the simple model, all ASC parameter estimates are insignificant, and thus interpreted as being zero. So, from the simple model, no difference in preference for any of the two participation alternatives, or *No Participation* alternative can be identified.

Extent of Influence

From the attribute of *Extent of Influence* the *Communicative Influence*, *Advise & Consult* and *Co-Governance* had significant parameter estimates of respectively 0.602, 1.15, and 1.11 as visualised in Figure 6.2. This means that all else being equal, the *Advise & Consult* level is slightly preferred over the *Co-Governance* level. Furthermore, the levels of *Advise & Consult* and *Co-Governance* are preferred over the level of *Communicative Influence*. The *Binding Power* level causes a -2.86 deviation from the average utility contribution of the *Extent of Influence*. So, *Binding Power* is strongly unpreferred relative to all other modes of influence. *Advise & Consult* is preferred just over *Co-Governance*, and both are preferred about twice as strong as *Communicative Influence*. Finally, the parameter estimate of the insignificant level of *Personal Benefits* is assumed to be zero. Thus, it is still preferred over *Binding Power*, but unpreferred over *Advise & Consult*, *Co-Governance*, and *Communicative Influence*.

Mode of Participation

From the attribute *Mode of Participation* the *Listen as Spectator* and *Develop Preferences* level had significant parameter estimates of respectively 0.970 and 0.625 as visualised in Figure 6.3. The levels of *Express Preferences* and *Aggregate & Bargain* are insignificant, and therefore interpreted as zero. As explained, this yields a deviation from the average utility contribution of the reference level *Deliberate & Negotiate* of -1.595. This means *Listen as Spectator* is the most preferred *Mode of Participation*, followed by *Develop Preferences*. Then, both *Express Preferences* and *Aggregate & Bargain* are interpreted as not differing from the average utility contribution of *Mode of Participation*. Finally, *Deliberate & Negotiate* represents the least preferred *Mode of Participation*.

Participation Moment

From the attribute of *Participation Moment*, the interaction of *Decision-Making* is significant. It is estimated at -0.783, meaning that a relative aversion exists relative to the average utility contribution of the levels of the *Participation Moment*. As visualised in Figure 6.4, *Agenda-Setting* and *Policy Formulation* are interpreted as zero. Thus, the reference level of *Implementation* is 0.783 utils higher than the average contribution of the attribute levels of the *Participation Moment*. This means that *Implementation* is the most preferred level. *Agenda-Setting* and *Policy Formulation* are interpreted as equally preferred, whereas *Decision-Making* is the least preferred level.

6.7.2. Elaborate Model

In the elaborate model, the interactions of the attribute of *Participation Moment* with all other categorical attributes are included. With that, participation preferences per stage in the policy cycle are identified. Thus, this subsection focuses on identifying the differences between the various levels of the *Participation Moment*. The significant interaction effects with the *Extent of Influence*, and *Participation Selection Mode* are subsequently discussed. The interactions with the *Mode of Participation* are not discussed

as none are significant. Furthermore, the analysis of the reference level of *Implementation* within an interaction term is not considered due to time constraints.

Alternative Specific Constants

In the elaborate model, the ASCs for alternatives one and two are insignificant. However, the ASC parameter of the *No Participation* alternative is significant and estimated at -1.05. This means, all else being equal, derive -1.05 utils from the *No Participation* alternative. So, an aversion to the *No Participation* alternative exists, and generally, participation is preferred.

Extent of Influence

From all interactions with the *Participation Moment*, those interacted with the *Extent of Influence* yield most significant parameters. The individual deviations from the average utility contribution of the *Extent of Influence* for each *Moment of Participation* were depicted in Figure 6.5, Figure 6.6, and Figure 6.7. Also, differences between levels of *Participation Moment* can be distinguished. These differences are visualised in Figure 6.9. Within the levels of *Agenda-Setting* and *Policy Formulation*, *Binding Power* stands out for being the least preferred level of *Extent of Influence*. However, in contrast, *Binding Power* is preferred above average in the level of *Decision-Making*. Furthermore, the level of *Decision-Making* stands out as it is the only level of the *Participation Moment* with a significant aversion to the level of *Personal Benefits*. The level of *Agenda-Setting* is also unique in this sense as it is the only level of the *Participation Moment* having a more than average appreciation for the level of *Communicative Influence*. The *Advise & Consult* level is significant for all *Agenda-Setting*, *Policy Formulation*, and *Decision-Making*. In addition, *Advise & Consult* is also the most preferred level for the levels of *Agenda-Setting* and *Decision-Making*. Lastly, the level of *Co-Governance* stands out for the level of *Policy Formulation*, making it the most preferred level for this level of the *Participation Moment*.

Participation Selection Mode

The only other significant interaction with the *Participation Moment* is the interaction of *Random Selection* with *Decision-Making*, as depicted in Figure 6.8. This means that a significant aversion to *Random Selection*, and preference for an *Open Participation Selection Method*, only appeared in the *Decision-Making* level of the *Participation Moment*.

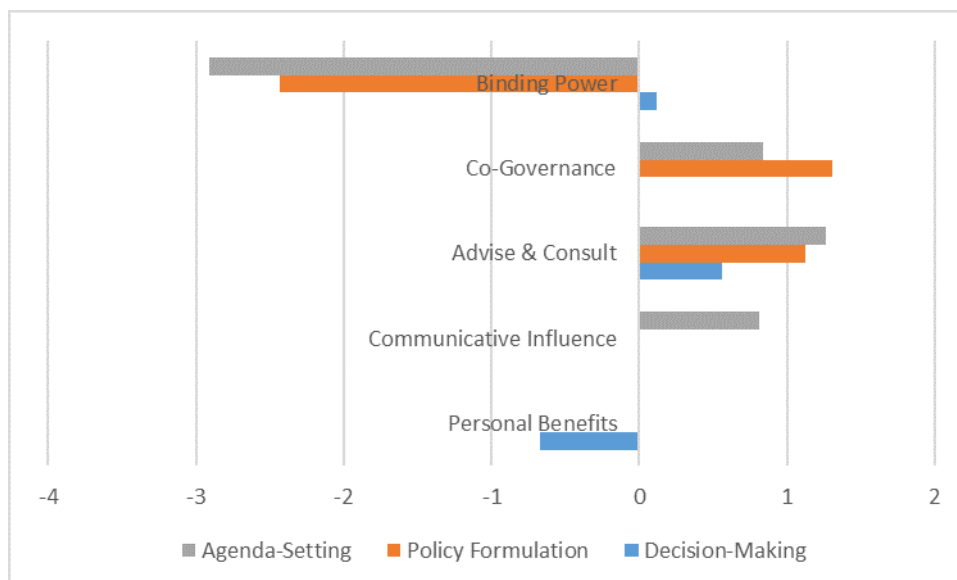

Figure 6.9: Differences in Average Utility Contributions for the Extent of Influence per Moment of Participation

6.8. Chapter Conclusion

In this section, a conclusion is drawn from the results of the discrete choice experiment to answer the sub-question of:

4. What results do the DCE yield?

In this section, firstly, the descriptive results are concluded. Secondly, the general preferences from the simple model are concluded. Lastly, the preferences per stage in the policy cycle are concluded.

6.8.1. Descriptive Results

To summarise, firstly, the survey was distributed in the personal network of the researcher, and locally to the Dutch province of Utrecht. Ultimately, 110 respondents completed the survey. The sample was deemed not completely representative of the Dutch population but lay in the range of the estimated needed number of respondents for the estimation of the DCE.

The *Participation Moment of Implementation* was relatively chosen most often over *No Participation*. The phases of *Agenda-Setting* and *Policy Formulation* are concluded as the second most often chosen, and *Decision-Making* was relatively chosen the least amount of times. For the relative percentage of choices of each attribute level, note that a participation scenario consisted of multiple attributes. This means that the descriptive results should be interpreted carefully as the relative importance of each attribute level cannot be derived from these percentages. However, the descriptive results of *No Participation* and the attributes of *Participation Moment* correspond to the modelling results. The descriptive results of the *Extent of Influence* and *Costs* do not fully correspond with the modelling results but are in line with them. The descriptive results of *Mode of Participation* and *Participation Selection Method* do not correspond to the modelling results.

Lastly, most respondents favoured a Monday evening for attending a physical participation event.

6.8.2. General Preferences

In conclusion, the simple model yielded that the *Extent of Influence*, *Mode of Participation*, and *Participation Moment* influence the way how respondents traded off different participation scenarios.

Firstly, respondents generally prefer the deployment of a participation process for PTN development in which citizens can *Advise* policymakers and thus are *Consulted*. This preference for *Advise & Consult* is shortly followed by *Co-Governance* of citizens and policymakers. Respondents generally also positively value if a deployed participatory process yields a *Communicative Influence*. However, generally, an aversion exists to deploying a participatory process with *Binding Power*.

Secondly, respondents generally prefer the deployment of a participatory process where citizens can *Listen as Spectator*. In addition, citizens valued a process where citizens *Develop Preferences* positively as well. Furthermore, respondents did not value a process where citizens can *Express Preferences* or *Aggregate & Bargain* more or less than the average valuation of any *Mode of Participation*. Lastly, respondents had an aversion to a participatory process in which citizens *Deliberate & Negotiate*.

Thirdly, the *Implementation* phase within the policy cycle is most preferred for enabling participation. The phases of *Agenda-Setting* and *Policy Formulation* were evenly favoured after the *Implementation* phase. Finally, the phase of *Decision-Making* is least preferred to enable participation.

6.8.3. Preferences per Participation Moment

The elaborate model yielded the insight that generally, deploying any participatory process is preferred over *No Participation*. Also, costs were a significant factor in trading off participation scenarios. The elaborate model furthermore provides insights into the preferences per *Participation Moment*. During *Agenda-Setting* and *Policy Formulation* only the *Extent of Influence*, besides costs, significantly influenced the trade-off between participation scenarios. During *Decision-Making*, in addition to the *Extent of Influence*, also the *Participation Selection Method* influences the trade-off between participation sce-

narios.

Agenda-Setting

During *Agenda-Setting* an aversion to participatory processes with *Binding Power* exists. Respondents preferred a process in which citizens can *Advise* policy-makers, and thus are *Consulted*. Furthermore, respondents positively valued processes with respectively *Co-Governance* and *Communicative Influence* as well. Lastly, participatory processes in which citizens only yield *Personal Benefits* were valued only over *Binding Power*.

Policy Formulation

During *Policy Formulation* an aversion to participatory processes with *Binding Power* also exists. However, the *Policy Formulation* stage differs from the *Agenda-Setting* stage in a way that *Co-Governance* is the most preferred form of influence. Nonetheless, respondents still positively value the *Advise & Consult* mode of influence. Participatory processes yielding *Personal Benefits* or a *Communicative Influence* were valued equally by respondents but only preferred above *Binding Power*.

Decision-Making

During *Decision-Making* both the *Extent of Influence* and the *Participation Selection Method* significantly influenced the way respondents traded off participation scenarios. Firstly, the *Extent of Influence* is concluded. Secondly, the *Participation Selection Method* is concluded.

Firstly, contrary to the phases of *Agenda-Setting* and *Policy Formulation*, respondents positively valued participatory processes with *Binding Power*. However, the *Advise & Consult* mode of influence was preferred best. Also contrary to the phases of *Agenda-Setting* and *Policy Formulation* is the aversion to participatory processes in which citizens only yield *Personal Benefits*. Finally, processes with *Co-Governance* and a *Communicative Influence* are only valued over processes with *Personal Benefits* during *Decision-Making*.

Secondly, the *Decision-Making* phase was the only phase of the *Participation Moment* in which the *Participation Selection Method* significantly influenced the way respondents traded off participation scenarios. Respondents preferred an *Open Participation Selection Method*, and had an aversion to *Random Selection*. Finally, respondents neither had a preference for nor an aversion to participation scenarios with *Open, Targeted Recruiting*.

7

Discussion and Recommendations for Future Research

In this chapter, the results of this study are discussed. Firstly, the main findings are discussed. Secondly, the limitations and their implications for the results are discussed. Finally, recommendations for further research for each sub-question are made.

7.1. Main Findings

As far as could be identified, previously, scholars mainly focused on a participation ladder such as the one by Arnstein (1969) when researching preferences in citizen participation (e.g. Langer et al., 2017; Corbié, 2017). By using the dimensions of Fung and Kennedy (2006) this study adapted a wider and more complete scope of citizen participation. Furthermore, no literature was found that identified participation preferences during a whole policy cycle such as the one defined by Jann and Wegrich (2007). Willems et al. (2020) analysed participation preferences across differences in green infrastructure, but only distinguished between project design, project delivery, and project maintenance. By mapping participation preferences along the policy cycle of Jann and Wegrich (2007), this study adds to the knowledge of participation preferences at different moments in policy-making and enables comparison between studies. Thus, as far as known, this study is the first to assess citizen participation in a broad context. The developed discrete choice experiment (DCE) goes beyond the concept of participation ladders and also takes into account the temporal dimension of policy-making. In this section, the main results of this study are discussed.

The results revealed that the *Participation Moment*, *Extent of Influence*, and *Mode of Participation* generally influence the way respondents weigh different participation scenarios. Furthermore, respondents mainly weigh the *Extent of Influence* differently per *Participation Moment*.

7.1.1. Participation Moment

Respondents preferred participation scenarios with the *Participation Moment of Implementation*. Participation in this phase means all major design choices have already been made, but some practical decisions still need to be made. Furthermore, respondents had an aversion towards participation scenarios with *Decision-Making* as *Participation Moment*. In this phase, citizens could decide about what themes identified during *Policy Formulation* should be developed. Citizens could, for example, use decision criteria like effectiveness, efficiency, equity, feasibility, and flexibility.

The preference for the *Implementation* phase was not expected as in this phase, citizens have the least leeway in decisions. It also contrasts with findings of Willems et al. (2020). They found that the ambitions of citizens to participate during the project delivery stage of green infrastructure projects are low. Two possible explanations are identified. Firstly, Willems et al. (2020) took a citizen perspective of participating, whereas this study takes the perspective of identifying what citizens think the government should do. Possibly, participation preferences differ when it comes to how a citizen wants to participate

itself, or how a citizen thinks the government should let citizens participate. Research of Hibbing and Theiss-Morse (2002), Den Ridder and Dekker (2015), and Den Ridder et al. (2021) state that citizens do not have much confidence in the political competencies of fellow citizens. Possibly, citizens do not trust other citizens to participate at an earlier *Moment of Participation*, as the earlier, the greater the potential influence on the final design of a PTN. Secondly, Willems et al. (2020) studied citizen participation in the context of green infrastructure development, whereas this study took place in the context of PTN development. As Delli Carpini et al. (2004) already mentioned, participation preferences can differ per participation topic. In the case of, for example, the development of an asylum seekers' centre or the development of a wind energy park citizens might want to prefer earlier participation to have more leeway in the development plans as these kinds of projects possibly create more public unrest than the development of a PTN.

7.1.2. Extent of Influence

With regards to the *Extent of Influence*, respondents generally preferred participation scenarios in which citizens *Advise* policymakers and thus are *Consulted*. This means respondents prefer when government officials commit themselves to the input gathered, but they keep their authority and power Fung and Kennedy (2006). The respondents valued the participation scenarios with *Co-Governance* second best. This means citizens join in official cooperation with government officials and they develop policies together Fung and Kennedy (2006). Interestingly, respondents had a relatively strong aversion to participation scenarios with *Binding Power*. This means respondents had an aversion to participation scenarios with direct authority on policy decisions (Fung & Kennedy, 2006).

These findings contrast to the implication of the often-used participation ladder. By using the ladder metaphor a qualitative value judgement is implied as more influence corresponds to a higher step on the ladder. Thus, a participation ladder implies the more influence, the better. However, this study showed respondents had an aversion to *Binding Power*, and favoured *Advise & Consult* above *Co-Governance*. This adds to findings by Den Ridder et al. (2021) of the Netherlands Institute for Social Research (*Sociaal Cultureel Planbureau*). They find that most citizens prefer more participation, but less citizens actually prefer more influence on decisions. An explanation for this could again be that respondents do not trust the citizens which are selected for the participation process to make a right choice such as indicated by Hibbing and Theiss-Morse (2002), Den Ridder and Dekker (2015), and Den Ridder et al. (2021). This could imply that respondents do trust policymakers in making the choice.

However, the preference for mainly *Advise & Consult* and *Co-Governance* implies that respondents do think the input of citizens should be taken seriously. The preference for *Advise & Consult* was not expected as other literature indicated a preference for *Co-Governance* (Langer et al., 2017; Corbié, 2017). However, firstly, Langer et al. and Corbié studied participation preferences from the perspective of how citizens want to participate themselves. This study took a different perspective as it studied how citizens think the government should let citizens participate. So, this could imply that citizens have different preferences on how they participate themselves than on how they think the government should let citizens participate. Secondly, these studies took place in a wind energy context. This suggests that citizens want to have more influence on policymaking in wind energy park development than in PTN development.

Differences per Participation Moment

The results of the elaborate model revealed that in both *Agenda-Setting* and *Decision-Making* respondents preferred participation where citizens *Advise* policymakers, and thus are *Consulted*. However, during *Policy Formulation* respondents preferred *Co-Governance*, just above *Advise & Consult*. This implies that during *Agenda-Setting* and *Decision-Making* citizens believe policymakers should have the final say, but during *Policy Formulation* citizens and policymakers should come to a decision together.

Furthermore, during *Agenda-Setting* and *Policy Formulation*, respondents had an aversion to participation scenarios with *Binding Power*. However, during *Decision-Making*, respondents valued participation scenarios with *Binding Power* positively. This implies that a significant share of citizens believe that citizens deserve a more decisive voice during *Decision-Making*. The aversion to participation scenarios where citizens only derive *Personal Benefits* during *Decision-Making* is consistent with this supposition.

As far as known, this study is the first to identify differences across the policy cycle for the preference of the *Extent of Influence* of citizen participation. As discussed previously, often, solely the ladder metaphor is used in citizen participation literature. By using the dimensions identified by Fung and Wright (2003), a richer view of citizen participation preferences is captured.

7.1.3. Mode of Participation

Finally, respondents generally preferred *Listen as Spectator* as *Mode of Participation* when trading off participation scenarios. In this mode, citizens often only attend and absorb information, and do not put forward their own views (Fung & Kennedy, 2006). This does not stroke with the results from the *Extent of Influence*. In this study, it was assumed that if citizens could only *Listen as Spectator*, the *Extent of Influence* could only be *Personal Benefits*. However, participation scenarios which yielded *Personal Benefits* were not valued more than the other modes of influence. Furthermore, the aversion to participation scenarios in which citizens *Deliberate & Negotiate* does not stroke with it being described as the deliberative ideal of democracy (Cohen, 1989; Gutmann and Thompson, 1996). Two possible explanations for this are identified. Firstly, it could be that respondents have an aversion to time-intensive participation scenarios. This is supported by the research of Den Ridder et al. (2021), who state that the majority of citizens think their fellow citizens do not have enough time to make political decisions. Secondly, the respondents might have had an aversion to more intensive participation scenarios because these scenarios were deemed to be more expensive in this study.

7.1.4. Aversion To No Participation And Costs

Finally, the elaborate model revealed an aversion to *No Participation* and *Costs*. The aversion towards *No Participation* means that respondents generally prefer any kind of participation scenario above a *No Participation Scenario*. The aversion to *Costs* is in line with expectations, as people generally do not like to spend money.

7.2. Limitations and Impacts on Results

During this study, literature research, interviews, and market research was used to inform DCE design. In this section, the limitations and their impact on the results are discussed.

7.2.1. Literature Research

The literature research yielded four qualitative levels, and one quantitative level. Firstly, the four qualitative levels are discussed. Secondly, the quantitative level is discussed.

Participation Selection Method, Mode of Participation, and Extent of Influence

The majority of the attributes, namely *Participation Selection Method*, *Mode of Communication & Decision*, and *Extent of Authority & Power* were taken from "Varieties of Participation in Complex Governance" of Fung and Kennedy (2006). However, earlier Fung and Kennedy identified eight institutional design choices instead of three. In *Deepening Democracy: Institutional Innovations in Empowered Participatory Governance* Fung named the vision, who, what, how, why, frequency, empowerment, and monitoring as eight institutional design choices for public participation. In this study, the 'what' choice is clear as the participation topic concerns public transport node (PTN) development. In addition, the who, how, and empowerment choices are captured by the attributes of respectively *Participation Selection Method*, *Mode of Communication & Decision*, and *Extent of Authority & Power*. Although Fung and Kennedy (2006) synthesised eight design choices into the ultimate three design choices, the frequency aspect from Fung and Wright (2003) could be added as a relevant characteristic for citizen participation. Now, it is only mentioned once that *Deliberate & Negotiate* of the *Mode of Communication & Decision* is often more than a one-time endeavour. On the other hand, adding another attribute would also add more complexity to the discrete choice experiment (DCE) as one more attribute needs to be considered by respondents, and analysed by the researcher.

Participation Moment

Although the design choice of frequency is not explicitly considered an attribute, it still is implicitly considered via the attribute of *Participation Moment*, with according stages in the policy cycle. Although it

implies one variation of participation per stage of the policy cycle, considering the *Participation Moment* allows for different modes of participation at different moments in time.

The implication for this study of using the policy cycle described by Jann and Wegrich (2007) as an attribute with discrete levels is that it simplifies the process of policy-making by dividing it into five standalone stages. In reality, policy-making is expected to be more erratic and diffuse. Nonetheless, using the policy cycle of Jann and Wegrich (2007, p. 58) “[...] allows the use of different analytical perspectives and corresponding research questions”. Thus, using the policy cycle enables comparison between studies which is deemed valuable as public participation is case-dependent.

Costs

The final attribute identified to be a relevant characteristic of citizen participation is *Costs*. As mentioned earlier, only the monetary costs of using citizen participation are considered. Thus, the social costs and benefits of participation are not considered. In reality, the costs and benefits of citizen participation are more comprehensive than just the monetary costs of engagement. However, a complete picture of the social costs and benefits could not be found in the literature.

The implication for this study is that respondents did not get a complete picture of social costs and benefits, but only of the estimated monetary costs of engagement.

7.2.2. Interviews and Market Research

Just as for the literature research, firstly, the four qualitative levels are discussed. Secondly, the quantitative level is discussed.

Qualitative Level Descriptions

The level and attribute descriptions of the *Participation Moment*, *Participation Selection Method*, *Mode of Participation*, and *Extent of Influence* were established based on both literature research and interviews. Where applicable, the descriptions have been adapted to the case of PTN development. With these results, all levels of the *Participation Moment* were fit to the case of PTN development.

Two limitations of these descriptions can be noted. The first limitation is that due to the compact nature of the level description for the DCE, only a limited amount of information can be given to respondents. Thus, a trade-off had to be made between a concise and a comprehensive level description. The second limitation is that the case-specific information is limited to that extracted from the interviews. Even though a clear context is provided in the corresponding level descriptions, a more diverse group of interviewees might have provided more vivid level descriptions adapted to the context of PTN development.

The implication for this study is that the DCE respondents decided on scenarios with limited and compact information. However, the information gathered from the interviews also offers further possibilities. Moreover, only limited parts of the information were used in this study. The interviews can be a source for further research in the field of citizen participation. A detailed analysis of the interviews can be found in section C.7. In addition, the full transcriptions of the interviewees who gave their consent can be found in section C.6.

Costs

After the qualitative levels, the levels of the quantitative cost attribute were developed. This resulted in seven levels ranging from €12,500 to €625,000. Although the upper and lower limit of the range have been verified, a limitation is that the range is ultimately based on information from a single participation company. Furthermore, in reality, the costs of a participation process might not only depend on the *Participation Selection Method* and *Mode of Participation* as assumed.

The implication for this study is that DCE respondents might make decisions based on an incomplete view of the costs.

7.2.3. DCE Design

After the attribute levels were established, the DCE was designed. Three limitations are noted for the DCE design. Firstly, the iterations in the model specification are discussed. Secondly, the number of

choice sets is discussed. Finally, the lack of a pre-test of the DCE is discussed. The limitations of the DCE method itself can be found in chapter 2.

Two Estimation Models on One Experimental Design

In chapter 5 the experimental design software NGene was used. Utility functions were specified for which NGene generated an efficient design. This phase is called model specification. Later, two Multinomial Logit (MNL) choice models were estimated on the data collected with the experimental design. The simple model included the main effects, and the elaborate model included the interaction effects of the attribute *Participation Moment* with all other attributes. However, the utility functions of the simple and elaborate model differ from the ones specified in NGene. This means that the experimental design was not optimal for estimating the simple or elaborate model.

Ideally, an experimental design would be optimised for one estimation model. Although both the simple and elaborate models could be estimated, an experimental design optimised for each estimation model would result in more accurate parameter estimates.

Pre-Testing

A second limitation of the experimental design is that the DCE has not been pre-tested with respondents. Pre-testing could have improved the DCE in two ways. Firstly, pre-testing could have improved the design of the survey design. Possible ambiguous attribute and level descriptions could have been identified and improved. It could also have been checked whether the target audience could manage the number of choice sets (Hall et al., 2004). If not, the number of choice tasks per respondent could have been changed. Secondly, pretesting the DCE could have improved the experimental design by making it more efficient.

If the DCE had been pre-tested, prior parameters could have been estimated. These so-called priors can be used to make the experimental design more efficient than a design without prior knowledge of the parameter estimates.

7.2.4. DCE Sample

As mentioned before, 110 respondents completed the survey. This number of respondents allowed for the estimation of both the simple and elaborate models. In addition, Monday evening was identified as the time when most respondents were most likely to attend a physical participation event.

Two limitations should be noted with regard to the group of respondents. Firstly, the sample was not considered fully representative of the Dutch population. The implication for this study is that the results should be interpreted carefully, as they probably cannot be generalised to the entire Dutch population. Secondly, the number of respondents allowed the estimation of both the simple and elaborate model, but could not enable group segmentation. Therefore, the preferences of specific groups of citizens could not be determined. Finally, it is expected that a larger group of respondents would have resulted in more accurate parameter estimates, i.e. more significant parameters.

7.3. Recommendations for Future Research

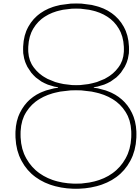
Based on the discussion above, recommendations for future research are made. Recommendations are made for subsequently selecting attributes for citizen participation research, the interviews and establishing the attribute levels, the DCE design, and the DCE analysis.

With regard to selecting attributes for citizen participation research, three recommendations are made. Firstly, it is recommended to deviate from only using a participation ladder when analysing preferences for citizen participation. Instead, it is suggested to take a broader perspective by for example considering the institutional design space defined by Fung and Kennedy (2006). Secondly, it is also recommended to ground research within the policy cycle to enable comparison between studies. Furthermore, this enables a more comprehensive view of participation preferences throughout different stages of policy-making. Lastly, it is recommended to get a full picture of the societal costs and benefits of citizen participation. In this way, a better comparison between different modes of participation can be made.

With regard to the interviews and establishing the attribute levels three recommendations are made. Firstly, it is encouraged to make full use of the information gathered from the interviews. A large part of the information is not used and could be useful for further research in the field of public participation. Secondly, it is recommended to improve the understanding of what factors influence the costs of a participation process. Thirdly, it is recommended to also use qualitative research methods to allow for a more elaborate discussion of attribute levels. For example, researchers can use focus groups to first extensively explain the implications of each attribute and attribute levels and then facilitate a discussion about it. In addition, researchers can facilitate focus groups for different target audiences to get a broad understanding of participation preferences.

With regard to the DCE design, two recommendations are made. These recommendations apply especially if this study is to be continued. Firstly, it is recommended to align the utility functions in the model specification phase with the utility functions in the model estimation phase. Secondly, it is recommended to pre-test the DCE to obtain information on survey ambiguity and to estimate prior parameters. The estimates from this study can possibly be used as prior estimates for future research.

With regard to the DCE analysis, four recommendations are made. The first recommendation, if this study would be continued, is to expand the sample of respondents. The reason for this is twofold. Firstly, it is expected that a larger number of respondents cause the parameter estimates to become more reliable which leads to more reliable and elaborate results. Secondly, a larger number of respondents allows for group segmentation of the results. In this way, for example, local preferences can be identified, as well as preferences of certain demographic groups. The second recommendation is to diversify the sample of respondents. This recommendation can be combined with the first recommendation. By diversifying the sample of respondents the results of the DCE can become representative for the entire population. Furthermore, in case of a sufficient number of respondents, this also allows for identifying the group preferences of a more diverse set of population groups. The third recommendation is to study the rationales of citizens for their participation preferences. In this way, it can be identified why citizens have certain preferences for certain participation scenarios. Also, the interpretation of the study results above can be either verified or new explanations can be identified. As mentioned above, e.g. focus groups can be used for this. Finally, it is recommended to study the preferences for participation scenarios in a different context than the one of PTN development. As mentioned earlier, participation preferences can differ per participation topic, but perhaps general preferences can be identified when enough are compared. Potentially, the DCE set-up of this study can be used if the case-dependent attribute levels are suited to the new case. However, it is advised to consider, and possibly improve, the limitations of this study which were mentioned before.

Conclusion and Policy Recommendations

In this chapter, a conclusion is drawn from the results and recommendations for policymakers are made.

8.1. Conclusion

This section concludes the new findings and results of this study and answers the main research question as formulated in chapter 1:

How do citizens weigh different attributes of citizen participation regarding the policy-making process by the province of Utrecht in the context of public transport node development?

Firstly, five relevant attributes of citizen characteristics were identified, being *Participation Moment*, *Participation Selection Method*, *Mode of Participation*, *Extent of Influence*, and *Costs*. By doing so, the three institutional design dimensions of Fung and Kennedy (2006) were expanded with the *Participation Moment* and *Costs*. Secondly, the attribute levels were established, described, and tailored to the case of public transport node (PTN) development. This enables other scholars to design their own discrete choice experiment (DCE) tailored for citizen participation regarding PTN development. In addition, by establishing the *Costs* levels, a knowledge gap is addressed regarding the monetary costs of a variety of participation scenarios. Thirdly, a full DCE survey was developed, enabling respondent collection. As far as known, this was the first DCE which evaluated citizen participation beyond the scope of the concept of any participation ladder. Fourthly, a simple and an elaborate multinomial logit (MNL) model were estimated which revealed respectively general participation preferences, and participation preferences per *Participation Moment*.

From this study, it is concluded that citizens significantly weigh the attributes of *Participation Moment*, *Extent of Influence*, *Mode of Participation*, and *Costs* when stating their preferences over which participation scenario the province of Utrecht should choose. Firstly, citizens prefer the province of Utrecht to deploy citizen participation during the *Implementation* phase of PTN development. Secondly, citizens prefer citizen participation in which the province takes the input of citizens seriously, but policymakers have the final say. Thirdly, citizens prefer the least intensive *Mode of Participation*, namely to *Listen as Spectator*. In addition, participation preferences differ per *Moment of Participation*. During *Agenda-Setting* citizens prefer the province to deploy participation in which the province takes the input of citizens seriously, but policymakers have the final say. During *Policy Formulation*, when all alternatives for PTN development are identified, citizens prefer participation where citizens and policymakers are formally equal. During *Decision-Making*, when it is decided which alternatives to develop, citizens again prefer participation in which citizens *Advise* policymakers and thus are *Consulted*. Moreover, during *Decision-Making* citizens prefer an *Open Participation Selection Method* in which anyone can participate. Finally, citizens have an aversion to *Costs*, and generally any participation is preferred above *No Participation*.

8.2. Recommendations for Policymakers

Based on the discussion from the previous chapter, and the conclusions from above, the following recommendations are made for policymakers. It should be noted that these recommendations are mainly applicable to Dutch policymakers, as this study was performed in the context of public transport node (PTN) development in the province of Utrecht. First and foremost, if policymakers want to gather insights into the participation preferences of their citizens, it is advised to collect a representative sample of their target population. The discrete choice experiment (DCE) which is designed in this study can be re-used for this purpose. Furthermore, the following six recommendations are made based on this study sample.

Firstly, it is recommended to deploy citizen participation in the first place, as generally any kind of participation is preferred above no participation. Secondly, it is encouraged to deploy citizen participation throughout the complete policy cycle. However, if budget does not allow this citizens valued participation first in the *Implementation* phase, subsequently followed by the *Policy Formulation* phase, the *Agenda-Setting* phase, and finally the *Decision-Making* phase. Thirdly, during *Agenda-Setting*, it is advised to have citizens advise policymakers. Thus, policymakers take the input of citizens seriously, but policymakers have the final say about which societal issues should be addressed. Fourthly, during *Policy Formulation*, it is recommended to have citizens formally join policymakers to identify the possible options and the important themes for a public transport node. Thus, it is recommended to let policymakers and citizens be formally equal in this process. Fifthly, during *Decision-Making*, it is again advised to let citizens advise policymakers. Thus, policymakers take the input of citizens seriously, but policymakers have the final say about which options and themes identified during the *Policy Formulation* phase should be developed. Finally, it is recommended to choose a Monday evening for organising a physical participation meeting.

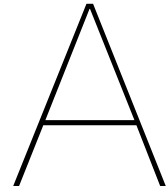
Bibliography

- Algemene Rekenkamer. (n.d.). Doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoek. <https://www.rekenkamer.nl/over-de-algemene-rekenkamer/werkwijze/doelmatigheids--en-doeltreffendheidsonderzoek>
- Ansari, W. E., & Andersson, E. (2011). Beyond value? Measuring the costs and benefits of public participation. <https://doi.org/10.1108/14769011111191467>
- Arnstein, S. R. (1969). A Ladder Of Citizen Participation. *Journal of the American Institute of Planners*, 35(4), 216–224. <https://doi.org/10.1080/01944366908977225>
- Baltussen, R., & Niessen, L. (2006). Priority setting of health interventions: The need for multi-criteria decision analysis. *Cost Effectiveness and Resource Allocation*, 4(1), 1–9. <https://doi.org/10.1186/1478-7547-4-14/FIGURES/2>
- Bierlaire, M. (2015). BisonBiogeme: syntax of the modeling language.
- Bishop, P., & Davis, G. (2002). Mapping Public Participation in Policy Choices. *Australian Journal of Public Administration*, 61(1), 14–29. <https://doi.org/10.1111/1467-8500.00255>
- Carlsson, F., & Martinsson, P. (2003). Design techniques for stated preference methods in health economics. *Health Economics*, 12(4), 281–294. <https://doi.org/10.1002/HEC.729>
- CBS. (2022). Hoeveel mensen met een migratieachtergrond wonen in Nederland? <https://www.cbs.nl/nl-nl/dossier/dossier-asiel-migratie-en-integratie/hoeveel-mensen-met-een-migratieachtergrond-wonen-in-nederland->
- ChoiceMetrics. (2018). Ngene 1.2 USER MANUAL & REFERENCE GUIDE - The Cutting Edge in Experimental Design. <http://www.choice-metrics.com/NgeneManual120.pdf>
- Cohen, J. (1989). Deliberative Democracy. In A. Hamlin & P. Pettit (Eds.), *The good polity: Normative analysis of the state* (pp. 17–34). Basil Blackwell.
- Corbié, J. (2017). *Citizen and consumer preferences for non-market environmental impacts of wind and solar energy farms* (Doctoral dissertation). <https://repository.tudelft.nl/islandora/object/uuid:86c81954-2ef8-468b-ad39-f855bb035555>
- Cunningham, J. V. (1972). Citizen Participation in Public Affairs. *Public Administration Review*, 32, 589. <https://doi.org/10.2307/975227>
- Delli Carpini, M. X., Cook, F. L., & Jacobs, L. R. (2004). PUBLIC DELIBERATION, DISCURSIVE PARTICIPATION, AND CITIZEN ENGAGEMENT: A Review of the Empirical Literature. *Annual Review Political Science*, 7, 315–344. <https://doi.org/10.1146/ANNUREV.POLISCI.7.121003.091630>
- dell'Olio, L., Ibeas, A., Oña, J. d., & Oña, R. d. (2018). Designing a Survey for Public Transport Users. *Public Transportation Quality of Service*, 49–61. <https://doi.org/10.1016/B978-0-08-102080-7.00004-5>
- Den Ridder, J., & Dekker, P. (2015). *Meer democratie, minder politiek?* (Tech. rep.). Sociaal en Cultureel Planbureau. <https://www.scp.nl/publicaties/publicaties/2015/10/02/meer-democratie-minder-politiek>
- Den Ridder, J., Fiselier, T., & Van Ham, C. (2021). *Draagvlak voor het burgerforum* (tech. rep.). Sociaal en Cultureel Planbureau. <https://www.scp.nl/publicaties/publicaties/2021/11/04/draagvlak-voor-het-burgerforum>
- Edelenbos, J., & Monnikhof, R. (1998). Spanning in interactie : een analyse van interactief beleid in lokale democratie, 247 p. :
- European Committee. (2022). Horizon Europe - Cluster 2 - Destination 1 - "The future of democracy and civic participation". <https://fundit.fr/en/calls/horizon-europe-cluster-2-destination-1-future-democracy-and-civic-participation>
- Fiorino, D. J. (1990). Citizen Participation and Environmental Risk: A Survey of Institutional Mechanisms: <http://dx.doi.org/10.1177/016224399001500204>, 15(2), 226–243. <https://doi.org/10.1177/016224399001500204>
- Friess, D., & Eilders, C. (2015). A Systematic Review of Online Deliberation Research. *Policy & Internet*, 7(3), 319–339. <https://doi.org/10.1002/POI3.95>

- Fung, A. (2003). Survey Article: Recipes for Public Spheres: Eight Institutional Design Choices and Their Consequences*. *Survey Article: Recipes for Public Spheres: Eight Institutional Design Choices and Their Consequences**, 11(3), 338–367.
- Fung, A. (2004). *Empowered Participation: Reinventing Urban Democracy*. Princeton University Press. <https://doi.org/10.1515/9781400835638/HTML>
- Fung, A., & Kennedy, J. F. (2006). Varieties of Participation in Complex Governance. *Public Administration Review*, 66(SUPPL. 1), 66–75. <https://doi.org/10.1111/J.1540-6210.2006.00667.X>
- Fung, A., & Wright, E. O. (2003). *Deepening Democracy: Institutional Innovations in Empowered Participatory Governance* (R. N. Abers, G. Baiocchi, J. Cohen, P. Heller, B. C. Karkkainen, R. S. Krantz, J. Mansbridge, J. Rogers, C. W. Thomas, & T. T. Isaac, Eds.; Vol. 4). Verso. www.therunninghead.com
- Gemeente Woerden. (2021). Participatie | Deelgebied Brug & Omgeving. <https://brugwoerdenwest.nl/participatie1/geef+je+aandachtspunten+mee/default.aspx>
- Gill, P., Stewart, K., Treasure, E., & Chadwick, B. (2008). Methods of data collection in qualitative research: Interviews and focus groups. *British Dental Journal*, 204(6), 291–295. <https://doi.org/10.1038/BDJ.2008.192>
- Grossardt, T. H., & Bailey, K. (2018). *Transportation Planning and Public Participation: Theory, Process, and Practice*.
- Guaraldo Choguill, M. B. (1996). A ladder of community participation for underdeveloped countries. *Habitat International*, 20(3), 431–444. [https://doi.org/10.1016/0197-3975\(96\)00020-3](https://doi.org/10.1016/0197-3975(96)00020-3)
- Gutmann, A., & Thompson, D. (1996). *Democracy and Disagreement*. Harvard University Press. <https://repository.library.georgetown.edu/handle/10822/889634>
- Hall, J., Viney, R., Haas, M., & Louviere, J. (2004). Using stated preference discrete choice modeling to evaluate health care programs. *Journal of Business Research*, 57(9), 1026–1032. [https://doi.org/10.1016/S0148-2963\(02\)00352-1](https://doi.org/10.1016/S0148-2963(02)00352-1)
- Hauber, A. B., González, J. M., Groothuis-Oudshoorn, C. G., Prior, T., Marshall, D. A., Cunningham, C., IJzerman, M. J., & Bridges, J. F. (2016). Statistical Methods for the Analysis of Discrete Choice Experiments: A Report of the ISPOR Conjoint Analysis Good Research Practices Task Force. *Value in Health*, 19(4), 300–315. <https://doi.org/10.1016/J.JVAL.2016.04.004>
- Hibbing, J. R., & Theiss-Morse, E. (2002). *Stealth Democracy AMERICANS' BELIEFS ABOUT HOW GOVERNMENT SHOULD WORK*. <http://www.cambridge.org>
- Hoppe, R. (2010). Institutional Constraints and Practical Problems in Deliberative and Participatory Policy Making. *Policy & Politics*, 39(2), 163–183. <https://doi.org/10.1332/030557310X519650>
- Hurlbert, M., & Gupta, J. (2015). The split ladder of participation: A diagnostic, strategic, and evaluation tool to assess when participation is necessary. *Environmental Science & Technology*, 50, 100–113. <https://doi.org/10.1016/j.envsci.2015.01.011>
- lasulaitis, S., Nebot, C. P., Carneiro Da Silva, E., & Sampaio, R. C. (2019). Interactivity and policy cycle within Electronic Participatory Budgeting: a comparative analysis. *JOURNAL OF PUBLIC ADMINISTRATION | Rio de Janeiro*, 53(6), 1091–1115. <https://doi.org/10.1590/0034-761220180272x>
- Jann, W., & Wegrich, K. (2007). Theories of the Policy Cycle. *Handbook of public policy analysis: Theory, politics, and methods* (pp. 43–62). Taylor; Francis. <https://doi.org/10.4324/9781315093192-12/THEORIES-POLICY-CYCLE-WERNER-JANN-KAI-WEGRICH>
- Johnson, F. R., Lancsar, E., Marshall, D., Kilambi, V., Mühlbacher, A., Regier, D. A., Bresnahan, B. W., Kanninen, B., & Bridges, J. F. (2013). Constructing Experimental Designs for Discrete-Choice Experiments: Report of the ISPOR Conjoint Analysis Experimental Design Good Research Practices Task Force. *Value in Health*, 16(1), 3–13. <https://doi.org/10.1016/J.JVAL.2012.08.2223>
- Kallio, H., Pietilä, A.-M., Johnson, M., Kangasniemi, M., Rn, M., & Candidate, P. (2016). Systematic methodological review: developing a framework for a qualitative semi-structured interview guide. *Journal of Advanced Nursing*, 72(12), 2954–2965. <https://doi.org/10.1111/jan.13031>
- Kelly, S. (2010). Qualitative interviewing techniques and styles. In I. Bourgeault, R. Dingwall, & R. de Vries (Eds.), *The sage handbook of qualitative methods in health research* (pp. 303–327). https://books.google.nl/books?hl=en&lr=&id=sGFn6q-VBeAC&oi=fnd&pg=PP2&ots=B1-rZ9CEJw&sig=LnKClqk_Jn2FFWxM6MExTd4fTsU&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false

- Kenis, P., & Schneider, V. (1991). Policy networks and policy analysis: Scrutinizing a new analytical toolbox. In B. Marin & R. Mayntz (Eds.), *Policy networks: Empirical evidence and theoretical considerations* (pp. 25–59). Westview Press.
- Kenneth Train. (2009). Logit. *Discrete choice methods with simulation* (pp. 34–75). Cambridge University Press. https://eml.berkeley.edu/books/choice2nd/Ch03_p34-75.pdf
- Kessels, R., Goos, P., & Vandebroek, M. (2006). A comparison of criteria to design efficient choice experiments. *Journal of Marketing Research*, 43(3), 409–419. <https://doi.org/10.1509/JMKR.43.3.409>
- King, C. S., Feltey, K. M., & Bridget, O. S. (1998). *The question of participation: Toward authentic public participation in public administration* (Vol. 58).
- Kingdon, J. (1995). *Agendas, Alternatives and Public Choices* (2nd ed.). HarperCollins College Publishers. https://books.google.com/books/about/Agendas_Alternatives_and_Public_Policies.html?hl=nl&id=_gmSQgAACAAJ
- Kuhfeld, W. F. (2010). Marketing Research Methods in SAS.
- Lancaster, K. J. (1966). A New Approach to Consumer Theory. *Journal of Political Economy*, 74(2), 132–157. <https://doi.org/10.1086/259131>
- Langer, K., Decker, T., & Menrad, K. (2017). Public participation in wind energy projects located in Germany: Which form of participation is the key to acceptance? *Renewable Energy*, 112, 63–73. <https://doi.org/10.1016/J.RENENE.2017.05.021>
- Lee, J., & Kim, S. (2017). Citizens' e-participation on agenda setting in local governance: Do individual social capital and e-participation management matter? *Public Management Review*, 20(6), 873–895. <https://doi.org/10.1080/14719037.2017.1340507>
- Louviere, J. J., & Lancsar, E. (2009). Choice experiments in health: the good, the bad, the ugly and toward a brighter future. *Health Economics, Policy and Law*, 4(4), 527–546. <https://doi.org/10.1017/S1744133109990193>
- Luce, D. (1959). Individual choice behavior. <https://psycnet.apa.org/record/1960-03588-000>
- Mangham, L. J., Hanson, K., & McPake, B. (2009). How to do (or not to do) ... Designing a discrete choice experiment for application in a low-income country. *Health Policy and Planning*, 24(2), 151–158. <https://doi.org/10.1093/HEAPOL/CZN047>
- McFadden, D. (1974). The measurement of urban travel demand. *Journal of Public Economics*, 3(4), 303–328. [https://doi.org/10.1016/0047-2727\(74\)90003-6](https://doi.org/10.1016/0047-2727(74)90003-6)
- McFadden, D. (1977). Quantitative Methods for Analyzing Travel Behaviour of Individuals: Some Recent Developments. *Cowles Foundation Discussion Papers*. <https://ideas.repec.org/p/cwl/cwldpp/474.html>
- Mett. (n.d.). Wat kost jouw participatiewebsite? <https://mett.nl/participatieplatform-voor-digitale-participatie/prijs/>
- Ministerie van Financiën. (2021). *Jaarverslag Beheer Staatsdeelnemingen 2020* (tech. rep.).
- Moher, D., Liberati, A., Tetzlaff, J., & Altman, D. G. (2009). Methods of systematic reviews and meta-analysis preferred reporting items for systematic reviews and meta-analyses: the PRISMA statement. *Journal of Clinical Epidemiology*, 62, 1006–1012. <https://doi.org/10.1016/j.jclinepi.2009.06.005>
- Mouter, N., van Cranenburgh, S., & van Wee, B. (2017). Do individuals have different preferences as consumer and citizen? The trade-off between travel time and safety. *Transportation Research Part A: Policy and Practice*, 106, 333–349. <https://doi.org/10.1016/J.TRA.2017.10.003>
- Onwuegbuzie, A. J., Leech, N. L., & Collins, K. M. T. (2010). Innovative Data Collection Strategies in Qualitative Research. *Qualitative Report*, 15(3), 696–726. <http://www.nova.edu/ssss/QR/QR15-3/onwuegbuzie.pdf>
- O'Toole, L. J. (2000). Research on Policy Implementation: Assessment and Prospects. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 10(2), 263–288. <https://doi.org/10.1093/OXFORDJOURNALS.JPART.A024270>
- Pearmain, D., & Kroes, E. (1990). *Stated preference techniques: a guide to practice*. Steer Davies & Gleave Ltd.; Hague Consultancy Group. <https://www.worldcat.org/nl/title/stated-preference-techniques-a-guide-to-practice/oclc/21926002>
- Peña-López, I. (2019). A Theory of Change of citizen participation: an update. <https://ictlogy.net/review/?p=4695>
- PG Awb III, H. I. (n.d.). Gebruik van de Nederlandse taal in het bestuurlijk verkeer.

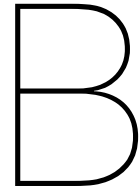
- Provincie Utrecht. (2021a). *HET ENERGIEKE GESPREK MET INWONERS - Visie van de provincie Utrecht op het samenspel met inwoners* (tech. rep.).
- Provincie Utrecht. (2021b). *Participatieleidraad* (tech. rep.).
- provincie Utrecht. (2019). *UITVOERINGSPROGRAMMA MULTIMODALE KNOOPPUNTEN 2019-2023* (tech. rep.). https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2020-09/uvp_multimodale_knooppunten_2019.pdf
- Raad van State. (2012). Aanbestedingswet 2012.
- Rijksoverheid. (n.d.). Burgerparticipatie. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/burgerschap/burgerparticipatie>
- Rijksoverheid.nl. (n.d.). Omgevingswet. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/omgevingswet>
- ROCOV Utrecht. (n.d.). ROCOV Utrecht - Leden. <https://www.rocovutrecht.nl/leden>
- Roulette FM. (2022). Student doet onderzoek naar betrokkenheid inwoners. <https://roulettefm.nl/nieuws/artikel/student-doet-onderzoek-naar-betrokkenheid-inwoners>
- Rubin, H., & Rubin, I. (2005). *Qualitative Interviewing: The Art of Hearing Data* (2nd ed.). SAGA. https://books.google.nl/books?hl=en&lr=&id=bgekGK_xpYsC&oi=fnd&pg=PP1&ots=tJ9AlLj9Lf&sig=vWjRrqMlkzy2VSBq8-nsUWq1kK0&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false
- Sekaran, U., & Bougie, R. (2016). Interviews. *Research methods for business: A skill-building approach* (7th ed., pp. 111–124). John Wiley & Sons.
- Snyder, H. (2019). Literature review as a research methodology: An overview and guidelines. *Journal of Business Research*, 104, 333–339. <https://doi.org/10.1016/J.JBUSRES.2019.07.039>
- Street, D., Burgess, L., & Louviere, J. J. (2005). Quick and easy choice sets: Constructing optimal and nearly optimal stated choice experiments. *International Journal of Research in Marketing*, 22(4), 459–470. <https://doi.org/10.1016/J.IJRESMAR.2005.09.003>
- Street, D. (2020). An Introduction to Constructing Discrete Choice Experiments (DCEs). <https://opus.lib.uts.edu.au/bitstream/10453/141043/2/Street%20iHEA%20Webinar%20June2020.pdf>
- Sukamolson, S. (2007). Fundamentals of quantitative research.
- Taylor, M. C. (2005). Interviewing. In Holloway (Ed.), *Qualitative research in health care* (pp. 39–55). McGraw-Hill Education. https://books.google.nl/books?hl=en&lr=&id=rv5DBgAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&ots=aDK_0jrUQN&sig=tUwSDVmoAfRLahodvqTDjG4_0go&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false
- Vass, C., Rigby, D., & Payne, K. (2017). The Role of Qualitative Research Methods in Discrete Choice Experiments. *Medical decision making : an international journal of the Society for Medical Decision Making*, 37(3), 298–313. <https://doi.org/10.1177/0272989X16683934>
- Vereniging Nederlandse Gemeenten. (2019). *Participatie binnen de Omgevingswet: een toelichting voor raadsleden* (tech. rep.). https://vng.nl/files/vng/het_casco.pdf
- Vervoer Houten. (2022). ANWB AutoMaatje Houten. <https://www.vervoerhouten.nl/anwb-automaatje-houten/>
- Wesselink, A., Paavola, J., Fritsch, O., & Renn, O. (2011). Rationales for Public Participation in Environmental Policy and Governance: Practitioners' Perspectives: <http://dx.doi.org/10.1068/a44161>, 43(11), 2688–2704. <https://doi.org/10.1068/A44161>
- Wessler, H. (2008). Investigating Deliberativeness Comparatively. *Political Communication*, 25(1), 1–22. <https://doi.org/10.1080/10584600701807752>
- West, D. M. (2004). E-Government and the Transformation of Service Delivery and Citizen Attitudes. *Public Administration Review*, 64(1), 15–27.
- Westrik, M. (2022). 'Minder inspraak burgers bij belangrijke besluiten dreigt door nieuwe wet'. <https://www.bnr.nl/nieuws/binnenland/10466355/minder-inspraak-burgers-bij-belangrijke-besluiten-dreigt-door-nieuwe-wet>
- Willems, J. J., Molenveld, A., Voorberg, W., & Brinkman, G. (2020). Diverging Ambitions and Instruments for Citizen Participation across Different Stages in Green Infrastructure Projects. *Urban Planning*, 5(1), 22–32. <https://doi.org/10.17645/UP.V5I1.2613>
- Young, E., & Quinn, L. (2002). *Writing Effective Public Policy Papers: A guide for Policy Advisers in Central and Eastern*. <http://lgi.osi.hu>

Front Page

The image used at the front page is retrieved from the European Committee (2022).

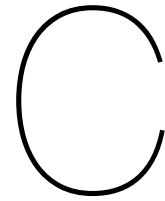

Literature Research Process

To identify sources for the literature research, the following search strings were used in both Scopus and Google Scholar:

- citizen AND participation AND public AND policy
- citizen AND preferences AND participation
- citizen AND participation AND costs
- participatory OR deliberative policy design OR making review
- participatory AND policy AND making
- goals AND citizen AND participation
- public OR citizen participation moment policy cycle

Interviews

In this appendix all documentation regarding the interviews is presented.

C.1. Question Development

In this section, the original question development process is shown per topic of interest.

C.1.1. Agenda-Setting

In order to understand the agenda setting phase and the relationship with participation in the context of PTN development, the following questions are deemed relevant for the interviews:

1. In what way did the development of public transport nodes end up on the public agenda?
2. How did public participation contribute to agenda-setting, or in what way can it contribute in the future?

In the participation guide (*Participatieleidraad*) of Provincie Utrecht (2021a), it is not mentioned how to incorporate participation in the policy formulation phase while it is stated that every participation process needs to be customised. Therefore, the following question will be added to the interviews:

3. Are citizens involved when constructing alternatives of developing PTNs? If yes, how? If no, do you think public participation can contribute to constructing alternatives, and why?

While no literature could be found regarding public participation in the extra step defined by Young and Quinn (2002), it is chosen to stick with the five steps identified by Jann and Wegrich (2007), visible in Figure 3.5. At last, Iasulaitis et al. (2019) concluded that governments deploy public participation techniques in this phase, with electronic participation mainly being used for sending suggestions for voting, and offline participation for dialogue and debate. To translate this level to the case of PTN development, the following two questions are added to the interviews:

4. In the case of developing a PTN, what are possible alternatives or variants decision-makers can choose from?
5. Are citizens involved when choosing alternatives of developing PTNs? If yes, how? If no, do you think public participation can contribute to choosing alternatives, and why?

In order to identify how operational decisions of policy implementation are made, and participation is facilitated, the following questions will be added to the interviews:

6. When a final design of a public transport node is chosen, how are decisions made about which parties execute the development and day-to-day management decisions?
7. Are citizens incorporated in the implementation phase of public transport development? If so, how? If not, do you see purpose for citizen participation in this phase? If yes, how?

To identify how evaluation and monitoring unfolds in the context of public transport node development the following questions will be added to the interviews:

8. Do hard evaluation criteria exist for developing public transport node [x]? If so, how where they developed? If not, why not?

9. Are citizens involved in developing criteria and/or evaluation of a public transport node? If so, how? If not, do you see purpose for citizen participation in this phase? If yes, how?

C.1.2. Participation Selection Method

Now the dimension of the moment of participation is discussed, the three dimensions identified by Fung and Kennedy (2006) are processed. The methods of 'elected representatives', 'random selection', and 'open, self-selecting' are deemed to be sufficiently self-explanatory in the case of PTN development. For the 'open-self selection' option, possible methods for engagement such as surveys or public hearings must be identified, together with an idea of number of participants in order to get an understanding of the implication of this level in the context of PTN development. Furthermore, possible target groups in the case of 'open, targeted recruiting' must be identified. At last, both relevant lay and professional stakeholders needs to be identified in the context of PTN development. Therefore, the following questions are developed:

10. When adopting an open participation approach, which methods are used (e.g. surveys, public hearings) and how many people usually participate? What number of participants do you desire?

11. Which kind of groups who normally do not participate would you actively recruit in the case of PTN development??

12. In participation processes concerning public transport node development, are or could there be involvement of lay stakeholders such as neighbourhood associations or action groups?

13. In certain policy-making processes professional stakeholders such as (paid) representatives from organised interest groups and civil servants are involved. Which stakeholders are typically involved? (e.g. Fietsersbond, NS, municipal departments)

C.1.3. Mode of Communication & Decision

The second dimension identified by Fung and Kennedy (2006) is the mode of communication and decision "[...] within a venue of public discussion or decision" (Fung & Kennedy, 2006, p. 68). Six main modes of communication and decision are identified, as earlier described in chapter 3.

For the mode of 'listen as spectator' no question is developed while it is deemed as sufficiently understood as it is assumed it entails citizens being only passively informed about the progress and developments of the PTN development process. Secondly, methods for expressing and developing are partly known but can be further identified, together with possible preference options in the case of PTN development. These preference for different options can differ per stage of the policy cycle. So, the goal is to identify possible options in different stages of the policy cycle. During the 'agenda setting' phase it is assumed citizens must choose between different policy options or projects. For the 'constructing alternatives' and 'choice of solution' phase possible design options for PTN development must be identified. For the 'policy implementation' phase, current information is deemed sufficient to translate the theory to the practice of PTN development. In this phase the options are which contractor or governmental organisation gets to execute what, and for example who gets to make day-to-day decisions (Jann & Wegrich, 2007). Finally, in the 'evaluation and termination' phase, preference options are different kind of evaluation criteria, which will already be identified via the according developed question in Evaluation. In conclusion, the following questions are identified for a just translation to the situation of PTN development.

14. What do you consider possible methods for citizens to express their preferences in the case of PTN development?

15. When constructing alternatives and choosing options for developing public transport nodes, what are typical design choices that must be made?
16. What do you consider possible methods for citizens to not only express but also develop, and maybe transform their preferences in the case of PTN development?
17. If citizens were to have topics educated to them prior to deliberating what they want as individually and as a group, what would or could they be?

C.1.4. Extent of Authority & Power

The last dimension described by Fung and Kennedy (2006) is the 'extent of authority and power'. As described in chapter 3, this dimension revolves around the question of "[h]ow is what participants say linked to what public authorities or participants themselves do?" (Fung & Kennedy, 2006, p. 69).

Fung and Kennedy (2006) name edification as a possible personal benefit of participation. Possible educational topics concerning PTN development can already be derived from question 16, identified at the previous dimension. For the category of 'communicative influence' Fung and Kennedy (2006) name reports created by order of governments as example. The real power of a report can lie in creating awareness and support for policies by both the public and government officials (Fung & Kennedy, 2006). It could be possible that besides official reports also initiatives from citizens can shift or mobilise public and official interest, and therefore possible participatory mechanisms which can "exert influence on the state or its agents indirectly by altering or mobilizing public opinion" (Fung & Kennedy, 2006, p. 69) in the context of PTN development must be identified. For the 'advise and consultation' mechanism, the description provided in chapter 3 is deemed sufficient while the mechanism is assumed to be similar in diverse cases.

For the two mechanisms of direct power it is not known what implications these have in the context of PTN development, and thus must be identified.

In conclusion, the following questions must be addressed in order to get an understanding of the dimension of 'authority and power' in the context of PTN development:

18. What kind of official reports or citizen initiated publications could shift the interest of the public and/or government officials when developing a public transport node?
19. Are there examples of citizens joining a kind of co-governing partnership with the [municipality/province] of [x] where plans, policies, and/or strategies for public action are jointly developed? How is or could that be the case in the context of PTN development?
20. Are there examples of citizens exercising direct power about for example public decisions or budgets within the [municipality/province] of [x]? How is or could that be the case in the context of PTN development?

C.2. Invitations

In this section, the invitations for the interviews are displayed.

C.2.1. Invitation Sub-Question 1

Gesprek n.a.v. afstudeerproject burgerparticipatie m.b.t. OV-knooppuntontwikkeling

Goede[morgen/middag] [aanhef],

Sinds februari ben ik in het Expertiseteam OV van de provincie Utrecht begonnen als afstudeersta-gair vanuit de TU Delft, waarbij ik de participatiebehoefte van burgers ga onderzoeken rondom OV-knooppuntontwikkeling in de provincie Utrecht. De afgelopen maanden heb ik een onderzoeksvoorstel opgesteld, welke nu is afgerond. Het precieze doel van dit onderzoek is om vast te stellen hoeveel publiek geld burgers bereid zijn te besteden in verschillende stadia van beleidsvorming aan verschillende soorten participatie in het kader van de ontwikkeling van OV-knooppunten in de provincie Utrecht.

Hieruit kan ook worden afgeleid op welk moment burgers, op welke manier het liefst participeren.

De eerste stappen van het onderzoek zullen bestaan uit het vertalen van de theorie over burgerparticipatie naar de casus van OV-knooppunten in de praktijk. Hiervoor interview ik enkele bewindslieden en ambtenaren binnen de provincie Utrecht en verschillende gemeenten welke knooppunten ontwikkelen.

Aangezien **[Persoon] [functie] [is/bent]** op het gebied van zowel **[portefeuille]** als **[portefeuille]** denk ik dat **[zijn/haar/uw]** input erg waardevol kan zijn voor het onderzoek. Daarom vroeg ik mij af of ik een afspraak **[met/bij]** u zou kunnen inplannen? Voor mijn onderzoeksplanning zou enig moment tussen 24 mei tot en met 31 mei perfect uitkomen.

Het interview zal ongeveer drie kwartier duren en ik zal toestemming vragen of het gesprek mag worden opgenomen. Verder kan het interview indien gewenst worden geanonimiseerd.

Als u wat meer informatie of duiding nodig hebt, laat het even weten dan kan ik die voorzien.

Ik hoop dat u mij kunt helpen!

Met vriendelijke groet,

Lars Jansen

C.2.2. Invitation Sub-Question 2

Gesprek n.a.v. afstudeerproject burgerparticipatie m.b.t. OV-knooppuntenontwikkeling

Goede**[morgen/middag]** **[aanhef]**,

Sinds februari ben ik in het Expertiseteam OV van de provincie Utrecht begonnen als afstudeersta-gair vanuit de TU Delft, waarbij ik de participatiebehoeften van burgers ga onderzoeken rondom OV-knooppuntenontwikkeling in de provincie Utrecht. De afgelopen maanden heb ik een onderzoeksvoorstel opgesteld, welke nu is afgerond. Het precieze doel van dit onderzoek is om vast te stellen hoeveel publiek geld burgers bereid zijn te besteden in verschillende stadia van beleidsvorming aan verschillende soorten participatie in het kader van de ontwikkeling van OV-knooppunten in de provincie Utrecht. Hieruit kan ook worden afgeleid op welk moment burgers, op welke manier het liefst participeren.

De eerste stappen van het onderzoek zullen bestaan uit het vertalen van de theorie over burgerparticipatie naar de casus van OV-knooppunten in de praktijk. Als tweede deelvraag breng ik in kaart hoeveel kosten overheden maken tijdens verschillende soorten participatietrajecten. Hiervoor interview ik enkele bewindslieden en ambtenaren binnen de provincie Utrecht en verschillende gemeenten welke knooppunten ontwikkelen.

Aangezien **[Persoon] [functie] [is/bent]** op het gebied van zowel **[portefeuille]** als **[portefeuille]** denk ik dat **[zijn/haar/uw]** input erg waardevol kan zijn voor het onderzoek. Daarom vroeg ik mij af of ik een afspraak **[met/bij]** u zou kunnen inplannen? Voor mijn onderzoeksplanning zou enig moment tussen 24 mei tot en met 31 mei perfect uitkomen.

Het interview zal ongeveer drie kwartier duren en ik zal toestemming vragen of het gesprek mag worden opgenomen. Verder kan het interview indien gewenst worden geanonimiseerd.

Als u wat meer informatie of duiding nodig hebt, laat het even weten dan kan ik die voorzien.

Ik hoop dat u mij kunt helpen!

Met vriendelijke groet,

Lars Jansen

C.2.3. Invitation Sub-Question 1 & 2

Gesprek n.a.v. afstudeerproject burgerparticipatie m.b.t. OV-knooppuntsontwikkeling

Goede[morgen/middag] [aanhef],

Sinds februari ben ik in het Expertiseteam OV van de provincie Utrecht begonnen als afstudeersta-gair vanuit de TU Delft, waarbij ik de participatiebehoeften van burgers ga onderzoeken rondom OV-knooppuntontwikkeling in de provincie Utrecht. De afgelopen maanden heb ik een onderzoeksvoorstel opgesteld, welke nu is afgerond. Het precieze doel van dit onderzoek is om vast te stellen hoeveel publiek geld burgers bereid zijn te besteden in verschillende stadia van beleidsvorming aan verschil-lende soorten participatie in het kader van de ontwikkeling van OV-knooppunten in de provincie Utrecht. Hieruit kan ook worden afgeleid op welk moment burgers, op welke manier het liefst participeren.

De eerste stappen van het onderzoek zullen bestaan uit het vertalen van de theorie over burgerpar-ticipatie naar de casus van OV-knooppunten in de praktijk. Als tweede deelvraag breng ik in kaart hoeveel kosten overheden maken tijdens verschillende soorten participatietrajecten. Hiervoor inter-view ik enkele bewindslieden en ambtenaren binnen de provincie Utrecht en verschillende gemeenten welke knooppunten ontwikkelen.

Aangezien **[Persoon] [functie] [is/bent]** op het gebied van zowel [portefeuille] als [portefeuille] denk ik dat **[zijn/haar/uw]** input erg waardevol kan zijn voor het onderzoek. Daarom vroeg ik mij af of ik een afspraak **[met/bij]** u zou kunnen inplannen? Voor mijn onderzoeksplanning zou enig moment tussen 24 mei tot en met 31 mei perfect uitkomen.

Het interview zal ongeveer een uur duren en ik zal toestemming vragen of het gesprek mag worden opgenomen. Verder kan het interview indien gewenst worden geanonimiseerd.

Als u wat meer informatie of duiding nodig hebt, laat het even weten dan kan ik die voorzien.

Ik hoop dat u mij kunt helpen!

Met vriendelijke groet,

Lars Jansen

C.3. Interview Guides

In this section, the interview guides are depicted.

C.3.1. Category 1

1. Informatie interview

Datum: _____

Tijd: _____

Locatie: _____

Aanwezig:

- _____
- Lars Jansen – TU Delft

2. Onderwerpen interview

In algemene zin worden de volgende onderwerpen behandeld in het interview:

1. Kennismaken & introductie
2. Achtergrond geïnterviewde
3. Achtergrond onderzoek
4. Moment van participeren
5. Wijze van participantenselectie – Mate van openheid van een participatietraject
6. Wijze van communiceren & besluiten – Vorm van een participatietraject
7. Mate van autoriteit & macht – Wat wordt er gedaan met de uitkomsten van een participatietraject?
8. Afronding

C.3.2. Category 2

1. Informatie interview

Datum: _____

Tijd: _____

Locatie: _____

Aanwezig:

- _____
- Lars Jansen – TU Delft, provincie Utrecht

2. Onderwerpen interview

In algemene zin worden de volgende onderwerpen behandeld in het interview:

1. Kennismaken & introductie
2. Achtergrond geïnterviewde
3. Achtergrond onderzoek
4. Financiën – Wat kost het?
  - Verschillende instrumenten voor participatie
  - Kosten per instrument
  - Bereik per instrument
5. Afronding

C.3.3. Category 3

1. Informatie interview

Datum: _____

Tijd: _____

Locatie: _____

Aanwezig:

- _____ - _____
- Lars Jansen – TU Delft, provincie Utrecht

2. Onderwerpen interview

In algemene zin worden de volgende onderwerpen behandeld in het interview:

1. Kennismaken & introductie
2. Achtergrond geïnterviewde
3. Achtergrond onderzoek
4. Momenten van participeren
5. Wijze van participantenselectie – Hoe worden deelnemers geselecteerd?
6. Wijze van communiceren & besluiten – Vorm van een participatieproces
7. Mate van autoriteit & macht – Wat wordt er gedaan met de uitkomsten van een participatietraject?
8. Financiën – Kosten in verschillende soorten participatietrajecten
9. Afronding

C.4. Supplemented Interview Guide

1. Informatie interview

Datum: _____

Tijd: _____

Locatie: _____

Aanwezig:

- _____
- Lars Jansen – TU Delft

2. Onderwerpen interview

In algemene zin worden de volgende onderwerpen behandeld in het interview:

1. Kennismaken & introductie
2. Achtergrond geïnterviewde
  - *Wat is uw rol in burgerparticipatie en knooppuntontwikkeling?*
  - *Welke keuzes kunnen worden gemaakt bij het ontwerpen van een participatieproces in het algemeen en rond OV-knooppunten in het bijzonder?*
3. Achtergrond onderzoek
4. Participatiemoment – Wanneer wordt er geparticipeerd?
  - *Wanneer we kijken naar het moment van participatie gedurende de gehele beleidscyclus, hoe denkt u dat participatie een rol kan spelen in bijvoorbeeld de agendavorming, beleidsformulering, de besluitvorming, de implementatie en de evaluatie?*
5. Wijze van participantenselectie – Manier waarop participanten worden geselecteerd
  - *Wanneer we kijken naar de laatste drie niveaus van "wijze van participantenselectie", welke methoden worden gebruikt (b.v. enquêtes, openbare hoorzittingen) en hoeveel mensen nemen er meestal aan deel?*
  - *Welke groepen die normaal gesproken niet deelnemen, zou u actief willen werven in het kader van de ontwikkeling van openbaarvervoerknooppunten?*
6. Wijze van communiceren en besluiten – Vorm van een participatietraject
  - *Wat zijn typische ontwerpkeuzes die gemaakt moeten worden bij het ontwikkelen van alternatieven en het kiezen van opties voor de ontwikkeling van OV-knooppunten?*
  - *Wat beschouw je als mogelijke methoden voor burgers om zich uit te drukken, `uit te drukken en te ontwikkelen`, en `uit te drukken, te ontwikkelen en wellicht te transformeren` bij de ontwikkeling van OV-knooppunten?*
7. Mate van autoriteit & macht – Wat er wordt gedaan met de uitkomsten van een participatietraject
  - *Wat kunnen de gevolgen zijn van te weinig, en juist te veel naar burgers luisteren bij een participatietraject?*
  - *Zouden er bepaalde rapporten of publicaties kunnen zijn die het publieke sentiment en/of overheidsfunctionarissen beïnvloeden in het geval van de ontwikkeling van OV-knooppunten? En zijn er voorbeelden van mogelijk medezeggenschap of directe bevoegdheid van medezeggenschap bij OV-knooppuntontwikkeling?*
8. Afronding

Eventuele extra vragen

- Als de burgers zouden worden voorgelicht over bepaalde onderwerpen alvorens te bepalen over wat zij willen als individueel en als groep, welke zouden dat dan zijn of kunnen zijn?
- Bij bepaalde beleidsvormingsprocessen zijn professionele belanghebbenden, zoals (betaalde) vertegenwoordigers van vertegenwoordigers van georganiseerde belangengroepen en ambtenaren zijn betrokken. Welke belanghebbenden zijn typisch betrokken bij OV-knooppuntontwikkeling? (b.v. Fietsersbond, NS, gemeentelijke afdelingen)
- Bestaan er harde evaluatiecriteria voor de ontwikkeling van OV-knooppunten? Zo ja, hoe zijn deze ontwikkeld?
- Op welke manier is de ontwikkeling van OV-knooppunten op de publieke agenda terechtgekomen?

Wat is uw rol in burgerparticipatie en knooppuntontwikkeling?

Welke keuzes kunnen worden gemaakt bij het ontwerpen van een participatieproces in het algemeen en rond OV-knooppunten in het bijzonder?

Wanneer we kijken naar het moment van participatie gedurende de gehele beleidscyclus, hoe denkt u dat participatie een rol kan spelen in bijvoorbeeld de agendavorming, beleidsformulering, de besluitvorming, de implementatie en de evaluatie?

Wanneer we kijken naar de laatste drie niveaus van "wijze van participanteselectie", welke methoden worden gebruikt (b.v. enquêtes, openbare hoorzittingen) en hoeveel mensen nemen er meestal aan deel?

Welke groepen die normaal gesproken niet deelnemen, zou u actief willen werven in het kader van de ontwikkeling van openbaarvervoerknooppunten?

Wat zijn typische ontwerpkeuzes die gemaakt moeten worden bij het ontwikkelen van alternatieven en het kiezen van opties voor de ontwikkeling van OV-knooppunten?

Wat beschouw je als mogelijke methoden voor burgers om zich uit te drukken, uit te drukken en te ontwikkelen, en uit te drukken, te ontwikkelen en wellicht te transformeren bij de ontwikkeling van OV-knooppunten?

Wat kunnen de gevolgen zijn van te weinig, en juist te veel naar burgers luisteren bij een participatietraject?

Zouden er bepaalde rapporten of publicaties kunnen zijn die het publieke sentiment en/of overheidsfunctionarissen beïnvloeden in het geval van de ontwikkeling van OV-knooppunten? En zijn er voorbeelden van mogelijk medezeggenschap of directe bevoegdheid van medezeggenschap bij OV-knooppuntontwikkeling?

Als de burgers zouden worden voorgelicht over bepaalde onderwerpen alvorens te bepalen over wat zij willen als individueel en als groep, welke zouden dat dan zijn of kunnen zijn?

Bij bepaalde beleidsvormingsprocessen zijn professionele belanghebbenden, zoals (betaalde) vertegenwoordigers van vertegenwoordigers van georganiseerde belangengroepen en ambtenaren zijn betrokken. Welke belanghebbenden zijn typisch betrokken bij OV-knooppuntontwikkeling? (b.v. Fietsersbond, NS, gemeentelijke afdelingen)

Bestaan er harde evaluatiecriteria voor de ontwikkeling van OV-knooppunten? Zo ja, hoe zijn deze ontwikkeld?

Op welke manier is de ontwikkeling van OV-knooppunten op de publieke agenda terechtgekomen?

C.5. Research Statement & Research Information

In this section, the research statement and research information which were send to the interviewees are presented.

C.5.1. Sub-Question 1

ONDERZOEKSVERKLARING & ONDERZOEKSINFORMATIE

1. ONDERZOEKSINFORMATIE

Het doel van dit onderzoek is om te onderzoeken hoeveel publiek budget burgers bereid zijn te besteden in verschillende stadia van de beleidskring aan verschillende soorten participatie in het kader van de ontwikkeling van OV-knooppunten in de provincie Utrecht. Praktisch kan hieruit ook worden afgeleid op welk moment burgers, op welke manier het liefst participeren.

De eerste stappen van het onderzoek bestaan uit het vertalen van de theorie over burgerparticipatie naar de casus van OV-knooppunten in de praktijk. Hiervoor interview ik enkele bewindslieden en ambtenaren binnen de provincie Utrecht en verschillende gemeenten welke knooppunten ontwikkelen.

Zie de andere bijlage voor een agenda van het interview.

Achtergrond

Naar aanleiding van mijn literatuuronderzoek zijn er vier dimensies naar voren gekomen die samen een participatietraject kunnen omschrijven. Die vier dimensies kunnen elk weer verschillende niveaus aannemen. Een overzicht weergegeven in onderstaande tabel. Het doel van de interviews zijn deze theorie naar de praktijk van OV-knooppunten te vertalen. Later in het onderzoek wordt een enquête opgesteld waaruit mensen een aantal keer tussen scenario's moeten kiezen waarbij de niveaus van de dimensies variëren, en er een bepaalde prijs aan deze varianten hangt.

ONDERZOEKSVERKLARING
&
ONDERZOEKSINFORMATIE

Dimensies	Niveaus
1. Moment van participatie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Agendavorming 2. Beleidsvoorbereiding 3. Beleidsbepaling 4. Implementatie 5. Evaluatie
2. Wijze van participantenselectie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gekozen volksvertegenwoordigers 2. Professionele belanghebbenden 3. Niet-professionele belanghebbenden 4. Willekeurige selectie 5. Open, met gerichte werving 6. Open, zelfselecterend
3. Wijze van communiceren en besluiten	<ol style="list-style-type: none"> 1. Luisteren als toeschouwer 2. Voorkeuren uitdrukken 3. Voorkeuren ontwikkelen 4. Verzamelen & verkennen 5. Overleggen & onderhandelen 6. Inzet van techniek & expertise
4. Mate van autoriteit en macht	<ol style="list-style-type: none"> 1. Persoonlijke voordelen 2. Communicatieve invloed 3. Adviseren & raadplegen 4. Medezeggenschap 5. Bindende macht

Ten eerste het **moment van participatie**. Door de gehele beleidskring zijn er mogelijkheden voor burgerparticipatie. De aangenomen stappen van de beleidskring zijn ten eerste agenda-vorming. Ten tweede beleidsvoorbereiding, in deze stap worden beleids/projectalternatieven ontwikkeld. Ten derde beleidsbepaling, in deze stap wordt een bepaald beleids/projectalternatief gekozen. Als vierde volgt implementatie, in deze fase worden besluiten genomen over welke partijen de ontwikkelings- en dagelijkse managementbeslissingen uitvoeren. Tot slot evaluatie, in deze fase wordt het project geëvalueerd aan de hand van opgestelde criteria.

De tweede dimensie is de **manier waarop participanten worden geselecteerd**. Praktisch wordt dit vertaald in vijf mechanismen. Ten eerste gekozen volksvertegenwoordigers, in dit geval worden geen andere belanghebbenden betrokken bij besluiten, en worden beslissingen door gekozen volksvertegenwoordigers genomen (inclusief wethouders en gedeputeerden). Ten tweede het betrekken van professionele stakeholders, participanten worden hier vaak betaald en bestaan uit vertegenwoordigers van georganiseerde belangen en overheidsfunctionarissen. Het derde mechanisme bestaat uit tevens het betrekken van niet-professionele stakeholders, wat wordt omschreven als vrijwillige burgers die grote belangstelling hebben voor een openbaar probleem en dus bereid zijn veel tijd en energie te investeren in de vertegenwoordiging van mensen die soortgelijke belangen of standpunten hebben, maar die niet participeren. Een voorbeeld hiervan zijn buurtverenigingen. Als vierde mechanisme geldt willekeurige selectie, in dit selectiemechanisme worden willekeurige burgers uit de algemene populatie gekozen om te participeren. De twee laatste mechanismen zijn open, met gerichte werving, waarin iedereen kan deelnemen, maar worden

ONDERZOEKSVERKLARING & ONDERZOEKSFORMATIE

<p>subgroepen die normaal niet meedoen aan participatietrajecten actief geworven. Tot slot bestaat een <u>open, zelf selecterend</u> selectiemethode. In dit mechanismen kan iedereen aanmelden die dat wilt. Dit zorgt vaak voor de zogeheten 'usual suspects'.</p> <p>De derde dimensie draait om wijze van communiceren en besluiten, oftewel de vorm van een participatietraject. Dit kan ook worden onderverdeeld in zes vormen. Ten eerste het slechts <u>luisteren als toeschouwer</u>. Participanten wonen een bijeenkomst vaak alleen maar bij en absorberen informatie, en brengen niet hun eigen standpunten naar voren. De tweede vorm is <u>voorkeuren uitdrukken</u> waarbij bijvoorbeeld burgers en activisten in de rij staan voor de microfoon om hun punt te maken of hun vraag te stellen. In de derde vorm kunnen participanten ook <u>voorkeuren ontwikkelen</u>. Participanten worden aangemoedigd om over issues te leren en, indien van toepassing, hun standpunten en meningen te ontwikkelen door hen voorlichtingsmateriaal te verstrekken en hen vervolgens te vragen de voordelen en trade-offs van verschillende alternatieven te overwegen. De vierde vorm bestaat uit het <u>verzamelen & verkennen</u> van voorkeuren. Deze, en de volgende twee mechanismen proberen in tegenstelling tot de vorige drie tot een gezamenlijke beslissing te komen. In dit geval kennen individuen hun voorkeuren. Vervolgens worden deze voorkeuren samengevoegd tot bepaalde keuzes. Het verkenningsgedeelte stelt de deelnemers vervolgens in staat om te verkennen en te 'geven en nemen' in hun voorkeuren. Op deze manier wordt het beste alternatief gevonden dat voortvloeit uit de gezamenlijke voorkeuren van de deelnemers. Een stapje intensiever is het <u>overleggen & onderhandelen</u> over voorkeuren. In deze modus ontwikkelen de deelnemers hun voorkeuren door overleg, zowel individueel als in groepsverband. Deelnemers doen dit gewoonlijk door eerst wat achtergrondmateriaal te bestuderen, waarna zij perspectieven en argumenten kunnen uitwisselen. Op deze manier worden hun standpunten ontwikkeld en worden hun belangen ontdekt. Er wordt geprobeerd om tot overeenstemming te komen, hardnekkige meningsverschillen te verhelderen, en nieuwe opties te ontdekken die beter aansluiten bij wat de deelnemers belangrijk vinden. Het is hier echter lastig om tot een consensus te komen, ook al wordt het wel geprobeerd. Tot slot bestaat de <u>inzet van techniek & expertise</u>. In de meeste beleidsvormingsprocessen worden burgers meestal helemaal niet betrokken. In plaats daarvan wordt de technische deskundigheid van ambtenaren met een gespecialiseerde opleiding gebruikt om beleidskwesties op te lossen.</p> <p>De laatste dimensie is de mate van autoriteit en macht, oftewel: wat er wordt gedaan met de uitkomst van een participatieproces. Hiervan bestaan vijf gradaties. Ten eerste <u>persoonlijke voordelen</u>, meestal hebben burgers geen echte macht en burgers verwachten ook weinig of geen invloed op een beleidsbeslissing. In dit geval neemt een individu deel voor een persoonlijk voordeel, dat bijvoorbeeld voortkomt uit educatie of het vervullen van een vermeende burgerplicht. Een stapje verder is <u>communicatieve invloed</u>. In dit mechanisme beïnvloeden het proces en de resultaten van een participatief proces de publieke opinie of die van regeringsfunctionarissen. Participatie heeft dus geen directe invloed op het beleidsontwerp, maar heeft wel een indirecte invloed via de publieke opinie of via verandering van denken van overheidsfunctionarissen. Een derde gradatie is <u>adviseren & raadplegen</u>. De overheid verbindt zich dan aan de verzamelde input, maar zij behouden hun autoriteit en macht. De vierde geïdentificeerde gradatie is <u>medezeggenschap</u>, hierbij voegen burgers zich bij regeringsambtenaren en ontwikkelen zij samen beleid. Het hoogste, maar niet per se gewenste, niveau is <u>bindende macht</u>. Participanten hebben rechtstreeks zeggenschap over beleidsbeslissingen of bijvoorbeeld de begroting</p>
2. ONDERZOEKSVERKLARING
Doel van deze onderzoeksverklaring is om u te informeren over het interview en het gebruik van de door u versterkte informatie. Het is namelijk van belang is dat onderzoekswerkzaamheden van de TU Delft betrouwbaar en integer worden uitgevoerd.

ONDERZOEKSVERKLARING
&
ONDERZOEKSINFORMATIE

De onderzoeksverklaring wordt daarom getoetst door de Human Research Ethics Committee (HREC)		
3. Vink de juiste hokjes aan	Yes	No
A: GENERAL AGREEMENT – RESEARCH GOALS, PARTICPANT TASKS AND VOLUNTARY PARTICIPATION		
1. Ik heb de informatie over het onderzoek gedateerd 24/05/2022 gelezen en begrepen, of deze is aan mij voorgelezen. Ik heb de mogelijkheid gehad om vragen te stellen over het onderzoek en mijn vragen zijn naar tevredenheid beantwoord.	☐	☐
2. Ik doe vrijwillig mee aan dit onderzoek, en ik begrijp dat ik kan weigeren vragen te beantwoorden en mij op elk moment kan terugtrekken uit de studie, zonder een reden op te hoeven geven.	☐	☐
3. Ik begrijp dat mijn deelname aan het onderzoek de volgende punten betekent: <ul style="list-style-type: none"> • Dat er een audio-opname wordt gemaakt • Er aantekeningen worden gemaakt • Het interview getranscribeerd kan worden 	☐	☐
B: POTENTIAL RISKS OF PARTICIPATING (INCLUDING DATA PROTECTION)		
4. Ik begrijp dat mijn deelname de volgende risico's met zich meebrengt <ul style="list-style-type: none"> • Het uitlekken van persoonlijke informatie in geval van een datalek • Openbare beschikbaarheid van informatie in de vorm van een gepubliceerde masterscriptie Ik begrijp dat deze risico's worden geminimaliseerd door <ul style="list-style-type: none"> • De ruwe interviewgegevens worden opgeslagen op een externe harde schijf • Zie sectie C 	☐	☐
5. Ik begrijp dat deelname aan het onderzoek ook inhoudt dat specifieke persoonlijk identificeerbare informatie (PII) wordt verzameld, zoals naam, e-mailadres en telefoonnummer voor administratieve doeleinden, en mogelijk daarmee samenhangende persoonlijk identificeerbare onderzoeksgegevens (PIRD), zoals het vermelden van projecten of functies op bepaalde tijdstippen, met het mogelijke risico dat mijn identiteit bekend wordt.	☐	☐
6. Ik begrijp dat de volgende stappen zullen worden ondernomen om de dreiging van een inbreuk op de gegevens tot een minimum te beperken, en mijn identiteit te beschermen in het geval van een dergelijke inbreuk	☐	☐

ONDERZOEKSVERKLARING
&
ONDERZOEKSINFORMATIE

3. Vink de juiste hokjes aan	Yes	No
<ul style="list-style-type: none"> • Indien gewenst, geanonimiseerde verwerking van interviews • Decentrale gegevensopslag 		
7. Ik begrijp dat persoonlijke informatie die over mij is verzameld en die mij kan identificeren, zoals mijn telefoonnummer, niet buiten het onderzoeksteam zal worden gedeeld.	☐	☐
8. Ik begrijp dat de door mij verstrekte (identificeerbare) persoonsgegevens die niet in de masterscriptie worden gepubliceerd, worden vernietigd zodra de masterscriptie is afgerond.		
C: RESEARCH PUBLICATION, DISSEMINATION AND APPLICATION		
9. Ik begrijp dat de door mij verstrekte geanonimiseerde informatie na afloop van het onderzoek zal worden gebruikt voor publicatie van een masterscriptie en eventueel gebruik binnen de organisatie van de provincie Utrecht en gemeenten binnen de provincie Utrecht.	☐	☐
10. Ik geef toestemming om mijn antwoorden, ideeën of andere bijdrages anoniem te quoten in resulterende producten.	☐	☐
11. Ik geef toestemming om mijn naam te gebruiken voor quotes in resulterende producten	☐	☐

ONDERZOEKSVERKLARING
&
ONDERZOEKSINFORMATIE

Handtekeningen

_____
Naam deelnemer

_____
Handtekening

_____
Datum

Ik, **de onderzoeker**, verklaar dat ik de informatie en het instemmingsformulier correct aan de potentiële deelnemer heb voorgelezen en, naar het beste van mijn vermogen, heb verzekerd dat de deelnemer begrijpt waar hij/zij vrijwillig mee instemt.

_____
Naam onderzoeker

_____
Handtekening

_____
Datum

C.5.2. Sub-Question 2

ONDERZOEKSVERKLARING & ONDERZOEKSINFORMATIE

1. ONDERZOEKSINFORMATIE

Het doel van dit onderzoek is om te onderzoeken hoeveel publiek budget burgers bereid zijn te besteden in verschillende stadia van de beleidskring aan verschillende soorten participatie in het kader van de ontwikkeling van OV-knooppunten in de provincie Utrecht. Praktisch kan hieruit ook worden afgeleid op welk moment burgers, op welke manier het liefst participeren.

De eerste stappen van het onderzoek bestaan uit het vertalen van de theorie over burgerparticipatie naar de casus van OV-knooppunten in de praktijk. Hiervoor interview ik enkele bewindslieden en ambtenaren binnen de provincie Utrecht en verschillende gemeenten welke knooppunten ontwikkelen. Tevens zullen er interviews gebruikt worden om de kosten van verschillende soorten participatietrajecten te schatten. U zult deelnemen aan het interview over de schatting van kosten van verschillende soorten participatietrajecten.

Zie de andere bijlage voor een agenda van het interview.

Achtergrond

Naar aanleiding van mijn literatuuronderzoek zijn er vier dimensies naar voren gekomen die samen een participatietraject kunnen omschrijven. Die vier dimensies kunnen elk weer verschillende niveaus aannemen. Een overzicht weergegeven in onderstaande tabel. Het doel van de interviews zijn deze theorie naar de praktijk van OV-knooppunten te vertalen. Later in het onderzoek wordt een enquête opgesteld waaruit mensen een aantal keer tussen scenario's moeten kiezen waarbij de niveaus van de dimensies variëren, en er een bepaalde prijs aan deze varianten hangt.

ONDERZOEKSVERKLARING & ONDERZOEKSINFORMATIE

Dimensies	Niveaus
1. Moment van participatie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Agendavorming 2. Beleidsvoorbereiding 3. Beleidsbepaling 4. Implementatie 5. Evaluatie
2. Wijze van participanteselectie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gekozen volksvertegenwoordigers 2. Professionele belanghebbenden 3. Niet-professionele belanghebbenden 4. Willekeurige selectie 5. Open, met gerichte werving 6. Open, zelfselecterend
3. Wijze van communiceren en besluiten	<ol style="list-style-type: none"> 1. Luisteren als toeschouwer 2. Voorkeuren uitdrukken 3. Voorkeuren ontwikkelen 4. Verzamelen & verkennen 5. Overleggen & onderhandelen 6. Inzet van techniek & expertise
4. Mate van autoriteit en macht	<ol style="list-style-type: none"> 1. Persoonlijke voordelen 2. Communicatieve invloed 3. Adviseren & raadplegen 4. Medezeggenschap 5. Bindende macht

Ten eerste het **moment van participatie**. Door de gehele beleidskring zijn er mogelijkheden voor burgerparticipatie. De aangenomen stappen van de beleidskring zijn ten eerste agenda-vorming. Ten tweede beleidsvoorbereiding, in deze stap worden beleids/projectalternatieven ontwikkeld. Ten derde beleidsbepaling, in deze stap wordt een bepaald beleids/projectalternatief gekozen. Als vierde volgt implementatie, in deze fase worden besluiten genomen over welke partijen de ontwikkelings- en dagelijkse managementbeslissingen uitvoeren. Tot slot evaluatie, in deze fase wordt het project geëvalueerd aan de hand van opgestelde criteria.

De tweede dimensie is de **manier waarop participanten worden geselecteerd**. Praktisch wordt dit vertaald in vijf mechanismen. Ten eerste gekozen volksvertegenwoordigers, in dit geval worden geen andere belanghebbenden betrokken bij besluiten, en worden beslissingen door gekozen volksvertegenwoordigers genomen (inclusief wethouders en gedeputeerden). Ten tweede het betrekken van professionele stakeholders, participanten worden hier vaak betaald en bestaan uit vertegenwoordigers van georganiseerde belangen en overheidsfunctionarissen. Het derde mechanisme bestaat uit tevens het betrekken van niet-professionele stakeholders, wat wordt omschreven als vrijwillige burgers die grote belangstelling hebben voor een openbaar probleem en dus bereid zijn veel tijd en energie te investeren in de vertegenwoordiging van mensen die soortgelijke belangen of standpunten hebben, maar die niet participeren. Een voorbeeld hiervan zijn buurtverenigingen. Als vierde mechanisme geldt willekeurige selectie, in dit selectiemechanisme worden willekeurige burgers uit de algemene populatie gekozen om te participeren. De twee laatste mechanismen zijn open, met gerichte werving, waarin iedereen kan deelnemen, maar worden

ONDERZOEKSVERKLARING & ONDERZOEKSINFORMATIE

subgroepen die normaal niet meedoen aan participatietrajecten actief geworven. Tot slot bestaat een open, zelf selecterend selectiemethode. In dit mechanismen kan iedereen aanmelden die dat wilt. Dit zorgt vaak voor de zogeheten 'usual suspects'.

De derde dimensie draait om **wijze van communiceren en besluiten**, oftewel de vorm van een participatietraject. Dit kan ook worden onderverdeeld in zes vormen. Ten eerste het slechts luisteren als toeschouwer. Participanten wonen een bijeenkomst vaak alleen maar bij en absorberen informatie, en brengen niet hun eigen standpunten naar voren. De tweede vorm is voorkeuren uitdrukken waarbij bijvoorbeeld burgers en activisten in de rij staab voor de microfoon om hun punt te maken of hun vraag te stellen. In de derde vorm kunnen participanten ook voorkeuren ontwikkelen. Participanten worden aangemoedigd om over issues te leren en, indien van toepassing, hun standpunten en meningen te ontwikkelen door hen voorlichtingsmateriaal te verstrekken en hen vervolgens te vragen de voordelen en trade-offs van verschillende alternatieven te overwegen. De vierde vorm bestaat uit het verzamelen & verkennen van voorkeuren. Deze, en de volgende twee mechanismen proberen in tegenstelling tot de vorige drie tot een gezamenlijke beslissing te komen. In dit geval kennen individuen hun voorkeuren. Vervolgens worden deze voorkeuren samengevoegd tot bepaalde keuzes. Het verkenningsgedeelte stelt de deelnemers vervolgens in staat om te verkennen en te 'geven en nemen' in hun voorkeuren. Op deze manier wordt het beste alternatief gevonden dat voortvloeit uit de gezamenlijke voorkeuren van de deelnemers. Een stapje intensiever is het overleggen & onderhandelen over voorkeuren. In deze modus ontwikkelen de deelnemers hun voorkeuren door overleg, zowel individueel als in groepsverband. Deelnemers doen dit gewoonlijk door eerst wat achtergrondmateriaal te bestuderen, waarna zij perspectieven en argumenten kunnen uitwisselen. Op deze manier worden hun standpunten ontwikkeld en worden hun belangen ontdekt. Er wordt geprobeerd om tot overeenstemming te komen, hardnekkige meningsverschillen te verhelderden, en nieuwe opties te ontdekken die beter aansluiten bij wat de deelnemers belangrijk vinden. Het is hier echter lastig om tot een consensus te komen, ook al wordt het wel geprobeerd. Tot slot bestaat de inzet van techniek & expertise. In de meeste beleidsvormingsprocessen worden burgers meestal helemaal niet betrokken. In plaats daarvan wordt de technische deskundigheid van ambtenaren met een gespecialiseerde opleiding worden gebruikt om beleidskwesties op te lossen.

De laatste dimensie is de **mate van autoriteit en macht**, oftewel: wat er wordt gedaan met de uitkomst van een participatieproces. Hiervan bestaan vijf gradaties. Ten eerste persoonlijke voordelen, meestal hebben burgers geen echte macht en burgers verwachten ook weinig of geen invloed op een beleidsbeslissing. In dit geval neemt een individu deel voor een persoonlijk voordeel, dat bijvoorbeeld voortkomt uit educatie of het vervullen van een vermeende burgerplicht. Een stapje verder is communicatieve invloed. In dit mechanisme beïnvloeden het proces en de resultaten van een participatief proces de publieke opinie of die van regeringsfunctionarissen. Participatie heeft dus geen directe invloed op het beleidsontwerp, maar heeft wel een indirecte invloed via de publieke opinie of via verandering van denken van overheidsfunctionarissen. Een derde gradatie is adviseren & raadplegen. De overheid verbindt zich dan aan de verzamelde input, maar zij behouden hun autoriteit en macht. De vierde geïdentificeerde gradatie is medezeggenschap, hierbij voegen burgers zich bij regeringsambtenaren en ontwikkelen zij samen beleid. Het hoogste, maar niet per se gewenste, niveau is bindende macht. Participanten hebben rechtstreeks zeggenschap over beleidsbeslissingen of bijvoorbeeld de begroting

2. ONDERZOEKSVERKLARING

Doel van deze onderzoeksverklaring is om u te informeren over het interview en het gebruik van de door u versterkte informatie. Het is namelijk van belang is dat onderzoekswerkzaamheden van de TU Delft betrouwbaar en integer worden uitgevoerd.

ONDERZOEKSVERKLARING & ONDERZOEKSINFORMATIE

De onderzoeksverklaring wordt daarom getoetst door de Human Research Ethics Committee (HREC)		
3. Vink de juiste hokjes aan	Yes	No
A: GENERAL AGREEMENT – RESEARCH GOALS, PARTICIPANT TASKS AND VOLUNTARY PARTICIPATION		
1. Ik heb de informatie over het onderzoek gedateerd 24/05/2022 gelezen en begrepen, of deze is aan mij voorgelezen. Ik heb de mogelijkheid gehad om vragen te stellen over het onderzoek en mijn vragen zijn naar tevredenheid beantwoord.	☐	☐
2. Ik doe vrijwillig mee aan dit onderzoek, en ik begrijp dat ik kan weigeren vragen te beantwoorden en mij op elk moment kan terugtrekken uit de studie, zonder een reden op te hoeven geven.	☐	☐
3. Ik begrijp dat mijn deelname aan het onderzoek de volgende punten betekent: <ul style="list-style-type: none"> • Dat er een audio-opname wordt gemaakt • Er aantekeningen worden gemaakt • Het interview getranscribeerd kan worden 	☐	☐
B: POTENTIAL RISKS OF PARTICIPATING (INCLUDING DATA PROTECTION)		
4. Ik begrijp dat mijn deelname de volgende risico's met zich meebrengt <ul style="list-style-type: none"> • Het uitlekken van persoonlijke informatie in geval van een datalek • Openbare beschikbaarheid van informatie in de vorm van een gepubliceerde masterscriptie Ik begrijp dat deze risico's worden geminimaliseerd door <ul style="list-style-type: none"> • De ruwe interviewgegevens worden opgeslagen op een externe harde schijf • Zie sectie C 	☐	☐
5. Ik begrijp dat deelname aan het onderzoek ook inhoudt dat specifieke persoonlijk identificeerbare informatie (PII) wordt verzameld, zoals naam, e-mailadres en telefoonnummer voor administratieve doeleinden, en mogelijk daarmee samenhangende persoonlijk identificeerbare onderzoeksgegevens (PIRD), zoals het vermelden van projecten of functies op bepaalde tijdstippen, met het mogelijke risico dat mijn identiteit bekend wordt.	☐	☐
6. Ik begrijp dat de volgende stappen zullen worden ondernomen om de dreiging van een inbreuk op de gegevens tot een minimum te beperken, en mijn identiteit te beschermen in het geval van een dergelijke inbreuk	☐	☐

ONDERZOEKSVERKLARING & ONDERZOEKSINFORMATIE

3. Vink de juiste hokjes aan	Yes	No
<ul style="list-style-type: none"> • Indien gewenst, geanonimiseerde verwerking van interviews • Decentrale gegevensopslag 		
7. Ik begrijp dat persoonlijke informatie die over mij is verzameld en die mij kan identificeren, zoals mijn telefoonnummer, niet buiten het onderzoeksteam zal worden gedeeld.	☐	☐
8. Ik begrijp dat de door mij verstrekte (identificeerbare) persoonsgegevens die niet in de masterscriptie worden gepubliceerd, worden vernietigd zodra de masterscriptie is afgerond.		
C: RESEARCH PUBLICATION, DISSEMINATION AND APPLICATION		
9. Ik begrijp dat de door mij verstrekte geanonimiseerde informatie na afloop van het onderzoek zal worden gebruikt voor publicatie van een masterscriptie en eventueel gebruik binnen de organisatie van de provincie Utrecht en gemeenten binnen de provincie Utrecht.	☐	☐
10. Ik geef toestemming om mijn antwoorden, ideeën of andere bijdrages anoniem te quoten in resulterende producten.	☐	☐
11. Ik geef toestemming om mijn naam te gebruiken voor quotes in resulterende producten	☐	☐

ONDERZOEKSVERKLARING & ONDERZOEKSINFORMATIE

Handtekeningen

_____
Naam deelnemer

_____
Handtekening

_____
Datum

Ik, **de onderzoeker**, verklaar dat ik de informatie en het instemmingsformulier correct aan de potentiële deelnemer heb voorgelezen en, naar het beste van mijn vermogen, heb verzekerd dat de deelnemer begrijpt waar hij/zij vrijwillig mee instemt.

_____
Naam onderzoeker

_____
Handtekening

_____
Datum

C.6. Transcriptions

In this section,

C.6.1. Arne Schaddelee

Datum: 30/05/2022

Tijd: 15.00

Locatie: MS Teams

Aanwezig:

- Arne Schaddelee: provincie Utrecht – gedeputeerde o.a. mobiliteit en participatie

- Lars Jansen: TU Delft, provincie Utrecht

00:00:00.000 → 00:00:07.520

LJ:

Ja, misschien eerst leuk om gewoon eerst een beetje kennis te maken. Nou, ik ben dus afstudeersta-giair bij de provincie Utrecht, en studeer af vanuit de TU Delft: Technische bestuurskunde en dan ga ik onderzoek doen naar burgerparticipatie rond knooppuntontwikkeling. Ja, kijken hoe burgers door heel de beleidscyclus heen kunnen, of willen participeren, op welke manier? **En wat is uw rol in burger-participatie en OV-knooppuntontwikkeling in het bijzonder misschien?**

00:00:36.590 → 00:00:39.780

AS:

Nou, het is een boeiend onderwerp waar je mee bezig bent. Volgens mij is de rol van de bestuurder vooral zorgen dat participatie zin heeft en op het juiste moment gebeurt en op de juiste manier wordt ingestoken. Het verwijt van veel bewoners is vaak van participatie vindt alleen maar plaats als eigenlijk de pap al gestort is en we nergens meer invloed op hebben, of participatie vindt plaats op het moment dat het allemaal nog zo vaag en zo abstract is dat we er niks mee kunnen, dus je moet dat redelijk precies mikken. En, ik vind het belangrijk dat je goed verwachtingsmanagement laat plaatsvinden bij participatie, dus volgens mij moet je participatie niet verwarren met het draagvlak ophalen bij bewoners, daar gaat het wat mij betreft niet in essentie om. Het gaat er ook niet in essentie om dat je jouw verhaal als overheid verkoopt. Dus in die zin zie ik participatie vooral als de mogelijkheid om alle informatie zo goed mogelijk op tafel te krijgen.

00:01:43.230 → 00:01:43.560

LJ:

Ja.

00:01:43.630 → 00:01:55.300

AS:

En daarna is het meer het politieke proces dat je het ook gaat verkopen, al dan niet, en ook dat be-woners daar eventueel hun invloed op uitoefenen. Maar participatie gaat in essentie over de juiste informatie op het juiste moment op tafel krijgen. En daar moet je elkaar gewoon in serieus nemen. Daar moet je denken ook hè? En dan dat gaat dus over timing hè? Want dan moet je dus inderdaad, nou mensen komen met een concrete vraag, maar nog niet met een uitgewerkt concreet plan. En ik denk dat je als gedeputeerde, of als bestuurder, daar ook wel een stimulerende rol in moet hebben en naar je eigen mensen toe. Maar ook naar de mensen waar je mee participeert, ook wel duidelijk die open mind laten zien, dus dat het niet een soort kunstje is wat plichtmatig afhandelt, maar dat je ook echt geïnteresseerd bent in wat mensen te brengen hebben.

00:02:47.270 → 00:02:53.350

LJ:

En als je dan kijkt naar dan naar die timing, in principe kan het door heel de beleidscyclus heen gebeuren. Misschien gebeurt het vaak inderdaad bijvoorbeeld dat er alternatieven worden voorgelegd, zodat je misschien bij de besluitvorming of het kiezen van alternatieve dat het best wel helder kan zijn

hoe je burgerparticipatie vormgeeft. Maar heeft u bijvoorbeeld ook bij agendavorming of misschien evaluatie of juist het ontwikkelen van alternatieven... **hoe denk je dat participatie daar een rol kan spelen in misschien niet zo voor de hand liggende momenten van een project zoals bijvoorbeeld knooppuntontwikkeling?**

In this sub-section, relevant case specific aspects of the moment of participation will be identified.
00:03:27.430 → 00:03:35.190

AS:

Nou je noemde er net al eentje die we heel vaak over het hoofd zien, namelijk in evalueren in de zin van het participatie doen. Voor mij doen we dat te weinig, ook omdat we dan soms blijven we van elkaar af zijn, en soms voelt het wel zo, terwijl ik denk van juist op het moment dat je de realisatie hebt gehad, is het ook goed om even terug te blikken van joh, wat leren we nou van de manier waarop we met elkaar hebben samengewerkt, vanuit de verschillende belangen en rollen die je hebt.

00:03:59.270 → 00:04:23.140

AS: Bij knooppuntontwikkelingen is het best een ingewikkelde. Als provincie zijn we bezig met een visie en dan slinger je op een zeker moment een kaartje de wereld in waar je 20/30 locaties op hebt staan die mogelijk interessant zijn voor je het weet, gaat alle participatie over dat kaartje en over of het wel, of niet een goed idee is wat er allemaal op staat. Terwijl van dat kaartje gaat minstens de helft nog afvallen omdat het inderdaad niet de goede locatie is of omdat je daar geld niet voor hebt of omdat plannen toch een andere kant uit kantel of omdat je moet prioriteren. Dus je moet even heel duidelijk dan zijn over wat de status is van een kaart, of van een visie. Tegelijkertijd is dat ook al wel het eerste moment waarop je gewoon met elkaar moet aftasten. Van wat vinden we hiervan, zien wij dingen over het hoofd? Hoe wordt er vanuit het bedrijfsleven op gereageerd, hoe wordt er vanuit omwonenden op gereageerd en dat zijn dan nog een klein beetje de usual suspects. Maar je moet denk ik vooral zoeken naar wie is de toekomstige gebruiker en is die hiermee gediend? En die toekomstige gebruikers, die komt niet vanzelf. Kijk een bewoner, iemand die ergens woont en de kaartjes ziet langskomen met er komt een grote parkeergarage in je achtertuin. Ja, dat hoeft maar één iemand in de buurt ergens te zien en die mobiliseert binnen no time de hele buurt. Dus die komen wel, bedrijfsleven, weet je vaak ook wel te vinden. Maar een forens, die op het traject Zwolle-Den Haag reist kan waanzinnig veel belang hebben bij een goed knooppunt bij Soesterberg, maar is zich daar helemaal niet van bewust. Die staat alleen iedere dag mopperend ongeveer op die plek in de file. Ik denk van, verdorie, kon ik maar overstappen op het OV, want in Den Haag moet ik pal naast het Centraal station zijn, ja hoe kom ik daar? Dus, volgens mij moet je je zien te verplaatsen in die toekomstige gebruiker. En zit daar nog een beetje de one million dollar vraag zeg maar, wie is die? Wie is die toekomstige gebruiker, en hoe betrekken we die in het proces?

00:06:16.740 → 00:06:27.880

LJ:

Ja, dus als je zo zou zeggen van welke groepen die normaal gesproken misschien niet deelnemen aan typische participatietrajecten zou je misschien wel actief willen werven, dan zouden het dus vooral toekomstige gebruikers zijn, en die zijn dan nog misschien nog lastig te identificeren, wie dat dan eventueel gaan zijn of?

00:06:33.410 → 00:06:40.230

AS:

Ja, soms weten we dan nog wel de belangengroepen te vinden, de ANWB, en de Fietsersbond, en het Rocov. Maar die hebben, bijvoorbeeld een ANWB, die zitten soms best wel vanuit een wat verouderde visie naar de wereld te kijken, en kunnen zich niet altijd heel makkelijk verplaatsen in naar wat is nou vanuit de gebruiker het multimodale vraagstuk? Wat komt er allemaal langs in 2030? En we hebben de afgelopen paar jaar wat dingen meegemaakt die denk in geen enkel scenario zaten, dat heeft geen enkele futuroloog bedacht, dat daar een hele grote oorlog zou komen in Europa waardoor onze brandstofprijzen zouden exploderen, dan had niemand bedacht dat wij in een jarenlange lockdown zouden terechtkomen met allerlei gekke dingen. En dat heeft een enorme impact op ons reisgedrag. Maar heeft mij wel heel erg bevestigd in de visie waarmee ik 3 jaar geleden begon als bestuurder, namelijk dat we aan de vooravond staan van de enorme mobiliteitstransitie. En, hoe geef je dat, want dat is

best een ingewikkeld concept, terwijl hij tegelijkertijd hartstikke concreet wordt voor veel mensen. En hoe geef je dat nou een plek in een participatie traject?

00:08:02.490 → 00:08:05.170

LJ:

Ik schrijf het even op hoor, dat dat ook inderdaad heel lastig is om die onzekerheid een plek te geven, maar dat soms mensen het ook, wat je eerder al zei over dat je het helder communiceert van: dit is waar over moeten nadenken, en we weten ook niet hoe het precies gaat lopen, maar je moet er ieder geval over nadenken.

00:08:23.920 → 00:08:50.450

AS:

En wat mij daarbij vaak helpt en dat was ook wel een tip die ik vaak en ambtenaren wel geef. Ambtenaren schrijven heel vaak heel erg vanuit hun deskundigheid. Die hebben deskundigheid en weten super veel van die knooppunten. Die gaan dan heel precies opschrijven wat we zouden kunnen doen en moeten doen, en hoe we dat moeten uitvoeren en dat dat zijn soms best ingewikkelde gesprekken, als je op dat level met mensen wil gaan participeren. Terwijl het in het politieke, maar ook in het maatschappelijke gesprek, in debat heel erg helpt als je ook veel meer redeneert vanuit de waarom? Wat is nou the why? Begin dus een beleidsstuk veel meer met 'what is the why? En dan kan je mensen ook veel meer meenemen. Dan krijg je een heel ander type gesprek met omwonenden als zij begrijpen wat het grotere plaatje is en dan kan het nog steeds hartstikke hondsberoerd zijn dat jij die parkeergarage in je achtertuin moet krijgen of die windmolen. Maar het voelt wel anders het en het gesprek vindt dan ook op een ander level plaats in de fabricatie.

00:09:27.140 → 00:09:30.430

LJ: Wat zouden dan bijvoorbeeld methoden zijn zodat mensen zich uit kunnen drukken, of dat ze misschien niet alleen iets kunnen kiezen, maar ook ja, zelf gaan nadenken over bepaalde mogelijkheden. Dat zijn een soort intensieve participatietrajecten, wat voor methode kunnen daarvoor gebruikt worden, of worden ervoor gebruikt?

00:09:53.040 → 00:10:02.070

AS:

Je moet elkaar vinden op een bepaalde common ground. Dus er moet een soort gedeelde analyse zijn van wat voor samenleving willen wij zijn over 10 jaar. En wat zijn de grootste problemen die we dan gaan tegenkomen om daar te komen? En dat gesprek dat zal je denk ik niet gelijk hebben. We hebben bij een participatieavond vaak heel erg de neiging om een grote maquette neer te zetten in de zaal of posters op te hangen, dat we gaan visualiseren wat we willen oplossen. Terwijl, mensen zijn niet gek. Die willen ook weten waarom je die maquette hebt staan en waarom je die visualisaties hebt, dus beginnen bij zo'n participatie avond gewoon eens met waar staan we nu? Wat vinden jullie belangrijk in je leefomgeving bijvoorbeeld? En waar willen we de komende 10 jaar naar toe? En ga dan aan het einde komen met een maquette, of met een uitwerking, of doe dat in een tweede bedrijf, zeg maar. Maar nu creëer je soms wel je verzet omdat je mensen uitnodigt op een participatieavond, ze komen binnen en dan staat er eigenlijk al een visualisatie van wat we hebben bedacht met elkaar. Dan denkt een inwoner ook dat is lekker, dan ga ik hier maar een avondje tegenaan knokken en ja, dan ga ik daarna naar huis en dan ga ik de komende weken op iedere verjaardag mopperen over de overheid die het al allemaal bedacht heeft voor me.

00:11:29.600 → 00:11:38.670

LJ:

En is dan zo een bewonersavond, of een participatieavond, denkt u, ja dat is natuurlijk een instrument, zijn er ook andere instrumenten daarvoor, waar je dat soort informatie op zou kunnen halen, of hoe zo breed mogelijk inderdaad interesses of wat ze belangrijk vinden, dat je daar achter kan komen?

00:11:53.390 → 00:12:12.880

AS:

Je moet het denk ik van een paar dingen hebben, en bewonersavond is inderdaad beetje het klassieke model. Je moet ook de digitale manieren die er zijn moet je denk ik optimaal benutten. Dus vraag ook digitaal aan mensen uit over waar ze naartoe willen, over wat ze willen? Maar werk ook misschien wat meer met instrumenten die ook in de marketing bijvoorbeeld gebruikt worden in de vorm van persona's. Bijvoorbeeld marketeers werken vaak met persona's, soort profielen van een toekomstige gebruiker, of een beetje de archetypes. En die persona's kan je natuurlijk heel erg laden vanuit allerlei databases die je al hebt en kan je vervolgens ook verifiëren, bij je bewoners herkennen mensen zich daaraan en vervolgens kan je vanuit zo'n persona ook wel een soort voorverkenning doen. Dan heb je op een heel ander level een gesprek dan gebogen over een maquette. Dus ik denk dat we dat soort vormen meer moeten gebruiken en ik denk dat politici ook wel in campagnetijd vaker gevoed moeten worden bijvoorbeeld. Campagnetijden zijn vaak toch de momenten waarop de wat grotere maatschappelijke gesprekken plaatsvinden. Je zag bij de gemeenteraadsverkiezingen bijvoorbeeld een deel van polder Rijnenburg bij Utrecht. Nou ja, dan helpt het heel erg als ze een paar lijsttrekkers zijn die daarin een heel prikkelend statement over afgeven. Ze moeten zich er dan niet gelijk op ingraven want dan krijg je het deksel op je neus. Maar schets nou gewoon in zo'n campagnetijd van wat kan er? En als je dat gesprek wilt faciliteren, want dat vindt bij uitstek in zo'n periode plaats, dan moet dat ook ambtelijk goed gevoed worden. Want anders dan krijg je toch een beetje het gemopper in een ambtelijke organisatie van die lijsttrekkers, want hoe verzinnen ze het nou weer allemaal, en wat roepen ze allemaal voor gekke dingen. Zorg dan eigenlijk, een half jaar voor de verkiezingen is allang bekend wie die lijsttrekkers allemaal zijn, haal die een keer bij mekaar voor een paar grote onderwerpen. Zodat je ook een beetje kan voeden of kan sturen waar het gesprek over zou kunnen gaan. Uiteindelijk gaan politici over hun eigen agenda voor een deel. Maar het is ook wel heel fijn als het een beetje gevoed en gestuurd wordt, dan wel gebruik je ook zo'n momentum. De provincie, laten we eerlijk zijn, de provincie is eigenlijk maar eens in de 4 jaar in beeld en dat is bij de provinciale verkiezingen, en als je pech hebt, gaat het dan vooral over de Eerste Kamer. Dus je moet dat moment echt gebruiken om even een paar grote issues te agenderen.

00:14:26.100 → 00:14:29.680

LJ:

Wat zijn nou bijvoorbeeld rond OV-knooppunten typische ontwerpkeuzes of typische thema's waartussen misschien gekozen moet worden? Als je alternatieven gaat ontwikkelen of als je gaat kiezen voor bepaalde... Wat zijn de afwegingen of ontwerpkeuzes die je dan typisch moet maken?

00:14:47.750 → 00:14:54.020

AS:

Ook dan hè? Als je het vanuit participatie in steekt, moet je heel erg conceptueel denken vanuit de gebruiker. Het valt mij op dat we vaak heel erg denken vanuit de techniek en vaak vanuit de civiele techniek van wat kan er, welke reizigersstromen komen bij elkaar, hoe gaan die enzo. En vrij weinig over de gebruiker. Ik had een jaar of 2/3 geleden, was ik een van de sprekers op een symposium over knooppunten en de andere spreker die was voor mij. Dat was de rijksbouwmeester of de spoorbouwmeester gewoon van de NS, of ProRail. En die had een fantastisch futurologisch verhaal over hoe een stationsgebouw eruit zouden kunnen zien. Met allerlei voorbeelden uit de hele wereld en vanuit zijn vakgebied denk ik fantastisch, briljant, helemaal goed, maar het ging niet over de reiziger. En ik had gevraagd aan de organisatie of ze een schemerlamp bij mij op het podium konden zetten en ik ben bij die schemer lamp gaan staan en ik heb gezegd van eigenlijk zijn die die OV-knooppunten die wij gaan maken zijn de huiskamers van de stad. Voelen mensen zich hier thuis? Hoe beleeft die reiziger dat hier? Staat er een schemerlamp die iets van het gevoel geeft of red je het heel erg hè? En dan kan je dus allerlei concepten, denk ik intekenen, je kan het heel erg vanuit een retailconcept bekijken. Je kan het heel erg bekijken vanuit een ontmoetingsconcept. Je kan het heel erg bekijken vanuit zo efficiënt mogelijk, zo snel mogelijk overstappen concept. En dan ga je het, denk ik veel meer kantelen naar de gebruiker, naar de reiziger en dan heb je het ook over wat voor modaliteiten komen hier bij elkaar, en hoe geven we die plek en hoe handelen we dat efficiënt af? Maar vaak beginnen we daarmee en volgens mij moest je eerst vanuit een concept denken en dan pas uitkomen op oké, hoe handelen we dat dan zo goed mogelijk af?

00:16:55.910 → 00:17:10.740

LJ:

En zou je dan kunnen zeggen dat je misschien door middel van burgerparticipatie kan kijken wat vinden mensen belangrijk? Zitten ze eerder op een retailconcept te wachten of vinden ze inderdaad zo'n ontmoetingsplek belangrijk of vinden heel veel mensen eigenlijk gewoon, nou, voor mij betreft hoeven er geen winkels, ik wil gewoon zo snel mogelijk mijn overstap kunnen maken, dat daar dan een rol ligt?

00:17:20.300 → 00:17:38.460

AS:

Jazeker, en dan krijg je een gesprek over van wat voor type knooppunt die je hebt, en dat kan ook best wel per locatie verschillen hè. Ik kan me voorstellen dat een OV-knooppunt echt in het centrumgebied een hele andere functie heeft, en indeling krijgt, dan een OV-knooppunt langs de snelweg. Dus daar heb je echt wel heel erg verschillen in. Maar ook als je een centrum zit, dan wordt er vaak ook al heel snel vanuit een centrumvisie bijvoorbeeld geredeneerd en ook weer wat minder vanuit die reiziger en die gebruiker.

00:17:56.900 → 00:17:57.380

LJ:

Oké, en we hebben het natuurlijk al gehad over de bewonersavond, en heeft u nog andere methoden waarvan je zegt die vind ik altijd heel goed werken of die zouden we denk ik meer kunnen gebruiken of juist niet?

00:18:18.850 → 00:19:17.790

AS:

We zouden ook meer grassroots-achtig te werk moeten gaan. Ik ben hiervoor 8 jaar Statenlid geweest en we hadden op een gegeven moment in Maarsbergen, was de provincie met ProRail nu een tunnel aan het graven onder het spoor door. Nou dat dat leverde enorme hommeles op daar in de buurt. Maarsbergen is een dorp met geloof ik 1000 inwoners en er waren zo'n beetje 800 verschillende meningen over hoe het zou moeten en iedereen had ruzie met iedereen. Wat mij toen geholpen heeft, maar toen was ik nog Statenlid, is dat ik een keer op een maandagochtend of zoiets maar gewoon op de fiets ben gestapt en naar toe ben gefietst en daar twee uur door dat dorp heb gelopen. En binnen no time heb je dan gesprekken met mensen die hun hondje uitlaten. Die woonde daar, daar kan je vergif op innemen, en die vinden van alles en die spreek ook jan en alleman, en dat heeft mij contacten opgeleverd, waar ik nu als gedeputeerde nog steeds plezier van hebt. Er zijn een aantal mensen vanuit totaal verschillende kampen, hè? Want ja, mensen die een hondje uitlaten organiseren zich niet vanuit een bepaald standpunt. Nee, die lopen de hond uit te laten. Maar ik dus met mensen vanuit totaal verschillende kampen en sociale achtergronden contacten gehouden, waardoor zij nu nog steeds voeden. Ik zou ons gunnen dat we dat ook veel vaker doen, dat we gewoon eens een keer zonder plan naar een gebied toe gaan waarvan we weten dat daar een enorm issue aan gaat komen. En als jij je daar gaat voorstellen als medewerker of als bestuurder van de provincie op voor mijn part de gemeente, dan lopen mensen vanzelf leeg, maar dan hebben ze ook zoiets van: oké, dit is iemand die benaderbaar is, waar ik tegenaan kan praten, en nou, wissel een visitekaartje uit en ze gaan je vanzelf voeden. Maar dat ontstaat vaak niet als je ze gaat uitnodigen in een zaaltje van 'Het wapen van Maasbergen'. Dat ontstaat veel meer als je nou op een onbewaakt moment, als je zeg maar bij een hondenpoepveldje gaat lopen.

00:20:15.880 → 00:20:25.190

LJ:

Ja je krijgt misschien ook een wat diversere input dan dat je zo'n avond organiseert, dan komen er vaak mensen met een hele sterke mening daarheen.

00:20:22.010 → 00:20:22.830

AS:

Zeker ja. Dus de mensen met een mening die komen op zo'n inspraakavond en de mensen die je langs de straat ontmoet zijn mensen die of daar minder mee bezig zijn, of minder extreme standpunten hebben, of zijn mensen die afgehaakt zijn, eigenlijk allemaal wel geloven wat de overheid doet en

denkt, het zal mijn tijd wel duren.

00:20:49.480 → 00:20:55.760

LJ:

Oké ik had dus 4 dimensies geïdentificeerd in dat literatuuronderzoek, en die kunnen verschillende niveaus aannemen. Dat wil niet zeggen dat het een hoger of lager is dan het ander. Ik denk dat we die redelijk besproken hebben, in ieder geval daarvoor bedankt. **Is er nog iets, van dat wil ik nog sowieso kwijt. Of dat vind ik de essentie of?**

00:21:15.010 → 00:21:20.670

AS:

Nee, volgens mij. Volgens mij hebben we alles wel gehad, dus ik ben heel benieuwd naar de uitkomst van je van je stuk. Heel veel succes ermee.

00:21:23.900 → 00:21:26.960

LJ:

Ja heel erg bedankt en ik houd u op de hoogte.

00:21:25.360 → 00:21:25.930

AS:

Oké.

00:21:27.410 → 00:21:29.600

AS:

Yes dankjewel succes hoi.

C.6.2. Eileen van Kesteren

Datum: 25/05/2022

Tijd: 10.00

Locatie: MS Teams

Aanwezig:

- Eileen van Kesteren – provincie Utrecht – projectmanager OV-knooppuntontwikkeling

- Lars Jansen – TU Delft, provincie Utrecht

0:0:7.740 → 0:0:13.380

LJ:

Ik zie dat je een functie hebt dat je hier ook een transcriptie kan starten, dus dan hoef je dat dan hopelijk later niet weer helemaal te doen.

0:0:13.990 → 0:0:14.770

EK:

Oh ja ja ja.

0:0:15.290 → 0:0:25.470

LJ:

Maar goed, dat gaan we zien. We hebben de introductie en kennismaken natuurlijk wel een beetje gehad omdat we elkaar ook al redelijk kennen. **Waar ik eigenlijk eerst mee beginnen is vaak wat is nou jouw rol dan in burgerparticipatie en knooppunt ontwikkeling?**

0:0:28.150 → 0:0:29.480

EK:

Nou, mijn rol is dat ik bij knooppunt ontwikkeling kijk wat er nodig is bij de stakeholders, en de stakeholders zijn voor mij in eerste instantie dus de gemeente, spoorse partijen, dus Pro rail, NS, waterschappen ook wel. Dus het ligt ook een beetje aan wat er van de gemeente gewenst is. En om die die vraag daar ook te stellen en het proces van wat is er nodig voor knooppuntontwikkeling en op welk moment willen we ook met burgerparticipatie iets doen? Dus om het in ieder geval te agenderen bij de andere partijen, en het verder vorm te geven. Nou ja, dat merk je dus ook, want onderdeel van jouw opdracht is dat we bijvoorbeeld in Bunnik daar ook met die vraag juist bezig zijn en dat ook aan het uitzoeken zijn hoe we dat vorm willen geven. Dus dat is ook mijn rol in één van de dingen die ik stimuleer om het knooppunt verder te ontwikkelen.

00:01:33.590 → 00:01:33.910

LJ:

Ja. Oké, en wat zijn nou bepaalde keuzes die je kan maken in het ontwerpen van een participatieproces in het algemeen, maar ook in voor knooppunt in het bijzonder. Er zijn natuurlijk enorm veel dingen die je kan doen met participatie. Maar wat ja, ik zou zeggen wat zijn echt de...?

00:01:53.870 → 00:01:54.160

EK:

Ik denk dat het heel belangrijk is dat je heel goed inzoomt op welke doelgroep je binnen de burgers wil aanspreken en mee wil laten deelnemen of luisteren of inspreken. Nou ja, dat dat zijn allerlei vormen. Ik denk dat we bij knooppuntontwikkeling vooral ook een beetje een dilemma hebben tussen de reizigers en de bewoners en de toekomstige doelgroep die daar eventueel naartoe gaat. Dus dat zijn ook werknemers, zijn ook misschien de toekomstige bewoners, dus ik denk dat je heel goed moet kijken in zo'n proces wie je op welk moment wil betrekken, want die hebben natuurlijk net andere belangen op een ander moment, dus het zit best wel nog complex in elkaar. Van wie maken er allemaal gebruik van een knooppunt. Dat zijn er natuurlijk best wel veel, dus daar moet je denk ik heel scherp op zijn in plaats van het op één grote hoop te gooien: burgers. Dat is natuurlijk heel breed, daar kunnen ook mensen zijn die helemaal daarbij dat knooppunt niks daar te doen hebben en te zeggen hebben, dat kan ook een keuze zijn, maar dat lijkt me het minst voor de hand liggende. Maar zo heb je natuurlijk

heel veel verschillende doelgroepen of en bloedgroepen daarin. Ja.

00:03:10.190 → 00:03:10.430

LJ:

Ja, oké, dat is duidelijk. Ja dat waren een beetje inleidende vragen eigenlijk, en wat ik nu dan vaak gedaan heb is dat ik even uitleg wat eruit, ja, dat literatuuronderzoek is gekomen. Ja en het doel van de interviews is dus om dat eigenlijk te vertalen naar knooppuntontwikkeling, en te kijken hoe dat we dat inderdaad in die praktijk werkt en, en dan misschien, je hebt het dus al gelezen, hè?

EK:

kniktja

Dat was ook, dat was toch ook de vraag en bedoeling of niet?

00:03:51.140 → 00:03:55.970

LJ:

Ja, ja, maar niet iedereen had het gelezen, dus fijn dat je het gelezen hebt. Ja, ja dan kunnen we kunnen in principe gelijk verder. Er zijn dus inderdaad 4 dimensies. En ja, hopelijk hebben de tijd om over alle 4 even te hebben, en die verschillende dimensies hebben dus niveaus of levels, vaak manieren waarop je die mensen in kan vullen en waarbij het niet per se wil zeggen dat een niveau hoger of lager ook beter is, dat is ook nog wel handig om te weten.

Ja, want stel dat we kijken naar burgerparticipatie door heel de beleidscyclus heen. Als je dat zo kan zeggen, ja, hoe zou je denken dat de participatie in rol kan spelen in bijvoorbeeld agendavorming of juist in evaluatie, of daartussen want daartussen zie je dat is daar natuurlijk gebruikelijk, maar zijn er ook misschien momenten dat je zegt, nou, daar kan het nog een toegevoegde waarde hebben, of juist niet?

00:04:57.240 → 00:05:01.930

EK:

Nou, laten we uitgaan van het punt dat we nu het relatief nog weinig erbij betrekken, dus voor mij is het iets wat ik stimuleer in de processen waarvan het startpunt verschillend is. Maar ik zit in de meeste trajecten waar ik kan werken en dat zijn een aantal knooppunten in de provincie, zit het allemaal in de visievormingsfase. Dus dan is er al wel hè, politiek gezien aandacht voor knooppuntontwikkeling, dan heeft men ook al met de stakeholders in veel gevallen gezegd gezamenlijk hebben we hier een opgave. Maar wat hebben we daarvoor nodig? Is dus bijvoorbeeld een verkenning of een visie, dus dat zijn documenten en producten die worden gemaakt in dat proces en daar kan ik eigenlijk alleen iets over zeggen. Want andere fases in de knooppuntontwikkeling heb ik zelf nog niet meegemaakt, dus ik kan niet zeggen van hè, we hebben een, ik heb één knooppunt helemaal doorlopen en het is nu gerealiseerd wat we daar wilden en in de evaluatie hebben we nog een keer burgers dat, daar kan ik gewoon eigenlijk helemaal niet over, over iets zinnigs over zeggen, omdat ik dat gewoon nog niet aan de hand heb gehad, dus dat is wat er nu speelt.

00:06:08.770 → 00:06:09.090

LJ:

Ja. Oké. En ja, dan zullen we doorgaan naar eigenlijk de manier waarop je mensen selecteert. Je zei het net ook, want ja. Er zijn ook weer veel verschillende groepen die je wil betrekken, maar ook misschien op verschillende momenten. We gaan dus naar de volgende dimensie, dus de wijze van participantenselectie daar heb je eigenlijk die nou gekozen volksvertegenwoordigers, professionele belanghebbenden en niet-professionele belanghebbenden, maar ook de willekeurige selectie en de twee vormen van open. Dus één is dat gewoon iedereen zich kan aanmelden en de andere dat ja je eigenlijk groepen betreft, actief, of werft, die je normaal mist. Wat zouden methoden zijn die daarvoor geschikt zijn als je bijvoorbeeld mensen uitnodigt voor iets. Enquêtes of hoorzittingen, wat zijn daar de mogelijkheden in?

00:07:17.500 → 00:07:20.130

EK:

Ja, dat is heel breed. Wat mij betreft heel breed, maar degene die ik ken is eigenlijk heel traditioneel de bewonersavond, maar dat is eigenlijk de eerste vorm, hè? Vooral informeren, en vragen mogen ze stellen, maar volgens mij zit daar ben er nog niet eerder bij geweest, maar bij één traject weet ik dat dat ook weer in juli gaat plaatsvinden. En als ik het zo beluister is het met name bewoners informeren en dat ze vragen kunnen stellen. En dat is niet zozeer dat ze, of vragen kunnen stellen, daarmee zullen ze natuurlijk ook wel eens een standpunt geven, maar het is niet meer dan dat volgens mij.

00:08:07.830 → 00:08:08.200

LJ:

Ja. Oké.

00:08:10.050 → 00:08:11.740

EK:

En dat zijn, dat zijn dus burgers vanuit de gemeente breed en bewoners, dus bewoners is misschien wat specifiek, maar volgens mij worden ze wel breed uitgenodigd, of alleen via de bewonersverenigingen. Maar dat weet ik eigenlijk niet, niet helemaal zeker.

00:08:31.670 → 00:08:33.540

LJ:

En, heb je enig idee hoe...?

00:08:32.820 → 00:08:45.100

EK:

En met name de in de hele context, hè? Dat is ook nog een beetje wat past bij de inleiding. Wij als provincie zijn hierin vaak toch ook wat verder af van de burger, omdat knooppuntontwikkeling in eerste instantie door een gemeente het meeste opgepakt moet worden en sommige knooppunten hebben ook wat andere belangen, en wat meer grondpositie dat je misschien soms ook wat meer initiatief neemt. Maar in principe hè, standaard hebben gemeentes daarin een eigen lokale verantwoordelijkheid. Maar we hebben natuurlijk ook een regionaal belang dat dat daar ook de goede dingen gebeuren, dus dat verschilt ook per knooppunt welke rol de provincie inneemt, maar dan staan wij in die zin nog wat verder af van de burger. Wij kunnen ook wel mee op zo'n bewonersavond, maar het is vaak wel wat logischer en wat sterker dat ze, als het om de doelgroep bewoners gaat, dat de gemeente natuurlijk zelf communiceert met hun eigen, ja bewoners of, ja mensen van buiten.

00:09:31.860 → 00:09:32.230

LJ:

Ja, oké. En, als je die mensen dan uitnodigt, of misschien krijgen ze een brief, of ze kunnen op die manier inspraak doen of online. Hoeveel mensen nemen dan meestal deel aan uitvraagdingen voor participatie?

00:09:50.730 → 00:10:12.590

EK:

Ja, volgens mij is dat 30 man ofzo wat er uiteindelijk komt, maar dat is echt even, dat zou ik nog moeten checken. Dat kan ik nog bij je op terugkomen, want ik heb maar in één geval gezien of aan de hand dat het weer gepland gaat worden. Het is nu juist ook het idee om wel gezamenlijk die bewonersparticipatie te doen als provincie en gemeente. Alleen, je merkt ook dat, dit gaat met name over een onderdeel van de knooppuntontwikkeling. En dan zegt de provincie eigenlijk ook tegen de gemeente, hé: gaan jullie hier ook aan mee werken, maar daar zit soms nog wel een belang van: ja, maar hè provincie, jullie willen daar iets, dus praat zelf maar met de bewoners, terwijl wij nu zo zitten: ja, maar hè, laten we dit even gezamenlijk doen. Dat komt wat beter over, dus daar zit ook nog wel eens een verschil in.

00:10:50.990 → 00:10:51.310

LJ:

Oké. Dus tot nu toe we vooral ervaring met de, ja eigenlijk gewoon mensen uitnodigen via, ja brief of iets dergelijks?

00:11:07.510 → 00:11:07.760

EK:

Ja.

00:11:08.500 → 00:11:12.200

LJ:

Oké en hoe heb je enig idee hoeveel brieven dan verstuurd worden, of?

00:11:12.770 → 00:11:14.460

EK:

Nee, dat zou ik ook na moeten gaan.

00:11:17.610 → 00:11:27.010

EK:

Misschien zou je daarin ook een collega van ons, Marcel Jongerden moeten spreken die is betrokken bij een parkeergarage. En wat dat betreft heeft hij denk ik eerder een bewonersavond al aan de hand gehad, maar dat weet ik niet zeker ook kijk, dat zeg ik bij de provincie doen we niet zo snel ook iets met de burgers? Ja, klinkt heel gek.

00:11:41.270 → 00:11:41.580

LJ:

Ja, ja, veel bij gemeenten inderdaad.

00:11:44.910 → 00:11:45.320

EK:

Ja.

00:11:45.740 → 00:11:59.020

LJ:

Oké ja stel nou dat er, ja welke groepen die je normaal gesproken misschien niet zouden deelnemen aan burgerparticipatie, zou je actief willen werven in het kader van OV-knooppuntontwikkeling?

00:12:01.350 → 00:12:15.520

EK:

Ja ik wat ik al breed schetste, volgens mij is dat dus heel breed en moet je dus dat, dat onderscheid vanaf het begin af aan goed maken en daarop inzoomen van welke? Ja, welke mensen wil je betrekken? Dus, ik zie het wel in de breedte, dus niet alleen maar standaard, de burgers worden vaak altijd alleen maar de bewoners, en dat zie ik bij knooppuntontwikkeling wel anders. Dat zijn echt ook wel, nou ja, wat ik al zei, de werknemers, de toekomstige bewoners, de, wat zei ik nog? De reiziger natuurlijk, dus daar zitten, daar zitten wel wat verschillen nog in.

00:12:39.930 → 00:12:40.200

LJ:

Ja.

00:12:41.010 → 00:12:44.580

EK:

En die wil je misschien ook net wat anders betrekken, maar ik heb daar ook nog niet. Ja doordat ik nu dit interview doen met jou, ben ik er in mijn hoofd meer mee bezig, Maar we hebben dat ook niet met elkaar verkend, want dit is ook niet iets wat ik vanuit de provincie alleen dan zou optuigen, dan zou ik dat ook weer doen samen met de gemeente.

00:12:51.080 → 00:12:51.350

LJ:

Ja, oké, en we hadden het er net ook een beetje over, maar dat je nog niet had meegemaakt dat

zo'n heel OV-knooppunt van begin tot eind is ontwikkeld. **Maar heb je wel enig idee van typische ontwerpkeuzes die gemaakt moeten worden bij het ontwikkelen van alternatieven of het kiezen voor alternatieven bij op OV-knooppuntontwikkeling?**

00:13:25.480 → 00:13:28.090

EK:

Ik denk dat op het moment dat er een verkenning, of een visie afgerond is waarin er dus misschien al in een aantal voorkeursscenario's is gewerkt door de ambtenaren, dat je dan ook de inhoud hebt om dat eventueel te kunnen voorleggen aan burgers en dan die verschillende doelgroepen, omdat je dan ook de inhoud kunt laten zien en dan heb je ook wat te presenteren en misschien ook zelfs wat te kiezen. Of juist niet dat dat is ook hè, dat kun je ook nog bepalen van, nou, we hebben al een voorkeur uitgesproken, dus dit is meer toch wat, hè, wat we doen traditioneel wat meer, alleen informeren, dus dat kan ook nog nadat we een visie of een verkenning hebben gedaan. Maar dat, dat, dat ga ik met gemeente nog uitzoeken, hè met Guido, die weet je, die was daar natuurlijk ook heel erg mee bezig. Dus de gemeente.

00:14:19.640 → 00:14:23.680

LJ:

Hoe zouden die alternatieven dan verschillen? Bijvoorbeeld in wat voor, in wat voor zin?

00:14:24.820 → 00:14:25.550

EK:

Wat bedoel je?

00:14:25.570 → 00:14:35.720

LJ:

Wat zijn ook keuzes die gemaakt moeten worden als je het OV-knooppunt ontwikkeld van nou, we moeten of dit doen, of dit doen, of we kunnen of dit doen, of dit doen?

00:14:38.460 → 00:14:42.590

EK:

Ja dat je veel meer kiest welke thema's men belangrijk vindt, hè? Meer groen of meer auto's voor de deur, hè? Dat is heel concreet, en dat vond ik ook het fijne aan het model van Niek dat ik zag dat het natuurlijk heel visueel werd gemaakt wat dat dan nou, jawel met blaadjes, maar in ieder geval met een idee van wat je dan in die zin inruilt of wat je daardoor aan ruimte niet meer hebt, dus ik denk dat het daardoor wel inzichtelijker wordt en concreter door het te laten zien van ja: je hebt maar één keer geld te verdelen, zakgeld ook, het is een keer op, dus dat vond ik heel fijn omdat men uiteindelijk wel voldoende genoeg is om zelf ook keuzes te maken van het kan niet allemaal, maar wat heb je dan het liefst?

00:15:16.610 → 00:15:16.890

LJ:

Ja precies.

00:15:32.350 → 00:15:51.120

EK: Dus dat, dat zou wel helpen om in zo'n proces, en in zo'n project, en in zo'n traject, op enig moment die vertaling te maken van de inhoud die al wat meer is uitgekristalliseerd, van wat de mogelijkheden zijn om dat in zo'n visueel model met daarin die vragen en keuzes met motivatie daarbij, want dat is wel heel belangrijk, hè? Van dat je ook uitlegt wat dan niet meer kan.

00:16:05.690 → 00:16:05.970

LJ:

Ja.

00:16:06.190 → 00:16:10.260

EK: Dat dat heel verhelderend werkt en ook misschien wel sturend is, maar dat dat in ieder geval voor

draagvlak heel goed is, dus daar heb ik wel oren naar kijk en dat is ook waarom ik wel met Niek even contact had gehad en dat jij hier nu aan werkt dus ik zie dat wel vormen dat het mooi zou zijn om daar eens ook eens in te gaan experimenteren van hoe dat nou uitpakt.

00:16:13.770 → 00:16:14.210

LJ:

Ja. Ik hoorde gisteren ook een aantal keer van, ja, je wil, ideaal als burgers of deelnemers zich bewust zijn van bepaalde afwegingen die je moet maken, je kan niet alles.

00:16:45.200 → 00:16:45.540

EK:

Nee.

00:16:45.540 → 00:16:54.970

LJ:

Ja, want wat zouden nog meer thema's zijn? Bijvoorbeeld meer groen of meer auto's? Ik zat misschien te denken aan dat je misschien tussen verschillende modaliteiten moet, ja moet kiezen of prioriteiten moet maken, wat voor ja wat voor afwegingen spelen...

00:17:00.020 → 00:17:07.650

EK:

Nee, ik denk dat het veel meer dan gaat over wat voor functies hè, meer winkelen of meer wonen of meer werken dat soort dingen dus. Welke voorkeuren heb je in voorzieningen? Dus dat kan heel breed zijn, en nu doe ik ze heel scherp op auto en groen, maar dat is misschien niet helemaal het juiste voorbeeld, want het heeft ook met framing te maken. Volgens mij, als je ze allemaal fijne alternatieven geeft dan is het ook moeilijk kiezen tussen alleen maar hele fijne dingen. Dus je kunt soms ook al bij voorbaat wel een beetje inschatten dat men neigt naar al het goede te kiezen en dat is volgens mij ook goed, maar daarom moet je soms denk ik wel eens stilstaan bij als je wat extremen voorlegt, van iets wat sowieso al minder positief wordt ervaren om die dan naast een hele aantrekkelijke zetten of 3 aantrekkelijke op een rij, dat is natuurlijk toch wat anders.

00:17:59.700 → 00:18:00.310

LJ:

Ja ja. Oké, dit is een beetje in lijn met wat we net bespraken, maar stel nou dat burgers zouden kunnen worden voorgelicht over bepaalde onderwerpen voordat ze bepalen wat ze nou willen als individu of als groep. Wat voor onderwerpen zouden dat dan kunnen zijn? Ik zeg van nou als mensen op de hoogte zijn van dit, dan denk ik dat ze bijvoorbeeld een betere inschatting kunnen maken van wat zij willen met het OV-knooppunt?

00:18:41.630 → 00:18:45.910

EK:

Nou vind ik een hele moeilijke vraag. Ik kan me daar moeilijk in verplaatsen. Nou ja, ik kan me er wel in verplaatsen. Maar ik zie het heel erg als een gebiedsontwikkeling. Dat is hetzelfde als dat ik in een buurt woon. En als ik in de buurt veel gebruik zou maken van een station of een knooppunt, of dat ik daar veel ben en ik mis daar dingen, dan zou ik het leuk vinden als ik erbij betrokken word.

Maar wat ze me precies zouden kunnen vragen. Ik denk gewoon heel breed, hè? Inderdaad, van een bijna open vraag stellen van mis je iets, of wat valt je op, wat zou je beter zien? Denk dat ik dan wel heel ver zou komen, als ik daar gewoon als reiziger of bewoner op die manier gevraagd zou worden om input te geven. Is ook, ja, dat is misschien ook omdat ik natuurlijk ambtenaar ben, en biased ben, maar ik denk het eigenlijk niet, ik denk dat heel veel mensen snel, heel primair kunnen antwoorden op dat soort vragen van. Nou, ik vind het hier goor, ik wil dat het schoner is. Of ik vind dat het onveilig is. Ik denk dat mensen heel snel wel de thema's zelf kunnen noemen, waar ze wat bij voelen of niks bij voelen, en soms moet je ze misschien inderdaad wat voorhouden omdat ze er niet aan gedacht hebben. Maar als je een eerste reactie die open vraag stelt, dan krijg je waarschijnlijk altijd wel het meest belangrijke te horen of in ieder geval wat hun opvalt of bezighoudt voor hen dan, hè?

00:20:13.720 → 00:20:15.060

LJ:

Ja ja precies. Oké.

00:20:16.010 → 00:20:18.290

EK:

Zo, denk ik dat het werkt, maar dat is misschien...

LJ:

Ja ja, het verschilt denk ook inderdaad heel erg per fase waar je bent inderdaad, want als je een soort visie wil ontwikkelen dan kan je heel erg open zijn, maar misschien als je op een gegeven moment tussen bepaalde alternatieven moet kiezen dat mensen bijvoorbeeld moeten weten van: bij dit zijn dit en dit de gevolgen, en dit dit en dit de gevolgen zonder dat het er misschien mooi uit ziet, dus laten we dat doen bij wijze van spreken.

00:20:42.670 → 00:20:44.050

EK:

Ja ja ja.

00:20:44.970 → 00:20:45.430

LJ:

Oké. Ja net vertelde je dat die methode van Niek, bijvoorbeeld dat dat visuele model met de motivatie dat dat aantrekkelijk is. Maar dan zit je misschien al in mensen laten kiezen tussen bepaalde dingen. Dan ben ik eigenlijk aanbeland bij de wijze van communiceren en besluiten dus. Ja, die laatste 3 die zijn eigenlijk verzamelen en verkennen of de laatste, 4 en 5 moet ik dan zeggen, verzamelen en verkennen van preferenties en de meest intensieve is eigenlijk het overleg en onderhandelen van ja van preferenties dus dan ga je echt samen, eigenlijk bij jezelf na en als groep ga je proberen tot een soort gedragen uitkomsten te komen, en dat wil ik niet zeggen dat altijd lukt, maar in dat niveau op die manier, wordt dat wel heel erg gefaciliteerd en worden ook ja meningsverschillen niet per se opgelost, maar wel verhelderd. En wat zou je daarvan zien als mogelijke methode waar burgers zich bijvoorbeeld echt uit kunnen drukken, of dat ze alleen maar kunnen kiezen tussen dingen, of dat ze zich kunnen uitdrukken, zich kunnen ontwikkelen en misschien hun mening ook nog transformeren.

00:22:12.120 → 00:22:31.330

EK:

Ja, ik denk dat het al uitmaakt in de context van hoe je zoiets begint met vragen en wat je daarna zegt, hè? Zo'n methode als Niek spreekt me aan omdat je in ieder geval wat meer inzichtelijk maakt waar je dan als overheid ook voor staat, hè? Dus gewoon als je als ambtenaar daarmee bezig bent dat het best wel complex is, dus dat je toegankelijk probeert te maken, maar als je bepaalde betrokkenheid verwacht of wil stimuleren, dan is het ook misschien dat je ze wel kunt vragen van, wat zou jij daar zelf aan kunnen bijdragen hè? Wat, kun jij zelf groen gaan planten? Weet je wel dat je wel ook de vertaling maakt naar participeren, hoe ziet dat er dan uit hè? Als wij wel geld zouden hebben, of wat kun je daar zelf aan doen zonder geld? Dus dat je het gesprek ook bijna opent naar niet alleen maar kiezen, maar dat zou ik moeten realiseren dat dat bepaalde consequenties en gevolgen heeft, maar ook een bepaalde actie vereist. Dus dat je ze misschien op die manier dan nog bevraagd, of het is niet een u vraagt wij draaien loket, dus ze kunnen misschien ook zich realiseren wat ze eraan zelf kunnen bijdragen, dus dat zou misschien een extra stap zijn dat ik wel wat ik wel interessant zou vinden. En de andere kant is het natuurlijk dat je inderdaad bij keuzes maken dat je nog wel kunt zeggen, hoe bindend is dit nou hè? Leuk dat jullie dit vinden, maar we nemen het mee, maar we doen er geen reet mee, ik maak zelf de keuze. Dat is natuurlijk heel boud gezegd, maar dat is natuurlijk ook belangrijk dat je dat van tevoren wel in de communicatie transparant houdt en dat je aan het eind dat ook nog eens benoemd van hoe gaan we er nu verder mee? Want dat is denk ik nog meer ook redenen waarom je burgers soms tegen je krijgt, of dat er geen draagvlak komt omdat men het gevoel heeft dat ze wel gehoord zijn, maar dat er toch niet geluisterd wordt. Maar als dat ook het idee was van zo een avond, dan is het maar beter dat je daar heel helder en transparant over bent.

00:24:14.230 → 00:24:14.600

LJ:

Ja.

00:24:15.210 → 00:24:27.640

EK:

Dan weten ze ook wat je aan elkaar hebt, dus volgens mij hoort verwachtingen managen en een hele goede communicatie vooraf en achteraf van, vanuit welke methode dan ook, heel erg bij van wat zijn nou hier de doelen bij? En wat verwachten we nu van elkaar en wat kan je wensen en wat is eigenlijk wel een wens, maar dat gaan we niet doen, dus ik denk dat dat heel dat dat ook heel belangrijk is in dit verhaal.

00:24:44.190 → 00:24:44.530

LJ:

Ja, dat heb ik inderdaad ook een paar keer gehoord. Heb je voorbeelden bijvoorbeeld dat je zegt van: toen burgers het helemaal niet fijn, of wat zouden de gevolgen kunnen zijn van te weinig of juist te veel luisteren naar de uitkomst van zo'n een participatietraject.

00:25:10.920 → 00:25:14.800

EK:

Ik was even afgeleid. Kan je nog even de vraag herhalen?

00:25:13.150 → 00:25:23.110

LJ:

Ja wat kunnen de gevolgen zijn van te weinig of juist te veel naar burgers luisteren? Bij wat bij een participatietraject eruit komt?

00:25:26.500 → 00:25:36.730

EK:

Dat is een goede vraag. Als je nog niet zoveel ervaring mee hebt dan durf ik, kan ik daar wel wat veronderstellingen in hebben of aannames of hypothesen. Ja, ik denk dat dat als je niet realistisch bent over bijvoorbeeld geld wat wel of niet besteed kan worden, of dat soort zaken dat je inderdaad dan het gevaar loopt dat je de verwachtingen niet goed kunt managen, dat je iets eerst heel veel voorhoudt en dit is een snoepwinkel en je mag alles kiezen. Maar uiteindelijk heb je niet voldoende geld of is de snoep toch op, weet ik veel wat, zouden allemaal redenen kunnen hebben om het niet zo te krijgen zoals je het liefst zou willen. Dus daarin ja realistisch zijn over wat je, wat er voor elkaar, wat ervoor, wat je voor de burger kunt realiseren. Dat is denk ik wel een risico als je dat dus niet goed managet in de zin van de verwachtingen over en weer goed, goed helder hebt.

00:26:33.760 → 00:26:34.110

LJ:

Ja. Zou dat ook een gevolg kunnen zijn van juist heel veel naar burgers luisteren, dat je praktisch overneemt wat er uit een participatietraject komt?

00:26:44.660 → 00:26:46.180

EK:

Ik ken die trajecten niet? Ik weet niet of jij ze kent, maar ik denk dat de mate, ja echt geluisterd wordt naar de burgers en daar iets mee gedaan moet, of wordt. Is denk ik echt wel in een aantal gevallen door de politiek, maar ook de ambtelijke..., ondermaats. Ik noem maar een toeslagenaffaire bijvoorbeeld. Daar gaat natuurlijk heel veel mis, is heel veel misgegaan. Men weet nu ook wat er allemaal mis is gegaan, maar vervolgens wordt er helemaal niks mee gedaan, lijkt het.

00:27:22.230 → 00:27:22.480

LJ:

Ja.

00:27:22.490 → 00:27:27.230

EK:

En, het is allemaal. Dit is hoe ik het nu ervaar hè, als buitenstaander, ik ben er niet bij betrokken, maar dat ik bij dat soort dingen wel denk van tja, als je die mensen keuzes voorlegt, zelfs nu hé, ter compensatie, et cetera. Dan ze leggen ook niet keuze voor, maar die mensen geven zelfs al voor de beleidsmensen en de politiek al zo van. Nou, hier ben ik tevreden mee, dus die beginnen al te onderhandelen uit zichzelf eigenlijk. Terwijl ja, de ambtenaren en de politiek eigenlijk toch de hele tijd alles af houdt en niet thuis geeft. Dus dat vind ik wel heel raar, dus dat is eigenlijk bijna een zeer geëscaleerde situatie waarin de burgers natuurlijk vanuit heel veel onvrede en onmacht ook gaan participeren. Eigenlijk die dat ze dan opstaan van: maar kijk dan en ik, dit speelt er en dit gaat niet goed en ik denk mee over oplossingen en ik zou het graag zo zien. Kijk, dan heb je ze eigenlijk de burgers misschien wel in een hele actieve vorm, alleen wel vanuit de verkeerde, de helaas de omstandigheden, en de verkeerde motivatie dus.

00:28:25.880 → 00:28:27.990

LJ:

Ja ja ja.

00:28:32.820 → 00:28:40.840

EK:

Daar zit heel veel emotie op en dan wordt er ook hè? Omdat het probleem is. Kijk als dingen goed gaan bij een overheid, dan hoor je burgers vaak niet zo.

00:28:41.080 → 00:28:48.730

LJ:

Dat is wat ik een beetje de crux dat dat de mensen gaan pas participeren of voelen zich genoodzaakt om te participeren als het hen direct raakt.

00:28:48.810 → 00:28:49.790

EK:

Ja, ja.

00:28:51.190 → 00:28:54.320

LJ:

Oké ja dan een beetje een andere richting op. Daarnet noemde je er al een paar, maar wat voor voor professionele of niet-professionele organisaties zijn nou typisch betrokken bij OV-knooppuntontwikkeling? Bijvoorbeeld, de Fietsersbond, dat is dus misschien zelfs al een professionele organisatie, maar misschien buurtverenigingen of nou en de NS noemde je al, wat voor wat voor partijen moet je dan allemaal aan denken?

00:29:23.450 → 00:29:26.140

EK:

NS, ProRail, Waternet, de gemeente, veiligheidsregio. Maar dat zijn eigenlijk allemaal partijen die in het gebied zelf een rol spelen en een belang hebben. Dus dat zijn eigenlijk de partijen waar ik nu aan denk. Ook de ondernemers, hè? Of de werkgeversverenigingen? Of ja, die werkgeversvereniging betrekken we ook niet super. Maar bij Van der Valk, bijvoorbeeld bij Breukelen. Daar hebben we wel eens contact mee zullen we maar zeggen, maar die participeert niet helemaal in de hele verkenning van het gebied dus. Dat zijn vooral dan overheden dan, toch? Ja, of het verlengde daarvan.

00:30:14.170 → 00:30:17.050

LJ:

En zijn dat dan verschillende afdelingen, of hoe moet ik dat precies zien?

00:30:20.000 → 00:30:30.710

EK: Ja, dat zijn verschillende afdelingen, dat is van mensen die zich met groen bezighouden en kli-

maatadaptatie tot economie tot wonen, tot mobiliteit, en kijk bij spoorzaken is het vooral stationsmanagers en dat soort stationsontwikkelaars, en bij ProRail mensen van de infra en ook die bezig zijn met het spoor.

00:30:49.360 → 00:30:49.630

LJ:

Ja.

00:30:49.960 → 00:30:53.170

EK:

En de sociale veiligheid dat zijn ook thema's voor hen. En bij de gemeente ook dat is hetzelfde als bij de provincie en natuurlijk heel integraal en allerlei beleidsvelden, omdat het over een heel gebied en de omgeving gaat in de relatie met de omgeving., wil je dat goed in de visie betrekken en verkennen wat er kan, en wat er niet kan.

00:31:11.900 → 00:31:12.280

LJ:

Ja, oké. En dan nog, dat vind ik tot nu toe een lastige vraag, of lastig te identificeren in het geval van knooppuntontwikkeling. Maar je hebt, ik moet heel even kijken hoor, bij de mate van autoriteit en macht, dus eigenlijk wat wordt er gedaan met de uitkomst van een proces, heb je ook communicatieve invloed en medezeggenschap en die zijn een beetje vaag, of die heb ik nog niet helemaal op m'n netvlies hoe dat een rol zou kunnen spelen in knooppuntontwikkeling, dus stel dat er bijvoorbeeld bepaalde rapporten of publicaties die bepaalde partijen zouden kunnen doen, die het sentiment onder burgers of beleidsmakers zouden kunnen veranderen, dat ze ineens anders gaan denken over knooppuntontwikkeling.

00:32:20.290 → 00:32:25.840

EK:

Nee ik denk dat wij, dat dat landelijk nog niet gedaan is, zeker dus niet bij knooppuntontwikkeling. Ik ken ze ook niet op andere beleidsvelden. Nou ja, kijk, dat is een heel ander iets hoor, maar daar denk ik even aan. We hebben ooit bijvoorbeeld vanuit economie in een andere functie hebben we een, hebben we met Noord-Holland en Zuid-Holland een koopstromenonderzoek laten doen. Nou ja, ik weet niet, dat zegt je misschien niks. In koopstromenonderzoek, wil eigenlijk zeggen dat wij via I&O Research, ook een heel groot bureau, ken je waarschijnlijk wel. Ook in coronatijd hebben ze veel verschillende onderzoeken gedaan, dus die zijn heel erg gespecialiseerd in interview- en enquêtevragen. Maar ze hebben dus toen dat gedaan voor ons, en zij hebben in beeld gebracht waar mensen op postcodegebied hun boodschappen deden, hun dagelijkse dingen, maar ook kleding om zo ja, je koopstromen hè, dus waar koopt men in beeld te brengen dus. En dat ging dus over provincies heen en hebben we dus wel eigenlijk de burger gebruikt om uiteindelijk wel input te geven over van wat zijn nou uiteindelijk gebieden waarin er veel wordt gewinkeld en waar dus uiteindelijk meer bestaansrecht is voor winkels dan voor waar niet zoveel gebruik van wordt gemaakt, dus daarmee hou je in wel in die zin In de stand dat ze bepalend zijn geweest met het verzamelen van de input van dat dat voor ons redenen zijn van, goh, nou helaas voor die winkeliers, maar de mensen maken daar blijkbaar gebruik van, dus daar moeten we misschien wat zuiniger op zijn of wat meer in investeren of in die gebieden vindt men het aantrekkelijker om te zijn of te winkelen. Of blijkbaar kopen ze daar, dus dan mogen we vanuit gaan dat dat om een bepaalde reden is. Dat je dat wil behouden, dus zo wordt er wel met bijvoorbeeld zo'n onderzoek omgegaan. Dat is natuurlijk een beetje een, en ja daar zitten gevolgtrekkingen in die wel van invloed zijn op het wensbeeld denk ik uiteindelijk voor de burger.

00:34:31.640 → 00:34:31.820

LJ:

Ja.

00:34:34.110 → 00:34:48.290

EK:

Alleen, ik denk wel dat geen effect dan ja, dat klinkt heel stom, geen enkele, geen, degene die dat

hebben we ingevuld dat koopstromenonderzoek totaal geen beeld per se hebben bij wat dat dan eventueel voor een effecten uiteindelijk heeft op wat ik net vertelde.

00:34:52.620 → 00:34:56.510

LJ:

Nee, nee, precies nee, die mensen zelf niet per se inderdaad, maar ja, ze hebben toch op een of ander hun input gegeven. Ik zat te denken, stel dat er en OV-vraag..., ik weet even niet uit mijn hoofd hoe zo'n onderzoek zou heten? Maar stel dat bijvoorbeeld blijkt dat mensen helemaal niet de behoefte hebben om tussen, ik zeg maar wat, Bunnik en Veenendaal te reizen als voorbeeld. Ja dan, dat wordt gepubliceerd, dan is dat niet dat dat gelijk niet meer zo is. Maar als zo'n rapport er ligt, dan gaan mensen en beleidsmakers wel denken van, nou ja, dan hoeven we misschien geen buslijn te laten rijden. Of misschien hoeven die bussen niet tot daar te rijden, dat op die manier misschien van dat soort onderzoeken van invloed kunnen zijn op, ja als mensen mee hebben gedaan aan een reizigersonderzoek, zo heet dat denk ik, hebben meegedaan, dat er dan blijkt van nou, daar is juist wel behoefte aan en daaraan juist niet.

00:35:46.720 → 00:36:00.250

EK:

Ja, ik heb hem even in de chat gezet dat caso, dan kun je nog eens overlezen. Dit is trouwens een recentere van partijen waar wij volgens mij als provincie niet aan bijgedragen hebben. Maar ik doe natuurlijk ook ander werk, maar goed dat daar kun je lezen hoe iets meer van die achtergrond. Maar wat de NS natuurlijk ook doet. De reismonitor is ook wel zo, hè, van de aantallen. En nou ja, wat wij doen met schouwen hè? Kijken op het op het station wat er nodig is dan? Ja, alleen we vragen reizigers soms wel ook naar wat ze plezierig vinden of hè, een belevingsmonitor. Dat zijn bijvoorbeeld ook wel dingen die spoorse partijen echt ook zelfstandig inzetten om stations te verbeteren, dus een belevingsmonitor, dat is wel dat ze actief gaan uitvragen aan reizigers wat ze ervan vinden.

00:36:37.990 → 00:36:38.850

LJ:

Ja ja.

00:36:38.190 → 00:36:38.830

EK:

Dus dat zijn.

00:36:39.500 → 00:36:40.790

LJ:

Ik denk dat dat wel goede voorbeelden zijn.

00:36:41.180 → 00:36:41.440

EK:

Ja.

00:36:43.570 → 00:36:52.610

LJ:

Ja en dan zijn er ook voorbeelden van mogelijke medezeggenschap of een soort co-ontwikkeling van tussen burgers en overheden bij OV-knooppuntontwikkeling?

00:36:55.880 → 00:36:58.200

EK:

Nee, nee, niet dat ik weet. Nou ja, daar zoomde ik net al op in, van op welk moment kun je ze keuzes voorleggen of gaan ze ook op de stoel van de overheid kunnen zetten dat je inderdaad doorvraagt, wat is jouw rol hé, je hebt nou een keuze gemaakt, maar hoe kun je daar zelf aan bijdragen? Ja dan, dan is het natuurlijk, dan ga je wel een participatietraject in en dan kan je misschien nog wel iets van elkaar verwachten waarin ze wat meer gaan doen. Ja en ik denk dat dat ook wel in het begin van ons gesprek van toen je net hè, je afstudeer-, dat ik zei, ja, bij participeren is roepen en medezeggenschap,

dus bepalen, roepen en bepalen is natuurlijk het niet uitvoeren en realiseren en het doen.

00:37:41.020 → 00:37:41.350

LJ:

Ja.

00:37:42.800 → 00:37:59.070

EK:

En dus ik denk het gemak waarmee men iets roept waarmee men ook denkt dat dat makkelijk te realiseren is en dat dat implicaties heeft, en ook medezeggenschap is mede bepalen. Maar soms, wat zeg je?

00:37:56.990 → 00:37:57.750

LJ:

mede–

verantwoordelijkheid.

00:38:02.120 → 00:38:05.010

EK:

Medeverantwoordelijkheid ja, maar je noemde toch ook medezeggenschap.

00:38:05.440 → 00:38:05.820

LJ:

Ja.

00:38:06.730 → 00:38:09.320

EK:

Ja nee, maar medezeggenschap kijk, en dan denk ik aan een medezeggenschapsraad bij een, hè, werkgever, werknemersrelatie. Dan heb je daar wensen over en weer. En dan wordt er op een gegeven moment onderhandeld, maar medezeggenschap kan ook zelf nog wat meer inhouden dat je inderdaad ook echt iets kan betekenen, dus dat je zelf ook een rol gaat hebben in bijvoorbeeld het realiseren of uitvoeren, of dat je zelf iets gaat doen daarin.

00:38:32.100 → 00:38:32.770

LJ:

Ja zeker.

00:38:32.880 → 00:38:33.350

EK:

En, ja dat dat ken ik gewoon, ik ken het alleen in tuintjes, bijvoorbeeld, hè, buurtschappen en dat men het zelf gaat onderhouden, maar dat kan je dus wel het gesprek over aan gaan, maar dat zal hè, dat gaat dan gefaseerd van uiteindelijk de voorkeur hebben. En als je dan echt als overheid zegt, nou ja, oké leuk, je kunt dat kiezen en nu, dan staat even op gelijke voet, dan heb je je wensen aangegeven. Maar oké, wie gaat dat doen en wie gaat dat realiseren? Daar heb je dan het gesprek, dus dat is een open gesprek over hoe ziet dat er dan verder uit?

00:39:10.590 → 00:39:10.790

LJ:

Ja.

00:39:11.110 → 00:39:15.850

EK:

En, dat wordt volgens mij gewoon niet zo vaak gedaan, maar kan wel wat mij betreft.

00:39:16.400 → 00:39:16.810

LJ:

Ja.

00:39:16.560 → 00:39:22.820

EK:

Op bepaalde thema's, maar ook misschien grotere dingen. Dat gesprek wordt vaak niet gevoerd, dus ik weet het niet.

00:39:23.670 → 00:39:24.080

LJ:

Oké. All right, nou, ik denk dat we...

00:39:25.730 → 00:39:30.270

EK:

Maar op lokale schaal met buurt hubs of zo, ja. Zeker bij de behoefte van functies pijlen denk ik dat burgers ook misschien in de wens uitspreken, vervolgens een rol kunnen hebben als ze bijvoorbeeld zeggen een bibliotheek of een buurtkroeg ik noem maar wat, of dat tuintje dat ze ook doordat ze de behoefte aan hebben, de betrokkenheid groter is, dus dat ze het na de wens kenbaar maken, ook wel misschien daar willen zijn, en dat je misschien verder kunt denken over afspraken maken over of ze daar iets in kunnen betekenen dat ze er ook iets in gaan doen. Hè, dat ze die bibliotheken als vrijwilliger ook kunnen, of dat ze inderdaad met een tuingroepje die tuin gaan onderhouden. Dus ik kan me voorstellen dat dat soort dingen vanuit die betrokkenheid ook ja, misschien nog wel wenselijk zijn, maar ook te realiseren door dan verder de afspraken te maken, en nou onderhandelen is het denk ik niet eens, maar verder te kijken hoe je concreet die participatie dan ziet.

00:40:27.080 → 00:40:27.400

LJ:

Ja. Oké.

00:40:28.860 → 00:40:29.500

EK:

Dus dat.

00:40:30.070 → 00:40:37.890

LJ:

Ja, ja. Ik denk dat we alle dimensies dan een beetje langs zijn gegaan, **zijn er verder nog algemene dingen of dingen waarvan je zegt nou, toch nog meegeven, of dat vind ik het allerbelangrijkste, of hebben we alles besproken?**

00:40:46.480 → 00:40:51.760

EK:

Ja, nou ja, volgens mij hebben we alles besproken. Ik wil nog wel extra benadrukken dat ja het roepen en het betrokken zijn, en de overgang naar actie, en echt wat participeren, en welke rol dan verder, dat daar volgens mij wel een omslagpunt zit in hoe je dat gemotiveerd kan krijgen, hè? Wat je dan nog nodig hebt om daar stappen in te maken, denk dat dat een hele... En ik vind de weg nu vrij lang van, hè? Wat jij nu allemaal beschrijft in die typologieën van informeren naar echt helemaal meedoen. Er zitten zoveel stapjes in mijn ogen tussen en soms kan het wel heel snel gaan. Maar de echte betrokkenheid van de mensen om iets te gaan doen, dus echt het onderwerp burgerparticipatie, als ik dat qua definitie helemaal ga doorvoelen, dan denk ik, ja, als je dat letterlijk neemt, dan zie ik dat in de praktijk eigenlijk nooit, want dan denk ik echt, burgers doen wat ze voor de maatschappij concreet kunnen maken. Weet je wel? Ze participeren echt wat ik daaronder versta, maar participeren is nu een heel hele brede term.

00:42:02.790 → 00:42:08.170

LJ:

Ja ja, dat het kan zoveel te vormen en dimensies aannemen. Dat kan alle kanten op.

00:42:08.530 → 00:42:10.350

EK:

Ja, dus, dus dat is denk ik wel. Ja, misschien is dat nog wel iets wat je in je onderzoek bewuster kan opnemen, maar ook in de interviews dat je dat je eerst even nog vraagt, wat versta jij onder burgerparticipatie?

00:42:26.910 → 00:42:27.180

LJ:

Ja.

00:42:26.970 → 00:42:33.980

EK:

Als je die vraag aan het begin stelt, dan heb je al dat mensen natuurlijk ook. Ik heb daar misschien een heel ander beeld bij als de buurman. Ik heb daar misschien hele hoge verwachtingen zelf van, terwijl de ander gewoon alleen maar denkt, oh ja, dat is toch alleen maar een bewonersavond? Oh dat ken ik wel, dus ik denk als je die vraag stelt dat je zonder bias of juist daarmee al iemand een beetje meer kan plaatsen in het begin van oh. En dat je daarna met de theorie en zo natuurlijk af kunt pellen wat men, wat je er allemaal mee zou willen en kunnen. Maar ik denk dat ik die vraag ook nu een beetje heb gemist of zo niet persoonlijk, van ik had daar heel graag op willen antwoorden, maar ook gezien mijn rol als begeleider van jou denk ik ja, die vraag is misschien wel goed om bij de inleiding ook gewoon te stellen.

00:43:19.120 → 00:43:33.860

LJ:

Ik dacht misschien moet je het juist niet stellen, want dan gaan mensen misschien wel in een bepaalde richting denken, terwijl het eigenlijk dat het zoveel kan inhouden dat je het misschien heel open wilt houden. Maar misschien kan je dat dan inderdaad voor nou, normaal zou ik dan al die dimensies uitleggen dat je dat eerst zegt dan oké nou, fijn om te horen, dat past inderdaad heel erg in dit stukje en dit bestaat er ook allemaal nog.

00:43:39.490 → 00:43:42.570

EK:

Ja ja, ik denk dat je daarmee iemand ook even, dat je zelf een beeld hebt van o, maar waar staat die geen in überhaupt met dit thema, hè? Dus hoe bekend zijn ze ermee? Wat voelen ze erbij? Hebben ze daar de vooroordelen overzien ze een breed of smal, dus als je met die open vraag begint, dan ja, dan, ja, dan kan je inderdaad daarna wel verder met je interview, maar ik denk dat dat best wel. Ja, nou kijk maar of die, hoe die werkt.

00:44:08.660 → 00:44:15.400

LJ:

Ja in ieder geval heel erg bedankt, ik heb om 11 uur weer afgesproken met Arjen, dus ik moet zo even door.

00:44:15.810 → 00:44:17.480

EK:

Arjen van OV?

00:44:17.930 → 00:44:18.270

LJ:

Ja, maar dan meer om de financiën kant, dat is dus veel minder een open interview dan dit maar ben eigenlijk gewoon benieuwd naar wat nou verschillende soorten participatie kosten.

00:44:30.010 → 00:44:32.370

EK:

Oh, ik moet eigenlijk Arjen even spreken.

00:44:30.760 → 00:44:31.120

LJ:

Oh, hahaha.

00:44:34.390 → 00:44:45.000

EK:

Heel erg gek van dat ik er helemaal niet zo goed, maar het is heel grappig, want ik heb hem gevraagd, dus ik ga misschien heel brutaal even met jou mee, gesprek kost maar één minuut hoor.

00:44:45.040 → 00:44:46.410

LJ:

Moet ik die link opsturen of eh?

00:44:47.370 → 00:44:59.400

EK:

Nou, ja, ik, ik zie hem nu, want hij heeft mij net gemaïld. Echt een minuut geleden en ik moet vanmiddag ook weer weg. Ja, ik denk dat ik even hem nu ga bellen dan. Nee ja, dat is lullig, maar ik moet hem echt heel urgent.

00:44:50.940 → 00:44:51.320

LJ:

Oké, ik vind het prima, want ik denk dat 3 kwartier ook goed is. Ik weet niet hoe lang het nodig is, maar anders zeg je van nou ik heb net met Lars gesproken en dan wordt het kwart over 11, ik weet niet hoelang je nodig hebt, maar...

00:45:09.510 → 00:45:13.980

EK:

Oh ja, Dat is een goeie. Ja, oh, dat is heel top van jou, ik denk niet eens, ik denk niet eens zo lang, 5 of 10 minuten, dus ik bel hem even en dan zal ik even zeggen, jij bent gewoon in de call en dan, zal, dan weet jij ervan ja is goed top dankjewel hoi dank hoor.

00:45:18.150 → 00:45:18.490

LJ:

Oké.

00:45:22.640 → 00:45:26.970

LJ:

Ja prima dan wacht ik, daar is goed super, prima, bedankt!

C.6.3. Muriël van As

Datum: 07/06/2022

Tijd: 13.30

Locatie: MS Teams

Aanwezig:

- Muriël van As – gemeente Woerden – participatie-adviseur

- Lars Jansen – TU Delft, provincie Utrecht

0:0:19.115 → 0:0:23.815

LJ:

Oké ja ik dacht eerst misschien handig om even kennis te maken gewoon.

0:0:36.95 → 0:0:36.465

MvA:

Ja.

0:0:25.925 → 0:0:37.105

LJ:

Ja, zal zo ook een beetje meer toelichten over mij wat ik doe, maar ik vroeg me af: **wat is eigenlijk uw rol in burgerparticipatie als participatie-adviseur?**

0:0:38.665 → 0:0:41.895

MvA:

Een, zeg alsjeblieft je, dat praat een stuk makkelijker. Ik werk bij de gemeente Woerden en Oudewater en ik ben nu 3 maanden in dienst en ik ben participatie adviseur. Het komt er eigenlijk op neer dat er nog niks geformaliseerd is hier en dat is mijn schone taak.

0:1:4.945 → 0:1:5.345

LJ:

Oké.

0:1:5.715 → 0:1:10.765

MvA:

Dus het wil niet zeggen dat er niet wordt geparticipeerd, want dat gebeurt eigenlijk gewoon al. Alleen niet in een bepaald stramien, en dat is aan mij om dat op te gaan zetten en uit te voeren om het zo maar te zeggen.

0:1:21.645 → 0:1:26.845

LJ:

Oké, ja klinkt leuk. Heeft u hiervoor ook daar mee gewerkt, of is het ook nieuw voor jou?

0:1:26.955 → 0:1:44.725

MvA:

Ja, ik ben communicatieadviseur, dus heb ik nooit geparticipeerd? Ik heb wel geparticipeerd en ik hoor hier ook bij het team communicatie, dus hij is ook vanuit communicatie in gestoken, dus ik heb er wel ervaring mee, maar niet onder dit noemertje. Dus het is ook voor mij eventjes uitzoeken van hoe wil je dat nu, en hoe zien we dat, en hoe gaan we dat doen. Dus het is een leuke uitdaging.

0:2:0.95 → 0:2:13.585

LJ:

Ja, er wordt dus wel al geparticipeerd, alleen misschien niet via een bepaald stramien. Maar wat zijn nou bijvoorbeeld keuzes die gemaakt kunnen worden bij het ontwerpen van een participatieproces en wat voor vormen en soorten die allemaal kunnen aannemen?

0:2:15.215 → 0:2:18.185

MvA:

Wij hebben een participatiekader bij Woerden en daarin staat dat informeren eigenlijk stap nul is, dus dat is iets wat je altijd moet doen. Als je de participatieladder ziet, dan is dat informeren altijd stap één, en hier is het een hele bewuste keuze dat informeren niet onder de noemer participatie hoort. Dus dat doe je eigenlijk altijd. Zo moet je hem een beetje zien. En verder kan je participeren, en dat is natuurlijk afhankelijk van elk onderwerp, en het moment kan je participeren in alle gradaties.

0:3:12.935 → 0:3:18.455

LJ:

Oké dat waren een beetje de algemene vragen. Dan zal ik ook een beetje toelichten wat ik de afgelopen maanden gedaan had, dat is eigenlijk heel veel theorie opgezocht over burgerparticipatie, en het doel van deze interviews is eigenlijk om dat te vertalen naar de praktijk. Ja, in specifieke zin rond OV-knooppuntontwikkeling, want dat wil de provincie Utrecht graag en zijn misschien ook de gemeente mee aan de slag. Maar ook überhaupt nou gewoon in de provincie Utrecht en gemeentes in Utrecht omdat ja, die literatuur is natuurlijk internationaal. En uiteindelijk ga ik een enquête opstellen en daar kunnen mensen steeds uit 3 opties kiezen waarvan eentje is eigenlijk niet participeren. En waar je eigenlijk erachter kan komen, in wat voor vorm mensen op wat voor momenten willen participeren. En om die zo goed mogelijk te maken, of zo begrijpbaar mogelijk te maken wil ik het dus graag vertalen naar de praktijk. Omdat als je allemaal abstracte begrippen voor je krijgt, dan denk je ook van nou, ik zou niet precies weten wat dit nu inhoudt.

0:4:22.585 → 0:4:34.45

MvA:

Ja en bedoel jij dan voor inwoners dat ze mee kunnen participeren? Of bedoel jij de momenten vanuit de gemeente of vanuit de overheid wanneer je wil participeren?

0:4:38.35 → 0:4:40.895

LJ:

Nou eigenlijk wil ik beantwoorden op wat voor moment in de beleidskring, voor zover je dat goed af kan bakenen, burgers op wat voor manier willen participeren. Misschien willen ze op sommige momenten, denken ze wel van nou, laat dat maar over aan gewoon een of ander bureau die daar gespecialiseerd in is, en sommige momenten zullen ze misschien juist heel erg actief mee willen denken, dus op die manier eigenlijk.

0:5:12.585 → 0:5:13.435

MvA:

Ja, oké, dan hebben we hem hetzelfde.

0:5:16.525 → 0:5:26.35

LJ:

Top, ja nou dat stond ook in de onderzoeksinformatie, maar ik heb eigenlijk 4 dimensies geïdentificeerd. Naast kosten dan, maar dat is niet per se een dimensie van burgerparticipatie. Het eerste is dus waar we het net over hadden, het moment van participatie, eigenlijk van de agendavorming. Dus nou, we gaan knooppunten ontwikkelen, dat is ook een soort agendavorming, maar soms vanuit gemeente is er ook al vanuit hogerhand opgelegd van nou, jullie gaan... Dus dat is ook nog een beetje lastig van wanneer start bijvoorbeeld agendavorming? Maar hoe ik het nu voor me zie, is dat je gaat bepalen aan welk beleidsonderwerp je iets wil veranderen of iets mee gaat doen. En dan de beleidsvoorbereiding, dus eigenlijk het ontwikkelen van alternatieven. Dat je na gaat denken over, hoe willen we nou dit concreet, of hoe kunnen we dit invulling geven. Dan de beleidsbepaling, of het kiezen van alternatieven? Dus, we hebben deze en deze opties, wat zullen we gaan doen? Dan de implementatie dus dan ga je het gewoon bouwen. Of nou, in het geval van iets fysieks dan, of uitvoeren en dan de implementatie zijn een beetje de operationele beslissingen bijvoorbeeld. Nou welke kleur moeten de bankjes worden bij wijze van spreken, en evaluatie is eigenlijk achteraf van hoe heb je dat proces ervaren en hoe moeten we nou een bepaalde beleidsbeslissing of een bepaald project evalueren. Dan de tweede dimensie is de wijze van participantenselectie, en dat is niet per se hoeveel mensen er mee doen, maar

meer de manier waarop. En dan heb je eigenlijk twee verschillende, eentje waarbij je burgers betreft en waarbij je burgers niet betreft, heb je van allebei 3 niveaus. En die niveaus willen trouwens niet per se zeggen dat het ene beter is dan het ander of hoger is beter dan het ander. Maar het meest open is eigenlijk 'open en zelf-selecterend', en dan kan eigenlijk iedereen zich aanmelden. Stel, je houdt een avond waar mensen iets kunnen zeggen daar kan in principe iedereen op af komen, maar wat er vaak gebeurt, is dat daar wel een beetje dezelfde soort mensen op af komen of in ieder geval mensen met die daar een sterke mening over hebben. Dan kan je ook het alsnog open doen, maar met gerichte werving dus dat je zegt, we weten ook dat we dit soort groepen deze groepen niet zo goed kunnen bereiken, dus die gaan we gericht werven. En dan heb je nog een willekeurige selectie, zodat je een representatieve sample krijgt van de populatie die je wil bereiken.

En dan heb je nog 3 waar burgers niet per se direct betrokken worden, maar dat kan wel gebeuren door niet-professionele belanghebbenden. Ik zal trouwens even mijn scherm delen, dat is misschien handig en dan kan je dat voor je zien.

0:8:52.375 → 0:8:54.725

LJ:

Dan pak ik even deze tabel even erbij. Zie je het zo?

0:8:55.595 → 0:8:55.845

MvA:

Ja.

0:8:56.735 → 0:9:7.155

LJ:

Dan heb je ook nog niveau met niet-professionele belanghebbenden. Dat houdt eigenlijk heel breed in organisaties, of mensen die niet betaald worden, maar wel bepaalde belangen van hun achterban representeren, dus dat kan misschien als voorbeeld de Fietsersbond zijn, al is dat misschien al wel een professionele belanghebbende, maar ook bijvoorbeeld buurtverenigingen, ja dat soort organisaties. Dan heb je professionele belanghebbenden, dat is misschien bij een OV-knooppunt, bijvoorbeeld de NS, of ProRail, of een woningcorporatie. Dan heb je nog het eerste niveau, dat is eigenlijk gewoon gekozen volksvertegenwoordigers. Dan zeg je we hebben al mensen gekozen die erover moeten beslissen, en we kiezen er voor om hen het te laten oplossen.

0:9:41.705 → 0:9:48.225

MvA:

Kan ik dat zien als bijvoorbeeld een gemeenteraad, kan je dat als een gekozen volksvertegenwoordiger zo benoemen?

0:9:48.585 → 0:9:57.445

LJ:

Ja, bijvoorbeeld. Dus misschien met wethouders, hoeft misschien niet per se gekozen te zijn, maar goed dat is inderdaad wat ermee bedoeld wordt.

0:9:57.575 → 0:9:57.845

MvA:

Ja.

0:9:59.135 → 0:10:2.65

LJ:

Dan heb je dat ik de wijze van communiceren en besluiten. Dat is de manier van het participatieproces. Wat je net al noemde, dat ik het laagste niveau, of het eerste niveau, is eigenlijk het luisteren als toeschouwer, dus veel mensen komen misschien naar een bepaalde participatieavond en die naar die luisteren vooral naar wat mensen te zeggen hebben. Wat beleidsmakers of experts te zeggen hebben. Dan een stapje verder is voorkeuren kunnen uitdrukken, dus er worden 3 alternatieven gepresenteerd. Zeg je nou, wat zullen we doen? Weer een stapje verder is dat ze ook voorkeuren kunnen

ontwikkelen, zoals misschien echt wij denken aan deze dingen, maar wat vinden jullie nou belangrijk? Misschien zijn er nog dingen waar we niet aan gedacht hebben. En dan heb je eigenlijk twee vrij intensieve ja manieren is eigenlijk het verzamelen en verkennen van preferenties, dus dan ga je aan iedereen vragen wat vind jij nou belangrijk en hoezo? En op die manier kan je erachter komen of er bepaalde common ground is, op bepaalde vlakken. Vaak is op een heel groot ding eigenlijk best wel veel overeenstemming. En vanaf eigenlijk de derde niveau tot en met het vijfde niveau wordt er vaak ook wat geleerd aan, of geleerd. Ze krijgen informatie beschikbaar. Nou rond OV-kan dat Misschien ja... Voor sommige dingen heb je gewoon wat kennis nodig, of dat je kan weten wat voor afwegingen er kunnen spelen. En dan eigenlijk het meest verregaande niveau is overleggen en onderhandelen en dan gaan mensen echt met elkaar in discussie en proberen ze samen tot een gedragen oplossing te komen. Al wil dat natuurlijk niet altijd, of oplossing, ja standpunt. Dat lukt natuurlijk niet altijd, maar ja, er wordt heel erg gefaciliteerd dat mensen met elkaar in gesprek gaan en zijn er neutrale gespreksleiders die zoiets kunnen leiden, er zijn experts van allerlei kanten die dat kunnen... ja, goed. Dan heb je als laatst nog de inzet van techniek en expertise, en dat is eigenlijk gewoon dat er bijvoorbeeld gespecialiseerde ambtenaren of een onderzoeksbureau iets uitvoert.

Nou, als laatste heb je dan de mate van autoriteit en macht, en dat houdt eigenlijk in wat er met de uitkomst van een participatieproces gedaan wordt. Dus het meest vergaande is bindende macht, dus dan zeg je de uitkomst is dit, en dat gaan we doen. Dan heb je een stapje minder vergaand is medezeggenschap, dus dan ga eigenlijk samen met de overheid en burgers, samen iets ontwikkelen. Ze hebben allebei daar ook wel een soort bindende stem in. Je gaat het echt samen doen. Nou wat vaak voorkomt, is eigenlijk adviseren en raadplegen, dus dan zeggen ze, we luisteren naar jullie input we nemen het ter harte, maar we hebben ook nog bijvoorbeeld een algemeen belang dat we in het achterhoofd moeten houden dus, uiteindelijk beslissen wij. Dan heb je communicatieve invloed, dat is een beetje een lastige, maar dat houdt bijvoorbeeld in als er, stel er wordt een rapport gepubliceerd dat tussen Bunnik en Breukelen helemaal geen vervoersvraag is, dan heeft dat niet per se een directe invloed, maar Daardoor kunnen mensen en beleidsmakers gaan denken van nou, is dat dan wel nodig? Dus dat is dan de manier waarop een soort macht wordt uitgeoefend en nou, het eerste niveau, zijn persoonlijke voordelen dat houdt uiteindelijk in dat er gewoon niet echt iets mee gedaan, maar mensen hebben misschien iets geleerd over een bepaald onderwerp, of ze hebben hun burgerplicht vervuld. Dat zijn eigenlijk de 4 dimensies die ik dan heb geïdentificeerd, en die probeer ik nu dus een beetje naar de praktijk te vertalen. Ik dacht dat we het over iedere dimensie een beetje kunnen hebben.

0:14:3.715 → 0:14:4.745

MvA:

Ja ja.

0:14:5.375 → 0:14:10.365

LJ:

En je had het dus net al over het moment van participeren.

0:14:11.355 → 0:14:13.265

LJ:

Want hoe denk jij dat participatie een rol kan spelen in bijvoorbeeld agendavorming, of evaluatie, of in welke fases zie jij dat het goed werkt of juist een kans kan bieden. Hoe zie jij dat door heel de beleidscyclus heen?

0:14:38.275 → 0:14:45.495

MvA:

Als je agendavorming gaat doen, daar kan participatie een onderdeel van zijn. Het is een beetje afhankelijk van, de vraag is, wat wil jij bereiken met je participatie?

0:14:50.985 → 0:14:51.245

LJ:

Ja.

0:14:51.655 → 0:14:57.925

MvA:

Kijk, als jouw niveau is, ik wil het op de agenda hebben staan van bijvoorbeeld de Raad of een andere belangengroep dan zit je op agenda vormen natuurlijk, maar wil je echt dat er meegedacht wordt in je beleid, dan moet je dat op voorhand moet je gewoon een uitvraag doen natuurlijk. Dus het is een beetje de bedoeling of de vraag is, wat is de bedoeling van jouw vraagstuk? Je kan hem in alle niveaus, in alle niveaus wordt op dit moment ook geparticipeerd. Ik denk dat de meest zichtbare is, de implementatie dus hè? Je kan nadenken inderdaad over een rood of groen bankje. Dan is er al een kader en dat kan je dan nog eventjes in kleuren om het zo maar te zeggen of je hebt een speeltuintje en je hebt de keuze tussen een wipkip en de schommel, of een natuurspeeltuin. Dus dan zit je echt, dat is heel zichtbaar voor inwoners en beleid is natuurlijk heel moeilijk. Beleidsvoorbereiding en beleidsbepaling is er nog een zo ver van je bed show voor heel veel inwoners, dan moet je wel goed weten wat je vraagt. Ik heb altijd geleerd dat als je gaat participeren op niveau van beleid, dat je dat beter kan doen met professionals. En dat zijn dan de woningbouwvereniging, je hebt allerlei verenigingen natuurlijk in een in een stad zitten. En die kan je dan, omdat die wat beter begrijpen wat het inhoudt. Het wil niet zeggen dat je het niet kan doen, natuurlijk met inwoners, maar daar zit nog wel een verschil in.

0:16:49.15 → 0:16:53.785

LJ:

En zijn er dan bijvoorbeeld manieren waar je waardoor je wel burgers zou kunnen betrekken in die fasen, heb je daar voorbeelden van?

0:17:0.275 → 0:17:7.25

MvA:

Jazeker, als je gaat kijken op brugwoerdenwest.nl. Dat is een projectwebsite en daarin lees je ook wat het probleem is, en welke oplossing ze hebben gezocht met elkaar en tijdens het hele participatieproces. Dit is van voor mijn tijd hoor, dus ik kopieer nu wat ik heb gehoord. Tijdens het participatieproces is er eigenlijk een nieuwe oplossing bedacht met elkaar, ook met inwoners erbij. En uiteindelijk is die oplossing uit de bus gekomen als dé oplossing. En dan zit je natuurlijk op beleidsvoorbereiding en beleidsbepaling allebei. Dus ja, het kan zeker.

0:17:52.215 → 0:17:54.345

LJ:

Weet je wel hoe dat gegaan is?

0:17:58.655 → 0:18:1.745

MvA:

Ja de Raad heeft er ook in gestuurd, wat ik heb begrepen. Dus er is een probleem, een verkeersprobleem. Toen is gezegd, ja, hoe kunnen we dit nou oplossen? Dan gaan we eerst eens even kijken, welke mensen hebben er last van, waar heb je last van, wat zijn misschien oplossingen die wij bedenken, en zijn er dan ook misschien oplossingen die wij over het hoofd zien als gemeente? En zo zijn ze eigenlijk de boer opgegaan. Gesprekken, echt alleen maar keukentafelgesprekken gevoerd. En natuurlijk ook gezamenlijke sessies, en daaruit is dus een andere oplossing gekomen. Of in ieder geval een brug op een andere plek.

0:18:36.255 → 0:18:36.545

LJ:

Ja. Dus je zei, er waren ook groepsgesprekken?

0:18:48.855 → 0:19:1.5

MvA:

Ja, het is een avond op het gemeentehuis of in een buurthuis. Die zijn er ook geweest. Ja, dus er zijn verschillende manieren van participatie geweest. En daarbij kwam deze website, dus die je net noemde, brugwoerdenwest, waar je alles kan teruglezen, ook je vragen kan stellen, dat was een heel goed, of is, een heel goed middel om in contact te blijven en als je zo'n avond hebt gehad, een terugkoppeling erop te zetten zodat het voor iedereen ook te volgen is.

0:19:30.485 → 0:19:40.285

LJ:

Oké, was er ook iets voor mensen die misschien geen gebruik maken van internet, bijvoorbeeld ouderen of niet?

0:19:39.865 → 0:19:48.585

MvA:

Ja, die konden naar die avonden komen, maar terugkoppeling werd wel gedaan via die website en ik denk als je die projectleider had gevraagd, joh, ik heb geen computer, ik kan het niet terugzien, dat hij gewoon even gebeld, weet je, die projectleider heeft echt met mensen om tafel gezeten ook. Dus, ik weet niet of er dan mensen bij betrokken zijn. Je hebt ze bijna niet meer zonder internet, maar ik denk dat dat hij daar al op het moment dat het zich voordeed, dat hij daar de moeite voor heeft gedaan. Ja, zeker.

0:20:23.885 → 0:20:28.625

LJ:

Oké, en als we kijken naar de wijze van participantenselectie. Wat voor methodes worden dan vaak gebruikt om burgers te bereiken voor enquêtes of openbare hoorzittingen, je noemde net al inderdaad niet die werkavonden of keukentafelgesprek?

0:20:45.765 → 0:20:48.85

MvA:

Je eerst in kaart brengen, wie hebben hier? Je hebt natuurlijk je direct omwonende, dus het is je actorenanalyse hè? Die dan om de hoek komt kijken en daarin natuurlijk je gradaties van nou, deze mensen die luisteren, deze mensen die doen net even een stapje meer, die zitten wat dichterbij het vuur, deze mensen gaat het gewoon hun huis aan bijvoorbeeld, of hun bedrijf, hè, waar die brug gaat komen. Dat is meervoudig. Dus mensen hebben zich aangemeld, want die zijn geïnteresseerd, maar er zijn ook mensen die daar direct mee te maken hebben, dus dan is het niet echt een willekeurige selectie.

0:21:25.65 → 0:21:25.365

LJ:

Ja.

0:21:29.65 → 0:21:39.685

MvA:

Het is op basis van een actorenanalyse. Zijn mensen benaderd? En als je dan echt interesse hebt of je bent raadslid en je zit op dat onderwerp, dan schuif je ook gewoon aan.

0:21:40.125 → 0:21:40.425

LJ:

Ja, en heb je nog andere voorbeelden van bepaalde methoden voor burgerparticipatie die misschien nog niet nu worden ingezet, maar die je misschien ja kansrijk acht, of iets in ziet?

0:22:5.145 → 0:22:9.835

MvA:

Je hebt een hele mooie participatie platforms en ik denk dat die heel kansrijk zijn. Daarin geef je in ieder een stem, dus ook degene die niet zo zin heeft om hard te schreeuwen. Die kan daar ook zijn stem geven en ik vind dat een heel mooi middel.

0:22:19.745 → 0:22:23.5

LJ:

Ja, wat voor platforms zijn dat dan bijvoorbeeld?

0:22:25.625 → 0:22:29.885

MvA:

Dat is bijvoorbeeld een citizenlab is een grote leverancier daarvan. En ze heten heel vaak 'plaatsnaam' denkt mee.

0:22:34.935 → 0:22:35.325

LJ:

Oké.

0:22:38.35 → 0:23:6.215

MvA:

En daar kan je ervoor kiezen om zonder een account te werken, dus dat iedereen zijn mening kan achterlaten of dat je het enigszins traceerbaar hebt en dat je dus een account moet maken als inwoner zijnde en dat je dan ook wordt geattendeerd als je geïnteresseerd bent in projecten X, Y en Z, dat je geattendeerd wordt via een mailtje: er is weer een stap gezet of je kan weer even nadenken over dit stukje. Het zijn hele mooie platformen en het is volledig in te vullen, op elke manier van participeren.

0:23:13.515 → 0:23:14.5

LJ:

Oké.

0:23:15.735 → 0:23:21.855

MvA:

Ja, Utrecht heeft er ook eentje bijvoorbeeld. Ik weet niet hoe die van Utrecht heet. Moet ik even zoeken.

0:23:20.975 → 0:23:22.635

LJ:

De stad Utrecht?

0:23:23.35 → 0:23:23.465

MvA:

Ja.

0:23:26.455 → 0:23:29.425

LJ:

Ik hoor ook van verschillende mensen, dat ze bijvoorbeeld een burgerpanel hebben?

0:23:32.615 → 0:23:35.475

MvA:

Ja, maar heb je altijd dezelfde. Dat hebben ze hier in Woerden dus niet. En, We hebben ook geen participatieplatform. Daarom moet er iets gebeuren ook, want er is daar is nu niks, behalve dat je dus als projectleider bekijkt: wie hebben hier mee te maken en wie moet ik echt mee nemen en wie willen er meegenomen worden?

0:24:0.525 → 0:24:6.465

LJ:

Ja, want welke groepen die misschien normaal niet zouden deelnemen, zou je misschien actief willen werven?

0:24:7.195 → 0:24:17.205

MvA:

Jongeren. De jongere is echt in bijna elk project, en zeker als het over woningbouw gaat. Ja, dat is de toekomst die erin gaat wonen.

0:24:19.475 → 0:24:19.705

LJ:

Ja. En zijn er voorbeelden van wanneer dat wel goed gelukt is?

0:24:30.735 → 0:24:36.485

MvA:

Nou, als er bijvoorbeeld een jongerenavond is in een in een bepaalde wijk, dan heb je in een dorpshuis moeten we maar zeggen, of buurthuis. En jongeren willen daar iets zeggen, dan gaat er een wethouder naartoe en die luistert. En niet alleen de wethouder luistert, maar ook, bij ons wordt er gebiedsgericht gewerkt, zo heet dat. En, dat zijn wijkambtenaren om het zo maar te zeggen, die luisteren heel erg van wat leeft er nou, en wat willen ze nou? Dat is een beetje een soort wegwijzer tussen de gemeente en inwoners, die kunnen ook de weg wijzen van: daar kan je zijn of oh, je hebt een super goed idee.

0:25:17.655 → 0:25:18.595

LJ:

Een soort voelsprietten?

0:24:59.65 → 0:25:24.55

MvA:

Ja, het zijn echt voelsprietten, maar dan met een doorverwijsfunctie en een, niet alleen doorverwijzen, maar ook de informatie tot je nemen en daar ook in de organisatie iets mee doen.

0:25:35.25 → 0:25:35.345

LJ:

Oké.

0:25:36.765 → 0:25:40.975

MvA:

Dus dat is wat dat betreft, is dat heel het, zo is onze participatie nu echt wel, die is er echt wel door die, we hebben wijkplatforms en dorpsplatforms, want er zitten ook een aantal dorpen in Woerden die bij de gemeente horen en dan die wijk ambtenaren, dus daar zit al een heel stukje gereguleerd stukje van participatie.

0:26:6.515 → 0:26:7.615

LJ:

Ja OK.

0:26:7.155 → 0:26:10.585

MvA:

Die van Utrecht heet, denkme.utrecht.nl.

0:26:11.655 → 0:26:13.815

LJ:

Oké, dan schrijf ik die even op.

0:26:14.225 → 0:26:17.965

MvA:

Ja, ik zet hem even te bekijken nu, maar dit is met de registratie.

0:26:23.955 → 0:26:27.125

LJ:

Oké, nou interessant allemaal. Heb je ook te maken al met participatie rond OV-knooppuntontwikkeling of is dat nog niet echt concreet nu?

0:26:33.385 → 0:26:33.725

MvA:

Nee, die ben ik hier nog niet tegen gekomen. Dat was ook mijn grote angst dat ik dacht, ik hoop dat ik je kan helpen. Ik ben natuurlijk geen inhoudelijk ambtenaar.

0:26:45.495 → 0:26:57.785

LJ:

Nee, maar ik denk dat het voor deze interviews heel nuttig is om ja, de ene keer spreek je iemand die misschien bijna [X] is gewoon. Hoe zeg je dat? Ik had iemand gesproken van de gemeente [X] en [X] is, ik weet niet precies, [X], die zit heel erg in de [X]. Ja, en jij bijvoorbeeld zit weer heel erg in de participatie, en dan de wethouder of gedeputeerde denkt weer heel erg vanuit een beleidsniveau. En soms een ambtenaar die heeft weer hele concrete voorbeelden, want die zit er middenin steeds. Dus ik denk dat gewoon alles nuttig is, dan kan je vanuit een soort bredere context kan je het allemaal, tenminste ga ik dan proberen daar iets wat een bakken.

0:27:35.305 → 0:27:36.935

MvA:

Maakt het ook wel moeilijk, hè?

0:27:37.385 → 0:27:39.755

LJ:

Ja, ik heb het mezelf wel moeilijk gemaakt.

0:27:39.145 → 0:27:41.185

MvA:

Ja dat snap ik.

0:27:41.205 → 0:27:42.295

LJ:

Wel leuk, denk ik.

0:27:44.295 → 0:27:44.815

LJ:

Oké. Ik vroeg me nog af. Zijn er, of weet je voorbeelden van mogelijke methoden om burgers om zich alleen uit te drukken, zodat ze kunnen kiezen tussen A,B en C of dat ze misschien ook input kunnen leveren. Of misschien nog verregaandere stappen dat er echt sessies worden georganiseerd waarin ze dingen leren. En wanneer een projectleider inderdaad bijvoorbeeld echt soort bemiddelt tussen mensen?

0:28:24.145 → 0:28:29.535

MvA:

Ja die leersessies die ken ik niet echt, vanuit mijn oude gemeente hebben we een keer, dat was een x budget voor de renovatie van een speeltuintje. En het leuke was dat alle kinderen die daar speelden, plus net even over de grote weg, dus wat zijn scheidingslijnen? Dat is ja, weet je, wat zegt een ouder? Je mag niet over de drukke weg heen lopen, dus je weet heel goed wat... Dat is een hele andere scheidingslijn als dat je een postcodegebied neemt of zo, dus echt heel erg gaan kijken van oké, die zijn dan de directe gebruikers, die hebben we allemaal aangeschreven. Niet alleen de gezinnen met kinderen, want dan kan je natuurlijk op selecteren, maar echt iedereen, want ja opa en oma die spelen er ook met hun kleinkinderen. Er is een woensdagmiddag geweest. Wie wil er meedenken? Kinderen waren aan het woord, dus dat is een hele leuke en de kinderen mochten zeggen wat hun wensen waren. Nou, oké, nemen we mee. We gaan even kijken. We gaan even rekenen. Daaruit kwamen twee voorstellen en daar mochten de kinderen uit kiezen. Dus ouders mochten alleen mee als begeleiding en misschien als influencer, maar uiteindelijk de kinderen kozen en die hebben dus een bepaald speeltuintje gekozen, en dat was dus echt inderdaad de keuze tussen een klimtoestel met zo'n spinnenwebbing of wil je een ander klimtoestel? En omdat ze hadden aangegeven aan het begin van we willen klimmen, we willen schommelen en we willen, weet ik veel, de zandbakken hebben. Ik weet niet precies meer wat eruit kwam. Daarmee zijn dus die twee keuzes gemaakt. Het waren twee tekeningen op realistisch niveau, zodat het bijna een foto is, zodat je als een kind dat ziet. Want een platte tekening of zo? Dat kan een kind helemaal niet lezen. Dus er was heel erg over nagedacht. Oké, met wie praten we nou? Dus het was de hele tijd alleen maar ja, we praten met kinderen, dus dat moeten we echt, hup, downsizen en makkelijk maken, en dat was echt een enorm succes.

0:30:37.655 → 0:30:38.155

LJ:

Ja leuk. Leuk om te horen.

0:30:42.725 → 0:31:6.675

MvA:

Ja, dat zijn dan dingen waar als proces heel goed over was nagedacht. En het was het niet een hele grote vraag en ook hele duidelijke kaders: dit budget is er, en de kinderen wilden dit, nou ga maar rekenen, ga maar wat maken. Moeilijker dan dat is het ook niet. En daarom was het ook echt een heel groot succes. Dat was wel een les dat je denkt, op voorhand veel investeren, veel bekijken, goed overwegen wat je doet en dan heb je gewoon een succes.

0:31:20.915 → 0:31:22.195

LJ:

Oké ja leuk. Dan zijn we een beetje aanbeland bei de laatste dimensie: de mate van autoriteit en macht, daar kan soms frustratie ontstaan bij burgers, zeker als het niet op voorhand bekend is wat ermee gedaan wordt.

0:31:41.965 → 0:31:42.345

MvA:

Ja.

0:31:42.705 → 0:31:49.85

LJ:

Wat zouden bijvoorbeeld gevolgen kunnen zijn van te weinig, of juist te veel naar burgers luisteren bij een participatietraject?

0:31:50.615 → 0:31:54.415

MvA:

Dat je niet in je eigen beleid blijft, bijvoorbeeld, dat is een gevaar. Kijk aan het begin van een participatietraject moet je heel duidelijk vertellen wat nu je doel van participatie is, dus waar mogen ze nou over meedenken? Waar mogen ze over beslissen? Je moet dat heel helder hebben, want op het moment dat je zegt, ik luister naar je, hoort een inwoner: oh, dus jij gaat dit doen voor mij?

0:32:18.635 → 0:32:18.965

LJ:

Ja.

0:32:19.635 → 0:32:21.535

MvA:

Dus daar moet je heel duidelijk in zijn. Dan verloopt, en anders moet je dat in het proces bijsturen. Want ik vind altijd dat er twee dingen zijn waarop je participatie mag beoordelen: is het proces goed gelopen? En, ben je het eens met de uitkomst? Dat zijn twee daadwerkelijk verschillende dingen.

0:32:45.925 → 0:32:46.255

LJ:

Ja.

0:32:50.785 → 0:32:57.345

MvA:

Kijk en het proces dat kan je altijd goed doen, want dat leidt jezelf. En dat moet je soms bij sturen. Ja, weet je participatie, het is geen gelopen race, je kan niet zeggen: participatie bestaat uit stap ABCD en E is de uitkomst, dat is het gewoon niet.

0:33:10.545 → 0:33:10.885

LJ:

Ja.

0:33:12.255 → 0:33:26.545

MvA:

Dus op het moment dat je daar gewoon open en eerlijk in bent, en transparant bent, is je proces goed. En als mensen zeggen ja, wij vinden het niet goed. Ja, dan is de vraag, vond je het proces dan niet goed of vind je de uitkomst niet goed, of vind je het allebei niet goed?

0:33:26.615 → 0:33:27.265

LJ:

Ja precies.

0:33:28.295 → 0:33:37.885

MvA:

En daar hangt ook wel die mate van autoriteit en macht aan vast, op het moment dat jij zegt, ik wil dat je meedenkt, wil nog niet zeggen dat je mee mag beslissen.

0:33:39.965 → 0:33:40.235

LJ:

Ja.

0:33:41.895 → 0:33:50.425

MvA:

Ja en uiteindelijk heb je natuurlijk ook een Raad die daar ook nog iets over kan en mag vinden.

0:33:50.825 → 0:33:51.165

LJ:

Ja.

0:33:51.795 → 0:33:59.35

MvA:

Dus die moet ook duidelijk afgekaderd zijn van wat als je nou een super goed participatieproces hebt gehad? Los van de uitkomst die eruit komt. Je hebt gewoon super goed proces gehad en de Raad zegt ja ja, maar ja, wij willen deze uitkomst niet, punt.

0:34:7.925 → 0:34:8.205

LJ:

Ja, want je noemt net al van een gevaar, is dat je niet in je eigen beleid blijft. Waarom is dat een gevaar?

0:34:22.565 → 0:34:51.535

MvA:

Omdat je daar niet over kan beslissen, je maakt beleidskaders die worden goedgekeurd door de Raad, en dat betekent dus ook dat je in die kaders moet werken. Dan is het wel lastig als jij zegt, de ultieme oplossing is een mega randweg ofzo? Ja, dat is niet eens uitvoerbaar, is niet eens te bespreken, bij wijze van. Dus je moet wel binnen de speelkaders blijven dan.

0:34:59.355 → 0:35:1.205

LJ:

Ja, die moeten dan ook van tevoren duidelijk zijn.

0:35:3.495 → 0:35:5.975

MvA:

Nou ja en meestal is dat je beleid. Dat je weet wat je speelkaders zijn en in dat beleid bepaal je natuurlijk nog meer van: nou, wat is mijn vraagstuk? Waar gaan we het over hebben?

0:35:19.395 → 0:35:19.875

LJ:

Oké. Ja, ter info, mijn eerste deel vraag is dus hoe de theorie vertaald kan worden naar de praktijk. En tweede deelvraag gaat eigenlijk over de kosten van burgerparticipatie, en dat heeft niet per se te maken met ook de opbrengsten ervan, het is eigenlijk meer om een goed beeld te krijgen van hoeveel verschillende soorten methoden kosten. Daar moet je een beetje realistisch beeld van hebben, als mensen kunnen kiezen tussen bepaalde dimensies, dus dan zeg je bijvoorbeeld, stel je kan participeren in de beleidsvoorbereiding, dus alternatief ontwikkeling, nou niet professionele belanghebbenden worden betrokken, naast die daarboven. Nou, je mag dus je voorkeuren ontwikkelen, en uiteindelijk dat wat er uitkomt dat geldt als advies.

0:36:39.155 → 0:36:39.665

LJ:

En dan, nou de maat van autoriteit en macht heeft niet zoveel invloed op de kosten, maar vooral de intensiviteit van zo'n participatieproces. Bijvoorbeeld, kan je alleen je voorkeuren uitdrukken of gaan we echt overleggen en onderhandelen en de wijze van participatieselectie. Die twee hebben, denk ik, vooral invloed daarop, en deze niet per se van dat er uitkomt van: de overheid moet dit bedrag gaan uitgeven, maar het is meer een manier om mensen te laten nadenken van, als zij vinden dat de overheid er meer geld aan moet uitgeven, dan vinden ze het belangrijker.

0:37:12.845 → 0:37:14.435

LJ:

Is dat een beetje duidelijk wat ik bedoel of?

0:37:16.505 → 0:37:19.835

MvA:

Ja, wat je eigenlijk wil zeggen is: hoe belangrijker een gemeente of een provincie participatie vindt, des te meer geld wordt er vrijgemaakt per inwoner?

0:37:31.85 → 0:37:34.165

LJ:

Nou het is andersom, ik probeer erachter te komen. Hoe burgers willen meedenken in bepaalde punten op de beleidsagenda, en ik kan wel een voorbeeld laten zien van zo'n keuze is, dan is het wel duidelijker, denk ik.

0:37:55.875 → 0:38:1.955

MvA:

Nou, je wil eigenlijk zeggen, hebben mensen geld ervoor over om dan dus meer participatie te doen. Weten ze wat het kost? Dat is het een beetje.

0:38:6.985 → 0:38:17.615

LJ:

Nou, dat daar probeer ik dus nu een globaal achter te komen, dus dat ze, ik deel even mijn scherm hoor, dat ze die keuze kunnen maken. En nou die methode is zo opgesteld, doordat ze heel veel keuzes maken, kan je erachter komen. Kijk, stel dat het over de kleur van de bankjes gaat, dan hoeven ze niet waarschijnlijk helemaal met elkaar in overleg en projectleiders en 3 avonden en een weekend en...

0:38:38.645 → 0:38:44.125

MvA:

Nee, dan kan je hem gewoon uitzetten als een poll en dan is het ook goed bij wijze van.

0:38:43.525 → 0:38:49.705

LJ:

Ja precies en dat kost dan dat kost veel minder geld, dan dat je natuurlijk hele actieve dingen gaat organiseren. En daarom probeer ik een beetje achter de kosten van die verschillende dingen te komen. Mijn computer is een beetje traag, dus het werkt allemaal niet zo snel. Maar ja, mijn vraag is eigenlijk, we hadden het net over allerlei verschillende methoden gehad, en wat voor kosten zitten daar ongeveer

aan verbonden of weet je dat?

0:39:16.165 → 0:39:17.595

MvA:

Nee, dat weet ik niet.

0:39:21.785 → 0:39:30.155

MvA:

Daar zit heel veel tijd. Ja, en dat is niet zozeer in kosten uit te drukken natuurlijk, maar er zit heel veel tijd in het voorproces. Dat leert elk participatieproces wel dat je gewoon goed de tijd moet nemen om het goed op te zetten. Goed na te denken over eventuele risico's en het doel wat je bewandelt. Maar de vraag is ook, en dat is wel interessant, hoeveel geld kost het een gemeente als je niet participeert en je krijgt dan allemaal bezwaren en weet ik veel, ze zoeken de pers op, en ze gaan met spandoeken voor je gemeentehuis staan, wat kost dat?

0:40:18.95 → 0:40:18.555

LJ:

Ja.

0:40:6.195 → 0:40:28.545

MvA:

Volgens mij zijn de gemeentes echt wel lerende dat als je meer tijd en geld investeert in het voortraject, dat het je achteraf minder geld gaat kosten, dus dat het je uiteindelijk, weet je tuurlijk heb je een beginfase en een startfase en het kost allemaal tijd en geld, maar uiteindelijk ga je jezelf daarmee belonen.

0:40:29.115 → 0:40:29.455

LJ:

Ja.

0:40:30.375 → 0:40:46.345

MvA:

Niet alleen in geld, maar ook in tevredenheid, en zeker tevredenheid in de overheid. Dus het vertrouwen in de overheid. En, dat is niet in geld uit te drukken, maar met elk participatieproces wat goed gaat kweek je een klein beetje vertrouwen.

0:40:47.765 → 0:40:48.355

LJ:

Ja, jazeker.

0:40:49.35 → 0:40:51.305

LJ:

Ja dat is misschien ook wel leuk om te weten, want er is nu eigenlijk niet precies bekend wat participatie nou oplevert, want soms.

0:41:3.765 → 0:41:4.55

MvA:

Nee.

0:41:4.435 → 0:41:10.75

LJ:

Of de kwaliteit van een project beter worden, stel je wil een windmolenpark bouwen of nou op... Stel, je doet een heel participatietraject, oké misschien is draagvlak verhoogd, maar misschien staan er, ik zeg maar wat, 80 in plaats van 100 windmolens. Ja die afweging is heel moeilijk, maar de begeleider van mij, van de TU, die is bezig met zijn PhD, dus dat is een veel langer onderzoek, dat duurt 4 jaar en dan gaat hij dat ja proberen te onderzoeken, of hij gaat dat onderzoeken?

0:41:41.65 → 0:41:42.5

MvA:

Ja leuk.

0:41:42.45 → 0:41:44.695

LJ:

Ja kijken wat er daar dus uitkomt.

0:41:43.925 → 0:42:10.505

MvA:

Ja, ik weet niet of je kan bijna niet. Ja, dat kan wel, maar dat is inderdaad een veel meer jaren. Wat doet het met mensen als je een goed participatietraject hebt gehad? Hoeveel vertrouwen heb je? Wat doe je dan met het kiezen van een nieuw college of als er verkiezingen zijn, ga je dan meer kiezen? Gaan er meer mensen hun stem uitbrengen, weet je dat zijn dingen die zijn niet uit te drukken in geld, maar het doet wel mee in je democratie en daar werken we volgens mij met zijn allen voor.

0:42:19.145 → 0:42:19.565

LJ:

Ja.

0:42:20.575 → 0:42:24.905

MvA:

Je hebt een onderzoeksite en dat heet waarstaatjegemeente.nl. Daar kan je kijken, en dat is wel leuk, hoeveel geld er per inwoner per gemeente wordt uitgegeven aan participatie. Dat helpt je niet heel veel, maar daarin kan je een soort gemiddelde wel bekijken. Een gemeente moet natuurlijk gewoon zijn geld of zijn overzichtje aanleveren. Ik zit nu te kijken bij Woerden, en daarin zijn ook, ja, dit zijn wel oude cijfers. Ik heb nu weer nieuwe cijfers, een hoe mensen de gemeente beoordelen, daar kan je misschien aan koppelen.

0:43:10.775 → 0:43:11.195

LJ:

Oké.

0:43:12.705 → 0:43:25.545

MvA:

Dus je hebt een beoordelingscijfer en ik kwam erachter dat er dus ook geld is per inwoner, dat dat doorberekend wordt, en dat staat op de site waarstaatjegemeente.nl, kun je gewoon zoeken. Neem een aantal plaatsen en leg het naast elkaar. Ja.

0:43:31.35 → 0:43:40.725

LJ:

Ja ik denk sowieso interessant, want inderdaad het doel is niet per se om nou exact uit te drukken, maar meer ja, voor die methode is belangrijk dat eigenlijk alles zo, je wilt het zo realistisch mogelijk, zodat mensen echt het gevoel hebben van, of niet het gevoel hebben, maar dat ze kunnen kiezen tussen twee... De resultaten worden veel beter als mensen kunnen kiezen tussen twee dingen die dicht bij de realiteit liggen. Want als je gewoon wat getallen verzint van dit zal wel duurder zijn dan. Ja, ze kiezen voor dat, maar dan is dat misschien gebaseerd op informatie die een beetje vaag is en dan zijn dus ook de uitkomsten van je onderzoek veel minder goed, de kwaliteit daarvan.

0:44:8.505 → 0:44:9.635

MvA:

Ja, ja.

0:44:10.555 → 0:44:12.625

LJ:

Maar ja, ik denk dat het wel heel erg helpt. Ik denk dat we alles wel een beetje gehad hebben. Zijn er

nog dingen waarvan je zegt: ik vind dat nog de kern van participatie of dit wil ik nog even kwijt.

0:44:22.635 → 0:44:56.245

MvA:

Ja, ik vind dat participatie uit twee grote lijnen bestaat, dus het een is het participatieproces, maar waar we het net ook over hadden, is het vertrouwen in participatie en in de overheid. Dat hangt er nog helemaal boven en daar doe je het misschien niet direct voor, maar dat is wel een meegenomen effect. En daar valt ook die democratie onder. Ja zeker als je hem heel hoog bekijkt, dan zijn dat allemaal kleine elementen die kunnen helpen.

0:44:57.575 → 0:44:57.815

LJ:

Ja.

0:44:58.795 → 0:45:5.275

MvA:

En ja, conclusie is eigenlijk dat het maatwerk is, participatie.

0:45:5.575 → 0:45:6.715

LJ:

Ja ja zeker ja.

0:45:7.395 → 0:45:14.285

LJ:

Ja, daarom vind ik het lastig om proberen een soort concrete... En ja, je moet daar eigenlijk allemaal voorbeelden bij bedenken en, ja goed.

0:45:16.515 → 0:45:27.155

MvA:

Ja, je hebt wel wat leuke literatuur die daar ook over gaat. Van Berenschot, die hebben wel wat leuke boeken geschreven. En je hebt natuurlijk heel veel adviesbureaus die communicatie of participatie graag uit handen nemen voor je, en dat is soms ook leuk.

0:45:37.5 → 0:45:38.525

LJ:

Wat zijn dat voor bureaus bijvoorbeeld?

0:45:39.385 → 0:45:41.305

MvA:

SIR heb je, dat is een vrij grote en die zet zich in heel Nederland in bij verschillende gemeentes met moeilijke participatietrajecten. En, dat is ook wel leuk om daarnaar misschien naar te kijken hoe zij dat doen. En ja, wat betreft kosten kan je daar meteen, ik weet niet of ze dat zeggen, maar daar kan je natuurlijk wel vragen wat zij dan in rekening brengen.

0:46:6.315 → 0:46:7.765

LJ:

Ja of om en nabij een beetje.

0:46:10.185 → 0:46:16.15

MvA:

Ja, ik kan alleen maar zeggen mijn salaris wordt ingezet voor participatie.

0:46:15.435 → 0:46:18.695

LJ:

Ja jouw werk houdt natuurlijk ook nog meer in, dat is niet alleen...

0:46:18.225 → 0:46:20.955

MvA:

Ja, dus het is niet helemaal te meten natuurlijk.

0:46:22.545 → 0:46:22.865

LJ:

Ja.

0:46:23.235 → 0:46:29.845

MvA:

Het geeft wel aan dat ze hier participatie echt wel heel erg serieus nemen en het ook echt wel zien als een toekomst iets.

0:46:31.705 → 0:46:36.5

LJ:

Ja leuk om te horen, tenminste dat vind ik natuurlijk leuk.

0:46:36.85 → 0:46:40.75

MvA:

Nou, nee, maar het heeft ook te maken met de mondige inwoner, natuurlijk.

0:46:39.865 → 0:46:41.205

LJ:

Ja ja ja ja.

0:46:41.405 → 0:46:43.335

MvA:

Ja, je kan niet zeggen dat ze er niet zijn.

0:46:43.835 → 0:46:44.405

LJ:

Ja precies.

0:46:45.235 → 0:46:56.85

MvA:

Ja je kan je ogen er niet meer voor sluiten. Dus een gemeente moet wel iets. En ieder doet het op zijn eigen manier, en dat is dan ook wel weer interessant van hoeveel geld gaat daar wel niet in, omdat elke gemeente het zelf doet.

0:46:58.395 → 0:47:0.345

LJ:

Ja, dat is ook nog een goede vraag.

0:47:0.485 → 0:47:3.705

MvA:

Ja, dat is op zich ook leuk om mee te nemen in je onderzoek.

0:47:5.475 → 0:47:7.455

LJ:

Ja zeker ook voor de provincie, daar doe ik het onderzoek dan voor. Zij willen volgens mij graag meer handvatten bieden aan gemeenten van: dit is een manier waarop het kan.

0:47:18.575 → 0:47:22.855

MvA:

O ja nou dan ga ik nu een mailtje voor je opzoeken.

0:47:23.325 → 0:47:23.785

LJ:

Oké.

0:47:24.895 → 0:47:34.585

MvA:

Ik heb namelijk een mailtje via via, en ik heb dat verstuurd. Dat is dus iemand bij de provincie Utrecht die dit opzet. Die soort voor meer gemeentes, nou ja, beginnende, ik ga hem nu opzoeken voor je.

0:47:45.985 → 0:47:47.515

LJ:

Ja, ik heb er misschien wel eens van gehoord? Misschien als je het zegt dat ik de naam herken.

0:47:52.155 → 0:47:58.125

MvA:

Daarom, ik moet het gewoon even opzoeken, maar ik heb een niet meewerkende computer. Dat gebeurt wel eens. Ik weet niet of je daar ook wel eens last van hebt?

0:48:0.845 → 0:48:2.525

LJ:

Ja zo net hè?

0:48:6.975 → 0:48:12.865

MvA:

Het is ook een mailtje die ik gewoon nog steeds open heb staan. Dat ik denk, ik wil daar meer mee. Ik wil daar meer mee. Ja! Dat is een Wijnand Jonkers.

0:48:26.955 → 0:48:28.705

LJ:

Oké, daar heb ik niet van gehoord.

0:48:29.315 → 0:48:32.775

MvA:

Hij is van de Energy werkplaats of zo.

0:48:37.15 → 0:48:38.515

LJ:

Bij de provincie bezig om?

0:48:43.465 → 0:48:53.475

MvA:

“Wellicht ook leuk, we organiseren net na de zomer een excursie over de energietransitie voor raadsleden uit de hele provincie. Het onderwerp participatie zal daar ook ruim aan bod komen”. Dit is gericht op de energie... op de RES. Maar goed participatie is participatie. Nou uitnodiging volgt over 2/3 weken, nou die heb ik niet meer gehad.

0:49:10.425 → 0:49:11.515

LJ:

Misschien komt hij nog?

0:49:11.585 → 0:49:12.465

MvA:

Ja.

0:49:14.445 → 0:49:16.225

LJ:
Oké.

0:49:15.425 → 0:49:17.475

MvA:
Maar goed, daar kan je nog eens even gaan buurten.

0:49:17.915 → 0:49:18.255

LJ:
Ja, je leert steeds weer nieuwe dingen hé?

0:49:21.995 → 0:49:23.945

MvA:
Ja, maar zo doe ik het ook hier. Je moet gewoon een beetje netwerken, beetje zoeken en mensen moeten we ook gewoon willen helpen.

0:49:29.665 → 0:49:30.5

LJ:
Ja oké, nou heel erg bedankt in ieder geval. Ik laat je weten hoe ik dit verwerkt heb, als je het leuk vindt, kan ik je ook op de hoogte houden.

0:49:43.695 → 0:49:52.935

MvA:
Ik vind het heel leuk en ik wens je heel veel succes, want ik denk dat best wel lastig is en ik zal nog even die verklaring ondertekenden en mailen.

0:49:53.305 → 0:49:55.465

LJ:
Oké ja super hartstikke bedankt.

0:49:55.935 → 0:49:57.335

MvA:
Oké graag gedaan.

C.6.4. Kees van Dalen & Lex van der Meer

Datum: 24/05/2022

Tijd: 14.00

Locatie: Gemeentehuis Houten

Aanwezig:

- Kees van Dalen – Gemeente Houten – wethouder o.a. Mobiliteit en Participatie
  - Lex van der Meer – Gemeente Houten – milieuvadviser
  - Lars Jansen – TU Delft, provincie Utrecht
-

00:00:01

KvD:

Ik ben er als bestuurder uiteraard betrokken bij hoe het OV reil en zeilt, planvorming. Maar als het gaat om knooppuntontwikkeling, ben ik vooral betrokken bij geweest als bestuurder in regionaal verband. Dus onze U10 samenwerking met de provincie. Utrechts Verkeers- & Vervoersberaad waar deze zaken natuurlijk aan de orde komen als het gaat om, concessieverlening is natuurlijk een zaak van de provincie, maar de weerslag daarvan in vervoerplannen, in hoe het voor Houten uitpakt dat komt daar op tafel. Dan is vanuit Houten gezien wel een geheel groot onderscheid tussen trein- en busvervoer. Trein hebben we met twee stations natuurlijk perfect geregeld, inclusief fietsparkeren en alles wat erbij komt. De bus zijn we volgens mijn beleving, moet Lex maar even zeggen hoe dat ambtelijk zit, vooral ja, bijna volgend zou ik zeggen, als het gaat om, altijd vanuit de krapte en daar stoeien we wel heel vaak mee, ook met de provincie waarvan het dan is, ja, we krijgen nationaal minder geld, wij kunnen ook niet anders, nou dat is een beetje het niveau van de discussie in mijn beleving. En daar waar er toch ingegrepen wordt, bijvoorbeeld het trekken van

bus

lijnen langs bedrijventerreinen dan hebben we wel voorstellen gedaan om wellicht zelf bij te passen of een extra rondje over bedrijventerreinen, maar goed, allemaal uitvoering. Maar, nou ja, daar heb ik niet de meest prettige herinneringen aan. Hoewel ik de positie van de provincie natuurlijk helemaal snap, hè? Want ja, daar waar het geld er niet is, is het er niet, daar moet je keuzes in maken. Ik zeg niet dat ik het altijd oneens was met die keuzes, maar als houten hebben we dan, nou ja, vind ik, minimale busverbindingen, terwijl ik ook bussen zie rijden waar niemand in zit, en dan snap ik ook wel dat je zegt van, ja, zullen we eens naar die lijn kijken. Maar, nou niet maar. Een beetje kip en ei verhaal vind ik als het gaat om daar, als je een stevige buslijn hebt, denk ik dat er ook meer gebruik van gemaakt zou worden. Of, moet je de tijd nemen om dat te organiseren. Dus er zijn best wat pijnpunten als het gaat om, nou de verbinding naar Nieuwegein, bijvoorbeeld, waar het ziekenhuis is. En dan schrappen we hier wel, nou niet we, maar wordt de huisartsenpost geschrapt. Verwacht je dat inwoners naar Nieuwegein moeten? Dat moeten ze sowieso, want als ze dat dan ook gaan doen, ja daar hoort dan ook een goede verbinding bij. En de trein kan dat niet, daar loopt geen spoor naar Nieuwegein, dus nou op die manier zijn er dilemma's zat. Nou, dat is even mijn visie op daar waar ik druk mee was. In ieder geval de afgelopen jaren als het gaat om die gesprekken regionaal vooral. En zijn er prima plannen als het gaat om knooppuntontwikkeling in de regio als het gaat om, daar waar het moet gebeuren, knooppunten combineren met woningbouw, dus logisch nadenken over waar zitten die knelpunten dan, en waar moeten we ze versterken? Maar dat is vaak niet in Houten, althans de bus niet, op termijn wel. Nou, dus een heel verhaal, maar het is wel mijn belevingswereld zoals ik met het OV omga.

00:03:37

LJ:

Ja ja, speelt burgerparticipatie daar een grote rol in, of niet zo erg, of?

00:03:51

KvD:

Nou, we hebben dat zelf gehad toen er een lijn geschrapt werd richting Schalkwijk, dat is inmiddels, of toen, vervangen door U-flex, dus met de bus op afroep. 00:04:03

LvdM:

Hoe lang geleden is dat inmiddels, 5 jaar?

00:04:05

KvD:

Ja 5 jaar denk ik, 4/5 jaar. Daar hebben we toen die participatie ook wel gehad. De overige participatie als het gaat om busverbindingen die lopen vooral via de vervoerders zelf denk ik.

00:04:19

LvdM:

Nou, de vervoerder zelf doet natuurlijk aan participatie op het moment dat hij een nieuw vervoerplan moet maken, dan wordt er ook een conceptdocument voor de inspraak steeds vrijgegeven, maar dat weet je waarschijnlijk. En ja dat is de manier van participatie van de vervoerder. Waar we op dit moment wel mee bezig zijn, is dat we een stukje van die participatie toch maar naar ons toe trekken dat wij ergens in juni een brede enquête willen uitzetten. We hebben een vrij groot burgerpanel in Houten, en dan willen wij een enquête uitzetten, dus dat gaan we doen over het OV en dan met name het bus-OV, en daarbij ook relaties leggen met aanvullende OV-systemen. Dat we ook heel benieuwd zijn, hoe denken de mensen daar nu over, en wat krijgen we daarvan mee? Van mensen, van waar ze tegenaan lopen? Ook open vragen van: wat is er dan voor nodig om wél die bus te gebruiken?

00:05:31

KvD:

Zit er ook in van hoe nuttig, ja, gaat over publiek budget enzo, maar zit daar ook vragen in naar nut en noodzaak, en is het ook wel logisch dat hier...? 00:05:45

LvdM:

Nou er zit in van hoe mensen kijken naar de bereikbaarheid van verschillende belangrijke bestemmingen in de regio. Dan heb je het inderdaad over Utrecht, Nieuwegein, Nieuwegein-ziekenhuis, omringende kernen, de Uithof. En ook over toegankelijkheid van het OV, betaalbaarheid van het OV, dus wel heel breed de vraagstelling. En ik denk dat het ook belangrijk is dat we... Waar we dan wel als gemeente een vinger in de pap hebben, is zeg maar onderliggende vervoerssystemen, we hebben vrijwilligersvervoersystemen. We hebben golfkarretjes, of ook elektrokarretjes binnen de kern Houten rijden over de fietspaden voor bepaalde doelgroepen, voor mensen met een met een nou ja, vervoersbeperking, of een vervoersbehoefte in ieder geval, automaatje als vrijwilligers vervoer. Het WMO-vervoer hebben we natuurlijk ook, en die systemen willen we een beetje met elkaar in verband brengen, want het gaat uiteindelijk ook om de geldstromen die daarachter zitten. En ja, daar hebben we als gemeente ook baat bij als meer mensen gebruik maken van het reguliere OV. Dus dat is in ieder geval een stap die we nu zetten om daar een beetje gevoel van te krijgen van: wat krijgen we dan uit de Houtense bevolking terug?

00:07:21

LJ:

Oké en stel dat je als gemeente een participatieproces eigenlijk gaat ontwerpen, of gaat denken van hé wat, bijvoorbeeld dat burgerpanel, wat zijn dan keuzes die worden gemaakt in zo'n ontwerpproces? Hoe vlieg je dat aan?

00:07:41

KvD:

Van kenners een vast stramien zeg maar, een onderzoeksbureau wat er op zit. Daar zetten wij een aantal keren per jaar vragen uit naar het panel van ik geloof 2000 of zo.

00:07:51

LvdM:

Ja iets in die richting, nog net geen 2000 geloof ik.

00:07:56

KvD:

Dat is een representatieve steekproef. Dus dat volgt het stramien, en dan is dat ja, hoe ziet je vraagstelling eruit, en wat is dat, en dat leveren we dan aan. Ja, ik weet niet wat je verder met je vraag bedoelt, maar...

00:08:15

LJ:

Ja nou, ik vind het wel een heel interessant voorbeeld van hoeveel mensen betrek je dan? Want het kan natuurlijk ook, soms wordt het wel eens gedaan, nou we organiseren één avond en daar komen 15 mensen en dat is het. Maar ik denk een representatieve steekproef, en daar zo'n vraag naar uitstellen, nou dat is toch best een intensieve methode.

00:08:32

KvD:

Ja, toen die lijn naar Schalkwijk werd opgeheven, hebben we volgens mij ook bewonersavond gehad, op het eiland zelf, hè? Ik noem dat het eiland van Schalkwijk, maar naar de kern Schalkwijk en omgeving. Ja, dus dat is toen wel vooral, daar hebben we behoefte opgehaald en dat, daar kiezen we bewust voor om naar de bewoners toe te gaan. Want het burgerpanel natuurlijk, dat is ook weer, daar zit nog geen gezicht bij. Het is wel heel nuttig, maar dus we willen dan ook. Nou, toen heeft zich ook een blinde jongen, Sam Hageraats, opgeworpen van: ja wacht even, hebben jullie wel aan mij gedacht, dus dan boor je weer andere doelgroepen aan. Dus op die manier vind je ze dan wel. Maar dat was wel heel erg kleinschalig. Ja, wij hebben geen uitgebreide grote avonden met bewoners over, noem eens wat, busvervoer of zo, wel gekoppeld aan woningbouwprogramma's.

00:09:29

LJ:

Hoeft ook niet per se, het hoeft niet wenselijk te zijn. Het kan natuurlijk, maar je hebt zoveel vormen dat het...

00:09:36

KvD:

Dat

?

is gekoppeld aan de ruimtelijke koers. Dat is ons woningbouwprogramma wat, helaas dan ook is afgeschoten ook, maar daar is heel veel op geparticipeerd, en daar is mobiliteit zeker een onderwerp geweest, waar we avonden aan besteed hebben met inwoners over bereikbaarheid, infrastructuur. Dus daar heeft het zeker zijn plek gehad, en daar kwam juist ook busvervoer en andere openbaarvervoerlijnen zeker aan de orde.

00:10:05

LvdM:

Dus niet per se ingestoken als participatie rondom een OV-knooppunt, maar meer als inderdaad, participatieproces gericht op, nou ja, de woningbouwontwikkeling van, hè, het idee van Houten wil nog 5000 woningen bouwen. En ja, daar ga je vanzelfsprekend een heel intensief participatieproces voor aan. Maar mobiliteit is daar nog maar een deel van, van wat er besproken wordt, en OV is dan daar weer een deel van, dus het is ook niet ingestoken als participatie rondom een OV-knooppunt.

00:10:40 **LJ:**

Ja, dat is gewoon eigenlijk gewoon integraal?

00:10:42

LvdM:

Ja ja, en daar is een heel participatieprogramma omheen georganiseerd.

00:10:47

KvD:

Waarbij de knooppuntgedachte, als het om OV ging, wel centraal stond.

00:10:52

LvdM:

Nee, nee, nee, die komt natuurlijk altijd weer bovendrijven dan. Het is niet specifiek daarop ingestoken.

00:11:00

LJ:

Nou duidelijk, ik zal vertellen wat ik eigenlijk de afgelopen maanden heb gedaan dan, vanuit de literatuur. En ja, dat heb ik vanochtend ook gemerkt, dat was mijn eerste interview, daar is ook eigenlijk deze interviews voor bedoeld, dat het eigenlijk heel abstract is en zwart-wit. En het is allemaal afgebakend en in het echt is vaak wat dynamischer en afhankelijk. Maar dat er eigenlijk vier dimensies zijn geïdentificeerd en die hebben verschillende niveaus of levels, waarbij het niet wil zeggen dat het niveau hoger of lager ook per se beter is, of slechter. En de eerste dimensie die is eigenlijk het moment van participatie, dus kan eigenlijk door heel de beleidskring, als je dat al kan stellen, dat er een beleidskring is, kan je participeren. Dus van agendavorming, beleidsvoorbereiding waar je misschien alternatieven gaat ontwikkelen, daarna ga je een alternatief kiezen, dus eigenlijk beleidsbepaling. Daarna ga je dat implementeren, dan misschien gewoon bouwen, en daarna evalueren. En daartussen daar kun je op allerlei manieren participeren. En dan is er eigenlijk de manier waarop wordt bepaald wie er meedoen in zo'n participatietraject. En dat panel, dat vond ik tenminste, vind ik leuk of mooi, want dat is eigenlijk willekeurige selectie of in ieder geval een, representatieve steekproef. Men zegt ook wel, dat is misschien wel een optimum, want dan krijg je niet de usual suspects eigenlijk. Want dat is eigenlijk het meest open mechanisme is open, zelf-selecterend, dus dan zeg je: nou jongens, we houden de avond of, je kan hier reageren. En vaak zijn dat toch mensen die of heel veel tijd hebben, die betrokken zijn bij een onderwerp, ook een mening hebben.

00:13:07 **KvD:**

Dezelfde tegen-, zeker, regelmatig.

00:13:11

LJ:

Nou, dan heb je nog open, maar wel met gerichte werving, dus alsnog iedereen kan zich aanmelden, maar je gaat wel op zoek naar mensen, ja misschien die blinde jongen, of je denkt van nou, ik merk vaak dat jongeren helemaal niet participeren. Of ik merk dat mensen uit die wijk toch achterblijven bij inspraak terwijl we ook graag wil weten wat die hebben. Nou, dan heb je de willekeurige selectie waar we het net over hadden. En dan heb je eigenlijk nog 3 niveaus waar niet perse burgers worden betrokken of in een andere vorm, dan heb je dat niet-professionele belanghebbenden worden betrokken, en dat zijn dan vaak niet-betaalde mensen, maar die zich wel inzetten, dus dan bijvoorbeeld buurtraden of dat soort platforms inderdaad. Nou dan een stapje verder bij de professionele belanghebbenden. Dat is misschien rond de OV-knooppunten, dat zijn NS, dat zijn vaak betaalde belangengroepen, misschien de Fietsersbond ook wel. En dan uiteindelijk heb je ook gekozen volksvertegenwoordigers, je kan natuurlijk ook zeggen, we kiezen gewoon mensen uit, en die nemen de beslissingen voor ons. Nou, dat zijn eigenlijk de gradaties daarvan.

En dan heb je de derde dimensie, is eigenlijk de wijze van communiceren en besluiten. Dat is eigenlijk de vorm van een participatieproces. Dat kan eigenlijk variëren van luisteren als toeschouwer, dus dat is ja, mensen gaan misschien gewoon naar een avond en ze zeggen niet echt iets, misschien horen ze wat activisten, of mensen die een sterke mening hebben bij de microfoon, iets zeggen. Maar ja, veel mensen zitten er misschien wel als toeschouwer, misschien willen ze gewoon weten wat er. Een stapje verder is dat mensen voorkeuren kunnen uitdrukken. Nou, dat kan ook op allerlei manieren. Of ze zeggen iets op een avond of ze kunnen kiezen van nou, dat lijkt me...

00:14:56

KvD:

Of ze mogen iets invullen.

00:14:58

LJ:

Ja, of inderdaad van kies dit, dit, of dit. Dan een stapje verder is dat ze ook kunnen ontwikkelen, dat ze meedenken over nou, wat kunnen we nou? Ja, misschien kan je kiezen tussen dit, dit, en dit, maar misschien kunnen we ook wel dit doen. En wat je vanaf dat niveau vaak ziet, is dat mensen ook wat achtergrond info krijgen zodat ze wat kunnen leren over een project. En dan heb je nog drie stappen verder, en in die stappen wordt geprobeerd om een soort collectieve visie te ontwikkelen. Dat lukt niet altijd, maar dat wordt wel geprobeerd, en dat is eigenlijk ten eerste het verzamelen en verkennen van preferenties en dan wordt eigenlijk gewoon door een moderator of een platform aan iedereen gevraagd van nou wat wilt u nou? En dan wordt er gekeken naar overeenkomstige voorkeuren. Soms is het, nou vaak over 80% zijn mensen het misschien wel eens over en 20% niet, dan kan je al heel veel ontwerpen uit die uit 80% bijvoorbeeld. Nou, dan eigenlijk de meest intensieve vorm is dat je overlegt en onderhandelt over preferenties en daar gaan mensen echt met elkaar in groepen, en ook wat ze zelf willen gaan ze ontwikkelen van ja, wat willen we nou met elkaar? En dat dat ik met jou in discussie ga en dat ik denk van oh, dat je zeg maar echt een soort samen een proces krijgt, waardoor je samen probeert naar een gedragen oplossing te komen. En dat komt er niet altijd, maar er wordt wel moeite in gestoken om meningsverschillen te verhelderen. Dat hoeft niet per se op te lossen zijn. En dan heb je een laatste stap en dat is gewoon de inzet van techniek een expertise. En dat is bijvoorbeeld gewoon, of ambtenaren die gewoon de juiste kennis daarvoor hebben, of een extern bureau wordt ingehuurd van, nou ontwikkelen jullie dat. Nou, dat is eigenlijk de vorm, dat vind ik zelf, dat is een hele, ja rijke dimensie, daar kan je enorm veel doen. En dan heb je als laatste de mate van Autoriteit en Macht en dat dat houdt eigenlijk in: wat wordt er met de uitkomst van het participatieproces gedaan? En wordt het bij wijze van spreken alleen voor de vorm gedaan om draagvlak te creëren of, maar er wordt eigenlijk niks mee gedaan. Dan zou je kunnen zeggen, alleen wat mensen hebben zijn misschien persoonlijke vooroordelen: ik heb wat geleerd daarvan, ik weet nu dat dit speelt, dat zijn persoonlijke voordelen. Dan heb je nog een niveau, dat is communicatieve invloed. Dat houdt in dat, stel de Fietzersbond, of NS, of een vervoerder die publiceert een rapport die zegt, nou kijk, hieruit blijkt dat er misschien wel heel veel vraag is naar een buslijn in Houten. Dat heeft niet per se directe invloed, maar dat kan wel de mindset, of de gedachtegang van burgers, maar ook van bestuurders, veranderen, dus heeft het in die zin wel invloed.

Dan heb je wat vaak gebeurt, is adviseren en raadplegen. Dat gezegd wordt we nemen jullie advies ter harte, of de uitkomst, maar we hebben zelf ook natuurlijk onze belangen. En dan kunnen ze kijken, ze committeren aan de input, niet per se aan, dat ze het overnemen. En dan heb je nog medezeggenschap ook wel co-governance, dat mensen samen met de overheid iets ontwikkelen. En eigenlijk de meest vergaande stap is bindende macht, eigenlijk wat uit zo'n participatieproces is, dat dat gaan we doen, bijvoorbeeld een bindend referendum. Dat wordt omschreven als meest vergaande, maar niet per se wenselijke stap. Nou, dat is eigenlijk de theorie. En ja, ik zou graag die dimensies een beetje bespreken, want in de praktijk gaan misschien andere dingen, of ja. Wat ik me het eerst afvroeg wanneer je kijkt naar het moment van participeren, of je kan door heel de beleidskring participeren, zien jullie mogelijkheden om bijvoorbeeld helemaal aan het begin bij agendavorming al te participeren: of hoe gaat dat eraan toe wanneer er alternatieven worden ontwikkeld of worden gekozen juist?

00:19:16

KvD:

Agendavorming is misschien al wel heel vroeg. Nou ja, wat nu gebeurt, een nieuwe coalities is in de maak, en die hebben morgen in een wijkcentrum afspraken over pitches, hè. Dus kunnen burgers langskomen zeggen van, nou in dit geval, ik vind de busverbinding Houten-Zuid waardeloos, ga er wat aan doen. Vervolgvraag natuurlijk wat is daarvoor nodig? En dus even een kort moment hebben om te laten weten van wat vind ik belangrijk, qua onderwerp, dus dat is eigenlijk wel een beetje agendavorming. Hoewel natuurlijk ook veel al zijn agenda kent. Maar dat is wel een, dat vind ik wel een voorbeeld van hoe je aan de voorkant betrokken bent. We hebben, die ruimtelijke koers waar ik het net over had,

hebben we ook echt aan de voorkant wel van die sessies gehad. Vaak natuurlijk met geeltjes

?

en... maar op die manier wel, ik denk dat je dan toch wel weer heel vroeg in het proces zit, want dat was niet een vervolmaakt plan van goh wat vind je ervan?

00:20:21

LvdM:

Was maar een stapje verder dan de agenda eigenlijk, maar ook maar net. Want dat was inderdaad gewoon heel basic, waar bewoners nog van alles van konden vinden. Kan me inderdaad die avonden ook nog wel herinneren.

00:20:37

KvD:

Ja, goed, dan voed je in feite de regionale agenda die er is als het gaat om OV, die is er natuurlijk. Voed je, of die probeer je dan te beïnvloeden of te bewerken dat je daarin beter gepositioneerd wordt. Dat is ook wel weer de agenda natuurlijk voor het overleg, ambtelijk en bestuurlijk in de regio, van: er ontstaan nieuwe belangen, namelijk woonwijk X in Houten, en dat dat vraagt om een goede benadering van het ov, want ja weet je ook, de provincie is terecht ook vooral met fiets en OV bezig, en minder met auto, zo moet het ook. Dat is niet echt agendavorming, maar wel de agenda beïnvloed.

00:21:20

LJ:

Ja ja ja. Dat is natuurlijk waar het een beetje diffuus wordt, van bij de ene agendavorming, dat speelt weer in op een andere inderdaad.

00:21:27

KvD:

Nou ja, het is geen nieuw onderwerp natuurlijk, dus je zou veronderstellen dat je van nul begint, maar dat begin je natuurlijk niet. Niet alleen qua hoe het eruit moet zien, maar ook niet qua geld en...

00:21:43

LJ:

Oké en stel dat er een, in die stappen daartussen is vaak redelijk bekend hoe er geparticipeerd kan worden. Maar stel dat er geëvalueerd wordt voor een bepaald project, hoe wordt er vaak geëvalueerd op projecten? Denken jullie dat dat daar bijvoorbeeld ook burgers input kunnen geven over wat zij belangrijke criteria vinden of niet, dat dat niet echt waardevol is?

00:22:10

KvD:

Even bedenken hoor. Want op welk moment zou dat moeten gebeuren?

00:22:16

LJ:

Wat in de literatuur naar voren komt, is dat geregeld overheden niet echt harde evaluatiecriteria voor projecten ontwikkelen. En dat het enerzijds is omdat dat ook ervoor kan zorgen dat je daar heel erg hard op kan worden afgerekend.

00:22:40

KvD:

Ja, dan zit je klem.

00:22:41

LJ:

Dat je jezelf klem zet, en als het wordt ontwikkeld dat het door jezelf ontwikkeld wordt eigenlijk, dat er misschien, evaluatie kan natuurlijk ook over het proces gaan, het hoeft niet per se over, nou het

mobiliteitscijfer, of er zijn 200 parkeerplekken of...

00:23:01

KvD:

Ik denk dat het onderwerp van het OV, dat is zo langetermijnplanning en -visie. Dat die keiharde doelstellingen bijna niet kunnen, omdat, nou ja, er kwam een corona, en de bussen waren leeg en we staan weer, we krijgen ze nog niet vol.

00:23:24

LvdM:

Nee, nee, zeker niet.

00:23:25

KvD:

Hè, dus, nou ja, daar ga je met je harde criteria. De enige harde criteria die erin zit zijn volgens mij de concessieafspraken met de vervoerder. Maar dan nog hè? Want daar zitten nog vrijheden in, omdat je kan die vervoerder niet houden aan onmogelijke dingen waarvan je de uitkomst nog niet weet. Dus zo hangt het wel aan elkaar.

00:23:47

LJ:

Ja, dan zijn misschien nou bijvoorbeeld dingen als OV-knooppuntontwikkeling een beetje te complex om daar echt zeggen van nou, dit zijn de criteria waar we het aan meten en als...

00:23:56

KvD:

Omdat het op zijn minst het gebied van de concessie betreft. En dat is al zeg maar heel veel gemeenten met elkaar, de provincie. Dus dat maakt het, nou complexe benoem ja, maakt het wel ingewikkeld, denk ik om, ja, dit is de zak geld, gaan we hier knippen, dan heb ik hem misschien hier net iets meer. Maar ja, zo werkt het wel, en in die zin.

00:24:25

LvdM:

Er verstrijkt natuurlijk ook heel veel tijd tussen het moment van dat de agenda bepaald wordt en met een bepaald vergezicht. En ja goed, ondertussen verander je volgens mij best wel vaak van koers.

00:24:39

KvD:

En dan veronderstellen de jaarplannen dat je dat wel even doet in dat bijsturen, maar dat gaat met zo'n jaarplan niet, hè dus?

00:24:45

LvdM:

Dat is heel ingewikkeld. Je hebt met steeds veranderende realiteiten te maken, gewoon de wereld verandert. Maar het bestuur verandert ook, en je hebt het dan over hele langlopende processen. Dus dan is het ingewikkeld om vooraf criteria daarvoor vast te stellen. Dat je onderweg ook niet weet hoe het onderweg zal gaan.

00:25:15

KvD:

Laat staan om daarop te participeren, want wat ga je nou vragen?

00:25:18

LJ:

Ja, als je het nog niet weet, ja.

00:25:19

KvD:

Maar dat maakt het volgens mij ingewikkeld want anders hadden we die participatie wel op meer plekken gehad, schat ik in, ook over het OV. Maar waar ga je over participeren? Want je kan als bestuurder niks beloven, want je weet niet of je het gedaan krijgt. We hebben een pilot: de bus van Houten naar Zeist. Ja ga maar eens evalueren, dat is niet erg ...

?

00:25:54

LvdM:

Nee, zeker in deze tijd is dat heel lastig om dat objectief te bekijken van ja, want het aantal busreizigers is nog lang niet op het niveau van voor corona. Dus ja, wat moet je dan nu evalueren? Als je dat nu evalueert, en koppelt aan de verwachtingen van de bezetting die je had toen de pilot begon, nou, dan kun je wel stoppen.

00:26:19

KvD:

Zeker gekoppeld aan de vraag van publiek geld. Is gewoon in die zin over de balk gooien natuurlijk. Alleen, zo kom je nooit ergens als je het niet probeert en daarom is de pilot ook afgesproken natuurlijk.

00:26:30

LJ:

Ja, oké, helder.

00:26:34

LJ:

Ja, stel dat we het hebben over de vorm van een participatieproces. Nou dat voorkeuren uitdrukken en voorkeuren ontwikkelen, vooral voorkeuren uitspreken, dat spreekt wel voor zich, daar kunnen mensen iets kiezen, een bepaalde optie. Maar stel inderdaad dat mensen voorkeuren kunnen ontwikkelen of kunnen bespreken met elkaar. In wat voor vorm zien jullie dat dan voor je? Dus dan heb je bijvoorbeeld een fysieke bijeenkomst, met een moderator die gaat vertellen van nou, dit zijn de punten waar wij mee zitten. Dit zijn bepaalde keuzes die wij moeten maken.

00:27:18

KvD:

Dat is vooral de vorm dan bedoel je?

00:27:19

LJ:

Ja ja, wat voor vormen zouden daar, of is er online een soort, misschien een platform, waar?

00:27:25

KvD:

Nou, wij doen ook wel dingen online.

00:27:26

KvD:

Maar zeker, maar als het gaat om zo'n fysieke bijeenkomst, dan heb ik zelf altijd wel behoefte aan dat ik bijvoorbeeld die uitkomsten van zo'n burgerpanel even als onderlegger heb, en zeg, nou, goh in heel Houten wordt er zo over gedacht, maar concreet zullen we eens even inzoomen op, weet ik veel, de lijnen Nieuwegein of naar het eiland van Schalkwijk. Wat is daar anders aan? Wat is daarvoor nodig? Welke behoefte is er? Ja en dat kan heel goed in een bewonersbijeenkomst in het wijkgebouw in Schalkwijk. En goed gelijk natuurlijk, hè dus? Om dus als doel te beïnvloeden wat er met het OV zou moeten gebeuren, want ja, daar gaan we zelf dan ook weer niet zelf over. Dus het heeft altijd iets

van, een beetje met twee benen in een broekspijp zeg ik altijd maar, van je staat er wel te praten, maar je praat er eigenlijk niet over en. Ja, en dat vind ik wel ingewikkelde avonden, hè? Kijk als je zegt als Houten hebben we zelf een miljoen mobiliteitsvisie, we kunnen zelf een, of A kiezen, of B of voor C dan ben je er eerder uit, maar dan heb je ook meer te brengen vind ik altijd ja.

00:28:47

LvdM:

Ja wat je kunt ophalen waar behoefte aan is, en dat kun je dan inderdaad gebruiken voor beïnvloeding. Maar het is wat je zegt, ja, we gaan er uiteindelijk niet over. Ja zoveel, zo goed mogelijk ophalen van waar je wel over gaat. Maar ja, dat is soms onbevredigend en dat gaat, maar dat speelt natuurlijk op allerhande thema's dat er van alles bij de gemeente binnenkomt waarvan je dan eigenlijk moet zeggen van ja, maar wij gaan daar niet over en heel onbevredigend is dat. En als je mensen goed door kunt verwijzen, oké, maar soms weet je eigenlijk zelf ook wel dat mensen daar niet verder mee gaan komen.

00:29:30

KvD:

Ja nee langs die lijn, wat noemde je? Macht & invloed, of?

00:29:33

LJ:

Ja, de mate van autoriteit en macht!

00:29:34

KvD:

Dan heb je zo'n avond op het eiland, en dan word je aangesproken op je bestuurlijke status, en de veronderstelde invloed die je hebt op het hele proces. Maar die blijkt dan vrij klein te zijn, dus nou dat vond ik altijd wel lastig aan zulk soort avonden. We hadden er vorige week, of twee weken terug, een over een sterke Lekdijk en het onderwerp van het waterschap. Ja, daar zijn wij ook maar een speler in. Maar daar zitten wel de belangenverenigingen van Tull en 't Waal en Schalkwijk in, en die ook vooral vinden dat zij dus de waarheid verkondigen.

00:30:18

LJ:

Want hoeveel mensen moet je dan aan denken, of ordegrootte die op zo'n avond?

00:30:20

KvD:

Op zo'n avond? Daar zaten er wel 40/50 denk ik. Maar die over OV in Schalkwijk ja wat zitten daar? 20/25/30 mensen denk ik.

00:30:31

LJ:

Enkele tientallen?

00:30:33

KvD:

Dat zijn, enkele tientallen ja. Dat zijn wel onze aantallen hoor. Of het nou over windmolens of over OV gaat.

00:30:42

LJ:

Oké, en stel nou dat je bepaalde, hebben we het net ook over gehad een beetje, maar dat je bepaalde groepen hebt, die je zou kunnen zeggen van, die zou ik in het geval van OV-knooppuntontwikkeling graag betrekken, die normaal misschien niet echt een stem laten horen. Wat voor groepen zou je dan aan kunnen denken?

00:31:01

KvD:

Voor OV heb ik niets heel scherp. Een ander voorbeeld, de Fietsersbond is wel een voorbeeld, waar we echt niet alleen samen mee optrekken, maar die zetten we ook vooraan als het gaat om belangen van fietsers in dit geval.

00:31:17

LvdM:

Nou, dat is wel een goed voorbeeld

00:31:18

LJ:

Ik zag fietsgemeente van...?

00:31:21

KvD:

Twee keer zelfs.

00:31:22

KvD:

Maar dat voelt als bestuurder en ambtelijk ook heel goed, want die nemen ook verantwoordelijkheid. Soms heb je even discussie over van, is dit nou wel of niet een gevaarlijke kruising, want dat maakt me niet zoveel uit, maar die gaan ook zelf te paard om, en die mobiliseren ook hun achterban om de goede dingen voor Houten te doen, en dat vind ik wel een heel mooi gebeuren. Maar voor OV hebben we zo'n platform niet, denk ik. Want dat was niet door de gemeente Houten georganiseerd.

00:31:53

LvdM:

Nee, dan zit ik ook wel meer richting de platformen vanuit sociaal domein misschien te denken? En dat zouden we misschien nog meer in stelling kunnen brengen. 00:32:04

LJ:

Wat is dat precies?

00:32:06

LvdM:

Nou ja, dat je het hebt over mensen met een beperking, dus ook mensen met een vervoersprobleem. En voor hen is het openbaar vervoer helemaal niet zo openbaar en bereikbaarheid en toegankelijk. Terwijl het openbaar vervoer er in principe voor iedereen moet zijn. En daar heeft de vervoerder en de provincie, eigenlijk ook de verplichting om het OV voor iedereen te organiseren. Dat is op zich natuurlijk een illusie dat dat ooit lukt, maar ja, goed, je zou dat wel moeten nastreven, of in ieder geval nadenken over oplossingen voor groepen mensen die je minder makkelijk bereikt. Daar is misschien wel een platform wat we beter zouden kunnen gebruiken.

00:32:52

KvD:

Ja, is wel een goeie om het specifieke onderwerp in te pluggen in de structuur die we al hebben, als het gaat om overleggen, communicatie, participatie.

00:33:06

LJ:

Oké, en stel nou dat je burgers inderdaad, bepaalde keuzes voorlegt, of hen laat mee helpen ontwikkelen van bepaalde alternatieven. En wat zijn nou typische ontwerpkeuzes die gemaakt moeten worden rond zo'n OV-knooppunt? Wat zijn bijvoorbeeld trade-offs die je zou moeten maken waarvan je denkt van ja, we moeten óf dit óf dit doen?

00:33:31

KvD:

Nou, het gaat vaak bij een OV-knooppunt om, en neem het station hier, als het gaat om de combinatie met het fietstransferium. Dus de meerwaarde van de combinatie met andere items. Dus busvervoer staat niet op zich. En mijn kinderen zitten in Nieuwegein op de middelbare school, die gaan af en toe ook met de bus. Ja gaat het echt gewoon om een lulligheidje van sluiten de tijden ook nog een beetje aan bij het begin van de schooltijden? Of mis ik hem altijd, of neem ik hem juist niet omdat het altijd net niet matcht met, of ik ben dan 20 minuten vroeg op school, of ik ben tien minuten te laat. Ja, dat gaat niet werken, dus, om maar wat te noemen.

00:34:20

LJ:

Dus, dan zijn ze, de dienstregeling?

00:34:23

KvD:

De meerwaarde van zo'n knooppunt. Maar goed, het blijft gaan om. Nee, dus daar zit die meerwaarde. Ik wou zeggen het blijft natuurlijk gaan om hoeveel bussen er dan rijden enzo, maar ik geloof dat dat in spijtijden niet eens het probleem hier.

00:34:52

LvdM:

Maar hoe breed wil je dat dan trekken zeg maar? De ontwikkeling van een OV-knooppunt is dat ook, zeg maar de ontwikkeling van woningbouw daaromheen.

00:35:01

LJ:

Ja, ja, ik denk dat het wel zo zou kunnen meespelen. Moeten we inderdaad gaan inzetten op, nou ik noem maar een idee, dat we daar misschien wel hoogbouw doen, of niet.

00:35:14

LvdM:

En voor wie bouw je?

00:35:16

LJ:

Ja ja.

00:35:18

KvD:

Dat brengt weer een specifieke behoefte met zich mee, als het gaat om welke vorm van OV?

00:35:26

LvdM:

Nee klopt, en bouw je voor doelgroepen die dan misschien nog op OV zijn aangewezen, of een sterke OV-behoefte hebben, makkelijker het OV pakken? Dat zijn allemaal wel vragen die je dan inderdaad kunt stellen. Maar op die manier hebben we nog niet specifiek naar OV-knooppuntontwikkeling gekeken. Maar dat is ook omdat we nog in dat proces zitten.

00:36:00

LJ:

Oké en in kader van de laatste dimensie, hoe nemen jullie de uitkomsten van burgertrajecten met jullie mee? Dus dat is dan vaak, neem je het als advies, of zeg je van wij eigenlijk ontwikkelen samen met de burgers of zeg je van eigenlijk gebeurt er niet zoveel mee, of?

00:36:30

KvD:

Het is op zijn minst een advies. Het is input toch ook wel voor de agendavorming. Het nieuwe college wat nu aantreedt, zal ook gebruik maken van recente onderzoeken naar

?

. En dat zijn de momenten in de cyclus waarop je er moet zijn met je input om beleidsbepalend ook te worden. Dus, ja, advies, maar meer dan dat, denk ik.

00:37:13

LvdM:

Ja, mag je zeggen dat bewoners die rol ook echt wel pakken steeds weer. Laten zich niet meer vertellen van: de gemeenten die vertellen wel hoe het zit, we hebben daar zelf ook wel een mening over. En die onderbouwen die vaak ook heel uitgebreid. Dus dat beïnvloedt echt wel, besluitvorming.

00:37:47

LJ:

Ja en je noemde het net al een beetje. Wat voor soort professionele stakeholders betrek je nou allemaal met zo'n OV-knooppuntontwikkeling. Misschien wel de buurtraad, of de ondernemers ja. De NS, ProRail misschien?

00:38:04

KvD:

Oh zeker.

00:38:09

LJ:

En zijn dat dan heel veel partijen die je dan bij elkaar moet brengen, of die allemaal daar inbreng in hebben? Of valt dat, zo overzichtelijk?

00:38:20

KvD:

Ja opgeteld zijn er heel wat partijen natuurlijk, maar die zitten allemaal niet tegelijkertijd op tafel, want de belangen lopen ook uiteen. Dus is natuurlijk wel goed om ze goed af te tappen als het gaat om van, wat zou je er van vinden, welk belang ze hebben? Om die dan, ruimtelijke koers toch maar weer even, economische agenda, ruimtelijke agenda, alles komt daar mee kijken. Als het gaat om de belangen die door elkaar gaan spelen. En ja, dan is OV, dat is natuurlijk een beetje het vraagpunt met knooppuntontwikkeling: is het knooppunt er al of wordt er wordt het een knooppunt omdat je gaat ontwikkelen? In die zin is OV altijd weer, het blijft een beetje kip en ei. Van als goed OV hebt, je gaat er huizen bouwen, dan is het win-win ja. Maar als het volgende college in Houten-Oost gaat bouwen, weer in het weiland 3000 woningen neerzet, dan moet er toch ook wel een bus komen.

00:39:18

LJ:

Ja precies ja.

00:39:20

KvD:

En dan heb je een ander vraagstuk, ja.

00:39:24

LJ:

Ja, en stel dat er een brede groep burgers die waarschijnlijk over het algemeen leken zijn in, bijvoorbeeld, een OV-knooppunt ontwikkelen, wat zouden dan bepaalde onderwerpen zijn die zij individueel of als groep voorgelicht zouden kunnen krijgen? Waarvan je denkt, als ze dit weten, of zich bewust zijn van deze kennis of afwegingen, dan. Ja dat zij een betekenisvolle input kunnen leveren.

00:40:04

KvD:

Oei, weet ik gewoon niet.

00:40:05

LvdM:

Maar dat is een ingewikkelde. Ook omdat de ontwikkeling van zo'n knooppunt is zo ingewikkeld vanuit al die partijen die een belang hebben. En als we kijken naar hier rondom Houten centrum, Houten station, en of we hier al dan niet nieuw gaan bouwen, dan bouw je ook voor andere bewoners, die je ook niet per se heel makkelijk kunt betrekken, denk ik. Die ken je nog niet vaak. Dat is wel een lastige.

00:40:41

KvD:

Ja dus het dilemma van hoe krijg je de behoefte op tafel, aan de voorkant.

00:40:48

LvdM:

En welke behoefte heeft de reiziger? Want dat hoeft ook geen bewoner te zijn?

00:40:59

LJ:

Ik schrijf het even op. Dan zijn we er ook denk ik bijna. Ja ik heb ook elke dimensie behandeld en ik wil jullie sowieso bedanken.

00:41:25

KvD:

Hoe ziet het vervolg eruit voor je?

00:41:27

LJ:

Ik heb deze week, morgen nog twee interviews, en volgende week nog een aantal, en dan ga ik ze allemaal uitwerken en samenvatten. En dat is denk ik een lastige stap, maar ja, ik ga het proberen de theorie te linken aan hoe dat in de praktijk vorm kan aannemen en proberen om van elk niveau daar een soort concreet voorbeeld aan te hangen.

00:41:56

KvD:

Hoe het lokaal ook kan verschillen.

00:41:57

LJ:

Ja, ja van dit kan dit, dit, of dit inhouden. En de volgende stap is dat ik ga kijken wat het nou kost qua geld? Niet per se om te moeten kijken van is dit het waard, omdat het zoveel oplevert want dat is eigenlijk heel moeilijk te herkennen, maar meer als een middel om burgers te laten kiezen. Want uiteindelijk komt er een enquête, en dan gaan deze ja niveaus eigenlijk variëren voor elke dimensie en dan staat er, stel dat u kunt participeren tijdens de beleidsvoorbereiding, er wordt een willekeurige selectie gemaakt, jullie kunnen overleggen, onderhandelen en uiteindelijk wordt daar niks mee gedaan, of juist: hier wordt naar geluisterd, of: dit geldt als advies.

00:42:53

KvD:

Je bent eigenlijk op zoek nog naar andere waarden dan geld, hè? Ik bedoel als je waardering krijgt als inwoner omdat je mee hebt gedacht, maar ja, het kost toch veel of weer minder. Ja, het is niet alleen maar geld, denk ik dan.

00:43:04

LJ:

Ja, de vraag die wordt gesteld is: wat zou u vinden dat de overheid zou moeten kiezen nu, en publiek geld uitgeven aan, en als zij het heel belangrijk vinden dat zij bijvoorbeeld op een bepaald moment van participatie, op een bepaalde manier worden betrokken. Dan kiezen zij dat, en ze krijgen ongeveer een twintigtal keuzes voorgelegd met verschillende scenario's, waarbij ook de keuze altijd bestaat, de derde, van nou we doen niks. En eigenlijk aan de hand daarvan kan je kijken hoe mensen op welk moment graag participeren. Maar ja, die vertaalslag...

00:43:45

KvD:

Zover ben je nog niet?

00:43:46

LJ:

Nee, nee, dat... ik zal jullie op de hoogte houden in ieder geval, en heel erg bedankt! 00:43:49 **KvD:**

Ja wat leuk, en succes.

C.6.5. Arjen Dekker

Datum: 25/05/2022

Tijd: 11.00

Locatie: MS Teams

Aanwezig:

- Arjen Dekker – provincie Utrecht – informatie-analist

- Lars Jansen – TU Delft, provincie Utrecht

00:04:33.192 → 00:04:35.432

LJ:

Nou, ik ben dus Lars en sinds begin februari begonnen als afstudeerstagiair bij de provincie Utrecht in het Expertiseteam OV, en ik ga onderzoek doen naar burgerparticipatie rond knooppuntontwikkeling. En wat het eigenlijk inhoudt, wat ik ga doen is kijken door de hele beleidscyclus, voor zover je dat kan afbakenen, op wat voor momenten, of eigenlijk op welke momenten mensen op wat voor manier willen participeren. En op het begin doe ik deze interviews. Hiervoor heb ik ook een paar interviews gedaan, dat was eigenlijk bedoeld om de theorie te vertalen naar de praktijk van OV-knooppuntontwikkeling, en het tweede deel van het onderzoek is dat er een enquête wordt uitgezet naar burgers waar zij steeds tussen drie opties kunnen kiezen, nou en dan varieert steeds de manier van participeren en de kosten die daar dan bij horen voor de overheid. En de derde optie is altijd: we doen niks, dus we gaan niet te participeren en we geven dus niks uit. En nu eigenlijk het doel van dit interview, en nog een paar, is een beetje een idee te krijgen van hoe groot die kosten nou zijn voor verschillende soorten burgerparticipatie.

00:05:55.622 → 00:05:59.002

AD:

En dat dan specifiek voor knooppuntontwikkeling of meer generiek?

00:06:00.032 → 00:06:12.322

LJ:

Het liefst met knooppuntontwikkeling, maar misschien dat het onderwerp van de methode, zou ik me misschien kunnen voorstellen dat het niet heel veel uitmaakt, maar meer de vorm in hoe dat gebeurt.

00:06:11.812 → 00:06:12.982

AD:

Ja, ik snap hem. Ja, want ik kan me niet herinneren, knooppuntontwikkeling is natuurlijk nog een beetje een traject in opstart, dat daar nog niet zoveel participatie geweest is eerlijk gezegd tot nu toe.

00:06:26.172 → 00:06:31.252

LJ:

Welke instrumenten bent u mee bekend van participatie?

00:06:32.092 → 00:06:41.672

AD:

Ja, zoals ik eigenlijk al zei, ik weet niet of je dat participatie van burgers wil noemen die inspraakavonden van ROCOV ben ik wel goed mee bekend. Maar dat zijn eigenlijk meer, reizigersorganisatie, dat zijn niet direct de burgers. Maar ja enquêteren natuurlijk, we hebben regelmatig enquêtes gehouden onder de burgers, bij het vervoersplanproces wordt zeer uitgebreid burgerparticipatie opgezocht. Moet ik even diep nadenken, klankbordgroep-avonden hebben we ook gehad, dan meestal voor wat gevoelige onderwerpen. Dus moet er echt iets grootschalig veranderen, dan moeten er klankbordgroepen worden gehouden, buurtbewoners uitgenodigd, jeetje, wat zijn er nou nog meer? Ja, natuurlijk een panel. De vervoerders hebben een panel, ik weet niet of dat ook onder burgerparticipatie valt, maar

een burgervervoerspanel, en de provincie Utrecht is aan het nadenken over een eigen bewonerspanel in te gaan richten. Is er nog niet, maar er is iemand binnen de provincie Utrecht daar mee bezig. Eva Poten heet ze, dus die is een beetje bij alle teams aan het inventariseren wat willen jullie uit zo'n panel halen, dus dat laatste is natuurlijk denk ik dan, als je het eenmaal hebt, een relatief goedkope manier om je informatie te vragen, te krijgen bij burgers.

00:07:54.172 → 00:07:55.032

LJ:

Juist, als je dat eenmaal hebt.

00:07:55.642 → 00:07:58.862

AD:

Ja, als je het helemaal hebt, ja, maar het moet nog helemaal opgezet worden, dus het draait nog niet. Dus tot dan toe zijn we eigenlijk een beetje, bij knooppuntontwikkeling zou ik al gauw zitten nadenken over, hangt er een beetje van af over hoe gevoelig het knooppunt is hoor. Een paar trajecten waar ik bij betrokken ben geweest is dat ze in Leidsche Rijn, wat busstation Leidsche Rijn heet volgens mij gewoon, maar helemaal ontwikkeld. En Driebergen Zeist, daar zijn, nou de Leidsche Rijn wat minder, omdat dat minder doorgrond was, daar gebeurt niet zoveel, niet veel mensen hadden er last van. Maar bij Driebergen, zijn al behoorlijk wat informatieavonden geweest, maar dat heeft de gemeente met name gedaan, omdat het natuurlijk feitelijk een gemeentelijk project was, grotendeels gemeentegrond ligt dat dus, maar zijn we toen wel bij betrokken geweest. Durf dus ook niet te zeggen wat dat gekost heeft, want dat regelt de gemeente meestal dus.

00:08:50.012 → 00:08:50.352

LJ:

Ja, oké, maar heb je wel een idee van wat verschillende vormen kunnen kosten?

00:09:01.292 → 00:09:18.842

AD:

Ja een klein beetje wel, ik bedoel de ROCOVs zegmaar, die inspraak gaan die we dan verplicht af en toe een moeten consulteren, dat verschilt echt per decentrale overheid, maar je zal het denk ik over € 50.000 per jaar hebben denk ik, of 20.000 tot 50.000 hangt een beetje van decentrale overheid af.

00:09:19.722 → 00:09:21.842

LJ:

20 of 50.000? Ik verstond het niet zo goed.

00:09:21.482 → 00:09:49.992

AD:

Nee dat verschilt een beetje. Ik kan het exacte bedrag voor Utrecht voor je opzoeken als je dat wilt, maar als ik het me maar goed een beetje herinner, is het meestal 20 tot € 50.000 hangt er een beetje van af hoe riant de vergoedingen zijn, het zijn het zijn feitelijk onkostenvergoedingen en vergoedingen voor ondersteuning. Dat gebeurt ook wel eens in natura, dus dan wordt er geen geld gegeven, maar dan wordt er gewoon een ondersteuning beschikbaar gesteld en de zaal dat dat gebeurt ook, maar dan hebben we het over laten we zeggen over enkele tienduizenden euro's. Ik vind zelf participatieavonden en zo, waar we het net over hadden voor wat we bijvoorbeeld bij Driebergen-Zeist hebben gehad, dat valt qua kosten allemaal wel mee, dus er zijn speciale bureaus die daarin gespecialiseerd zijn. Nou die huren een zaaltje, doen veel online tegenwoordig. Ja dan heb je het ook over een paar duizend euro, dat zijn eigenlijk de kosten helemaal niet, dus ik vind sowieso dat dat wel meevalt. Ik vind de kosten eigenlijk geen goed argument om geen burgerparticipatie doen. De meest bekende vormen die ik die ik ken zijn eigenlijk niet zo heel erg duur en zeker niet als je de projectkosten meeneemt. Als we terugkomen op Driebergen, de kosten lopen daar in de miljoenen. Natuurlijk volledig nieuw station, nieuw busstation, alles er op en eraan, dan moet je niet gaan bekribbelen paar € 1.000 van burgerparticipatie, dat valt helemaal in het niet.

00:10:21.662 → 00:10:22.002

LJ:

Ja, precies.

00:10:42.872 → 00:11:12.192

AD:

Online is natuurlijk goedkoop dat verbaast me elke keer weer hoe goedkoop dat is, dus dan heb je voor € 1.000, €1500, weet je gewoon al heel veel, kun je aan heel veel mensen vragen stellen. Het is dan altijd wel even onduidelijk of dat dan de juiste mensen zijn dat al die panel bureaus die beweren natuurlijk van wel, maar dat weet je natuurlijk niet zeker. En als je daarentegen de zaalhuur in de buurt van waar het plaatsvindt, ja, dan weet je wel vrij zeker dat de juiste mensen in de zaal zitten, als je er een beetje goede aandacht aangeeft.

00:11:02.982 → 00:11:03.272

LJ:

Ja.

00:11:13.732 → 00:11:17.232

AD:

Nou de kosten ja, ik vind de kosten wel meevallen, moet ik eerlijk zeggen.

00:11:19.852 → 00:11:22.602

LJ:

Ja, het is meer een soort manier voor het onderzoek om te zeggen, nou, als burgers vinden dat de overheid aan het een meer moet uitgeven dan het ander, dan vind ik dat blijkbaar belangrijker, maar niet per se om een soort label op te plakken van: dit moet er worden uitgegeven aan... Maar meer als een soort: als we vinden dat er meer aan moet worden uitgegeven, dan vinden ze dat ook belangrijker, want inderdaad, als je je voorstelt, zulke projecten kosten zoveel geld, nou die € 10.000 maakt dan misschien niet meer zoveel uit.

00:11:58.872 → 00:12:28.682

AD:

Nee, ik ben er zelf bij meerdere projecten betrokken geweest. Met name de aanleg van de Uithoflijn, natuurlijk de herontwikkeling van busstations. Nou, ik heb het eigenlijk nooit meegemaakt dat die kosten, geld, dat dat enigszins een rol speelde, als er al slechte inspraak was. Of hoe noem je dat? Burgerparticipatie was, had dat meestal met tijdgebrek te maken, dus korte termijn moet een besluit genomen worden en in de haast, en in en ja al die partijen die er al bij betrokken moeten zijn, weg-beheerders, decentrale overheden en andere overheden, noem het allemaal maar op, vervoerders. Ja, dan viel burgerparticipatie een beetje gewoon, dat werd, nou vergeten is niet helemaal het goede woord, maar er werd gewoon niet voldoende tijd voor ingeruimd of ja, soms ook wel vergeten dat is ook wel gebeurd, maar ik kan me niet herinneren dat die kosten ooit een rol hebben gespeeld en iemand heeft gezegd, laten we het maar niet doen vanwege de kosten, dus dat heb ik eigenlijk nooit meegemaakt wil ik zeggen. Wel een paar keer meegemaakt dat er, nou bij de Uithoflijn hadden we meer burgerparticipatie moeten hebben, kunnen we denk ik achteraf wel duidelijk over zijn, met name bij de inrichting van de haltes, nou eigenlijk heel dicht bij het knooppunten verhaal eigenlijk. En daar is gewoon helemaal geen burgerparticipatie geweest, maar het heeft ook deels te maken met hoe het contract in de markt is gezet. Het is gewoon een totaalcontract geweest van die hele lijn, inclusief haltes. En diegene aan wie je het contract geeft, BAM in dit geval, hè? Die interesseert die burgerparticipatie helemaal niks.

00:13:26.672 → 00:13:31.352

LJ:

Ja, die gaan gewoon uitvoeren. Een halte? Dan zet ik, ik heb hier een halte staan, zet ik neer.

00:13:30.762 → 00:14:01.552

AD:

Ja dat blijkt ook wel, het zijn niet de meest fraaie haltes geworden. Dus daar is wel iets misgegaan

ja. En dan spelen de kosten natuurlijk wel weer mee. Want die aannemer die heeft geen zin om er ook maar een cent uit te geven, dus op dat moment gaan die kosten dan wel weer spelen, want dan kunnen we niet tegen die aannemer zeggen van nou, doe eens wat burgerparticipatie. Of laat eens horen wat de burger van jouw halte vindt, want dat gaan ze gewoon niet doen. Als je dat niet van tevoren vastgelegd hebt, of daar geld voor beschikbaar stelt, dan gaan ze dat gewoon niet doen.

00:13:45.342 → 00:13:45.652

LJ:

Ja.

00:14:01.612 → 00:14:01.922

AD:

Dus dat is niet goed gegaan, maar dat had in een eerder...

00:14:06.672 → 00:14:17.612

LJ:

Ja, is er dan achteraf dat ze zeggen, nou die die haltes zijn te slecht, of voldoen niet, dat achteraf, wordt dat dat nog verbeterd, of? Want ik kan me voorstellen dat, stel dat je er destijds bij wijze van spreken € 10.000 in had gestoken om op te halen wat mensen willen, of wat er nodig is voor die halte. Dat is dan, nou bij wijze van spreken € 10.000, maar als je dat achteraf nog allemaal weer moet repareren of opnieuw moet doen, dat het misschien veel meer kost.

00:14:36.042 → 00:15:05.642

AD:

Nee, dat klopt, dat is ook precies wat er gebeurt op dit moment. Er loopt nu een project, of dat is net opgestart, om de haltes van de Uithoflijn te verbeteren. Dus andere abri's wellicht meer bankjes, meer verlichting en een soort reparatieslag eigenlijk eroverheen. Als je daar van tevoren goed over nagedacht had, en inderdaad mensen erbij had betrokken, dan was dat waarschijnlijk gewoon helemaal niet nodig geweest, dus dat klopt inderdaad, ja dat gebeurt nu gewoon. Dus dat is een beetje jammer op zijn zachtst gezegd.

00:15:11.742 → 00:15:12.702

LJ:

Ja, ja, leermoment.

00:15:13.332 → 00:15:35.642

AD:

Ja andere geval is natuurlijk Breukelen. Ik ben er zelf niet direct bij betrokken geweest. Ik heb collega's natuurlijk wel horen praten over hoe het allemaal in Breukelen is gegaan. Ja, en daar is ook vrij veel gebeurt zonder dat de omwonenden goed geraadpleegd zijn. Ja, en dat liep daar niet altijd even lekker moet ik eerlijk zeggen. Maar daar weten andere mensen meer van af dan ik dus.

00:15:37.582 → 00:15:38.062

LJ:

Ja, oké. En je noemde ROCOV? Ik ken dat eigenlijk niet, wat is dat precies?

00:15:47.742 → 00:17:10.022

AD:

Dat is, in de wet personenvervoer 2000 dat is, nou de naam zegt het al een beetje, in 2000 ingevoerd toen eigenlijk het Openbaar vervoer, de verplichting om aan te besteden is in de wet gezet. Uitwerking van Europese regels nou, dan heb je eigenlijk een contract tussen een decentrale overheid en de vervoerder. En toen werden er in de Tweede Kamer terecht vragen gesteld van: ja maar het is dan een contract van een vervoerder en een decentrale overheid, maar dan hebben de mensen die in die bussen en trams zitten, die hebben dus helemaal niks te melden. En niks in de pap te brokkelen, die hebben gewoon geen zeggenschap. Dus toen hebben ze de verplichting opgesteld om inspraak in het ov in te richten. En dat zijn dus de ROCOVs, in sommige regio's heten ze ook gewoon ROCOV, of RO-

COV Utrecht bijvoorbeeld. Ze hebben een website, rocovutrecht.nl, geloof ik. In andere regio's heeft het een iets ander naampje, Reizigersoverleg Limburg, in Amsterdam heet het geloof ik de adviesraad GVB of zoiets. Maar het zijn wettelijk verplichte inspraakorgaan, en daar zitten dus vertegenwoordigers in van Rover. Ik weet niet of je Rover kent, maar de reizigersorganisatie, gehandicaptenorganisaties, studentenorganisaties. Nou, die laatste zijn trouwens niet zo heel erg makkelijk in te krijgen, maar die zijn wel van harte welkom.

00:17:09.542 → 00:17:11.522

LJ:

De laatste zei je gehandicaptenorganisaties, of?

00:17:11.832 → 00:17:33.032

AD:

Ja, gehandicaptenorganisaties, en studentenorganisaties, en die laatste, die studentenorganisaties zijn altijd lastig te strikken. Dus er zijn nog wel eens universiteiten, die willen nog wel eens een punt geven of zo, of een halve punt weet ik veel, als je erin gaat zitten. Maar niet iedere universiteit doet dat, dus dan zijn ze altijd lastig in die raden te krijgen om het belang van de studenten in het openbaar vervoer een beetje te verdedigen.

00:17:35.202 → 00:18:05.192

AD:

Ouderenorganisaties zitten er ook vaak in, dat is dus dat project, een organisatie waar ik ooit voor gewerkt heb, rond 2007, 2008 ofzo, vanuit het ministerie om het op te bouwen. Dus met alle regio's in Nederland zijn toen de ROCOVs geïnstalleerd en voor zover ik weet zijn die er allemaal nog. Dit wordt tegenwoordig allemaal rechtstreeks geregeld, dus bijvoorbeeld als wij een nieuw vervoerplan indienen moet ROCOV een advies geven. Dat advies wordt meegestuurd naar de gedeputeerde.

00:17:57.482 → 00:17:57.772

LJ:

Ja.

00:18:05.912 → 00:18:20.672

AD:

En die kan de gedeputeerde meewegen. En het ROCOV mag ook ongevraagd advies geven. Het is wel leuk als je op rocovutrecht.nl kijkt, even checken, heb je hem al gevonden of, even kijken...

00:18:18.172 → 00:18:25.272

LJ:

Ja, ik ga hierna even kijken. Ik heb de site opgeschreven.

00:18:24.882 → 00:18:29.152

AD:

O ja, want daar staan alle adviezen gewoon op. Dat geeft een goede indruk van wat ze eigenlijk doen.

00:18:30.112 → 00:19:08.842

LJ:

Ja ja, want dat is dan misschien, in die interview guide staan die verschillende dimensies van participatie, en dan één dimensie is eigenlijk de wijze van participantenselectie, dus wie ga je nou selecteren om mee te participeren, en dat dit misschien, niet per se dat je zou denken aan burgerparticipatie. Maar het zit misschien tussen professionele belanghebbenden en niet professionele belanghebbenden in. Zij zetten zich eigenlijk in om hun achterban te representeren..

00:19:10.012 → 00:19:13.102

AD:

Ja, ja, het zijn meestal wel vrijwilligers, dus.

00:19:13.072 → 00:19:14.302

LJ:

Ja precies ja oké.

00:19:14.582 → 00:19:30.222

AD:

Ze krijgen alleen kosten, of nou ja in sommige decentrale overheden krijgen ze een kostenvergoeding, maar zeker geen loon ofzo. Het zijn allemaal vrijwilligers. Het is inderdaad een beetje, is het burgerparticipatie, of is het ja, moeilijk te beantwoorden.

00:19:29.532 → 00:19:46.912

LJ:

Ja, ik denk misschien niet burgerparticipatie in de zin van dat er willekeurige burgers meedoen, maar het is zeker participatie inderdaad. Want dat is dan een bepaalde raad, en die geven dan advies over bijvoorbeeld het vervoersplan?

00:19:47.322 → 00:19:48.842

AD:

Ja, ja.

00:19:48.092 → 00:19:54.592

LJ:

Hoeveel mensen zitten er dan, ze hebben bijvoorbeeld een raad van, zeg 10. Of is dat een hele organisatie?

00:19:55.102 → 00:20:27.222

AD:

Verschilt heel erg per overheid per, sorry per provincie. De meeste zijn per provincie en voor de rest stadsregio's. Volgens mij hebben wij er in Utrecht zitten, denk ik 10 of 15 mensen in of zo. Ik ben secretaris geweest in Limburg, nou, die was veel kleiner, dan zitten er maar een stuk of 7, 8 in zoiets. Veel Rover-leden inderdaad, veel ouderenorganisaties want die, ja niet respectloos bedoeld, maar die hebben gewoon tijd om dat soort dingen te doen.

00:20:27.082 → 00:20:28.292

LJ:

Ja ja ja ja.

00:20:27.862 → 00:20:37.252

AD:

En af en toe lukt wel het wel eens om sommige studenten te strikken om dan namens de studenten plaats te nemen, zitting te nemen in zo'n raad. Maar ja, die verdwijnen altijd weer vrij snel moet ik zeggen.

00:20:37.462 → 00:20:41.802

LJ:

Ja, want die denken dan, ik ga een jaartje dit doen en dan begint weer iets...

00:20:41.312 → 00:20:48.772

AD:

Ja dan is er iets nieuws, dat snap ik ook wel. En als je het een jaar gedaan hebt, dan weet je toch wel een beetje wat iedereen stokpaardjes zijn hoor dus.

00:20:51.252 → 00:21:05.952

LJ:

Ja, ja, inderdaad. En bij traditionele informatieavonden, of discussieavonden, worden dan vaak bepaalde

gespecialiseerde bureaus ingehuurd. Hoeveel mensen moet ik dan aan denken dat daar ongeveer op afkomen?

00:21:06.132 → 00:21:42.002

AD:

Oh, dat is echt niet te zeggen, dat hangt van het project af. Bij grootschalige projecten midden in de binnenstad, dan kan je aan de 100 man, een zaal van 100 man niet genoeg hebben. Maar het is meestal kleiner hoor. Er moet echt wel iets spelen, willen ze massaal op komen dagen. En anders heb je het altijd wel over 10, 20 man zoiets. Dus dat hangt heel erg van de situatie af. Maar ik heb nooit echt meegemaakt dat het er meer dan, volgens mij 150 ofzo pas meegemaakt. Maar het ging ook om Utrecht Centraal station, dat vinden mensen belangrijk.

00:21:43.692 → 00:21:44.302

LJ:

Ja precies.

00:21:43.852 → 00:21:46.292

AD:

Maar dat is meestal veel kleiner.

00:21:46.712 → 00:21:50.552

LJ:

Een beetje in de orde grootte, enkele tientallen, meestal zoiets?

00:21:51.242 → 00:22:23.702

AD:

Ja en op zich is dat ook wel een goed formaat hoor, want als je een burgerparticipatie doet in grote hoeveelheden, nou ik kan me die van Utrecht CS nog wel herinneren. Ja dat is eigenlijk geen participatie meer. Dan is het een informatieavond, dan is de projectorganisatie gewoon informatie aan het spuien. Ja, mensen mogen wel even wat zeggen, maar ja 150 man, als die allemaal even wat zeggen, dan zit je er gewoon hele nacht, eigenlijk werkt dat niet lekker dus. De schaal is heel belangrijk vind ik, van hoe doeltreffend het is.

00:22:23.802 → 00:22:26.862

LJ:

Ja, het zou natuurlijk ook nog kunnen dat de vorm misschien niet helemaal goed was.

00:22:28.102 → 00:22:29.392

AD:

Klopt ja ja.

00:22:28.202 → 00:22:46.262

LJ:

Je kan waarschijnlijk de mensen wel faciliteren, stel je deelt ze op in, zeg 15 groepjes van 10, of 20 groepjes van iets minder, dat ze daarin eerst gaan kijken van wat vinden jullie allemaal belangrijk? Wat zijn nou? En dat je dat daar iets... Ja, dat is natuurlijk wel intensiever.

00:22:47.502 → 00:22:47.912

AD:

Ja.

00:22:47.592 → 00:22:50.212

LJ:

Maar je kan dat misschien wel zo faciliteren op die manier.

00:22:51.472 → 00:23:23.712

AD:

Ja dat denk ik ook, en ik denk ook best wel dat daar kansen liggen hoor, want er is toch nog vrij vaak achteraf ellende, dat je gewoon had kunnen voorkomen. Als je dat van tevoren ingericht had, en even normaal gezegd, het is nu vaak gewoon even een verplicht nummer, dus van: oh, we doen het project, nou, we roepen de buurtbewoners even bij elkaar, wat delen wat foldertjes uit en we gaan weer verder. Dus ja, dat dat is toch wel insteek die ik vaak tegenkom ben ik bang. En dat is op zich wel jammer, want als je goed luistert, kan je inderdaad ook gewoon veel problemen van tevoren voorkomen, eerlijk gezegd.

00:23:26.562 → 00:23:27.002

LJ:

Ja, oké.

00:23:26.852 → 00:23:48.752

AD:

Ja, zoals ik al gezegd heb voor de kosten hoef je het niet te laten, tenminste dat vind ik. Nou goed, als je één abri gaat plaatsen, dan ga je natuurlijk niet een burgercomité oprichten of zo. Maar inderdaad knooppuntontwikkeling. Ja, ik denk dat zijn toch wel vrij forse projecten voor forse bedragen, ja dan maakt die paar, die € 10.000 om de buurtbewoners erbij te betrekken maakt ook niet zoveel meer uit.

00:23:50.232 → 00:23:58.622

LJ:

Ja. En als je online mensen bijvoorbeeld een vraag stelt, hoeveel mensen, hoeveel reacties krijg je dan af? Of hoeveel mensen doen daaraan mee dan ongeveer?

00:23:59.212 → 00:24:37.782

AD:

Ja hangt er heel erg van af hoe je dat insteekt. Als je een panelbureau inhuurt, dan krijg je wel vrij vaak veel reacties. Maar dat moet, zoals ik net ook al zei, ik vind het erg afhankelijk van, krijg je wel de goeie reacties? Zijn dat eigenlijk wel de mensen die gebruik gaan maken van dat knooppunt, of die er in de buurt wonen, of die er wel anderszins mee te maken hebben gehad. Je hebt ook best kans dat er gewoon iemand, want ja, respondenten, die panels die verdienen er gewoon punten mee, en daar kunnen ze dan of geld voor krijgen, of vaak kunnen spulletjes uit de cadeauwinkel kiezen. Ja, en iemand die in Groningen zit, die is niet te beroerd om vragen te proberen te beantwoorden in Utrecht, dus desnoods verzinnen ze een postcode in Utrecht.

00:24:38.072 → 00:24:38.382

LJ:

Ja.

00:24:38.792 → 00:25:05.202

AD:

Dat ken ik allemaal wel, dus dat vind ik altijd vrij lastig om, heel generiek kan je wel zeggen van tevredenheid gaat nu omhoog, gaat die omlaag? Gebruik eventueel, maar echt heel gedetailleerd over ontwerpen praten en zo dat lukt online slecht, dan moet je echt gewoon een maquette laten maken, of een mooie kaart laten maken, en daar dan gewoon iedereen bij roepen, en om tafel mee gaan staan, dat werkt dan een stuk beter.

00:25:04.542 → 00:25:19.932

LJ:

Ja, het is misschien ook dat het aan het bureau ligt, als je weet dat zo'n bureau misschien kwalitatief niet hoge respondenten krijgt, dat je daar misschien niet zoveel aan hebt.

00:25:21.302 → 00:25:34.882

AD:

Ja, zijn natuurlijk allemaal landelijke bureaus, en het is vrij lastig om die panels actueel te houden, er

is vrij hoge uitstroom. Die moeten ook weer nieuwe mensen geïnteresseerd krijgen om weer mee te gaan doen. Ja, ik heb zelf ook een tijdje gedaan, maar op een gegeven moment ben je het ook weer zat en dan stop je ermee.

00:25:35.352 → 00:25:35.682

LJ:

Ja.

00:25:36.342 → 00:26:02.642

AD:

Ja, ik hoop dat de provincie Utrecht, als die een eigen bewonerspanel krijgen. Nou, daar heb ik wel hoop op. Dan heb je in ieder geval de goede provincie te pakken. Het is relatief goedkoop natuurlijk, en ik hoop toch wel dat mensen ja, provincie Utrecht, ook wel interesse hebben om bij de projecten betrokken te worden die de provincie Utrecht uitvoert, wat een soort motivatie is om dan wat serieus mee te gaan doen. Maar zoals gezegd, het staat helemaal in de kinderschoenen.

00:26:03.502 → 00:26:30.982

LJ:

Ja precies, ik was gisteren in Houten en zij hebben inderdaad een, vertelde ze, een representatief burgerpanel van 2000 mensen. Dacht ik, nou Houten is misschien niet een hele grote gemeente, nou als 2000 Mensen in dat panel zitten, en dan gebruiken ze de input uit het panel ook weer als input voor bijvoorbeeld avonden dat mensen konden komen, dat vond ik wel mooi.

00:26:31.362 → 00:26:40.422

AD:

Ja, het hoeft ook niet zo ingewikkeld inderdaad, ja. Je moet alleen, ik heb goede hoop dat wij zoiets met Provincie Utrecht met dat bewonerspanel voor elkaar kunnen krijgen. Dus, ik hoop het want...

00:26:40.232 → 00:26:46.142

LJ:

Heb je enig idee wat ongeveer de ordegrrootte zijn van kosten, om zoiets op te zetten en te onderhouden?

00:26:46.812 → 00:26:54.302

AD:

Nee dan adviseer ik je denk even met Eva Boot te gaan praten. Die is daar mee bezig en ik denk dat die wel een idee ervan heeft.

00:26:56.922 → 00:26:57.472

LJ:

Boot?

00:26:57.792 → 00:27:00.652

AD:

B-O-O-T gewoon, Eva Boot.

00:27:02.922 → 00:27:05.532

AD:

Oké, je kan op intranet neem ik aan, dat soort dingen, of?

00:27:06.402 → 00:27:10.592

LJ:

Ja ik denk dat ik het ook via intranet of zo kan vinden gewoon.

00:27:10.842 → 00:27:14.272

AD:

Ja wie is wie? En dan kan je gewoon Eva Boot, ja.

00:27:12.642 → 00:27:12.862

LJ:

Ja.

00:27:16.622 → 00:27:28.382

AD:

En, die is daar aan het inventariseren waar de wensen allemaal liggen, wat iedereen wil, en die gaat dat dan opzetten dus. Dus ik denk dat zij dan ook wel een idee heeft van wat dat dan ruwweg gaat kosten.

00:27:28.982 → 00:27:29.822

LJ:

Ja ja.

00:27:29.332 → 00:27:45.392

AD:

Nou ja, onderhoud van het panel is natuurlijk waar we altijd wel mee bezig zijn. Ja goed, wat zal je per jaar kwijt zijn voor de hele provincie? Het zal 1,5 ton zijn ofzo. Ik weet het niet hoor, maar misschien heeft zij een beter idee.

00:27:54.142 → 00:28:33.392

LJ:

En, ik vroeg me nog af, stel dat je inderdaad een bepaalde, ja fysieke avond vaak, want dan hoeven mensen niet te werken, maar stel dat je een soort fysieke avond hebt, maakt het dan nog veel uit qua kosten of je alleen mensen informeert, of dat je mensen ook laat inspreken, of dat je mensen echt eigenlijk voorkeuren laat ontwikkelen dat ze bijvoorbeeld wat stof, wat lesmateriaal krijgen, of dat ze zeggen van nou, dit speelt er, dit zijn afwegingen die wij moeten maken, dat ze dan even in groepjes gaan overleggen met elkaar. Heb je daar een idee van, of dat nog verschilt?

00:28:32.842 → 00:29:33.632

AD:

Ja tuurlijk, want als jij gewoon een zaaltje afgehuurd, en je gaat een vooraan aan het podium zitten en je gaat mensen vertellen, nou die ambtenaren die worden natuurlijk wel gewoon betaald, dus die kosten tellen eigenlijk niet mee. Je hoeft alleen het zaaltje te huren en klaar. Maar dat is, dan heb je het over € 1.000 ofzo. Maar als je dan echt participatie wil ontwikkelen, en je wil in deelgroepjes uit elkaar gaan en je informatiematerieel maken. Dan ben je natuurlijk, ja die kosten gaan wel oplopen. Dan wil je een projectleider inhuren die je natuurlijk van tevoren goed wil voorbereiden. Nou ja, er zijn meerdere mensen die dat kunnen. Ja, dat zit toch al gauw, dan ben je, maar ik denk dat € 5.000, hangt een beetje vanaf hoe groot de groep is, dan kom je een heel eind denk ik hoor. Nou 5/10.000€ dan heb je hele, hele uitgebreide dus dat is natuurlijk wel een stuk duurder dan alleen het zaaltje huren. Maar dan heb je de kans dat je er wat aan hebt, is wel veel groter, moet ik zeggen, denk ik.

00:29:34.992 → 00:29:54.782

LJ:

Ja, als ik dit zo hoor, dat denk ik ook inderdaad van, die 1000 of € 10.000, ja dat is misschien wel 10 keer zo duur. Maar wat is dan nog € 9.000, want als je eigenlijk een dingetje later nog moet aanpassen, dat gaat gelijk vaak dan zo erg in de kosten lopen. Niet dat dat altijd moet, of gebeurt, maar.

00:29:55.762 → 00:30:43.432

AD:

Nee klopt, nee, maar het gebeurt nog regelmatig hoor, dat er echt net iets verkeerd staat of dat een paal op de verkeerde plek staat. Als je het moet repareren, ja, dat kost ook weer, dus. En dat heeft niet alleen met voorkomen van fouten te maken, heeft ook gewoon een beetje te maken met de onvrede

onder de burgers wegnemen. Want die ja, ik merk toch ook wel eens als die gewoon de zaal gezet worden en die worden eigenlijk een beetje arrogant van het podium toegesproken van nou, dit gaan we doen, zijn er nog vragen? Ja dat wekt een beetje irritatie op, terwijl als je dan een soort workshops gaat organiseren en als je ook gewoon kan aantonen ik doe er iets mee, ja, dan heb je veel meer tevreden burgers denk ik. Dus dat is het geld eigenlijk wel waard, vind ik.

00:30:44.202 → 00:30:44.542

LJ:

Ja.

00:30:44.232 → 00:31:04.002

AD:

Maar nogmaals hangt er heel erg vanaf wat je project is, dat hoe groter... Je zou het eigenlijk een beetje als percentage van het projectbudget moeten kunnen uitdrukken. Gaan we als je bij knooppuntontwikkeling, dan heb je natuurlijk al gauw over hele kleine percentages want al die projectbudgetten zijn gewoon zo groot.

00:31:04.652 → 00:31:09.052

LJ:

Ja, zou je daar een percentage aan kunnen hangen of is dat heel lastig te zeggen?

00:31:09.822 → 00:31:16.932

AD:

Nee, dat hangt heel erg van de situatie af dus. Nee, dat durf ik eigenlijk niet te zeggen.

00:31:19.432 → 00:31:22.952

LJ:

Maar meer, dat hoeft niet een groot percentage te zijn? Dat kan een heel klein...

00:31:22.822 → 00:32:14.112

AD:

Nee helemaal niet zelfs, want als je een station gaat verbouwen of een, ja ik weet niet precies, een knooppunt kan van alles betekenen. Kan natuurlijk ook gewoon betekenen dat je een bushalte opknapt, fietsenrek erbij zet, en een nieuw hokje. Ja, dan heb je het over, maar dan heb je € 50.000. Nou ja, als je dan participatie gaat doen van € 10.000, dan is dat nogal wat, dat zou ik ook zeker nooit doen, maar zoals ik al zei, als je Driebergen-Zeist opnieuw gaat neerzetten, dat busstation ja, dan heb je het al gauw over nou 15 miljoen euro ofzo. Ja die € 10.000 maakt helemaal niks meer uit, dan zou ik dat zeker doen. Daar kan je een hoop ellende mee zien te voorkomen, en vooral de omwonenden enzo, die kunnen je gewoon heel veel last bezorgen, in bezwaren en in problemen. Ja, betrek ze gewoon van het begin bij, dan is het eigenlijk elke cent waard, vind ik.

00:32:03.122 → 00:32:03.452

LJ:

Ja.

00:32:17.512 → 00:32:24.262

LJ:

Ja vooral natuurlijk dingen als ov-knooppuntontwikkeling. Dat dat zijn natuurlijk enorme projecten vaak wel dan.

00:32:24.842 → 00:32:25.912

AD:

Ja meestal erg groot.

00:32:25.642 → 00:32:27.502

LJ:

Ja dan hoef je daar niet op te beknibbelen inderdaad.

00:32:28.602 → 00:32:40.012

AD:

Nee, je zou misschien nog een soortement van stappen kunnen maken van voor projecten van lager dan dat bedrag is het echt niet aan te raden om het heel uitgebreid te gaan doen. Dat is gewoon zonde van je geld.

00:32:40.472 → 00:32:40.802

LJ:

Oké, ja.

00:32:40.792 → 00:33:03.222

AD:

En als bij de kleine projectjes ook iets fout gaat. Ja, dan staat er een keer een lantarenpaal verkeerd, dat verplaatsen is ook niet zo duur, maar goed als jouw hele busstation niet lekker in elkaar zit, dan heb je wel een probleem. Dat is trouwens ook nog, bedenk ik me opeens, een soortement van participatie. Dat is natuurlijk de gebruikers op een interview, maar dan bedoel ik de buschauffeurs in dit geval.

00:33:03.852 → 00:33:04.222

LJ:

Ja.

00:33:04.652 → 00:33:17.952

AD:

Dus de gebruikers als zijnde reiziger wel iets van weten, maar je hebt ook buschauffeurs, want als je een bocht te krap maakt op een bepaald busstation en daar kom je te laat achter ja, dat kan je beter maar eventjes aan de buschauffeur vragen van onder tekening, denk jij dat dit wel kan?

00:33:04.822 → 00:33:51.742

LJ:

Ja, oké. En ik vroeg me af, wat voor manieren ken je waarbij burgers eigenlijk hun voorkeuren kunnen uiten, dus stel ze kunnen kiezen tussen bepaalde dingen. Nou een goed voorbeeld is natuurlijk een referendum, maar dat wordt sowieso niet gedaan over bepaalde varianten van een OV-knooppunt bijvoorbeeld. Maar wat zouden nou vormen zijn waar burgers gewoon kunnen bijvoorbeeld kunnen kiezen van: nou dit, dit, of dit willen we doen.

00:33:53.252 → 00:35:03.072

AD:

Ja heel formeel kunnen ze natuurlijk wel inspreken op de stukken, die zeg maar klaarliggen. Die staan meestal op een website ergens, maar dat doen niet zo heel veel mensen. En dan is het meestal al in kannen en kruiken, op het moment dat alle tekeningen uitgelegd zijn, en dan wordt het op de website geplaatst, meestal van de gemeente. En ja, daar mag je ook commentaar op geven. In een bepaalde periode, wettelijk recht heb je daarop. Maar dat heeft ook niet zo heel veel nut moet ik eerlijk zeggen, dus ik zou inderdaad gewoon ook op een veel eerder moment dat, de timing is ook heel belangrijk, maar dat je langzamerhand gaat nadenken over nou, daar gaan we iets doen, zou ik ook burgers eerder bij betrekken inderdaad. Dus bij de eerste schetsontwerpen kan je best gewoon een leuke discussie over hebben. Je moet alleen ook weer niet overdrijven, want ja, in zo een vroeg stadium, het kan nog alle kanten opgaan. En ja, dan moet je ook niet op een gegeven moment valse beloftes gaan maken dat mensen denken, oké, ik heb nu inspraak gegeven, nu komt het er ook zo uit te zien. Dan kan er nog zoveel gebeuren, kan het er heel anders uit gaan zien. Dus ja, het is een beetje een balans zoeken, dus ik denk ook van elk project een iets andere aanpak op maat gemaakt moet worden.

00:34:52.082 → 00:34:52.362

LJ:

Ja.

00:35:04.402 → 00:35:45.722

AD:

Ik heb bijvoorbeeld, Hoog-Catharijne die toen helemaal verbouwd werd. Die haalde dus ook een soortement van participatie, maar die hadden gewoon voor, dat vond ik wel duur trouwens, die hadden echt voor € 200.000 of zo hadden ze 3 of 4 maquettes laten bouwen. Echt hele kleine Hoog-Catherijnetjes, en dat kon open en dat kon dicht, en er brandde lampjes in. Het was vreselijk mooi allemaal, dan konden mensen die daarlangs kwamen wandelen, want die stonden in het oude Hoog Catharijne en konden de mensen gewoon een voorkeur aangeven: nou dat vind ik het mooiste. Ik weet niet of ze daar daadwerkelijk wat mee gedaan hebben, dat wordt natuurlijk altijd op een ander niveau beslist hoe dat eruit komt te zien, maar ik vond het wel heel grappig. Ik vond het wel leuk, maar die was wel duur, vond ik dat.

00:35:47.392 → 00:35:53.772

LJ:

Ja, en dan kan je daarna weer een mooie maquette in je huis zet als het niet meer nodig is.

00:35:54.092 → 00:35:58.862

AD:

Ja ja ja, geen idee wat er met die dingen gebeurt. Die staan misschien wel even daarop zolder of zo.

00:35:59.382 → 00:36:07.922

LJ:

Ja precies, ja ik zag gister bij Veenendaal, stond ook hele mooie maquette in de hal, ook een soort, zie je best vaak nog dat soort, ontwikkelagenda ofzo, maar goed.

00:36:10.742 → 00:36:26.532

AD:

Ja, het is wel een hele mooie, want mensen kunnen zich heel goed visualiseren, maar die is dus wel duur, dus. En de computerafbeelding is tegenwoordig gewoon heel goedkoop te maken, dus dat is gewoon veel goedkoper dus. Maar goed Hoog-Catherijne heeft natuurlijk wel wat geld te besteden.

00:36:27.662 → 00:36:28.602

LJ:

Ja, want wat was dat? 00:36:28.832 → 00:36:42.812

AD:

Oh, ik zei Hoog-Catherijne, tenminste de eigenaar ervan, heeft heus wel geld te besteden, dus dat maakt dus blijkbaar niet zoveel uit. Maar voor hele grote projecten. Ja, voor Utrecht centraal was natuurlijk ook wel leuk geweest, denk ik. Maar ja, het is wel duur, moet ik zeggen, maquettes maken.

00:36:45.492 → 00:36:50.842

LJ:

Oké, ja ik denk dat ik...

00:36:52.212 → 00:38:03.012

AD:

Nou, het enige wat ik nog, wat ik wel zeg, is ook wel qua kosten en burgerparticipatie is dat we dat we ook nog wel, dat je eigenlijk altijd die ogen en oren open moet houden voor mogelijke kansen, hè? Want één van de kansen die we bij de ontwikkeling van de Uithoflijn hebben laten liggen, daar heb ik achteraf ook wel, nou ik ben geen gespreksleider geweest, maar ik vind dat wel een gemiste kans, is dat we van de fabrikant van de trams en mock-up hadden gehad. Het is gewoon een hele grote nep tram zeg maar, gewoon helemaal van hout, maar die zag er wel helemaal uit zoals de tram eruit komt te zien. Daar zijn dus de ROCOVs wel daar doorheen geleid, dus dat inspraakorgaan waar ik het net over had, die wettelijk verplicht zijn. Maar toen achteraf hadden we dat ding natuurlijk gewoon bij Utrecht Centraal moeten neerzetten, of in het gemeentehuis. Op een goed bereikbare plek, en

gewoon aan de burgers, aan de voorbijgangers vragen, wat vindt u ervan? NS doet dat tegenwoordig wel, dus. Maar we hebben dat toen, en we hadden dat ding wel gewoon, dus het had eigenlijk gewoon niks gekost. Nou ja, misschien wel bewaking of zo, dat hij niet kapot gemaakt wordt, maar dat vond ik wel een gemiste kans, van dat had nog wel iets op kunnen leveren van: vindt u het mooi, is het goed ingericht, stoot je je hoofd niet tegen een stang, dat soort dingen hè?

00:38:04.572 → 00:38:04.792

LJ:

Ja.

00:38:04.952 → 00:38:12.322

AD:

Dus ook altijd een beetje een kwestie van ogen en oren openhouden van kansen, en de materialen die je al hebt goed inzetten.

00:38:13.952 → 00:38:26.322

LJ:

Nou, ik was gister in, dat was ook in Veenendaal, die parkeergarage. Nou, ik ben vrij lang, maar daar liepen allemaal, een sprinklerinstallatie, en als je dan moest lopen, ik moest helemaal zo lopen.

00:38:25.472 → 00:38:25.982

AD:

Oh, wat irritant.

00:38:28.462 → 00:38:30.842

LJ:

Nou, als ik daar, van tevoren had ik er wat van gezegd.

00:38:33.192 → 00:39:00.022

AD:

Ja goed, dat geldt niet alleen voor zo'n tram, zo'n mock-up van zo'n tram. Maar geldt bijvoorbeeld ook voor het digitaal informatiemateriaal, wat veel, in offertes, of aannemers leveren dat vaak aan, om het aan de opdrachtgevers interessant te maken. Nou, met die materialen gebeurt vaak niet zoveel, dat wordt in archieven gestopt en klaar. Nou, daar zou je ook nog best wel een beetje mee om kunnen gaan dus. Want ja, er wordt niet altijd van alles gebruik gemaakt, dus daar liggen nog wel kansen denk ik.

00:39:01.292 → 00:39:03.232

LJ:

Dat hoeft dat ook niet veel te kosten als je dat toch al krijgt.

00:39:03.762 → 00:39:05.032

AD:

Nee precies inderdaad, ja.

00:39:08.212 → 00:39:14.552

LJ:

Ja, zijn er verder nog dingen dat je zegt, ook belangrijk om gezegd te hebben, of dat wil ik nog kwijt? Of dat?

00:39:15.202 → 00:39:31.102

AD:

Nee denk het eigenlijk niet, dus ja, ik zei, ik raad je aan een keer ROCOV-vergadering bij te wonen. Dat kan wel anders, dan moet je even, daar kan je David Eerdmans mailen die weet wel wie dat zijn. Concessiemanager, dus als je dat interessant vindt, dan kan...

00:39:30.502 → 00:39:31.622

LJ:

Om zo'n avond bij te wonen?

00:39:32.102 → 00:39:38.612

AD:

Ja avond is meestal maar een paar uur hoor, online geloof ik op dit moment, ik weet niet of ze alweer fysiek zijn, durf ik eerlijk gezegd niet te zeggen.

00:39:39.072 → 00:39:39.502

LJ:

Nou, ja, oké.

00:39:39.862 → 00:39:48.332

AD:

Maar dan weet je een beetje hoe dat gaat dat, en dat is eigenlijk op dit moment het belangrijkste participatie of inspraak die wij hebben dan.

00:39:43.292 → 00:39:43.652

LJ:

Ja.

00:39:49.192 → 00:39:53.942

AD:

En hij is beperkt, moet ik wel zeggen, dus het zijn toch altijd een beetje dezelfde mensen, wat...

00:39:53.832 → 00:39:55.372

LJ:

Ja ja, dat hoor je ook veel. Ja.

00:39:55.642 → 00:39:56.732

AD:

Dezelfde ideeën? Ja.

00:39:57.392 → 00:40:01.932

LJ:

Ja allright. Stel dat ik nog een keer iets wil weten, zou ik u dan kunnen bereiken?

00:40:00.652 → 00:40:00.962

AD:

Yes, ja, je hebt m'n gegevens, dus.

00:40:04.192 → 00:40:06.532

LJ:

Oké nou super, heel erg bedankt in ieder geval.

00:40:06.582 → 00:40:08.062

AD:

Geen probleem, succes!

00:40:07.752 → 00:40:08.742

LJ:

En een fijne middag nog.

00:40:08.922 → 00:40:09.372

AD:

Jij ook.

00:40:10.082 → 00:40:10.542

LJ:

Doei.

C.7. Interview Results

In this section, the elaborate interview results are presented. All but two interviews were recorded and subsequently transcribed. The interview with Engbert Strooboscher unexpectedly took place via telephone instead of in-person, and in the case of Arjan Wisseborn the recording and transcribing tool of MS Teams failed. For these two interviews, notes were taken in an edited interview guide, displayed in section C.4. The interview forms of all interviewees are made visible in Table C.1. Next, all interviews were coded. Each quote from the transcriptions and each note from the edited interview guides were linked to the applicable attribute-levels. This process yielded in 234 quotes and notes, linked to one or multiple attribute-levels. Table C.2 shows the count of mentions for each attribute-level.

In order to get meaningful insights, and translate the abstract attribute-levels to the case of PTN development in the province of Utrecht, all quotes and notes are evaluated and PTN case relevant information will be extracted in the following sub-sections.

Table C.1: Interviewees With Corresponding Organisation, Function, Interview Form, and Duration

Name	Organisation	Function	Form	Duration
[Anonymous Civil Servant 1]	-	Civil Servant PTN Development	In-person	60 min.
Engbert Strooboscher	Municipality of Veenendaal	Alderman of Traffic & Transport and Implementation 'Omgevingswet' a.o.	Telephone	30 min.
Arjan Wisseborn	Municipality of Stichtse Vecht	Alderman of Mobiliteit, 'Omgevingswet' and Finance a.o.	MS Teams	60 min.
Kees van Dalen Lex van der Meer	Municipality of Houten	Alderman of Mobility and Participation a.o. Environmental Advisor	In-person	60 min.
Arne Schaddelee	Province of Utrecht	Deputy of Mobility and Participation a.o.	MS Teams	30 min.
Eileen van Kesteren	Province of Utrecht	Project Manager - PTN Development	MS Teams	60 min.
Muriel van As	Municipality of Woerden	Participation Advisor	MS Teams	60 min.
Arjan Wisseborn	Municipality of Stichtse Vecht	Alderman of Mobility, 'Omgevingswet' and Finance a.o.	MS Teams	60 min.
Arjen Dekker	Province of Utrecht	Information Analyst Finance	MS Teams	45 min.

C.7.1. Participation Moment

In this sub-section, relevant case specific aspects of the moment of participation will be identified.

Agenda-Setting

As discussed in chapter 3, public participation during the agenda-setting phase is currently uncommon. Nonetheless, mainly online tools provide opportunities for involving citizens in this phase of policy-making.

As for timing, deputy of participation and mobility a.o. of the province of Utrecht Arne Schaddelee sees the period prior to elections as a suitable time to put major issues on the public agenda, and party leaders could be provided with input concerning these issues by the administrative apparatus (see section C.6 for full interview transcriptions). Public participation can also take a role in this phase. In addition, Eileen van Kesteren, project manager of PTN development at the province of Utrecht mentioned that citizens are well capable of expressing issues which they do or do not care about. According to Van Kesteren, when asking an open question to citizens as a governmental organisation, you will probably always hear the most important things or at least what strikes them or concerns them. Furthermore, also Muriël van As, participation advisor at the municipality of Woerden names participation as a possible part of the agenda-setting phase by means of enquiring citizens. Kees van Dalen, alderman of mobility and participation a.o. of the municipality of Houten, names a concrete way of public participation in the agenda-setting phase. In the process of forming a new local coalition for the Council of Mayor and Aldermen (*College van Burgermeesters & Wethouders*), citizens can openly pitch their concerns at a meeting in a neighbourhood centre. A follow-up question is what is needed for such a concern, and in this way one can identify topics of interest. Also Engbert Strooboscher, alderman of traffic & transport and implementation 'Omgevingswet' a.o. of the municipality of Veenendaal mentioned physical events where citizens can provide input, individually and in groups, to the Environmental Vision (*Omgevingsvisie*).

Table C.2: Interview Level Count

Attributes & Levels	Count
<i>Participation Moment</i>	
0. General	49
1. Problem Definition/Agenda-Setting	17
2. Policy Formulation	50
3. Decision-Making	14
4. Implementation	14
5. Evaluation	18
<i>Participation Selection Method</i>	
0. General	33
1. Expert Administrators	6
2. Elected Representatives	5
3. Professional Stakeholders	21
4. Lay Stakeholders	21
5. Random Selection	10
6. Open, Targeted Recruiting	24
7. Open, Self-Selecting	18
<i>Mode of Communication & Decision</i>	
0. General	17
1. Listen as Spectator	8
2. Express Preferences	24
3. Develop Preferences	17
4. Aggregate & Bargain	16
5. Deliberate & Negotiate	15
6. Deploy Technique & Expertise	5
<i>Extent of Authority & Power</i>	
0. General	29
1. Personal Benefits	9
2. Communicative Influence	5
3. Advise & Consult	12
4. Co-governance	5
5. Direct Authority	1
<i>Methods & Costs</i>	
1. Method	54
2. Costs	38

Besides possibilities for public participation during this phase, the complex character of policy-making also became clear. To illustrate, Van Dalen mentions granting concessions is a matter for the province, but the repercussions in transport plans, how it works out locally on municipality level will be on the table in Houten. So, for certain policy issues, including PTN development, municipalities are not always eligible to enable public participation in the phase of agenda-setting. In addition, Lex van Dalen, environmental advisor at the municipality of Houten describes PTN development participation as part of a bigger participation process concerning housing development, which partly entails mobility, which again on its own partly entails public transport. As discussed earlier, the goal of this sub-question is to develop concrete case-specific levels. So, a trade-off has to be made between grasping the complexity of decision-making around PTN development, and being clear and concise in the description of each level. Subsequently, this report takes a comprehensive view in order to be able to fully map the participation preferences of citizens throughout the whole policy cycle, therefore, implications on different levels of governance will be discussed later on.

For developing a concrete agenda-setting level description, it must be clear what are typical topics of interest to choose from. Van Dalen for example mentions the basic choice whether to develop a PTN, or not. Van Dalen also describes the choice between PTN development in combination with

housing development, or housing development in the meadow, with the implication of an additional bus connection. Additionally, Engbert Strooboscher named the possibility of a new train station as a possible choice in this phase of policy making. Besides that, Strooboscher describes possible choices between developing public transport, or developing new roads.

Policy Formulation

The second phase in the previously described policy cycle is policy formulation. As mentioned in section chapter 3, this phase consist of constructing and considering all alternatives for an issue identified in the previous stage. It is assumed that now, the decision is made to develop public transport nodes, and alternatives must be constructed in this phase.

When involving citizens in this phase, a first condition is to be clear about the status of the material which a governmental organisation provides to citizens. Arne Schaddelee names the publication of a map with 20 to 30 possible locations for PTN development as an example. Schaddelee poses the risk of participation only being about the locations on the map, whereas at least half of the ideas on the map would be rejected anyhow because of several reasons. So, Schaddelee describes this as a moment to explore things with each other and pose general questions like what do we think about this, and are there things we are overlooking? Kees van Dalen also mentions it is good practice to map the diverse interests of involved stakeholders. [*Anonymous Civil Servant 1*] (Civil Servant PTN development) acknowledged this as well, and made the first steps of the policy making process by talking with various owners in the area, together with the responsible alderman. Furthermore, [*Anonymous Civil Servant 1*] mentioned the launch of a public participation process about the local PTN development. As described by [*Anonymous Civil Servant 1*], in this early stage citizens first receive some information about the current plans after which input will gathered with questions like what citizens imagine when a PTN is developed, what must be taken into account when developing an areal vision (gebiedsvisie), what citizens want to see in the future, and what citizens dislike, or what functions well but want to see improved. This also entails questions about the definition of a PTN. So, is it just the platform, or is it a larger area? In addition, process wise, Schaddelee mentions to clearly state the current situation at the start of a participation moment and then gather information about what citizens find important in their living environment, and where they want to go in the next 10 years.

With respect to PTN development, Schaddelee stresses the importance of concept-thinking in the early stages of policy-making. Instead of starting from a transport- and transit-efficiency viewpoint, one can also first look at a PTN from, for instance, a retail-concept or a meeting-concept. Afterwards, one can shift to the users and travellers and discuss modalities, and how to accommodate and efficiently handle these. Schaddelee also mentions the type of PTN depends on the location. He mentions, for example, a PTN in a city centre possibly has a different character than one along a highway. In contrary, Muriël van As is more sceptical to public participation in this phase as she states she learned to better participate with 'professionals' in the phase of policy formulation because they 'better understand the contents'. However, Van As mentions that this does not mean that involving citizens in this phase is not possible. Later on, Van As does name a successful example of public participation in the policy formulation stage concerning the construction of a bridge. Citizens could express their concerns, questions, opportunities and issues on the project on a dedicated website (Gemeente Woerden, 2021). According to Van As, this participation process led to new solution. Possible suitable questions when evaluating a problem in this stage, as stated by Van As, are which people are bothered, in what way are people bothered, what are possible solutions, and do solutions exist that the municipality did not think of yet? At last, Van As names the renovation of a playground as an example where the input and playing preferences of children was used to feed the policy making process. So, public participation can be suitable for elaborating on different concepts.

Despite possibilities for public participation, Eileen van Kesteren states that the public is 'relatively' uninvolved now. Furthermore, Van Kesteren mentions that currently PTN-development is still in the vision formation phase, just after the agenda-setting phase. So, currently the public can still be involved in this early stage of policy-making. According to Van Kesteren, expressing important themes is an opportunity for citizens as well, with possible preferable themes such as greenery, cars, shopping, working, or residency. Just as in the agenda-setting phase, the suggestion of Van Kesteren of asking

open questions, is also suitable for this phase, as citizens can be asked about themes which are important and relevant for them such as safety or tidiness. Other general themes mentioned by Van Kesteren are climate adaptation, economy, social safety, mobility, and infrastructure. These themes of mobility and infrastructure were also mentioned by Kees van Dalen. According to Van Kesteren, this integral approach by addressing a broad range of policy themes is important for PTN development. Van Dalen also mentions the possible combination of PTN- and housing development and the relevance of modality choice. As for modality choice, [Anonymous Civil Servant 1] states that PTN development is mainly done for slow transport modes, with a central focus on pedestrians and cyclist, and car drivers coming at the almost last place. So, the prioritising of certain modes is also relevant when developing a PTN. In addition, Van Dalen mentioned the added value of the combination of a PTN with other items, like a bike transferium. In the same interview, Lex van der Meer, environmental advisor at the municipality of Woerden, mentioned the upcoming questioning of citizens in a citizen-panel about, mainly, public bus transport about how people think of the public transport system, what problems they encounter, and what it takes to utilise the bus. Van der Meer further names themes like the affordability of public transport and the accessibility of both destinations and less-abled travellers to public transport. Arjan Wisseborn (alderman of mobility and the 'Omgevingswet' a.o. of the municipality of Stichtse Vecht) also describes an integral approach of PTN development and names three main lines of integration besides mobility, being housing, greenery, and business.

Like Van Dalen and Van der Meer, also [Anonymous Civil Servant 1], Arjan Wisseborn, and Engbert Strooboscher name the integral approach of including housing development with PTN development as a relevant opportunity. Then, an extra question is whom to build for, according to both Van Dalen, van der Meer and [Anonymous Civil Servant 1], which in turn has implications for a specific need when it comes to the form of public transport at a PTN. In relation to housing, [Anonymous Civil Servant 1] names the relevance of a fixed percentage of social housing, determined by municipal policy. So, this can be a concrete question put to question to citizens. Additionally, [Anonymous Civil Servant 1] mentions considerations about, for example, keeping parking norms level or decrease the norms in the context of the energy transition. Other concrete examples are given by Arjan Wisseborn in the context of the development of a PTN in Maarssen. In line with the PTN, housing and shopping facilities are developed with high-rise building growing from forty to seventy metres, whilst adding four to five thousands houses. Engbert Strooboscher also stresses the importance of housing development, with relevant considerations about the location, whether to construct these at a PTN, and consequently the provision of local employment. Furthermore, a parking lot or parking garage can be added at a PTN as described by Wisseborn. Different to [Anonymous Civil Servant 1], also Strooboscher named car-related decisions around PTN development, such as the question of where to construct an extra road, or whether to construct a new motorway exit. So, these kind of decisions could also be eligible for public participation.

To summarise, the general questions, themes, and specific options named for the phase of policy formulation are displayed in respectively Table C.3, Table C.4, and Table C.5.

Table C.3: General Questions for Policy Formulation in the Context of PTN-Development

General Questions	Interviewee(s)
What do you imagine when a PTN is developed?	Arne Schaddelee <i>Anonymous Civil Servant 1</i>
Are there things we are overlooking?	Arne Schaddelee Muriël van As
What do you want to see in the future?	<i>Anonymous Civil Servant 1</i>
What functions well but can be improved?	<i>Anonymous Civil Servant 1</i>
What themes do you find important?	Eileen van Kesteren <i>Anonymous Civil Servant 1</i>
Who to build for?	Kees van Dalen Lex van der Meer

Table C.4: Themes for Policy Formulation in the Context of PTN-Development

Themes	Interviewee(s)
Greenery	Eileen van Kesteren Arjan Wisseborn
Cars	Eileen van Kesteren
Shopping	Eileen van Kesteren Arjan Wisseborn
Working	Eileen van Kesteren Engbert Strooboscher
Climate Adaptation	Eileen van Kesteren <i>Anonymous Civil Servant 1</i>
Economy	Eileen van Kesteren Arjan Wisseborn
Social Safety	Eileen van Kesteren
Mobility	Eileen van Kesteren Kees van Dalen Arjan Wisseborn
Infrastructure	Eileen van Kesteren Kees van Dalen
Housing Development	<i>Anonymous Civil Servant 1</i> Eileen van Kesteren Kees van Dalen Arjan Wisseborn Engbert Strooboscher
Affordability	Lex van der Meer
Accessibility	Lex van der Meer

Table C.5: Specific Options for Policy Formulation in the Context of PTN-Development

Specific Options	Interviewee
Social Housing Percentage	<i>Anonymous Civil Servant 1</i>
Parking Norms	<i>Anonymous Civil Servant 1</i>
Add Shopping Facilities	Arjan Wisseborn
Extend High-Rise From 40m to 70m	Arjan Wisseborn
Built Houses at PTN	Engbert Strooboscher
Construct an Extra Road	Engbert Strooboscher
Construct new Motorway Exit	Engbert Strooboscher
Retail Concept	Arne Schaddelee
Meeting Concept	Arne Schaddelee
Transport- and Transit Efficiency Concept	Arne Schaddelee
Affordability	Lex van der Meer
Accessibility	Lex van der Meer

Decision-Making

The next step in the policy-making cycle is decision-making, which involves the choice of a certain solution, as laid out in chapter 3. So, from the set of alternatives created in the previous step, one set is chosen. As described earlier, besides the availability of economic resources, also political will determines which policy option is chosen which is determined by criteria such as effectiveness, efficiency, equity, feasibility, and flexibility (Jann and Wegrich, 2007; Young and Quinn, 2002). Then, the evaluation of possible differences in weight of these criteria could be eligible for public participation. As for translation to the context of PTN development, this is already mainly done during the previous step by identifying relevant themes and policy options.

From the interviews, primarily the trade-off character of the decision-making phase became clear.

Arjan Wisseborn described the decision of not closing down an exit of a highway after a public participation process, with the consequence of not being able to develop fifteen to twenty new houses. Also the requirement of sufficient economic resources came back during the interviews. As described by [Anonymous Civil Servant 1], the business case of a policy option must be sound. [Anonymous Civil Servant 1] also stressed the importance of awareness that trees do not grow into the sky, indicating that certain choices must be made.

Besides the trade-off character, also a practical issue became clear. In the previous step, a set of alternatives is constructed. However, choosing between all possible combinations of characteristics of a PTN might be practically unfeasible. Eileen van Kesteren posed the possibility of civil servants developing certain preferred scenarios, which in turn can be presented to, and can be chosen from by, citizens. Another option is to let citizens decide about the importance of certain themes described in the previous phase, for example stating their preference about modality choices or more or less shopping facilities. Then, in turn, these preferences can be processed in a few designs which could be put up for a final decision by the public.

Implementation

Grabbing back on the definitions specified in chapter 3, the implementation phase stretches from the point that a policy option is chosen, until the final result in the real world (O'Toole, 2000). Furthermore, Jann and Wegrich (2007) specified three core elements, namely: specification of program details, resource allocation, and day-to-day decisions.

From the interviews, it became clear that citizens often are only first engaged in this stage of the policy cycle. Arne Schaddelee mentions it is common practice to show posters or a scale model at a participation-evening, visualising what the government has already developed. Schaddelee explains that this leads to a defensive attitude of citizens resulting into fighting the appearance of a poster or scale model, as they prefer to know why a scale model or visualisation is already made. However, physical models also offer possibilities. Arjen Dekker names the example of a life-size tram compartment made of wood. Dekker mentions this could be placed at a large station enabling citizens to give feedback on for example aesthetics and layout. Additionally, Dekker also notes that formally citizens can participate in this phase, but it is quite useless. According to Dekker, a policy option is posted on, often, a municipal website, formally enabling citizens to comment for a certain period. However, Dekker states, at this stage a policy option is already done and dusted, with designs already crystallised. As Schaddelee and Dekker, also Muriël van As names the implementation phase as most visual stage of public participation, where citizens can for example decide about the colour of a bench.

However, also more relevant choices for PTN development are up for decision. Kees van Dalen names the example of the operationalisation of public transport plans on municipal level, with decisions on the frequency and locations of public bus transport. More concrete, Van Dalen names the replacement of a static bus line with a flexible bus line, available on call. Lex van der Meer adds that carriers also perform participation themselves when a new transport plan has to be made. Public participation can also play a role in implementation of the needs of less-abled citizens, as Van Dalen mentions an example of the participation of a blind person.

Evaluation

The last step described in the policy cycle is the evaluation phase. As became clear from chapter 3, evaluation not only takes place against predetermined objectives, but takes a broader perspective and stretches along the whole policy cycle. Furthermore, hard goals are often not specified as governments are reluctant to be evaluated. It is also stressed that for meaningful evaluation, according monitoring is needed.

The image which became apparent from the interviews is that hard criteria are difficult to develop for large and complex projects such as PTN development. As Kees van Dalen mentioned, the topic of public transport is focused on a long-term planning and vision and uncertainty, for example recently caused by COVID-19, makes developing hard criteria nearly impossible. Van Dalen states that certain agreements are made in concessions, but even these agreements have a certain degree of freedom

because of the uncertain nature of public transport demand. Lex van der Meer agrees to this and states that the world is changing continuously and one has to face changing realities, including changing administrations. Therefore, both Van Dalen and Van der Meer wonder what should be asked to citizens in the sense of evaluation in the context of hard criteria. Also [Anonymous Civil Servant 1] points out the difficulty of developing hard evaluation criteria because of the long-term character of PTN development, and adds, besides COVID-19, the accelerated energy transition caused by the current Russian invasion in Ukraine and the electric car developments of recent years as examples with major impact which could not accurately be forecasted. Therefore, also [Anonymous Civil Servant 1] thinks a list of criteria which can be checked is unrealistic for PTN development.

However, as Arne Schaddelee mentions, untapped opportunities exist for participation at the evaluation phase. He states, when a project is realised sometimes it can feel like the government is happy to be rid of citizens while just at the evaluation phase it is good to look back and ask what can be learned from the collaboration between government and citizen. Muriël van As stresses the importance that evaluation of a participation process should be split up into two parts, namely the evaluation of the process itself, and an evaluation whether citizens are satisfied with the outcome of the process. Multiple interviewees emphasised that the process and decision-making power should be clear upfront. As [Anonymous Civil Servant 1] illustrates, citizens often think of a participation process as poor, because they did not get their way. As [Anonymous Civil Servant 1] states, participation is not (primarily) to create support, but to make clear what the government does and get reflection and gather input. In relation to this, not everyone can be satisfied outcome-wise, and that should be clear upfront. However, [Anonymous Civil Servant 1] is in favour of evaluation of why certain choices were made or were not made.

Also, relevant aspects for monitoring in the context of PTN development emerged from the interviews. Eileen van Kesteren mentioned the Dutch National Railways (NS) having a travel monitor (reismonitor) to track travel movements and other rail actors having an experience monitor (belevingsmonitor) to improve stations.

So, hard evaluation criteria are hard to define for PTN development. However, a participation process itself is suitable for public evaluation.

C.7.2. Participation Selection Method

In this sub-section, relevant case specific aspects for the participation selection method will be identified. As explained in chapter 3, the dimension of elected representatives, random selection, and open, self-selecting are deemed as sufficiently understood for translation to the case of PTN-development. However, general remarks on the levels of elected representatives and random selection became apparent during the interviews so those levels are included in this section.

Expert Administrators

The most exclusive of participation selection methods is the level of expert administrators, defined as “[...] professional civil service mechanisms that select the technical, expert administrators who staff our public bureaucracies” (Fung & Kennedy, 2006, p. 68). As explained in chapter 2, the implication of levels must be clear for citizens. To do so, first, relevant bureaus and public bodies derived from the interviews are shown in Table C.6. Afterwards, in section C.8, the final translation for the DCE will be made. From the table, one can distinguish between at first, general administrative bodies on national, provincial, and municipal level; secondly, more specialist authorities concerned with for example the environment or public health; and thirdly, more executive bodies like water authorities and the Directorate-General for Public Works and Water Management (*Rijkswaterstaat*).

Table C.6: Expert Administrators Identified from Interviews

Expert Administrator	Department / Category	Interviewee
Municipality	General	Eileen van Kesteren <i>Anonymous Civil Servant 1</i>
	Economy	Eileen van Kesteren
	Housing	Eileen van Kesteren
	Mobility	Eileen van Kesteren
	Climate	Eileen van Kesteren
Province	General	[<i>Anonymous Civil Servant 1</i>]
Ministries	General	Engbert Strooboscher
Water Authorities	-	Eileen van Kesteren <i>Anonymous Civil Servant 1</i>
GGD	Municipal Health Authority	[<i>Anonymous Civil Servant 1</i>]
ODRU	Environmental Authority	[<i>Anonymous Civil Servant 1</i>]
Veiligheidsregio	Safety Region	[<i>Anonymous Civil Servant 1</i>]
Rijkswaterstaat	Directorate-General for Public Works and Water Management	Engbert Strooboscher

Elected Representatives

The second state-minded method for participant selection is the one of elected representatives. As explained in chapter 3, these are professional politicians, supposedly representing the public. Relating to this method, [*Anonymous Civil Servant 1*] touched upon a fundamental question, albeit more as a thought-experiment than a viewpoint. He posed one can wonder why governments should even participate if the public already elected their representatives. One possible ground for an answer is given by [*Anonymous Civil Servant 1*] himself while he states that, for example, a city council sometimes does not possess all relevant knowledge to make an informed decision, and should then be provided with relevant knowledge. In this knowledge provision, or even deciding about a certain topic, public participation can play a role.

Another fundamental topic which aroused is the final power of elected representatives. [*Anonymous Civil Servant 1*], Arjan Wisseborn, and Muriël van As all state that, in their examples, the city council finally is to decide. This question of decision-power will be further addressed in subsection C.7.3.

Professional Stakeholders

Thirdly, the level of professional stakeholders will be addressed. As laid out in chapter 3, these are often stakeholders who are paid and consist of representatives of organised interests and public officials. From the interviews, multiple professional stakeholders are identified which are made visible in Table C.7. Four main categories can be identified from the interviews. Namely, interest organisations, semi-public companies, housing co-operatives, and housing or infrastructure developers. Furthermore, it is noteworthy that LEKSTEDewonen, Portaal, BAM, and Certido already work together with the municipality of Bunnik and signed a letter of intent for PTN development, as mentioned by [*Anonymous Civil Servant 1*].

Lay Stakeholders

For lay stakeholders, the same method is followed as for professional stakeholders, with the identified lay stakeholders visualised in Table C.8. As described in chapter 3, the main difference between professional- and lay stakeholders is that professional stakeholders get paid for their activities, while lay stakeholders do not.

Besides various interest organisations, the ROCOV (*Reizigers Overleg Consumentenbelangen Openbaar Vervoer*) named by Arjen Dekker is a consultative body representing the interests of passengers. As explained by Dekker, this organisation is interesting in the sense that it is organised as a result of the desire of the Dutch House of Representatives (*Tweede Kamer*) to legally require passenger participation in public transport. Generally, each province has its own ROCOV, with its own members. The members with according interests for the province of Utrecht are displayed in Table C.9 (ROCOV Utrecht, n.d.).

Table C.7: Professional Stakeholder Identified from Interviews

Professional Stakeholder	Category	Interviewee
ANWB	Interest Organisation	Arne Schaddelee
Fietsersbond	Interest Organisation	Arne Schaddelee Kees van Dalen
ProRail	Semi-Public Company	Eileen van Kesteren <i>Anonymous Civil Servant 1</i> Arjan Wisseborn
NS	Semi-Public Company	Eileen van Kesteren <i>Anonymous Civil Servant 1</i>
VNO-NCW	Interest Organisation	Eileen van Kesteren
Rover	Interest Organisation	Arjen Dekker
LEKSTEDewonen	Housing Cooperation	[<i>Anonymous Civil Servant 1</i>]
Portaal	Housing Cooperation	[<i>Anonymous Civil Servant 1</i>]
BAM	Infrastructure and Real Estate Developer	[<i>Anonymous Civil Servant 1</i>]
Certitudo	Real Estate Developer	[<i>Anonymous Civil Servant 1</i>]
Green Business Club	Interest Organisation	[<i>Anonymous Civil Servant 1</i>]
Environmental Organisations	Interest Organisation	Arjan Wisseborn
Nature Organisations	Interest Organisation	Arjan Wisseborn

Table C.8: Lay Stakeholders Identified from Interviews

Lay Stakeholder	Category	Interviewee
Resident's Associations	Interest Organisation	Eileen van Kesteren
ROCOV	Passenger Consultative Body	Arjen Dekker
Historic Association Veenendaal	Interest Organisation	Engbert Strooboscher

Random Selection

As described before, the method of randomly selecting participants from the general population is described as best practice to guarantee descriptive representativeness by Fung and Kennedy (2006). However, the general population then still has to be defined, which will be addressed in section C.8.

The urgency for a representative sample of participants became apparent from the interviews. Arjan Wisseborn for example mentioned a situation of housing development participation where a participant stated that it could not happen that social housing is going to come to its neighbourhood. If not involving a representative sample of the population but only, for example, current residents of, in this case, a high-income neighbourhood, this could lead to less social housing. However, developing social housing as well might have been desirable if a more representative group of citizens had been involved. Besides this, also Engbert Strooboscher names the importance of representative participation. According to Strooboscher, in his municipality the opposition, or coalition, only listens to their own electorate, posing that is what citizens want. Strooboscher stated that this is a problem, and bad practice for participation.

In addition, some interviewees did mention methods with, arguably, random selection. During his time as a member of the Provincial Council (*Statenlid*), Arne Schaddelee dealt with turmoil and public unrest on an issue in a certain neighbourhood. Then, he visited the village concerned and walked through it for two hours, talking with citizens who, for example, walked their dogs. Schaddelee stated that this yielded insights of, and contacts with a diverse set of citizens in terms of viewpoints and background, which are still relevant in his time as deputy today. Schaddelee recommends this method, and encourages policy-makers to visit areas where a possibly large issue is coming up without a plan. Then, citizens vent their opinions naturally. Afterwards, a policy-maker and citizen can exchange business cards, and as stated by Schaddelee, citizens will provide you with input even afterwards. According to Schaddelee, this situation does not happen when inviting citizens in, for example, a community centre,

Table C.9: ROCOV Utrecht Members (ROCOV Utrecht, n.d.)

Member	Representing
COSBO	Elderly
Fietsersbond Utrecht	Cyclists
GPPZ	Handicapped & Patients
Utrecht University	-
Utrecht University of Applied Science	-
Natuur- en Milieufederatie Utrecht	Nature and Environment
ROVER	Public Transport Passengers
SBO Utrecht	Elderly Christians
SOLGU	Physically Handicapped
VIDIUS	Students

but is more prone to happen if speaking with citizens in an unguarded moment. In the municipality of [X] a comparable method is used, as explained by [*Anonymous Civil Servant 1*]. Both policy-makers of the municipality and representatives of private parties involved in the PTN development get out on the streets to carry out interviews with citizens.

Another way of ensuring descriptive representativeness is a citizen-panel. Arjen Dekker mentioned public transporters have their own passenger panel, while the province of Utrecht is developing a citizen panel for itself. The municipality of Houten already has a citizen panel with almost 2000 members, as mentioned by Lex van der Meer and Kees van Dalen. This panel is used a few times each year to generally provide the municipality with input, which can be used later on in more detailed physical participation events.

So, from the interviews an urge for representativeness became apparent, while talking with citizens on the streets and citizen panels were named as exemplar methods.

Open, Targeted Recruiting

The fifth level is one of the two methods with an open character. As described in chapter 3, the difference with the open, self-selecting method is that with this method certain groups who are less likely to be engaged are actively recruited. In Table C.10, target groups which can be targeted in the case of PTN development are made visible.

Tabel nog basic uitleggen. Companies hoort misschien bij professional stakeholders?

C.7.3. Mode of Communication & Decision

As earlier depicted in chapter 3, the mode of communication & decision is the specification of how a participatory process takes place, or as defined by Fung and Kennedy (2006, p. 68): “[...] how participants interact within a venue of public discussion or decision”. The levels of this dimension with its implications are deemed to be already clearly explained in chapter 3. However, actual methods identified in the interviews are linked to suiting levels to make them more vivid for DCE-respondents, which is visualised in Table C.11. The method of deploying technique and expertise is not included in this analysis while this mode usually does not involve citizens (Fung & Kennedy, 2006).

According to Arjen Dekker, also the amount of participants have an influence on the mode of communication & decision. He states that the size of an event is important while it impacts the effectiveness. Dekker provided an example of a participation evening with 150 participants, resulting in the project organisation only providing information because of the impracticality of letting 150 speak. So, this caused participants to only listen as a spectator. However, this could be resolved by appropriate facilitation. As Dekker believes, organising workshop-like events cause more satisfied citizens in comparison with his previous example.

Table C.10: Target Groups Identified from Interviews

Target Group	Interviewee
Passengers	Arne Schaddelee Eileen van Kesteren Arjen Dekker Lex van der Meer <i>Anonymous Civil Servant 1</i>
Future residents	Eileen van Kesteren Muriël van As <i>Anonymous Civil Servant 1</i>
Employees	Eileen van Kesteren
Companies	Muriël van As
Bus Drivers	Arjen Dekker
Youth	Muriël van As <i>Anonymous Civil Servant 1</i>
Children	Muriël van As
Less-abled	Lex van der Meer
Land-owners	<i>Anonymous Civil Servant 1</i>

Deliberate & Negotiate

C.7.4. Extent of Authority & Power

The final described dimension by Fung and Kennedy (2006) is the extent of authority and power, which entails what is done by policy-makers with the outcome of a participatory process, as described in chapter 3. The levels of communicative influence and co-governance are addressed as was needed, and the level of direct authority is generally addressed while the interviews yielded relevant insights. As described earlier, the mechanisms of personal benefits, and advise and consult are deemed to be sufficiently understandable.

Communicative Influence

As defined in chapter 3, the level of communicative influence concerns participatory mechanisms which can “[...] exert influence on the state or its agents indirectly by altering or mobilizing public opinion” (Fung & Kennedy, 2006, p. 69).

From the interviews, several examples are identified. Eileen van Kesteren names a purchasing flow study (*koopstroomonderzoek*) in another policy field as an example where the output of a government-initiated study was used as input for decision-making on retail-vacancy policy. Furthermore, as mentioned by Van Kesteren, the Dutch Railways (*NS*) carries out an Experience Monitor (*Belevingsmonitor*) and Trip Monitor (*Reismonitor*), which can have an influence on decisions of Dutch Railways, which is assumed to be a state-agent while it is fully state owned (Ministerie van Financiën, 2021). Also Kees van Dalen names the relevance of the input of studies to the decision-making process of the City Council. In the same interview Lex van der Meer added that citizens are involved more and more, substantiating their opinions which influences decision-making.

Co-Governance

Besides the level of communicative influence, also the level of co-governance needs to be translated to the context of PTN-development, as explained earlier. As defined by Fung and Kennedy (2006, p. 69), co-governance entails citizens participating in some partnership where “[...] they join with officials to make plans and policies or to develop strategies for public action”.

According to Eileen van Kesteren, there are opportunities in this level. More concrete, Van Kesteren names the possible responsibility of citizens themselves when participating, and asking them what they can provide in added value to a project or policy if they would be provided with some funds, or even without funds. So, Van Kesteren states that when citizens express their preferences, a conversation can start about who is going to realise these wishes, exploring the possibilities of citizens contributing themselves. As an example Van Kesteren names the maintenance of local gardens by citizens.

Table C.11: Identified Methods Linked to Suiting Levels

Method	Interviewee	Suiting Level(s)
Physical (or Digital) Event	Arne Schaddelee Arjen Dekker Muriël van As Kees van Dalen <i>Anonymous Civil Servant 1</i> Arjan Wisseborn Engbert Strooboscher	Listen as Spectator Express Preferences Develop Preferences Aggregate & Bargain Deliberate & Negotiate
(Digital) Survey	Arne Schaddelee Arjen Dekker Muriël van As <i>Anonymous Civil Servant 1</i> Arjan Wisseborn Engbert Strooboscher	Express Preferences Develop Preferences
Panel	Arjen Dekker Muriël van As Kees van Dalen Arjan Wisseborn	Express Preferences Develop Preferences
Focus Group	Arjen Dekker	Develop Preferences Aggregate & Bargain Deliberate & Negotiate
Digital Platform	Arjen Dekker Muriël van As <i>Anonymous Civil Servant 1</i>	Listen as Spectator Express Preferences Develop Preferences Aggregate & Bargain
Visitation	Arne Schaddelee Muriël van As	Express Preferences Develop Preferences
Neighbourhood Platforms	Muriël van As	Aggregate & Bargain Deliberate & Negotiate
Newsletter	<i>Anonymous Civil Servant 1</i>	Listen as Spectator

In the context of translating this level to the context of PTN-development Lex van der Meer provided a clear example. In the municipality of Houten a voluntary public transport service is in place, intended for citizens with reduced mobility. Within the local ring road voluntary drivers drive in an electric vehicle, whereas outside the local ring road drivers use their own car (Vervoer Houten, 2022).

So, modes of co-governing do exist in the context of PTN-development with examples like garden maintenance and voluntary public transport.

Direct Authority

As already shortly mentioned in subsection C.7.2, the question of decision-power is a fundamental one. Besides [*Anonymous Civil Servant 1*] and Muriël van As, also Arjan Wisseborn and Engbert Strooboscher stated that, in their example, the city council finally is to decide. Also, as Van As mentions, a public participation process has certain boundaries in the form of a policy frame (*beleidskaders*), which are set by the City Council (*Gemeenteraad*). Furthermore, Wisseborn names the difficulty of the implementation of a citizen panel, while a second City Council is undesirable. So, real decisive power could not be identified from the interviews.

The extent of authority and power can also form an issue for lower governmental levels. Lex van der Meer names the example of a participation event where a certain dyke was discussed. In this case, the municipality itself is only one player in the policy-making area, with for example other players like the water authority (*waterschap*). Van der Meer touches upon the difficulty with these events of being addressed on their accountability, while the real power they possess is not as extensive as citi-

zens think. This is line with the message of Van Kesteren, Strooboscher, [*Anonymous Civil Servant 1*], Dekker, Van As, and Wisseborn of being clear about what role citizens have in the process, on what they can and cannot decide, and what will be done with their input. In the DCE-design citizens are presented with a clear extent of authority and power, but when carrying out public participation policy makers should make clear the leeway.

C.8. Synthesis

In this section, all levels are synthesised by combining the insights from both literature and the interviews. Also, each level is evaluated for whether it is suitable to be included in the DCE. The goal is to develop levels which are understandable for a broad public.

C.8.1. Participation Moment

The topics which are up for public participation depend on the participation moment. For example, in the agenda-setting phase the set of options includes all different policy fields and topics, whereas in the implementation phase the set of options is narrowed down to smaller project-specific options. Or, as stated by [*Anonymous Civil Servant 1*], the amplitude of possible outcomes becomes smaller along the policy cycle. So, the moment in the policy cycle decides what citizens can participate on. Therefore, for each level it is made clear what topics could be up for discussion.

Agenda-Setting

As described in chapter 3, the agenda is defined as “the list of subjects or problems to which governmental officials [...] are paying some serious attentions to at any given time” (Kingdon, 1995, p. 3). This inherently means also issues exist which do not get serious attention. According to Jann and Wegrich (2007) this phase yields a defined societal problem in which the state should intervene. The challenge for public participation in the agenda-setting phase is to capture the diverse set of input and ideas of citizens (Lee & Kim, 2017). To translate this phase to the context of public participation and make this phase comprehensible for the DCE, it is assumed the agenda-setting phase entails the process in which the input of citizens is used for deciding what issues end up on the public agenda.

Now, the interview results are used to make a vivid image for respondents, by providing them with context and suitable examples. The period prior to elections as named by Arne Schaddelee is used as suitable and clear time when this phase is relevant. Furthermore, Kees van Dalen mentioned the opportunity of citizens expressing their concerns to a new-to-form coalition of Mayor and Aldermen (*College van Burgermeester & Wethouders*).

Also clear topics of discussion emerged from the interviews. Kees van Dalen mentioned the question whether to develop a PTN, or not, as well as deciding on prioritising housing development together with PTN development, or housing development in the meadow. Furthermore, Engbert Strooboscher also named the choice whether to construct a new train station or not, and the choice between developing public transport or developing new roads.

All together, this leads to the level description beneath:

Participation Moment - What are you going to participate about?

Agenda-Setting

You will participate in the phase of agenda-setting, this means you will think about what topics should be taken on by the government. This can typically happen in the run-up to elections, or be used to inform a new City Council.

You have a lot of leeway, you can for example think about the importance of constructing a new train station or something else, or prioritise either developing public transport or new roads.

Policy Formulation

The policy formulation stage, as described in chapter 3, consists of constructing and considering all alternatives for a problem or issue identified during the agenda-setting phase. All alternatives are con-

sidered in this stage, and ideally all possible solutions to the defined problem or issue are identified (Young & Quinn, 2002). As stated before, it is assumed that now the decision is made to develop a public transport node, and alternatives must be constructed.

In the context of public participation regarding PTN-development, the interviews yielded helpful insights. General questions, relevant themes, and specific options for this phase in the context of PTN-development were displayed in respectively Table C.3, Table C.4, and Table C.5. The topic of an integral approach of PTN-development was frequently mentioned, especially the combination with housing development. Furthermore, numerous questions, themes, and specific options were mentioned. However, to construct a clear level-description not all can be incorporated. Therefore, it is chosen to put the most frequently mentioned questions and themes in the description, together with few specific options.

This leads to the level-description underneath:

Participation Moment - What are you going to participate about?

Policy-Formulation

You will participate in the phase of policy-formulation, this means it is decided that a public transport node will be developed, and you will think about what options are possible and which themes are important for you. Typically, general questions like 'what do you imagine when a public transport node is developed?' and 'are there things the government is overlooking' are addressed.

Themes like mobility and housing development can be relevant. You can for example think about if public transport node development should only encompass a mobility function, or also incorporate housing-, greenery-, and/or business development.

Concrete preferences could be the construction of a new motorway exit, the preferences for a certain transport mode, or the preference for a retail-concept of a station.

Decision-Making

In chapter 3 it became clear that in the decision-making phase a set of alternatives is chosen from the alternatives created in the previous stage. Furthermore, effectiveness, efficiency, equity, feasibility, and flexibility are commonly used criteria to evaluate the alternatives created in the previous stage (Young & Quinn, 2002). In addition, also sufficient economic resources need to be available if a policy option is desired (Jann & Wegrich, 2007).

From the interviews, Arjan Wisseborn grasped the essence of this stage, namely its trade-off character. As an example Wisseborn named keeping open an highway exit after a public participation process, with the consequence of not being able to develop fifteen to twenty new houses. Also, [*Anonymous Civil Servant 1*] names the importance of economic resources and names a sound business as a requirement and the fact that limited funds are available and thus, certain choices must be made. Besides that, choosing between all possible combinations of characteristics of a PTN might be practically unfeasible.

It is assumed that in this phase citizens have to trade-off the identified themes from the previous stage. Combining the above leads to the level-description presented below:

Participation Moment - What are you going to participate about?*Decision-Making*

You will participate in the phase of decision-making, this means it is already decided what kinds of themes are up for decision, such as for example mobility, housing-, greenery-, and business-development. Now, choices like for transport-mode are up for decision.

While no unlimited money is available, you will trade-off all identified themes. You can for example use criteria like effectiveness, efficiency, equity, feasibility, and flexibility.

So, you will choose what themes you think must be developed in the final public transport node. This can for example mean preferring car parking spaces over housing, or vice versa.

Implementation

Grabbing back on the definitions specified in chapter 3, the implementation phase stretches from the point that a policy option is chosen, until the final result in the real world (O'Toole, 2000). Furthermore, Jann and Wegrich (2007) specified three core elements, namely: specification of program details, resource allocation, and single-case decisions.

The specification of program details revolves around the question of “[h]ow and by which agencies or organisations should the program be executed?” (Jann & Wegrich, 2007, p. 52). This means depending on the country, tender laws are applicable to this core element of program details while governmental contracts will be awarded. For the case of PTN-development in the Dutch province of Utrecht, Dutch tender law is applicable (Raad van State, 2012). It is assumed that tender regulations are too complex for complete public interpretation. However, final selection criteria like lowest price, lowest life-time costs, or best price-performance ratio, as specified in Dutch tender law, are assumed to be eligible for public discussion because of clear value-choices. The second core element of resource allocation is excluded for the translation to the case of PTN-development while it is assumed the companies awarded by the tender are responsible for these decisions. For the third core element, public participation is deemed suitable again while single-case decisions are assumed to be straightforward and can thus be easily presented to citizens.

From the interviews, two main applications to the case of PTN-development were identified. One is the operationalisation of public transport plans, with Kees van Dalen mentioning the example of replacing a static bus line with a flexible bus line, available on call. Secondly, as indicated by Lex van Dalen, public participation can also play a role for implementing the needs of specific groups, naming less-abled citizens as an example. Furthermore, Muriël van As named the example of choosing the colour of a bench as an example for participation during the implementation phase. At last, it is assumed also the concrete architectonic design is up for choice. So, the choice of importance for an attractive appearance could have been made during the decision-making phase. Then, it is assumed a concrete design can be decided on in the implementation phase.

Combining the topics above yield the following level-description:

Participation Moment - What are you going to participate about?

Implementation

You will participate in the implementation phase, this means all major design choices for the public transport node already have been made, but some practical decisions still need to be made.

Because contracts will be awarded by the government, a tender must be issued. You can for example decide if companies must be selected on the basis of lowest price, or the best price-performance ratio.

Furthermore, you can think of choices about whether or not replacing a bus-line by a flexible bus-line available on call, the colour of the benches at a station, or specific needs for certain groups, like for example less-mobile people.

Evaluation

The last step described in the policy cycle is the evaluation phase. As became clear from chapter 3, evaluation not only takes place against predetermined objectives, but takes a broader perspective and stretches along the whole policy cycle. Furthermore, hard goals are often not specified as governments are reluctant to be evaluated. It is also stressed that for meaningful evaluation, according monitoring is needed.

As became clear from the interviews, hard evaluation criteria are hard to define for PTN-development. However, the interviews indicated that the participation process itself is suitable for public evaluation.

So, combining literature and the information from the interviews, the generation of hard evaluation criteria are not suitable for public participation, but evaluation of the participation process is useful. This leads to the following level-description:

Participation Moment - What are you going to participate about?

Evaluation

You will participate in the evaluation phase, this means all decisions for the public transport node have yet been made, and now evaluation will take place.

No hard evaluation criteria for the public transport node itself will be developed, but if you participated in an earlier stage of decision-making, you will evaluate the participation process itself. So, what went right, and what went wrong?

At last, you can state what you think of the final result of the public transport node. These results can be used as input for future public transport node development.

C.8.2. Participation Selection Method

Random Selection

As stated by Fung and Kennedy (2006), randomly selecting participants from the general population is the best method for descriptive representativeness. With this method, participants are selected who normally would not step up for participation in the case of an open, self-selecting mechanism. Also, wealthier and higher-educated individuals are more prone to participate, as well as those with special interests or stronger views Fiorino (1990).

Furthermore, as shortly mentioned in before, the general population for selection then still needs to be determined. It is assumed that the general population from which is randomly selected is dependent on the participation moment. For example, the population for participation in the agenda-setting phase is eligible for a larger group than the implementation phase of a specific public transport node. So, it is assumed the further in the policy cycle, the smaller the general population for selection becomes. As this research focuses on PTN development in the Dutch province of Utrecht, the general population at the start of the policy cycle is assumed to be all eligible voters to best avoid legitimacy

issues. However, also citizens under 18 could contribute to public participation as they can provide insights in the preferences and needs of current future users of a PTN. Therefore, it is recommended to include them as well, albeit only for input, and not necessarily for deciding. This is mainly a constitutional question, and therefore deemed to be outside the scope of this study.

From the interviews the urgency for representative participation became clear as non-representative participation could lead to biased outcomes, illustrated by Arjan Wisseborn and Engbert Strooboscher. No clear consequences were identified from the interviews for the case of PTN-development. However, one could think of certain public transport lines not being exploited if certain neighbourhoods are under-represented in participation processes. Also, for example, citizens with strong views on the design of a PTN might strongly influence its design if an open, self-selecting mechanism is used. When randomly selecting participants, it could turn out a representative group of the population does not find design important.

Synthesising all leads to the following level-description:

Participation Selection Method – How are participants selected?

Random Selection

The citizens which are selected to participate for the method you will engage in, presented underneath, are randomly selected from a larger group. Dependent on the participation moment, this group will be larger or smaller, but will always consist of citizens who are eligible to vote from the province, city, village, or neighbourhood you live in.

This is said to be the best method for selecting participants while the selection is representative for the larger group. With more open ways of selecting, citizens who are higher-educated or have a strong view are more prone to participate which can lead to for example an under-represented neighbourhood being disconnected from public transport.

Open, Targeted Recruiting

The selection mechanism in between random selection and open, self-selection is the mechanism of open entry, but with targeted recruiting. As described in chapter 3, with this mechanism everyone participate, but sub-groups who are less likely to participate are actively recruited.

From literature, and as described in the level above, Fiorino (1990) already mentioned wealthier and higher-educated individuals are more prone to participate, as well as those with special interests or stronger views. So, citizens who are lower-educated and with lower income could actively be recruited, as well as a broader group of citizens with less stronger views, or general instead of special interest.

Possible target groups identified from the interviews were displayed in Table C.10. Passengers and future residents or users were named most often. The group of future residents or users is in line with youth being named as possible target group by both Muriël van As and [*Anonymous Civil Servant 1*].

Together, the information from literature and interviews are captured in the level-description below:

Participation Selection Method – How are participants selected?

Open, Targeted Recruiting

Anyone can participate in the method presented underneath. But, also citizens who are usually less likely to participate will be actively recruited, which are often citizens with lower education and income, as well as citizens with not so strong views on public transport node development.

Other examples of possibly targeted groups are passengers, future users of a public transport node, and youth.

Open, Self-Selection

As described in chapter 3, the mechanism of open, self-selection is most common in participant selection, but has the downturn of not being representative for the larger public. As stated before, this level is assumed to be sufficiently understandable for respondents, and thus is not adapted to the context of PTN-development. Therefore, the mechanism of open, self-selection yields the following level-description:

Participation Selection Method – How are participants selected?

Open, Self-Selection

The citizens which participate in the method you will engage in, presented underneath, are not specifically selected, because anyone can participate. So, you can select yourself to participate.

However everyone can participate if they want so, the downturn is that it turns out that in this way participants are not representative for the larger public. This is because wealthier, higher-educated people and/or people with special interests or stronger views are more prone to participate.

C.8.3. Mode of Communication & Decision

As explained before, the levels of this attribute explained by literature are deemed to be comprehensible for implementation in the PTN. Therefore, the level-description are derived from literature, identified in chapter 3.

Listen as Spectator

As described in chapter 3, with this mechanism participants only attend, and absorb information. Because they do not put forward their own views, citizens do not really participate. This leads to the exposition to views of politicians, activists, or interest groups (Fung & Kennedy, 2006). This leads to the level-descriptions beneath:

Mode of Communication & Decision - What is the way of interacting?

Listen as a Spectator

You will engage in a setting where you will only listen as a spectator. So, you are involved to a certain extent, but will only attend or absorb information expressed by politicians, activists, or interest groups.

Express Preferences

The mechanism of expressing preferences is straightforward. Fung and Kennedy (2006) name participants lining up at the microphone posing questions or stating their preferences at a public hearing as an example. The difference with more elaborate mechanisms is that participants are not provided with possible educational materials, and do not discuss preferences with each other. To make this clear for respondents, the following level-description is developed:

Nog stukje erbij over wat het resultaat van deze manier is? Stel dat Extent of Authority & Power 'Direct Authority' is, wat houdt dat dan in voor dit mechanisme? Bv. afhankelijk van methode en participatiemoment. Je kunt kiezen tussen opties bij een PWE of een enquête kan in open vorm zijn, of alleen een keuze tussen A, B, en C.

Maar misschien niet per se nodig.

Mode of Communication & Decision - What is the way of interacting?

Express Preferences

You will engage in a setting where you express your preferences about the topics described at the participation moment above, just as other participants. So, you are able to express yourself but the difference with more elaborate methods is that you are not provided with possible educational material, and will not discuss preferences and issues with other participants.

Develop Preferences

The third communication and decision mechanism is developing preferences, as explained in chapter 3. Participants can discuss issues with each other, instead of only listening to others. The main difference with the aggregate and bargain mechanism is that no collective view is developed. Fung and Kennedy (2006, p. 68) define this mechanism as participants encouraged to “[...] learn about issues and, if appropriate, transform their views and opinions by providing them with educational materials or briefings and then asking them to consider the merits and trade-offs of several alternatives”.

In the context of PTN-development possible background information was identified, namely **xxx**. *Complexiteit proberen te laten begrijpen ([Anonymous Civil Servant 1])*.

Furthermore, it is assumed background information encompasses relevant themes and trade-off topics concerning a specific PTN. It is also assumed citizens can express their preferences after they developed them.

Mode of Communication & Decision - What is the way of interacting?

Develop Preferences

You will engage in a setting where you develop your preferences about the topics described at the participant moment above, along with other participants.

By means of studying some background material about relevant issues of the public transport node concerned, and discussing preferences with others you will learn about issues and you and others will possibly transform views and opinions. Afterwards, you can also express your developed preferences about the topics from the participation moment.

Aggregate & Bargain

As described in chapter 3, aggregate and bargaining is a method which does an attempt to develop a collective view or decision. In this case, participants know their preferences which are subsequently aggregated. The bargaining part then entails the exploration of other participant's preferences, after which give-and-take of preferences can take place. In this way, a best alternative derived from participant's joint preferences is found.

As described earlier, no specific PTN-context is needed for a clear understanding of this level. Thus, the following level description is adapted:

Mode of Communication & Decision - What is the way of interacting?

Aggregate & Bargaining

You will engage in a setting where your preferences and desires are collected by a facilitator, just as the preferences and desires of all other participants. Then, you will explore each other's preferences guided by a facilitator and by give-and-take try to find the best collective view or decision, based on joint preferences.

Deliberate & Negotiate

Another mechanism for developing a collective view is is deliberating and negotiating. As stated in chapter 3, participants usually first study some background material and afterwards exchange perspectives and arguments. Per definition: “[...] deliberative mechanisms often employ procedures to facilitate the emergence of principled agreement, the clarification of persisting disagreements, and the discovery of new options that better advance what participants value” (Fung & Kennedy, 2006, p. 69). At last, participants aim to reach an agreement, but this does not mean a consensus is always reached (Fung & Kennedy, 2006).

In the context of PTN-development possible background information was identified, namely **xxx**.

Combined, this leads to the level-description underneath:

Mode of Communication & Decision - What is the way of interacting?*Deliberate & Negotiate*

You will engage in a setting where you will deliberate and negotiate with other participants. Typically, you first develop your preferences both individually and in a group by studying some background material and then exchange perspectives and arguments with other participants. With the help of a facilitator it is tried to reach a principled agreement, clarify disagreements, and discover options which suit the values of participants. However, the aim of reaching an agreement does not necessarily mean a consensus will be reached.

Paar voorbeelden van background informatie toevoegen? Of zelfde manier als bij developing preferences.

C.8.4. Extent of Authority & Power

The last dimension of Fung and Kennedy (2006) is the extent of authority and power which encompasses “[h]ow is what participants say linked to what public authorities or participants themselves do?” (Fung & Kennedy, 2006, p. 69).

Personal Benefits

At first, as described in chapter 3 most of the times citizens do not have any real power, and they also expect little or no influence on a policy decision. In this case a citizen only participates for personal benefit, derived from for example edification or fulfilling a perceived civil duty (Fung & Kennedy, 2006).

While no PTN-context relevancy is needed for this level, the following description is generated:

Extent of Authority & Power - How is the participatory outcome used?*Personal Benefits*

The outcome of your participatory method will not have any influence on policy-makers. You participate for possible edification or, for example, to fulfil a sense of civic duty.

Communicative Influence

Secondly, communicative influence is based on the outcome of a participatory process ‘altering or mobilizing public opinion’ (Fung & Kennedy, 2006, p. 69), as described in chapter 3. In this case, participation does not have a direct influence on the policy design, but does have an indirect influence via public opinion or via change of thought of government officials. Fung and Kennedy (2006) already named reports created by order of governments as an example.

From the interviews two concrete examples in relation to PTN-development became clear, namely the Experience Monitor (*Belevingsmonitor*), and the Trip Monitor (*Reismonitor*) named by Eileen van Kesteren. However, it is assumed the outcome of a wide variety of participatory methods can legally be neglected, but can have alter or mobilise public opinion.

Merging the knowledge from literature and interviews, the following level-description is developed.

Extent of Authority & Power - How is the participatory outcome used?*Communicative Influence*

The outcome of your participatory method will not have a direct influence on policy-makers. However, the outcome of your participatory method will have an indirect influence by changing or mobilising public opinion. As a result, the views of policy-makers can change.

Examples of such methods are an Experience Monitor or Trip Monitor performed by public carriers. The outcomes do not directly influence policy, but can shift public opinion.

Advise & Consult

As found in literature identified in chapter 3, the advise and consult mechanism means policy makers take the outcome of a participatory process as an advice, and participants are thus consulted. According to Fung and Kennedy (2006), policy makers commit themselves to the input gathered, but still keep their final decision-power.

As described before, no specific PTN-context is needed for a clear understanding of this level. Thus, the following level description is adapted:

Extent of Authority & Power - How is the participatory outcome used?

Advise & Consult

The outcome of your participatory method will be used as an advice for policy-makers. Although policy-makers keep their final decision-power, they commit themselves to receive the input.

Co-Governance

As defined by Fung and Kennedy (2006, p. 69) co-governance entails citizens participating in some partnership where “[...] they join with officials to make plans and policies or to develop strategies for public action”. As an example, Fung and Kennedy (2006, p. 69) name each public school in Chicago being “[...] jointly governed by a Local School Council that is composed of both parents and community members and the school’s principal and teaching staff.” So, a Participation Council (*Medezeggenschapsraad*) is an explicit example of co-governance. It is assumed this means citizens and government officials both have votes in these kind of bodies. However, it is assumed the exact allocation of votes is dependent on specific settings.

From the interviews another clear example of co-governance emerged. Lex van der Meer explained that in the municipality of Houten, a voluntary public transport service is in place, intended for citizens with reduced mobility.

Synthesising the information above leads to the following level-description:

Extent of Authority & Power - How is the participatory outcome used?

Co-Governance

You will participate in a kind of co-governing partnership where you join government officials to make plans or develop strategies for a public transport node near you.

You can for example have a seat in a Participation Council where you, other citizens, and government officials all have equal votes. Another example, in the implementation stage of policy-making, is the possibility of running a voluntary public transport service intended for citizens with reduced mobility, with the government supplying vehicles if needed.

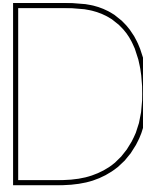
Direct Authority

If adapting the mechanism of direct authority, citizens do exert direct power, as stated in chapter 3. So, in this level participants the outcome of a participatory process about policy decisions or budgets is directly adapted. Despite it is the level with the highest authority, Fung and Kennedy (2006) state that is not necessarily more desirable. Although Fung and Kennedy (2006) do not name a reason, the interviews gave a possible hint. Namely, a constitutional question rose, while the City Council finally is to decide, and as stated by Wisseborn a second City Council in the form of a participatory body is undesirable. Similar to the constitutional issue in subsection C.8.2, this is deemed to be outside of the scope of the study, but is made aware to respondents. The worked out level-description can be found underneath:

Extent of Authority & Power - How is the participatory outcome used?*Direct Authority*

The outcome of your participatory method will be immediately adapted. So, policy-makers have nothing more to say about it.

Despite it is the highest form of citizen authority, scholars name this method as not necessary more desirable. This could be due to the fact that the accountability of citizens is unclear, in contrast to elected representatives.

Market Research

D.1. Mail to Participation Companies

Beste meneer/mevrouw,

Sinds februari studeer ik in het Expertiseteam OV van de provincie Utrecht af vanuit de TU Delft, waarbij ik de participatiebehoeften van burgers onderzoek rondom OV-knooppuntontwikkeling in de provincie Utrecht. Het precieze doel van dit onderzoek is om vast te stellen hoeveel publiek geld burgers bereid zijn te besteden in verschillende stadia van beleidsvorming aan verschillende soorten participatie in het kader van de ontwikkeling van OV-knooppunten in de provincie Utrecht. Hieruit kan ook worden afgeleid op welk moment burgers, op welke manier het liefst participeren. Ik neem contact op omdat ik denk dat de input van [Company X] wegens jullie brede participatiediensten erg waardevol kan zijn voor het onderzoek!

Onderzoeksfase

De eerste stappen van het onderzoek bestonden uit het vertalen van de theorie over burgerparticipatie naar de casus van OV-knooppunten in de praktijk, aan de hand van interviews met ambtenaren en bewindslieden van de Utrechtse provincie en gemeenten. Als tweede deelvraag breng ik in kaart wat de kosten zijn van verschillende soorten burgerparticipatietrajecten die overheden kunnen inzetten. Hiervoor benader ik bedrijven in Nederland welke gespecialiseerd zijn in burgerparticipatie, zoals [Company X].

In mijn onderzoek maak ik o.a. gebruik van verschillende dimensies van burgerparticipatie (geïdentificeerd door Fung and Kennedy (2006)), waarbij ik ervan uitga dat de kosten vooral afhangen van de manier waarop participanten geselecteerd worden, en de wijze van communiceren en besluiten tijdens een participatiemoment, oftewel hoe intensief participanten met elkaar omgaan binnen een participatiesetting. Verder kan het er natuurlijk ook van afhangen hoeveel burgers uiteindelijk deelnemen aan een bepaalde methode. In de bijlage kunt u een toelichting van de twee dimensies hierboven met bijbehorende vormen vinden.

Kostenschatting

Wat betreft de wijze van participantenselectie ga ik uit van twee soorten selectie: een voor het selecteren van individuele burgers, en een voor georganiseerde partijen. Voor individuele burgers vermoed ik dat 'open, zelf-selecterend' de goedkoopste manier is, omdat hier alleen een open oproep wordt gedaan, en er bijvoorbeeld brieven worden gestuurd naar een bepaalde groep inwoners. Gerichte werving zal duurder zijn omdat men intensiever bepaalde groepen moet werven, en random selectie zal vermoedelijk nog duurder zijn omdat een representatieve steekproef uit een populatie werven nog intensiever zal zijn. Wat betreft het betrekken van (niet)-professionele partijen heb ik geen goed beeld hoe deze kosten zijn opgebouwd.

Wat betreft de tweede dimensie vermoed ik hoe intensiever de wijze van communiceren & besluiten,

hoe duurder het zal zijn zo'n setting te organiseren. Dus, een setting waarbij een burgers met elkaar kunnen 'overleggen & onderhandelen' onder begeleiding van één of meerder facilitators, zal duurder zijn dan een nieuwsbrief of informatie-avond waarbij burgers alleen maar 'luisteren als toeschouwer'.

Mijn vraag is wat zijn de geschatte kosten voor de verschillende manieren van het selecteren van participanten, en de geschatte kosten voor de verschillende intensiteiten van een participatie-setting? Verder kan ik me voorstellen dat de kosten van de wijze van communiceren & besluiten ook afhankelijk kan zijn van de methode die gebruikt wordt, bijvoorbeeld een digitaal platform, of gemodereerd fysiek evenement. Daarom ben ik ook geïnteresseerd in de kosten van dit soort verschillende diensten. Idealiter zou ik de kosten per participant willen weten, maar mocht dit te gedetailleerd blijken zou een algemene kostenschatting ook al enorm helpen. In de bijlage staan drie tabellen welke eventueel gebruikt kunnen worden om in te vullen.

Vertrouwelijkheid

De data over de kosten van verschillende vormen van burgerparticipatie zullen worden gebruikt worden in het onderzoek, en dus gepubliceerd worden in een scriptie. Wegens mogelijke concurrentiegevoeligheid van de kostendata kan de data indien gewenst anoniem verwerkt worden en dus niet gerefereerd worden naar [*Company X*], maar naar bijvoorbeeld Bedrijf X/Y/Z. In dit geval wordt de data enkel mogelijk gedeeld binnen mijn afstudeercommissie welke bestaat uit drie begeleiders vanuit de TU Delft, met Niek Mouter als contactpersoon. Verder zal dan ook de data zo worden verwerkt, dat de aangeboden diensten niet naar een bepaald bedrijf herleidbaar zijn. Tot slot kunt u voordat de publicatie plaatsvindt nogmaals de manier van dataverwerking inzien, en eventueel wijzigen of weigeren.

Als u wat meer informatie of duiding nodig hebt, laat het even weten dan kan ik die voorzien. Ook voor specifiekere vragen over het onderzoek kunt u mij bereiken via mail of onderstaand nummer.

Ik hoop dat u mij kunt helpen!

Met vriendelijke groet,

Lars Jansen

D.2. Attachment to E-Mails

Dimensies & vormen burgerparticipatie relevant voor kosten

Wijze van participantselectie – Hoe worden participanten geselecteerd?

Professionele belanghebbenden

Professionele belanghebbenden worden in dit geval betrokken bij de besluitvorming. Dit zijn stakeholders met een salaris, en bestaan uit vertegenwoordigers van georganiseerde belangen. Dit zijn bijvoorbeeld belangengroepen zoals de Fietzersbond, semi-publieke bedrijven zoals Pro-Rail, wooncorporaties, of woning- en infrastructuurontwikkelaars.

Niet-professionele belanghebbenden

Niet-professionele belanghebbenden worden in dit geval betrokken bij de besluitvorming. Dit zijn vrijwillige burgers met een grote belangstelling voor een bepaald probleem en een grotere groep representeren met dezelfde belangen of perspectieven. Buurtverenigingen zijn hier een voorbeeld van.

Random selectie

De burgers die zijn geselecteerd om deel te nemen aan een bepaalde participatiemethode worden willekeurig gekozen uit een grotere groep.

Afhankelijk van hoever een beleidsvormingsproces is, zal deze groep groter of kleiner zijn, maar zal altijd bestaan uit kiesgerechtigde burgers uit een bepaalde provincie, stad, dorp, of wijk.

Men zegt dat dit de beste methode is om deelnemers te selecteren, omdat de selectie representatief is voor de grotere groep. Met meer open manieren van selecteren zijn burgers die hoger opgeleid zijn of een uitgesproken mening zijn meer geneigd om deel te nemen, wat ertoe kan leiden dat bijvoorbeeld een ondervertegenwoordigde buurt niet goed wordt aangesloten op het openbaar vervoer.

Open, met gerichte werving

Iedereen kan deelnemen aan een bepaalde participatiemethode. Maar, ook burgers die gewoonlijk minder vaak participeren worden actief geworven. Dit zijn vaak burgers met een lagere opleiding en inkomen, en burgers met een minder uitgesproken mening over de ontwikkeling van OV-knooppunten.

Andere voorbeelden van mogelijke doelgroepen zijn passagiers, toekomstige gebruikers van een OV-knooppunt, en jongeren.

Open, zelf-selecterend

De burgers die deelnemen aan een bepaalde participatiemethode zijn niet specifiek geselecteerd, omdat iedereen kan deelnemen. Mensen kunnen dus 'zichzelf selecteren' om deel te nemen. Maar, omdat iedereen kan meedoen als diegene dat wil, is de keerzijde dat blijkt dat op deze manier deelnemers niet representatief zijn voor het grotere publiek. Dit komt omdat rijkere, hoger opgeleide mensen en/of mensen met speciale belangen of sterkere standpunten meer geneigd zijn deel te nemen.

Wijze van communiceren en besluiten – Wat is de wijze van interactie?

Luisteren als toeschouwer

Burgers die deelnemen aan een bepaalde participatiemethode luisteren alleen als toeschouwer. Dus, ze zijn tot op zekere hoogte betrokken, maar zullen alleen een bijeenkomst bijwonen, of informatie tot zich nemen die door politici, activisten of belangengroepen wordt geuit. Voorbeelden van methoden zouden een nieuwsbrief, digitaal platform, of een fysiek (of digitaal) evenement zoals bijvoorbeeld een informatie-avond kunnen zijn.

Voorkeuren uitdrukken

Burgers nemen deel aan een setting waarin zij hun voorkeuren uitspreken over bepaalde onderwerpen. Ze zijn dus in staat zichzelf uit te drukken, maar het verschil met meer uitgebreide participatiemethoden is dat burgers niet eventueel educatief materiaal krijgen, en men niet met andere deelnemers in discussie gaat over elkaars voorkeuren en onderwerpen. Voorbeelden zouden een fysiek of digitaal evenement, een enquête, panel, of keukentafelgesprekken kunnen zijn.

Voorkeuren ontwikkelen

Burgers nemen deel aan een setting waarin ze hun voorkeuren ontwikkelen over bepaalde onderwerpen.

Door middel van het bestuderen van wat achtergrondmateriaal over relevante kwesties van een betreffend OV-knooppunt, en het bespreken van voorkeuren met anderen zullen leren over bepaalde twistpunten en burgers zullen zo mogelijk van standpunten en meningen veranderen. Na afloop kunnen zij ook hun ontwikkelde voorkeuren uitdrukken, zoals bij *Voorkeuren uitdrukken*. Naast eerder genoemde methoden zou ook een focus-groep hier geschikt kunnen zijn.

Verzamelen en verkennen

Burgers zullen deelnemen aan een setting waarin hun voorkeuren en verlangens worden verzameld door een facilitator. Vervolgens zullen zij elkaars voorkeuren leren kennen onder begeleiding van een facilitator. Door te geven en nemen (*give-and-take*) van voorkeuren proberen burgers o.l.v. een facilitator de beste gezamenlijke visie of beslissing te vinden, gebaseerd op gezamenlijke voorkeuren. Een digitaal of fysiek evenement, focus groep, digitaal platform, of buurtplatform zouden hiervoor geschikte methoden kunnen zijn.

Overleggen en onderhandelen

Burgers zullen deelnemen aan een setting waarin zij zullen overleggen en onderhandelen met elkaar. Het is gebruikelijk als burgers eerst hun eigen voorkeuren ontwikkelen, zowel individueel als in een groep, door achtergrondmateriaal te bestuderen. Vervolgens wisselen ze perspectieven en argumenten uit met andere deelnemers. Met de hulp van een facilitator wordt geprobeerd om een principiële overeenkomst te bereiken, meningsverschillen op te helderen, en beleidsopties te ontdekken die passen bij de waarden van de deelnemers. Het doel om tot overeenstemming te komen betekent echter niet noodzakelijkerwijs dat een consensus zal worden bereikt. Een fysiek of digitaal evenement, focus groep, of buurtplatform zou hiervoor een geschikte methode kunnen zijn.

Kostenindicaties

Tabel 1: Prijsindicatie Wijze van Communiceren & Beslissen

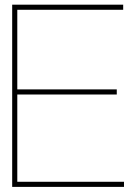
Wijze van communiceren & besluiten	Prijsindicatie / Prijsrange per participant
Luisteren als toeschouwer Voorkeuren uitdrukken Voorkeuren ontwikkelen Verzamen & verkennen Samenwerken & onderhandelen	

Tabel 2: Prijsindicatie Wijze van Participantenselectie

Wijze van participantenselectie	Prijsindicatie / Prijsrange per participant
Professionele belanghebbenden Niet-professionele belanghebbenden Random selectie Open, met gerichte werving Open, zelf-selecterend	

Tabel 3: Prijsindicatie Algemene Methodes

Methode	Prijsindicatie / Prijsrange per participant
Fysiek of digitaal evenement (Digitale) enquête Burgerpanel Focus groep Digital participatieplatform Keukentafelgesprekken Buurtplatforms Nieuwsbrief Overig, namelijk: _____ _____ _____ _____ _____	

DCE and Survey Design

E.1. NGene Syntax

Design

```
;alts(m1) = alt1*, alt2*
;alts(m2) = alt1*, alt2*

;rows = 50
;block = 5
;eff = m2(mnl,d)

;cond:
if(alt1.A = 0, alt2.A = 0),
if(alt1.A = 1, alt2.A = 1),
if(alt1.A = 2, alt2.A = 2),
if(alt1.A = 3, alt2.A = 3),

if(alt1.C = 0, alt1.D = 0),
if(alt2.C = 0, alt2.D = 0),

if(alt1.C = [3, 4], alt1.D = [1, 2, 3, 4]),
if(alt2.C = [3, 4], alt2.D = [1, 2, 3, 4]),

if(alt1.B = 0 and alt1.C = 0, alt1.E = 62500),
if(alt1.B = 0 and alt1.C = 1, alt1.E = 156250),
if(alt1.B = 0 and alt1.C = 2, alt1.E = 250000),
if(alt1.B = 0 and alt1.C = 3, alt1.E = 437500),
if(alt1.B = 0 and alt1.C = 4, alt1.E = 625000),
if(alt1.B = 1 and alt1.C = 0, alt1.E = 37500),
if(alt1.B = 1 and alt1.C = 1, alt1.E = 62500),
if(alt1.B = 1 and alt1.C = 2, alt1.E = 156250),
if(alt1.B = 1 and alt1.C = 3, alt1.E = 250000),
if(alt1.B = 1 and alt1.C = 4, alt1.E = 437500),
if(alt1.B = 2 and alt1.C = 0, alt1.E = 12500),
if(alt1.B = 2 and alt1.C = 1, alt1.E = 37500),
if(alt1.B = 2 and alt1.C = 2, alt1.E = 62500),
if(alt1.B = 2 and alt1.C = 3, alt1.E = 156250),
if(alt1.B = 2 and alt1.C = 4, alt1.E = 250000),
```

```

if (alt2.B = 0 and alt2.C = 0, alt2.E = 62500),
if (alt2.B = 0 and alt2.C = 1, alt2.E = 156250),
if (alt2.B = 0 and alt2.C = 2, alt2.E = 250000),
if (alt2.B = 0 and alt2.C = 3, alt2.E = 437500),
if (alt2.B = 0 and alt2.C = 4, alt2.E = 625000),
if (alt2.B = 1 and alt2.C = 0, alt2.E = 37500),
if (alt2.B = 1 and alt2.C = 1, alt2.E = 62500),
if (alt2.B = 1 and alt2.C = 2, alt2.E = 156250),
if (alt2.B = 1 and alt2.C = 3, alt2.E = 250000),
if (alt2.B = 1 and alt2.C = 4, alt2.E = 437500),
if (alt2.B = 2 and alt2.C = 0, alt2.E = 12500),
if (alt2.B = 2 and alt2.C = 1, alt2.E = 37500),
if (alt2.B = 2 and alt2.C = 2, alt2.E = 62500),
if (alt2.B = 2 and alt2.C = 3, alt2.E = 156250),
if (alt2.B = 2 and alt2.C = 4, alt2.E = 250000)

```

```

;model(m1): U(alt1) = b1.effects [0|0|0] * A[0,1,2,3]
+ b2.effects [0|0] * B[0,1,2]
+ b3.effects [0|0|0|0] * C[0,1,2,3,4]
+ b4.effects [0|0|0|0] * D[0,1,2,3,4]
+ b5 * E[12500, 37500, 62500, 156250, 250000, 437500, 625000]

```

```

U(alt2) = b1 * A
+ b2 * B
+ b3 * C
+ b4 * D
+ b5 * E

```

```

;model(m2): U(alt1) = b2 * B
+ b3 * C
+ b4 * D
+ b5 * E
+ i1 * A.effects [0] * B.effects [0]
+ i2 * A.effects [1] * B.effects [0]
+ i3 * A.effects [2] * B.effects [0]
+ i4 * A.effects [0] * B.effects [1]
+ i5 * A.effects [1] * B.effects [1]
+ i6 * A.effects [2] * B.effects [1]
+ i7 * A.effects [0] * C.effects [0]
+ i8 * A.effects [1] * C.effects [0]
+ i9 * A.effects [2] * C.effects [0]
+ i10 * A.effects [0] * C.effects [1]
+ i11 * A.effects [1] * C.effects [1]
+ i12 * A.effects [2] * C.effects [1]
+ i13 * A.effects [0] * C.effects [2]
+ i14 * A.effects [1] * C.effects [2]
+ i15 * A.effects [2] * C.effects [2]
+ i16 * A.effects [0] * C.effects [3]
+ i17 * A.effects [1] * C.effects [3]
+ i18 * A.effects [2] * C.effects [3]
+ i19 * A.effects [0] * D.effects [0]
+ i20 * A.effects [1] * D.effects [0]
+ i21 * A.effects [2] * D.effects [0]
+ i22 * A.effects [0] * D.effects [1]
+ i23 * A.effects [1] * D.effects [1]

```

```

+ i24
+ i25
+ i26
+ i27
+ i28
+ i29
+ i30
+ i31
+ i32
+ i33
/
U(alt2) =  b2
+ b3
+ b4
+ b5
+ i1
+ i2
+ i3
+ i4
+ i5
+ i6
+ i7
+ i8
+ i9
+ i10
+ i11
+ i12
+ i13
+ i14
+ i15
+ i16
+ i17
+ i18
+ i19
+ i20
+ i21
+ i22
+ i23
+ i24
+ i25
+ i26
+ i27
+ i28
+ i29
+ i30
+ i31
+ i32
+ i33
$
* A. effects [2] * D. effects [1]
* A. effects [0] * D. effects [2]
* A. effects [1] * D. effects [2]
* A. effects [2] * D. effects [2]
* A. effects [0] * D. effects [3]
* A. effects [1] * D. effects [3]
* A. effects [2] * D. effects [3]
* A. effects [0] * E
* A. effects [1] * E
* A. effects [2] * E
* B
* C
* D
* E
* A. effects [0] * B. effects [0]
* A. effects [1] * B. effects [0]
* A. effects [2] * B. effects [0]
* A. effects [0] * B. effects [1]
* A. effects [1] * B. effects [1]
* A. effects [2] * B. effects [1]
* A. effects [0] * C. effects [0]
* A. effects [1] * C. effects [0]
* A. effects [2] * C. effects [0]
* A. effects [0] * C. effects [1]
* A. effects [1] * C. effects [1]
* A. effects [2] * C. effects [1]
* A. effects [0] * C. effects [2]
* A. effects [1] * C. effects [2]
* A. effects [2] * C. effects [2]
* A. effects [0] * C. effects [3]
* A. effects [1] * C. effects [3]
* A. effects [2] * C. effects [3]
* A. effects [0] * D. effects [0]
* A. effects [1] * D. effects [0]
* A. effects [2] * D. effects [0]
* A. effects [0] * D. effects [1]
* A. effects [1] * D. effects [1]
* A. effects [2] * D. effects [1]
* A. effects [0] * D. effects [2]
* A. effects [1] * D. effects [2]
* A. effects [2] * D. effects [2]
* A. effects [0] * D. effects [3]
* A. effects [1] * D. effects [3]
* A. effects [2] * D. effects [3]
* A. effects [0] * E
* A. effects [1] * E
* A. effects [2] * E

```

E.2. Opening Statement Survey

Goedendag,

U zult deelnemen aan een onderzoek getiteld 'Citizens Valuation of Public Participation in a Public-Transport Node Context'. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door Lars Jansen van de TU Delft, in samen-

werking met de provincie Utrecht.

Alvast bedankt voor het meewerken aan dit onderzoek! Hieronder kunt u kort wat achtergrondinformatie vinden. Op de volgende pagina staat een meer uitgebreide uitleg over het onderzoek, waarna u naar het experiment zult gaan. Tot slot worden enkele anonieme gegevens gevraagd, dus u bent niet herleidbaar!

Het doel van dit onderzoek is na te gaan hoeveel overheidsgeld burgers bereid zijn te besteden in verschillende stadia van beleidsvorming, aan verschillende soorten burgerparticipatie, in het kader van de ontwikkeling van openbaar-vervoer-knooppunten (OV-knooppunten) in de provincie Utrecht. De enquête is het meest overzichtelijk op een computer, en het zal u totaal ongeveer 20 minuten tijd kosten om mee te doen. De gegevens zullen worden gebruikt voor de publicatie van een afstudeeronderzoek. Wij zullen u vragen om tien keer te kiezen tussen drie scenario's.

Zoals bij elke online activiteit is het risico van een datalek altijd mogelijk. Eventuele risico's worden geminimaliseerd door geen persoonlijke identificeerbare gegevens te verzamelen.

Uw deelname aan dit onderzoek is geheel vrijwillig en u kunt op elk moment stoppen. U kunt mij voor vragen altijd bereiken via [personal e-mail from province of Utrecht]. De verantwoordelijke onderzoeker is dr. mr. Niek Mouter MSc die te bereiken is via [TU Delft e-mail].

Doorgaan met de vragenlijst betekent dat u akkoord gaat met bovenstaande verklaring.

Nogmaals hartelijk bedankt voor uw deelname!

Lars Jansen

E.3. Introduction of Survey

Introductie

Hieronder staat een introductie van het experiment, het is belangrijk dat u deze goed doorleest.

De provincie Utrecht wil OV-knooppunten zoals bus- of treinstations ontwikkelen en is geïntereiseerd in hoe men, samen met gemeenten en andere betrokkenen, burgers bij dit proces kan betrekken. Dit wordt ook wel burgerparticipatie genoemd. De provincie wil weten hoe burgers op welke momenten willen participeren (meedenken) in deze projecten, dit kan namelijk op verschillende manieren. Ook spelen verschillende thema's een rol.

In dit experiment kiest u tien keer uit drie scenario's. U kiest steeds het scenario welke u vindt dat de provincie Utrecht zou moeten uitvoeren. Elk scenario is anders qua participatiemoment, de manier waarop participanten (burgers) worden geselecteerd, de manier van participeren, de mate van invloed van burgers, en de prijs. Hieronder wordt uitgelegd hoe deze kunnen variëren, en wat dit praktisch kan inhouden.

Wanneer u voor de keuzes tussen drie scenario's staat worden de effecten steeds kort herhaald. Hierbij staan plus-tekens voor voordelen, en min-tekens voor nadelen. Het derde scenario is altijd 'Geen participatie'. Deze optie kost geen extra geld en houdt in dat burgers niet actief worden betrokken, en er beleid wordt gemaakt door de politiek. Dit doen zij alleen, of bijvoorbeeld in samenwerking met bedrijven, instellingen, of belangengroepen.

Participatiemoment - Waar gaat u over participeren?

In de scenario's die straks gepresenteerd worden, staat als eerste het moment van participeren. Er zijn vier fasen tijdens beleid maken: agenda-vorming, beleidsvorming, besluitvorming, en implementatie. Waar u over kunt meedenken verschilt per fase. De verschillen in beslissingsruimte zijn hieronder uitgelegd. Om een goede vergelijking tussen verschillende participatie-opties te kunnen maken blijft het participatiemoment hetzelfde tussen de drie scenario's die u steeds gepresenteerd krijgt.

Agendavorming

In dit geval zult u participeren tijdens de fase van agendavorming, u zult nadenken over welke onderwerpen door de politiek moeten worden aangepakt. Dit kan typisch gebeuren in de aanloop naar verkiezingen, of worden gebruikt om een nieuwe gemeenteraad te informeren.

Je hebt veel speelruimte, en kunt bijvoorbeeld nadenken over het belang van de bouw van een nieuw treinstation of juist een basisschool. Of bijvoorbeeld prioriteit geven aan de ontwikkeling van openbaar vervoer of juist nieuwe wegen.

Beleidsvorming

Deze fase houdt in dat er besloten is dat er een OV-knooppunt zal worden ontwikkeld. U zult nadenken over welke opties mogelijk zijn, en welke thema's belangrijk voor u zijn. Typische vragen kunnen zijn: "wat stelt u zich voor bij de ontwikkeling van een OV-knooppunt?" en "zijn er dingen die de overheid over het hoofd ziet?". Thema's als mobiliteit en woningbouw kunnen relevant zijn.

U kunt bijvoorbeeld denken aan de vraag of OV-knooppuntontwikkeling alleen een mobiliteitsfunctie moet omvatten, of ook huizen-, groen-, en/of winkelontwikkeling. Concrete voorkeuren kunnen zijn: de aanleg van een nieuwe afrit van een snelweg voor een station, de voorkeur voor een bepaalde vervoerswijze, of de voorkeur voor een retail-concept van een station.

Besluitvorming

U neemt deel aan de besluitvormingsfase, dat wil zeggen dat al is besloten welke thema's aan de orde zijn, zoals bijvoorbeeld mobiliteit, huisvesting, groen, en winkelontwikkeling. Keuzes voor bijvoorbeeld de vervoerswijze kunnen nu gemaakt worden.

Omdat er geen onbeperkt geld beschikbaar is, zult u alle thema's uit de vorige fase tegen elkaar afwegen. U kunt bijvoorbeeld criteria gebruiken als effectiviteit, efficiëntie, rechtvaardigheid, haalbaarheid en flexibiliteit. U kiest dus de thema's die volgens u in het uiteindelijke OV-knooppunt moeten worden ontwikkeld. Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat u de voorkeur geeft aan parkeerplaatsen boven woningen, of vice versa.

Implementatie

U participeert in de implementatiefase, dit betekent dat alle belangrijke ontwerpkeuzes voor het OV-knooppunt al zijn gemaakt, maar dat er nog enkele praktische beslissingen moeten worden genomen.

Omdat de contracten door de overheid zullen worden gegund, moet een aanbesteding worden uitgeschreven. U kunt bijvoorbeeld beslissen of bedrijven moeten worden geselecteerd op basis van de laagste prijs, of de beste prijs-kwaliteitverhouding.

Verder kunt u denken aan keuzes over het al dan niet vervangen van een buslijn door een flexibele buslijn die op afroep beschikbaar is, de kleur van de bankjes op een station, of speciale behoeften voor bepaalde groepen, zoals bijvoorbeeld mindervalide mensen.

Manier van burgers selecteren - Hoe wordt een selectie van deelnemers gemaakt?

Als er een moment is dat burgers kunnen meedenken, oftewel participeren, wil de provincie dat burgers hier naartoe komen. Er zijn vier manieren waarop deelnemers (participanten) kunnen worden geworven (geselecteerd) voor participatie. De deelnemers kunnen willekeurig geselecteerd worden, de deelname is open voor iedereen, of de deelname is open voor iedereen, maar groepen burgers die normaal niet zouden participeren worden actief geworven.

Willekeurige selectie

De burgers die worden geselecteerd om deel te nemen aan een participatietraject worden willekeurig gekozen uit een grotere groep. Afhankelijk van het moment van deelname, zal deze groep groter of kleiner zijn, maar zal altijd bestaan uit kiesgerechtigde burgers uit de provincie, stad, dorp, of wijk waar

je woont.

Wetenschappers zeggen dat dit de beste methode is om deelnemers te selecteren omdat de selectie representatief is voor de grotere groep. Met meer open manieren van selecteren zijn burgers die hoger opgeleid zijn of een uitgesproken mening hebben meer geneigd om deel te nemen. Dit kan er bijvoorbeeld toe leiden dat een ondervertegenwoordigde buurt niet wordt aangesloten op het OV.

Open, met gerichte werving

Iedereen kan deelnemen aan een bepaald participatietraject, maar ook burgers die gewoonlijk minder geneigd zijn om deel te nemen zullen actief worden gerekruteerd. Dit zijn vaak burgers met een lagere opleiding en inkomen, en burgers met een minder uitgesproken mening over de ontwikkeling van OV-knooppunten. Andere voorbeelden van mogelijke doelgroepen zijn passagiers, toekomstige gebruikers van een OV-knooppunt, en jongeren.

Open

De burgers die participeren, zijn niet specifiek geselecteerd, omdat iedereen kan deelnemen. Iedereen kan meedoen als diegene dat wil, maar de keerzijde is dat blijkt dat op deze manier de deelnemers niet representatief zijn voor het grotere publiek. Dit komt omdat rijkere, hoger opgeleide mensen en/of mensen met speciale belangen of sterkere standpunten meer geneigd zijn deel te nemen.

Manier van participeren - Wat is de wijze van interactie?

Als het moment van participeren en de manier waarop burgers worden geselecteerd duidelijk is, moet ook worden beslist op wat voor manier burgers kunnen meedenken. Dit wordt in dit experiment aangeduid als de manier van participeren. Er bestaan vijf soorten: u kunt luisteren als toeschouwer, uw voorkeuren aangeven, uw voorkeuren ontwikkelen, of in een groep voorkeuren verzamelen & verkennen, of in een groep samenwerken & onderhandelen.

Luisteren als toeschouwer

In dit geval zult u zich in een setting begeven waar u alleen als toeschouwer luistert. Dus, u bent tot op zekere hoogte betrokken, maar zult alleen een bijeenkomst bijwonen en de informatie opnemen die door politici, activisten of belangengroepen wordt geuit.

Voorkeuren aangeven

U begeeft zich in een setting waarin u, net als de andere deelnemers, uw voorkeuren kan aangeven over de onderwerpen die bij het moment van participatie zijn beschreven. U bent dus in staat uzelf uit te drukken, maar het verschil met intensievere methoden is dat u geen eventueel studiemateriaal krijgt aangereikt, en niet met andere deelnemers in discussie gaat over voorkeuren en onderwerpen.

Voorkeuren ontwikkelen

U zult deelnemen aan een setting waarin u samen met andere deelnemers uw voorkeuren ontwikkelt over de onderwerpen die bij het participatiemoment zijn beschreven. Door middel van het bestuderen van wat achtergrondmateriaal over relevante kwesties van een OV-knooppunt, en het bespreken van voorkeuren met anderen zult u leren over kwesties en u en anderen zullen mogelijk veranderen van standpunten en meningen. Na afloop kunt u ook uw ontwikkelde voorkeuren aangeven over de onderwerpen uit het participatiemoment.

Verzamelen & verkennen

U zult participeren op een manier waarop uw voorkeuren en wensen worden verzameld door een neutrale begeleider, net als de voorkeuren en wensen van alle andere deelnemers. Vervolgens zult u begeleid elkaars voorkeuren bespreken. Door geven en nemen ('give-and-take') proberen jullie als groep de beste visie of beslissing te vinden, gebaseerd op gezamenlijke voorkeuren.

Samenwerken & onderhandelen

U zult participeren op een manier waarop u zult overleggen en onderhandelen met andere deelnemers. Dit gebeurt vaak niet in één, maar meerdere sessies. Typisch ontwikkelt u eerst uw voorkeuren,

zowel individueel als in een groep, door achtergrondmateriaal te bestuderen. Vervolgens wisselt u argumenten en perspectieven uit met andere deelnemers. Met de hulp van een neutrale begeleider wordt geprobeerd een principeovereenkomst te bereiken, meningsverschillen op te helderen, en opties te ontdekken die passen bij de waarden van de deelnemers. Het doel om tot overeenstemming te komen hoeft echter niet te betekenen dat een consensus zal worden bereikt.

Mate van invloed - Hoe wordt het participatieve resultaat gebruikt?

Uiteindelijk zal er uit het participatieve proces een resultaat komen. Deze resultaten kunnen verschillend door de politiek gebruikt worden. Dus, wat wordt er gedaan met het resultaat van een participatietraject, of hoeveel invloed hebben burgers wanneer zij participeren? In de scenario's kan dit vijf vormen aannemen. Het resultaat van een participatief proces zal u alleen voor persoonlijk gewin zijn, een communicatieve invloed hebben, of zal gebruikt worden als een advies. Verder kunt u ook meebesturen met de provincie, of zal de uitkomst van een inspraakproces direct worden doorgevoerd als beleid.

Persoonlijk gewin

Het resultaat van het participatietraject zal geen invloed hebben op de beleidsmakers. U neemt deel om eventueel iets te leren, of bijvoorbeeld om een gevoel van burgerplicht te vervullen.

Communicatieve invloed

Het resultaat van een participatietraject zal geen directe invloed hebben op de beleidsmakers. Echter, het resultaat van het traject zal een indirecte invloed hebben door het veranderen van de publieke opinie of het op de publieke agenda plaatsen. Als gevolg daarvan kunnen de meningen van beleidsmakers veranderen. Voorbeelden hiervan zijn de Belevingsmonitor of Reismonitor van NS. De uitkomsten hebben geen directe invloed op het beleid, maar kunnen de publieke opinie of die van politici wel veranderen.

Adviseren & Consulteren

De uitkomst van een participatietraject zal worden gebruikt als een advies voor beleidsmakers. Hoewel beleidsmakers hun uiteindelijke beslissingsbevoegdheid behouden, nemen zij de input wel degelijk serieus.

Medezeggenschap

U neemt deel aan een soort partnerschap tussen overheid en burgers waarbij u samen met ambtenaren en politici plannen maakt of strategieën ontwikkelt voor een OV-knooppunt bij u in de buurt. U kunt bijvoorbeeld zitting nemen in een Medezeggenschapsraad waarin u, andere burgers, en politici allemaal een gelijke stem hebben. Een ander voorbeeld, in de implementatiefase van beleid maken, is de mogelijkheid om een vrijwillige openbaar-vervoerdienst te organiseren voor minder mobiele burgers, waarbij de overheid indien nodig voertuigen ter beschikking stelt.

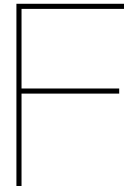
Bindende macht

Het resultaat van uw participatietraject zal onmiddellijk worden toegepast. Dus, beleidsmakers en politici hebben er niets meer over te zeggen. Ondanks dat dit de 'hoogste' vorm van burgermacht is, noemen wetenschappers dit niet per se wenselijk. Dit kan te maken hebben doordat de verantwoordingsplicht van burgers onduidelijk is, in tegenstelling tot die van gekozen vertegenwoordigers.

Prijs

Tot slot is de geschatte prijs van een bepaald scenario weergegeven. De prijs is afhankelijk van de manier waarop burgers geselecteerd worden en de manier van participeren. Het willekeurig selecteren van burgers kost meer moeite, en dus geld, dan een open participatietraject. Verder kost een intensief participatietraject meer geld dan een beperkt participatietraject met een lage intensiteit. De prijs kan variëren van €12.500 tot €625.000.

Results

F.1. Needed Number of Respondents

Johnson et al. (2013) state the estimated number of respondents can be calculated as displayed in Equation 5.2. As depicted, the amount of respondents depends on whether only main effects are of interest, or two-way interactions are considered as well. For estimating the simple model the estimated number of needed respondents is 24 respondents (Equation F.2). Ideally, also the elaborate model with interaction effects is estimated. The needed number of respondents then is estimated at 117 (Equation F.3. Because the fifty choice sets are divided in five blocks of ten, these estimated must be multiplied by five. This results in an estimated needed number of respondents of 120 for the simple model estimation. To enable estimation of two-way interaction effects an estimated number of 585 is needed.

$$N_{m,i} > \frac{500 * c_{m,i}}{t * a} \quad (F.1)$$

$$N_m > \frac{500 * 7}{50 * 3} \quad (F.2)$$

$$N_m > 23$$

$$N_i > \frac{500 * 7 * 5}{50 * 3} \quad (F.3)$$

$$N_i > 116$$

with

- N_m = estimated required minimal number of respondents for estimating main effects
- N_i = estimated required minimal number of respondents for also estimating interaction effects
- c_m = largest number of levels for any of the attributes
- c_i = largest product of levels of any two attributes
- t = number of choice sets
- a = number of alternatives

F.2. Biogeme Syntax

F.2.1. Simple Model

[Beta]

// Name Value LowerBound UpperBound status (0=variable , 1=fixed)

```

B_PM_0      0      -10000  10000  0
B_PM_1      0      -10000  10000  0
B_PM_2      0      -10000  10000  0
B_MS_0      0      -10000  10000  0
B_MS_1      0  -10000  10000  0
B_MP_0      0      -10000  10000  0
B_MP_1      0      -10000  10000  0
B_MP_2      0      -10000  10000  0
B_MP_3      0      -10000  10000  0
B_MI_0      0      -10000  10000  0
B_MI_1      0      -10000  10000  0
B_MI_2      0      -10000  10000  0
B_MI_3      0      -10000  10000  0
B_price     0      -10000  10000  0
ASC_1       0  -10000  10000  1
ASC_2       0  -10000  10000  0
ASC_NP      0      -10000  10000  0

```

[Utilities]

// Id Name Avail linear-in-parameter expression

```

  1  Alt1  av1          ASC_1 * one
                        + B_PM_0      * PM_1_0
                        + B_PM_1      * PM_1_1
                        + B_PM_2      * PM_1_2
                        + B_MS_0      * MS_1_0
                        + B_MS_1      * MS_1_1
                        + B_MP_0      * MP_1_0
                        + B_MP_1      * MP_1_1
                        + B_MP_2      * MP_1_2
                        + B_MP_3      * MP_1_3
                        + B_MI_0      * MI_1_0
                        + B_MI_1      * MI_1_1
                        + B_MI_2      * MI_1_2
                        + B_MI_3      * MI_1_3
                        + B_price     * P1_scaled

  2  Alt2  av2          ASC_2 * one
                        + B_PM_0      * PM_2_0
                        + B_PM_1      * PM_2_1
                        + B_PM_2      * PM_2_2
                        + B_MS_0      * MS_2_0
                        + B_MS_1      * MS_2_1
                        + B_MP_0      * MP_2_0
                        + B_MP_1      * MP_2_1
                        + B_MP_2      * MP_2_2
                        + B_MP_3      * MP_2_3
                        + B_MI_0      * MI_2_0
                        + B_MI_1      * MI_2_1
                        + B_MI_2      * MI_2_2
                        + B_MI_3      * MI_2_3
                        + B_price     * P2_scaled

```

3   Alt3   av3   ASC_NP * one

[Expressions]

one = 1

av1 = 1

av2 = 1

av3 = 1

PM_1_0 = PM1 == 0

PM_1_1 = PM1 == 1

PM_1_2 = PM1 == 2

MS_1_0 = MS1 == 0

MS_1_1 = MS1 == 1

MP_1_0 = MP1 == 0

MP_1_1 = MP1 == 1

MP_1_2 = MP1 == 2

MP_1_3 = MP1 == 3

MI_1_0 = MI1 == 0

MI_1_1 = MI1 == 1

MI_1_2 = MI1 == 2

MI_1_3 = MI1 == 3

PM_2_0 = PM2 == 0

PM_2_1 = PM2 == 1

PM_2_2 = PM2 == 2

MS_2_0 = MS2 == 0

MS_2_1 = MS2 == 1

MP_2_0 = MP2 == 0

MP_2_1 = MP2 == 1

MP_2_2 = MP2 == 2

MP_2_3 = MP2 == 3

MI_2_0 = MI2 == 0

MI_2_1 = MI2 == 1

MI_2_2 = MI2 == 2

MI_2_3 = MI2 == 3

P1_scaled = P1 / 10000

P2_scaled = P2 / 10000

[Choice]

Choice

[Model]

\$MNL

F.2.2. Elaborate Model

[Beta]

// Name Value LowerBound UpperBound status (0=variable , 1=fixed)

Name	Value	LowerBound	UpperBound	status
B_int_PM_0_MS_0	0	-10000	10000	0
B_int_PM_1_MS_0	0	-10000	10000	0
B_int_PM_2_MS_0	0	-10000	10000	0
B_int_PM_0_MS_1	0	-10000	10000	0
B_int_PM_1_MS_1	0	-10000	10000	0
B_int_PM_2_MS_1	0	-10000	10000	0
B_int_PM_0_MP_0	0	-10000	10000	0
B_int_PM_1_MP_0	0	-10000	10000	0
B_int_PM_2_MP_0	0	-10000	10000	0
B_int_PM_0_MP_1	0	-10000	10000	0
B_int_PM_1_MP_1	0	-10000	10000	0
B_int_PM_2_MP_1	0	-10000	10000	0
B_int_PM_0_MP_2	0	-10000	10000	0
B_int_PM_1_MP_2	0	-10000	10000	0
B_int_PM_2_MP_2	0	-10000	10000	0
B_int_PM_0_MP_3	0	-10000	10000	0
B_int_PM_1_MP_3	0	-10000	10000	0
B_int_PM_2_MP_3	0	-10000	10000	0
B_int_PM_0_MI_0	0	-10000	10000	0
B_int_PM_1_MI_0	0	-10000	10000	0
B_int_PM_2_MI_0	0	-10000	10000	0
B_int_PM_0_MI_1	0	-10000	10000	0
B_int_PM_1_MI_1	0	-10000	10000	0
B_int_PM_2_MI_1	0	-10000	10000	0
B_int_PM_0_MI_2	0	-10000	10000	0
B_int_PM_1_MI_2	0	-10000	10000	0
B_int_PM_2_MI_2	0	-10000	10000	0
B_int_PM_0_MI_3	0	-10000	10000	0
B_int_PM_1_MI_3	0	-10000	10000	0
B_int_PM_2_MI_3	0	-10000	10000	0
B_price	0	-10000	10000	0
ASC_1	0	-10000	10000	1
ASC_2	0	-10000	10000	0
ASC_NP	0	-10000	10000	0

[Utilities]

// Id Name Avail linear-in-parameter expression

Id	Name	Avail	linear-in-parameter expression
1	Alt1	av1	ASC_1 * one
			+ B_int_PM_0_MS_0 * PM1_effects_0_X_MS1_effects_0
			+ B_int_PM_1_MS_0 * PM1_effects_1_X_MS1_effects_0
			+ B_int_PM_2_MS_0 * PM1_effects_2_X_MS1_effects_0
			+ B_int_PM_0_MS_1 * PM1_effects_0_X_MS1_effects_1
			+ B_int_PM_1_MS_1 * PM1_effects_1_X_MS1_effects_1
			+ B_int_PM_2_MS_1 * PM1_effects_2_X_MS1_effects_1
			+ B_int_PM_0_MP_0 * PM1_effects_0_X_MP1_effects_0
			+ B_int_PM_1_MP_0 * PM1_effects_1_X_MP1_effects_0
			+ B_int_PM_2_MP_0 * PM1_effects_2_X_MP1_effects_0
			+ B_int_PM_0_MP_1 * PM1_effects_0_X_MP1_effects_1
			+ B_int_PM_1_MP_1 * PM1_effects_1_X_MP1_effects_1
			+ B_int_PM_2_MP_1 * PM1_effects_2_X_MP1_effects_1
			+ B_int_PM_0_MP_2 * PM1_effects_0_X_MP1_effects_2
			+ B_int_PM_1_MP_2 * PM1_effects_1_X_MP1_effects_2

```

+ B_int_PM_2_MP_2 * PM1_effects_2_X_MP1_effects_2
+ B_int_PM_0_MP_3 * PM1_effects_0_X_MP1_effects_3
+ B_int_PM_1_MP_3 * PM1_effects_1_X_MP1_effects_3
+ B_int_PM_2_MP_3 * PM1_effects_2_X_MP1_effects_3
+ B_int_PM_0_MI_0 * PM1_effects_0_X_MI1_effects_0
+ B_int_PM_1_MI_0 * PM1_effects_1_X_MI1_effects_0
+ B_int_PM_2_MI_0 * PM1_effects_2_X_MI1_effects_0
+ B_int_PM_0_MI_1 * PM1_effects_0_X_MI1_effects_1
+ B_int_PM_1_MI_1 * PM1_effects_1_X_MI1_effects_1
+ B_int_PM_2_MI_1 * PM1_effects_2_X_MI1_effects_1
+ B_int_PM_0_MI_2 * PM1_effects_0_X_MI1_effects_2
+ B_int_PM_1_MI_2 * PM1_effects_1_X_MI1_effects_2
+ B_int_PM_2_MI_2 * PM1_effects_2_X_MI1_effects_2
+ B_int_PM_0_MI_3 * PM1_effects_0_X_MI1_effects_3
+ B_int_PM_1_MI_3 * PM1_effects_1_X_MI1_effects_3
+ B_int_PM_2_MI_3 * PM1_effects_2_X_MI1_effects_3
+ B_price * P1_scaled
2   Alt2   av2   ASC_2 * one
+ B_int_PM_0_MS_0 * PM2_effects_0_X_MS2_effects_0
+ B_int_PM_1_MS_0 * PM2_effects_1_X_MS2_effects_0
+ B_int_PM_2_MS_0 * PM2_effects_2_X_MS2_effects_0
+ B_int_PM_0_MS_1 * PM2_effects_0_X_MS2_effects_1
+ B_int_PM_1_MS_1 * PM2_effects_1_X_MS2_effects_1
+ B_int_PM_2_MS_1 * PM2_effects_2_X_MS2_effects_1
+ B_int_PM_0_MP_0 * PM2_effects_0_X_MP2_effects_0
+ B_int_PM_1_MP_0 * PM2_effects_1_X_MP2_effects_0
+ B_int_PM_2_MP_0 * PM2_effects_2_X_MP2_effects_0
+ B_int_PM_0_MP_1 * PM2_effects_0_X_MP2_effects_1
+ B_int_PM_1_MP_1 * PM2_effects_1_X_MP2_effects_1
+ B_int_PM_2_MP_1 * PM2_effects_2_X_MP2_effects_1
+ B_int_PM_0_MP_2 * PM2_effects_0_X_MP2_effects_2
+ B_int_PM_1_MP_2 * PM2_effects_1_X_MP2_effects_2
+ B_int_PM_2_MP_2 * PM2_effects_2_X_MP2_effects_2
+ B_int_PM_0_MP_3 * PM2_effects_0_X_MP2_effects_3
+ B_int_PM_1_MP_3 * PM2_effects_1_X_MP2_effects_3
+ B_int_PM_2_MP_3 * PM2_effects_2_X_MP2_effects_3
+ B_int_PM_0_MI_0 * PM2_effects_0_X_MI2_effects_0
+ B_int_PM_1_MI_0 * PM2_effects_1_X_MI2_effects_0
+ B_int_PM_2_MI_0 * PM2_effects_2_X_MI2_effects_0
+ B_int_PM_0_MI_1 * PM2_effects_0_X_MI2_effects_1
+ B_int_PM_1_MI_1 * PM2_effects_1_X_MI2_effects_1
+ B_int_PM_2_MI_1 * PM2_effects_2_X_MI2_effects_1
+ B_int_PM_0_MI_2 * PM2_effects_0_X_MI2_effects_2
+ B_int_PM_1_MI_2 * PM2_effects_1_X_MI2_effects_2
+ B_int_PM_2_MI_2 * PM2_effects_2_X_MI2_effects_2
+ B_int_PM_0_MI_3 * PM2_effects_0_X_MI2_effects_3
+ B_int_PM_1_MI_3 * PM2_effects_1_X_MI2_effects_3
+ B_int_PM_2_MI_3 * PM2_effects_2_X_MI2_effects_3
+ B_price * P2_scaled
3   Alt3   av3   ASC_NP * one

```

[Expressions]

```

one = 1
av1 = 1
av2 = 1

```

av3 = 1
P1_scaled = P1 / 10000
P2_scaled = P2 / 10000

[Choice]
Choice

[Model]
\$MNL